

SIA "Reģionālie projekti"

Reģ. Nr.40003404474

Birojs: Rūpniecības iela 32B-501,

Rīga, LV-1045

Tālr. 67320809, mob.tel. 26522307

E-pasts: birojs@rp.lv

www.rp.lv

Siguldas novada pašvaldība

Reģ. Nr.90000048152

Pils iela 16, Sigulda,

Siguldas novads, LV-2150

Tālr.67970844

E-pasts: dome@sigulda.lv

www.sigulda.lv

SIGULDAS NOVADA
(administratīvā teritorija līdz 01.07.2021.)
TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2012.-2024.GADAM
GROZĪJUMI

VIDES PĀRSKATS

*IZSTRĀDĀTS STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA
IETVAROS*

2021.

SATURS

Saturs	2
Saīsinājumi	4
Ievads	5
Būtiskāko terminu skaidrojums	6
1. Plānošanas dokumenta sastāvs, mērķis un saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	7
1.1. Teritorijas plānojuma grozījumu sastāvs	7
1.2. Izstrādes mērķis un kārtība	8
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	9
2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra, iesaistītās institūcijas un sabiedrības līdzdalība	11
2.1. Vides pārskata sagatavošanas procedūra	11
2.2. Iesaistītās institūcijas.....	12
2.3. Sabiedrības informēšana un līdzdalība	13
3. Esošā vides stāvokļa apraksts, teritorijas, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var ietekmēt	14
3.1. Teritorijas īss raksturojums.....	14
3.2. Atmosfēras gaisa kvalitāte un troksnis	15
3.3. Virszemes un pazemes ūdens kvalitāte	24
3.4. Ūdenssaimniecības raksturojums un ietekme uz vidi	32
3.5. Riska teritorijas un objekti.....	38
3.6. Atkritumu apsaimniekošana	41
3.7. Antropogēno slodzi veidojošie objekti.....	43
3.8. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	45
3.9. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	46
4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt	48
4.1. Bioloģiskā daudzveidība.....	48
4.2. Ainavas.....	56
4.3. Kultūrvēsturiskais mantojums	58
4.4. Lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijas.....	59

4.5.	Derīgo izrakteņu ieguves un karjeru izstrādes teritorijas	61
4.6.	Tūrisms	65
4.7.	Apdzīvotās vietas	66
5.	Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas	68
6.	Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	70
6.1.	Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	70
6.2.	Nacionālie vides aizsardzības mērķi.....	71
7.	Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums.....	76
7.1.	Tiešās un netiešās ietekmes	76
7.2.	Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes.....	79
7.3.	Summārās ietekmes	82
8.	Ietekmes uz vidi samazināšanas pasākumi	83
8.1.	Noteiktās aizsargjoslas	83
8.2.	Plānošanas dokumentā noteiktie ierobežojumi	84
9.	Iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums.....	99
10.	Izstrādes metodes.....	104
11.	Kompensēšanas pasākumi	105
12.	Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums	106
13.	Īstenošanas monitorings.....	107
14.	Kopsavilkums.....	109

SAĪSINĀJUMI

AS - Akciju sabiedrība	KPFI - Klimata pārmaiņu finanšu instruments	Pkopējais - kopējais fosfors
As - arsēns	ĶSP - ķīmiskais skābekļa patēriņš	Pb - svins
Aut./dnn - automašīnas diennaktī	Ldiena - trokšņa rādītāja dienas vērtība	RV - rīcības virziens
D4 - pazemes ūdensobjekta apzīmējums	Ldvn - trokšņa rādītāja diennakts vērtība	SEG - siltumnīcu gāzu emisija
BS - Baltijas augstumu sistēma	Lnakts - trokšņa rādītāja nakts vērtība	SIA - sabiedrība ar ierobežotu atbildību
BSP5 - bioloģiskais skābekļa patēriņš	Lvakars - trokšņa rādītāja vakara vērtība	SIVN - stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
Cd - kadmijs	LAS - Latvijas augstumu sistēma	T - tonnas
CO ² - ogļskābā gāze	LVĢMC - Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	t/g - tonnas gadā
CSS - centralizētā siltumapgādes sistēma	m ² - kvadrātmetri	TEC - termoelektrostacija
Cr - hroms	m ³ - kubikmetri	tūkst./m ³ - tūkstotis kubikmetru
Cu - varš	MK - Ministru kabinets	u.c. - un citi
DB - datu bāze	MW - mega vati	U - uzdevumi
dB - decibeli	NAI - notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	utt. - un tā tālāk
dBA - ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis	Ni - niķelis	utml. - un tamlīdzīgi
ES - Eiropas Savienība	NOx - slāpekļa oksīdi	VARAM - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
Ha - hektāri	NOP - noturīgie organiskie piesārņotāji	VAS - Valsts akciju sabiedrība
g. - gads/gadi	N kopējais - kopējais slāpeklis	VPVB - Vides pārraudzības valsts birojs
Hg - dzīvsudrabs	NVO - Nevalstiskās organizācijas	VSIA - Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
E (213) - ezera ūdensobjekta apzīmējums	PET - Plastmasa	VTP - vidēja termiņa prioritāte
ĪADT - īpaši aizsargājama dabas teritorija	PM10 Cieto putekļveida daļiņu, kas mazākas par 10 mikroniem pieļaujamā norma	VVD - Valsts vides dienests
Km - kilometri		Zn - cinks
km ² - kvadrātkilometri		Q - pazemes ūdensobjekta apzīmējums
kW -kilovats		% - procenti

IEVADS

Siguldas novada teritorijas plānojuma (turpmāk arī - Teritorijas plānojums) grozījumu izstrāde uzsākta saskaņā ar Siguldas novada domes 27.07.2017. sēdes lēmumu Nr.13 "Par Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam grozījumu izstrādes uzsākšanu". Teritorijas plānojuma grozījumi turpinās pamatojoties uz 17.05.2018. Siguldas novada domes sēdes lēmumu Nr.8 "Par Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024. gadam grozījumu izstrādes jaunā laika grafika apstiprināšanu" un 14.12.2016. Siguldas novada domes sēdes lēmumu Nr.20 "Par Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024. gadam grozījumu Darba uzdevuma apstiprināšanu", darba uzdevums Nr.3-30/8 "Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam grozījumu izstrādei".

Ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums Teritorijas plānojuma grozījumiem tiek veikts pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2017.gada 30.novembra lēmumu Nr.57 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumenta - teritorijas plānojuma grozījumu risinājumu iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību. Vides pārskatā tiek analizēta plānošanas dokumenta atbilstība izvirzītajiem starptautiskajiem, nacionālajiem un reģionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī vērtēti teritorijas plānojuma grozījumu risinājumi attiecībā uz prasībām teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā un transporta infrastruktūra, apgrūtinātās teritorijas un objekti, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums nepieciešams arī plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes *Natura 2000* īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Siguldas novadā atrodas vairākas *Natura 2000 teritorijas* - Gaujas nacionālais parks (aizņem 21% (7628 ha) no Siguldas novada teritorijas), dabas liegums "Mazie Kangari", dabas liegums "Mežmuižas avoti", aizsargājams dendroloģiskais stādījums "Nurmižu parks", aizsargājama aleja "Siguldas Beišu aleja", 13 aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un mikroliegums "Silzemnieki".

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādāšanas principus un saturu nosaka Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums".

Vides pārskatu Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumiem izstrādāja SIA "Reģionālie projekti", sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldības speciālistiem, un ņemot vērā reglamentējošo normatīvo aktu prasības, Vides pārraudzības valsts biroja un citu atbildīgo institūciju rekomendācijas.

Jāatzīmē, ka spēkā esošajam Siguldas novada teritorijas plānojumam 2012.-2024.gadam 2011./2012.gadā arī ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un izstrādāts Vides pārskats (izstrādāja SIA "Metrum").

BŪTISKĀKO TERMINU SKAIDROJUMS

Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums	Vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai. ¹
Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums	Ietekmes uz vidi novērtējums plānošanas dokumentam, kura īstenošana var būtiski ietekmēt vidi, arī Vides pārskata sagatavošana, apspriešana, sabiedrības iesaistīšana Vides pārskata apspriešanā un konsultāciju veikšana, vides pārskata un tā apspriešanas rezultātu ņemšana vērā plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantošana lēmumu pieņemšanai, kā arī informācijas sniegšana par pieņemto lēmumu šajā likumā noteiktajā kārtībā. ²
Vides pārskats	Atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā (turpmāk - plānošanas dokumenti), uz kuru attiecas šā likuma nosacījumi, vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu. ³
Vides monitorings	Līdzeklis Vides aizsardzības politikas plānošanai, veikto vides aizsardzības pasākumu efektivitātes novērtēšanai, kā arī ietver sevī vides kvalitātes bīstamu izmaiņu agrās brīdināšanas sistēmu, kas ir pamats operatīvai rīcībai seku novēršanai vai mīkstināšanai. Vides monitoringa programma nosaka valsts vides aizsardzības iestāžu veiktā un organizētā vides monitoringa tīklu, parametrus, regularitāti un izmantojamās metodes. ⁴

¹ Teritorijas attīstības plānošanas likums, 13.10.2011., 1.panta 8)daļa

² Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", 14.10.1998.

³ Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", 14.10.1998.

⁴ www.meteo.lv

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA SASTĀVS, MĒRĶIS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU SASTĀVS

1. ATTĒLS. TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU SASTĀVS

Teritorijas plānojums grozījumi ir Siguldas novada vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka pašvaldības teritorijas telpiskās attīstības perspektīvu apbūves veidošanai, publiskās, transporta un galveno inženierkomunikāciju infrastruktūras attīstībai, zaļo un kultūrvēsturisko struktūru saglabāšanai u.c. būtiskus telpiskos elementus. Plānošanas dokuments sastāv no četrām daļām (skatīt 1.attēlā).

PASKAIDROJUMA RAKSTĀ ietverts teritorijas plānojuma grozījumu pamatojums un risinājumu apraksts.

GRAFISKAJĀ DAĻĀ atbilstoši mēroga noteiktībai attēloti - Siguldas novada, Siguldas pilsētas un Siguldas, Allažu, Mores pagastu robežas, publiskās infrastruktūras objekti, apgrūtinātās teritorijas un objekti, kuriem noteiktas aizsargjoslas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām, citas teritorijas un objekti. Grafiskajā daļā atbilstoši mēroga noteiktībai noteikts - funkcionālais zonējums un apakšzonējums, teritorijas ar īpašiem noteikumiem, pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas, ciemu robežas. Grafiskajai daļai pievienoti tematiskie attēli.

TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMOS noteiktas vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un plānošanai, konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā un citas prasības, aprobežojumi un nosacījumi, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku.

PĀRSKATS PAR TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU IZSTRĀDES PROCESU - apkopota informācija un dokumentācija saistībā ar plānošanas dokumenta grozījumu izstrādi (lēmumi, publikācijas, ziņojumi par institūciju nosacījumu ievērošanu, fizisko un juridisko personu priekšlikumu ņemšanu vērā vai noraidīšanu, publiskās apspriešanas sanāksmes protokoli u.c.).

Atsevišķi sagatavots materiāls par "Pievienojumu vietas valsts autoceļiem", kura ietvaros izvērtēta un atspoguļota VAS "Latvijas Valsts ceļi" sniegtā informācija par apzinātiem pievienojumiem valsts autoceļu tīklam Siguldas novada administratīvajā teritorijā un sagatavots transporta attīstības vispārīgs plāns. Kā arī apzināti

nekustamie īpašumi Siguldas pilsētas teritorijas robežās, kas robežojas ar valsts galveno autoceļu A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Vecclaicene) (pilsētas teritorijā - Vidzemes šoseja) un kuriem nav nodrošināta piekļuve uz nekustamo īpašumu.

1.2. IZSTRĀDES MĒRĶIS UN KĀRTĪBA

Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes galvenais mērķis ir nostiprināt tiesisko pamatu Siguldas novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai telpiskajai attīstībai, nodrošināt pieņemto lēmumu pēctecību teritorijas plānošanas jomā.

Atbilstoši Darba uzdevumam, plānošanas dokumenta grozījumu izstrādes uzdevumi ir:

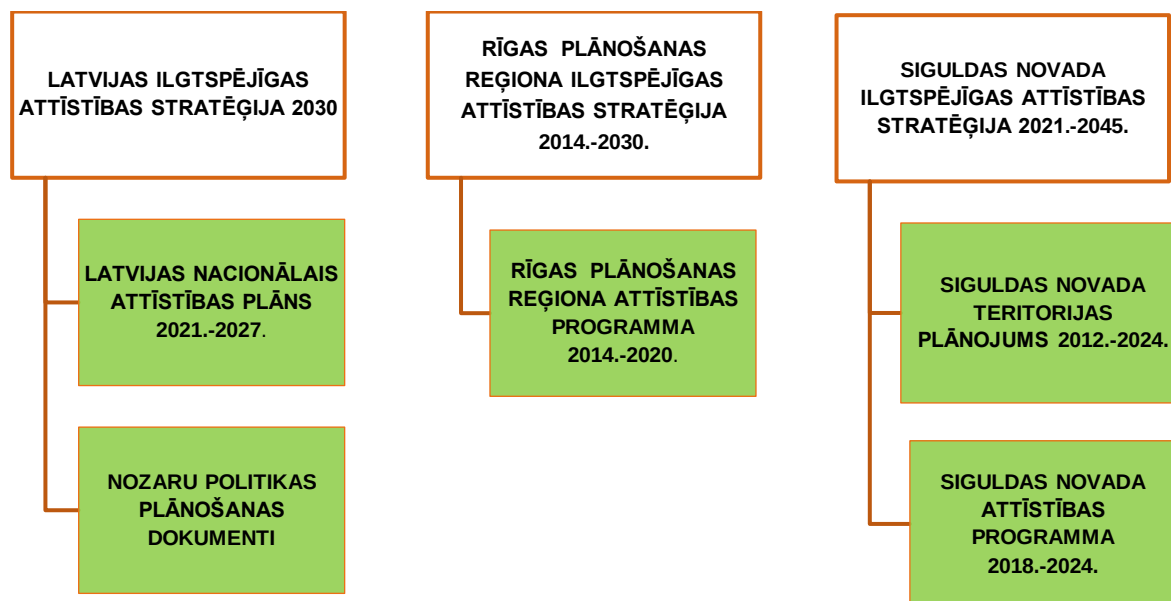
- ✓ Siguldas novada teritorijai izstrādāt teritorijas plānojuma grozījumus saskaņā ar izsniegto Darba uzdevumu, Teritorijas attīstības plānošanas likumu, Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem", Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumam Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", Ministru kabineta 08.07.2014. noteikumam Nr.392 "Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas noteikumi" un citiem uz teritorijas attīstības plānošanu attiecināmiem normatīvajiem aktiem;
- ✓ Izvērtēt apdzīvojuma struktūras attīstību (izvērtējot esošo un potenciālo pieprasījumu pēc jauniem mājokļiem un pamatojot ar iedzīvotāju skaita prognozi) nepieciešamības gadījumā mainīt plānotās Siguldas pilsētas un ciemu robežas;
- ✓ Precizēt un grozīt shēmas Siguldas novada teritorijas apgādei ar nepieciešamajām (esošām un plānotām) inženierkomunikācijām: ūdensapgādi, kanalizāciju, gāzi, kā arī dot priekšlikumus elektroapgādes un sakaru tīklu attīstībai;
- ✓ Precizēt applūstošās teritorijas Siguldas novada teritorijā izmantojot aktuālāko pieejamo informāciju;
- ✓ Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iestrādāt Siguldas novada tematiskos plānojumus;
- ✓ Sadarbībā ar pašvaldību, noteikt vidi degradējošos objektus un prasības to uzturēšanai un sakārtošanai;
- ✓ Precizēt un grozīt esošo zemes lietojuma struktūru un apbūves teritorijas, ņemot vērā ierobežojumus, ko teritoriju attīstībai nosaka nelabvēlīgi inženierģeoloģiskie apstākļi, teritoriju applūšanas risks, aizsargājamie dabas objekti, vērtīgās lauksaimnieciskās un mežsaimnieciskās teritorijas, aizsargjoslas, kā arī teritoriju sasniedzamība un apgādes iespējas ar inženierkomunikācijām;
- ✓ Izstrādāt grozījumus un precizēt: dzīvojamās apbūves teritoriju izvietojumu un attīstību, publiskās apbūves teritoriju izvietojumu un attīstību, rūpniecības apbūves teritoriju izvietojumu un attīstību, transporta infrastruktūras teritoriju izvietojumu un attīstību, tehniskās apbūves teritoriju izvietojumu un attīstību; dabas un apstādījumu teritoriju izvietojumu un attīstību, lauksaimniecības teritoriju izvietojumu, derīgo izrakteņu ieguves teritoriju izvietojumu, ņemot vērā aktuālos derīgo izrakteņu vietu kartējumus, mežu teritoriju izvietojumu, ūdeņu teritoriju izvietojumu, nosakot prasības ēku un būvju uz ūdens būvniecībai, nosakot zonas, kurās to iespējams veikt, kapsētu teritoriju, t.sk. dzīvnieku kapsētu teritoriju izvietojumu un attīstību.
- ✓ Iestrādāt prasības, kas jāiekļauj būvprojektos stādījumiem, labiekārtojuma elementiem katrā funkcionālajā zonā un vietās ar īpašiem noteikumiem, tai skaitā mazstāvu dzīvojamā apbūvē un visās robežteritorijās un zonās, kas var ietekmēt piegulošos zemes gabalus;
- ✓ Izvērtēt iespējamās konflikta zonas, kur saskaras nesaderīga izmantošana (piemēram, ražošana/apbūve vai publiskā apbūve/dzīvojamā apbūve) un noteikt konflikta risināšanas iespējas;
- ✓ Precizēt un grozīt, grafiski attēlojot, visas aizsargjoslas ap inženierkomunikācijām un būvēm, ūdenstilpju un ūdensteču, purvu, meliorācijas būvju un dambju, hidrometeoroloģisko u.c. valsts monitoringa un ģeodēziskā tīkla punktiem, kapsētu, autoceļu, ielu un dzelzceļa aizsargjoslas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos definēt arī sanitārās aizsargjoslas ap lauksaimniecības objektiem;

- ✓ Uzrādīt iespējamās teritorijas atkritumu saimniecības objektu izvietojumam un prasības tām, kā arī izstrādāt prasības atkritumu konteineru laukumu izveidošanai daudzdzīvokļu māju pagalmos, nosakot konteineru veidus, tilpumus, konteineru laukumu izbūves noteikumus (nožogojumu veidi, slēgtā tipa konteineru mājas, nojumes, pamatojumi, attālumi no ēkām jaunas būvniecības gadījumā un pie esošām daudzdzīvokļu mājām, kā arī situācijās, kad jārisina robežjautājumi);
- ✓ Veikt Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesu plānojumam un sagatavot vides pārskatu atbilstoši Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" prasībām;
- ✓ Sadarbībā ar pašvaldību, veikt Siguldas novada ainavu analīzi un precizēšanu. Izvērtēt Allažu pagasta teritoriju un nepieciešamības gadījumā papildināt ar ainavas zonām. Katrai konkrētai ainavas zonai formulēt mērķi tās izveidei un definēt nosacījumus un ierobežojumus teritorijas turpmākajai attīstībai un sagatavot ainavu karti.

1.3. SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Teritorijas attīstības plānošanas likums nosaka, ka Latvijas Republikā teritorijas attīstību plāno, izstrādājot savstarpēji saskaņotus teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija 2030), Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam, Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam, kā arī nozaru politikas plānošanas dokumenti. Reģionālajā līmenī – Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030.gadam un Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014.-2020.gadam.

Saskaņā ar Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem", teritorijas plānojumu izstrādā, pamatojoties uz pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus. Teritorijas plānošanas dokumentu hierarhija un saskaņotība attēlota 2.attēlā.

2. ATTĒLS. Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu saskaņotība

Lai nodrošinātu sabalansētu un saskaņotu teritorijas attīstības plānošanu, Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē ņemti vērā kaimiņu pašvaldību (līdz 01.07.2021.) - Līgatnes novada, Amatas novada, Ropažu novada, Mālpils novada, Krimuldas novada un Inčukalna novada attīstības plānošanas dokumenti, kā arī īpaši

aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāni, Gaujas un Daugavas upju sateces baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni.

Tā kā Siguldas novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tajās esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības. Izstrādājot Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumus, tika ņemti vērā šo teritoriju dabas aizsardzības plāni (dabas aizsardzības plāns ir izstrādāts Gaujas nacionālajam parkam (Vides pārskata sagatavošanas laikā notiek jauna dabas aizsardzības plāna izstrāde), dabas liegumam “Mazie Kangari” un dabas liegumam “Mežmuižas avoti”), kā arī vispārējie un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA, IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

2.1. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

Stratēģiskās ietekmes uz vidi procedūras nepieciešamību un Vides pārskata sagatavošanu nosaka Latvijas Republikas nacionālie normatīvie akti - likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (13.11.1998.) un MK noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (23.03.2004.), kā arī Eiropas Savienības (ES) - Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2001/42/EK (2001.gada 27.jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmi uz vidi novērtējumu.

Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Lēmumu par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Siguldas novada Teritorijas plānojuma grozījumiem pieņēma Vides pārraudzības valsts birojs (lēmums Nr.57, 30.11.2007.).

Vides pārskata projekts tika sagatavots, pamatojoties uz Teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakcijas risinājumu izvērtējumu - plānošanas dokumentā noteiktajiem risinājumiem attiecība uz teritorijas funkcionālo zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteiktajiem vispārējiem un atsevišķajiem nosacījumiem turpmākajai novada teritorijas izmantošanai un apbūves veidošanai.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, kā arī dažādi publicēti materiāli, institūciju publiskie gada pārskati, Siguldas novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti un publiskie gada pārskati. Siguldas novadā ir izstrādāti tādi tematiskie un nozaru plāni - Jūdažu ezera apsaimniekošanas plāns 2019.-2029.gadam, SIA "SALTAVOTS" vidēja termiņa darbības stratēģija par periodu no 2018. līdz 2022.gadam, Siltumapgādes rekonstrukcijas un attīstības plāns (2018), Siguldas novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2017.-2020.gadam un Siguldas identitāti veidojošais tematiskais plānojums (2019).

1. TABULA. NOZĪMĪGĀKIE
INFORMĀCIJAS AVOTI

DATU AVOTS	DATU NOSAUKUMS	INFORMĀCIJAS SATURS
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.2 – Gaiss. Pārskats par gaisa aizsardzību"	Dati par stacionāro avotu emisijām atmosfēras gaisā
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.3 – Atkritumi. Pārskats par atkritumiem"	Dati par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.2 – Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu"	Ūdens patēriņa uzskaitē, novadīto notekūdeņu apjomi, paliekošais piesārņojums
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs	Informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām teritorijām
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Gaujas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un Plūdu riska pārvaldības plāns 2016. - 2021. gadam. Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns un Plūdu riska pārvaldības plāns 2016. - 2021. gadam.	Informācija par Gaujas un Daugavas upju sateces baseinu apgabalos esošajiem ūdensobjektiem, to apsaimniekošanu
Dabas aizsardzības pārvalde	www.daba.gov.lv	Dati par īpaši aizsargājamām

		teritorijām
Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapa	www.vpvb.gov.lv	Dati par atļaujām, informācija par procedūru, indikatoru saraksts, informācija pašvaldībām

2.2. IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Sagatavotais Vides pārskata projekts tika nodots komentāru un priekšlikumu saņemšanai Vides pārraudzības valsts biroja norādītajām institūcijām:

- ✓ Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei;
- ✓ Veselības inspekcijai;
- ✓ Dabas aizsardzības pārvaldei.

Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde (Pārvalde) secināja, ka dokuments aptver vispārēju Siguldas novada teritorijas izvērtējumu, tai skaitā sniedz esošo vides stāvokļa aprakstu, apraksta riska teritorijas un objektus, norāda risinājumus ietekmju novēršanai un samazināšanai. Pārvaldei nav konceptuālu iebildumu par izstrādāto Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024. gadam grozījumu 1. redakcijas vides pārskata projektu.

Veselības inspekcijas slēdziens ir, ka Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012.-2024. gadam grozījumu (1.redakcija) un Vides pārskata projekta risinājumi atbilst higiēnas prasībām. Kā rekomendāciju atzinumā norādījuši, ka Vides pārskata projekta 3.4. daļā "ŪDENSSAIMNIECĪBAS RAKSTUROJUMS UN IETEKME UZ VIDI" minēti zaudējoši spēku Ministru kabineta 09.04.2003. noteikumi Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība". Rekomendācija ņemta vērā un Vides pārskatā precizēti aktuālākie spēkā esošie normatīvie akti.

Dabas aizsardzības pārvaldes administrācija (Administrācija) sniedz atzinumu, ka teritorijas plānojums atbilst sniegtajiem nosacījumiem un dabas aizsardzību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, un Administrācijai nav iebildumu pret teritorijas plānojumu šādā redakcijā, ja tiks ņemti atzinumā minētie nosacījumi un labotas neprecizitātes. Par Vides pārskatā nepieciešamiem precizējumiem vai labojumiem atzinumā nav norādīts.

Atzinumu apkopojums par Teritorijas plānojuma grozījumu 1. redakciju un Vides pārskata projekta redakciju skatāms Teritorijas plānojuma sējumā "Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi".

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavošanas laikā notika konsultācijas ar Siguldas novada pašvaldības struktūrvienību un iestāžu un kapitālsabiedrību speciālistiem, kā arī tika veikta pašvaldības teritorijas apsekošana dabā.

Pēc komentāru un priekšlikumu saņemšanas no iepriekšminētajām institūcijām, Vides pārskata projekts tika papildināts un precizēts atbilstoši institūciju sniegtajiem priekšlikumiem un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un gala atzinuma sniegšanai. Par Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumu vides pārskatu ir saņemts Vides pārraudzības valsts biroja sagatavots atzinums Nr.4-03/24 (22.12.2020).

Siguldas novada pašvaldība atbilstoši MK 23.03.2004. noteikumu Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" 27. punktā noteiktajam sagatavos informatīvo ziņojumu par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Vides pārraudzības valsts biroja atzinums un publiskās apspriešanas rezultāti, sniegs izvēlēta risinājuma pamatojumu un norādīs pasākumus ietekmes monitoringam.

2.3. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN LĪDZDALĪBA

Vides pārskata sagatavošanas procedūras un sabiedrības līdzdalības principus nosaka Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums", kā arī Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem".

Sagatavotā Teritorijas plānojuma grozījumu 1. redakcija un Vides pārskata projekta redakcija publiskajai apspriešanai tika nodoti vienlaicīgi.

Saskaņā ar Siguldas novada pašvaldības domes 2019.gada 19.decembra sēdes lēmumu "Par Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumu 1.redakcijas un vides pārskata projekta redakcijas nodošanu publiskajai apspriešanai" (protokola izraksts Nr.18, 22.§) publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai tika nodota Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumu 1.redakcija un vides pārskata projekta redakcija.

Publiskās apspriešanas termiņš tika noteikts no 2020. gada 10. janvāra līdz 2020. gada 10. februārim, bet publiskās apspriešanas sanāksme notika 2020. gada 30. janvārī plkst.18.00 kultūras centra "Siguldas devons" zālē "Digiti". Ar publiskās apspriešanas sanāksmes protokolu var iepazīties Teritorijas plānojuma sējumā "Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi".

Ar Siguldas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024. gadam grozījumu 1. redakciju un vides pārskata projekta redakciju publiskās apspriešanas laikā elektroniskā formātā un izdrukātā formātā varēja iepazīties:

- valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolativija.lv;
- Siguldas novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.sigulda.lv;
- Siguldas novada pašvaldības Būvniecības kontroles nodaļā Zinātnes ielā 7, Siguldas pagastā, pašvaldības darba laikā;
- pašvaldības aģentūrā "Siguldas Attīstības aģentūra" Pils ielā 16, Siguldā, aģentūras darba laikā;
- Allažu pagasta pārvaldē Birzes ielā 4, Allažos, pārvaldes darba laikā;
- Mores pagasta pārvaldē Siguldas ielā 11, Morē, pārvaldes darba laikā.

Rakstiskus priekšlikumus vai atsauksmes publiskās apspriešanas laikā varēja iesniegt:

- elektroniski, izmantojot tīmekļa vietni www.geolativija.lv – Teritorijas attīstības plānošana – Piedalīties apspriešanā (t.sk. iesniegt priekšlikumu);
- elektroniski nosūtot uz e-pasta adresi pasts@sigulda.lv;
- Siguldas novada pašvaldības Pakalpojumu centrā Raiņa ielā 3, Siguldā;
- Allažu un Mores pagastu pārvaldēs;
- Siguldas novada būvvaldē Zinātnes ielā 7, Siguldas pagastā.

Apmeklētājus pieņēma:

- Siguldas novada būvvaldē Zinātnes ielā 7, Siguldas pagastā;
- citviet – darba laikā, iepriekš telefoniski vienojoties par apmeklējuma laiku.

Publiskā apspriešana teritorijas plānojuma grozījumu 2.0 redakcijai notika no 2020. gada 1. jūlija līdz 2020. gada 22. jūlijam. Publiskās apspriešanas laikā organizēta publiskās apspriešanas sanāksme 2020. gada 9. jūlijā plkst. 18.00 kultūras centra "Siguldas devons" zālē "Digiti".

Publiskā apspriešana teritorijas plānojuma grozījumu 3.0 redakcijai tika noteikta no 2020. gada 27. oktobra līdz 2020. gada 17. novembrim. 2020. gada 2. novembrī plkst. 18.00 kultūras centra “Siguldas devons” zālē “Digiti” notika publiskās apspriešanas sanāksme.

Ar publiskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem var iepazīties Teritorijas plānojuma grozījumu sējumā “Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi”.

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS, TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT

3.1. TERITORIJAS ĪSS RAKSTUROJUMS

TERITORIJA

Siguldas novada administratīvā teritorija aizņem 360,3 km² un tā ietilpst Rīgas plānošanas reģionā. Siguldas novads ir pašvaldība Vidzemes rietumu daļā, Gaujas kreisajā krastā. Novada apdzīvojuma struktūru veido Siguldas pilsēta, 7 ciemi (saskaņā ar Siguldas novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam), atsevišķas viensētas un viensētu grupas, kur Siguldas pilsēta ir galvenais ekonomiskais centrs. Novads izveidots 2003.gadā, bet 2009.gadā novadam pievienots Allažu pagasts. Tas robežojas ar Krimuldas, Līgatnes, Amatas, Mālpils, Ropažu un Inčukalna novadiem. Attālums no Siguldas pilsētas līdz Rīgai ir 53 km. Novadā lielākās apdzīvotās vietas ir Siguldas pilsēta, Jūdaži, More un Allaži. 2020.gada sākumā novada teritorijā dzīvoja 19037 iedzīvotāji, bet deklarēti 18834 iedzīvotāji⁵, 64% novada iedzīvotāju dzīvo Siguldas pilsētā, Siguldas pagastā – 22%, Allažu pagastā – 11%, Mores pagastā – 4% iedzīvotāju. Vidējais iedzīvotāju blīvums pašvaldībā ir 59 cilv./km² (vidēji valstī – 34,9 cilv./km²).⁶

ĢEOGRĀFISKAIS NOVIETOJUMS

Siguldas novada teritorija atrodas uz morēnplatformas, Viduslatvijas zemienes un Viduslatvijas nolaidenuma Z daļā. DA daļā teritorijas reljefa apstākļus nosaka Vidzemes augstienes R mala, kurā līdzenums lēzeni pāriet viļņotā paugurainē. Augstākais reljefa punkts novada teritorijā atrodas pie DA robežas – 160,4 m. Reljefs ir paugurains, lielākie pauguri – Eriņu kalns (127,7 m v.j.l.), Vārpas kalns (129,5 m v.j.l.), Gudrēnu kalns (153,6 m v.j.l.), Sauleskalns (113,8 m v.j.l.) Gaujas senielejas dabas apvidus (Gaujava) iekļauts Idumejas augstienes dabas rajonā. Aizgaujā sākas Limbažu viļņotais līdzenums. Uz dienvidrietumiem no Siguldas sākas Ropažu līdzenums. 21% Siguldas novada teritorijas aizņem Gaujas nacionālais parks.

Siguldas novads ietilpst Vidzemes centrālās augstienes klimatiskā rajona rietumu nomalē, bet Allažu pagasta rietumu daļā pastiprinās piejūras klimata ietekme.

Novada starptautisku un reģionālu sasniedzamību nodrošina valsts galvenais autoceļš A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Veclaicene) un dzelzceļa līnija Rīga–Lugaži–valsts robeža. Teritoriju šķērso starpreģionu un reģiona nozīmes ceļi - P8 Inciems–Sigulda–Ķegums, P10 Inčukalns–Ropaži–Ikšķile un starpreģionu nozīmes ainavu ceļš – P3 Garkalne–Alauks.

DABAS APSTĀKĻI

Siguldas novads ietilpst Vidzemes centrālās augstienes klimatiskā rajona rietumu nomalē, bet Allažu pagasta rietumu daļā pastiprinās piejūras klimata ietekme. Kaut arī Allažu pagasta nelielās teritorijas dēļ krasa atšķirība klimatiskajos apstākļos nav novērojama, saimniecisko darbību būtiski ietekmē atšķirības mikroklimatā sakarā ar

⁵ Iedzīvotāju reģistra statistika uz 01.01.2020., Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati, www.pmlp.gov.lv

⁶ Informācija no Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (2013.-2038.), 2014

vietu reljefā, ekspozīciju pret debess pusēm, mežu izvietojums, upju un avotu tuvums. Augu valsts attīstības sezonālās attīstības gaita mēdz atšķirties pat par 7 līdz 10 dienām. Tas ietekmē lauksaimniecisko ražošanu, būvniecību, rekreāciju un tūrismu.

Vidzemes centrālās augstienes klimatiskais rajons ir viens no vēsākajiem un mitrākajiem Latvijā. Teritorija atrodas Baltijas jūras ietekmes apgabalā, tāpēc klimatam ir piejūras klimata iezīmes: izteikti cikloniski laika apstākļi, prāvs nokrišņu daudzums, samērā izlīdzināta temperatūra gada gaitā. Šeit valdošie ir DR, D un R vēji.

ZEMES IZMANTOŠANAS STRUKTŪRA

Meži veido 52,1% (18 773,8 ha) pašvaldības teritorijas. Mežiem bagātākās teritorijas un lielākie meža masīvi ir Allažu pagasta rietumu daļā un Mores pagastā. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem 32% (11 562,3 ha) pašvaldības teritorijas. Plašākas vienlaidus lauksaimniecības zemju platības atrodas austrumu un ziemeļaustrumu virzienā no Siguldas pilsētas līdz Nurmižiem un dienvidu virzienā līdz Allažmuižai. Pārējā teritorijā lauksaimniecībā izmantojamās zemes mijas ar meža zemēm, veidojot mozaīkveida zemes lietojuma struktūru. Lielākā daļa lauksaimniecības zemju ir meliorētas, bet 1,8% novada teritorijas (664,2 ha) aizņem ūdeņi. Novadu šķērso Gauja un daudz mazo upju. Lielākās novada ūdenstilpes – Jūdažu ezers (32 ha), Ummeru ezers (18 ha), Matiņu ezers, Roķēnu ūdenskrātuve, Vecezers, Linezers, kā arī Ancīšu, Greba, Veģu, Mazvildu, Lejasmūkinu un citi dīķi. Purvi veido 2,2% (809,6 ha) novada teritorijas. Lielākie purvi – Rinkas purvs un Jūdažu purvs Siguldas pagastā, daļa Sudas purva Mores pagastā, Buļļu, Klajais, Pandu un daļa Laugas purva Allažu pagastā.

3.2. ATMOSFĒRAS GAISA KVALITĀTE UN TROKSNIS

Vieni no būtiskākajiem vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti ietekmējošiem faktoriem ir atmosfēras gaisa kvalitāte un troksnis.

Gaisa kvalitāti raksturo galvenie piesārņojošo vielu rādītāji – sēra dioksīds (SO₂), slāpekļa dioksīds (NO₂), ozons, oglekļa dioksīds (CO₂) un cietās daļiņas (PM10), kuru paaugstinātas koncentrācijas ietekmē kā cilvēka veselību, tā arī veģetāciju.

Gaisa piesārņojums var radīt problēmas vietējā, reģionālā vai pasaules mērogā. Vietējā mērogā tas var veicināt veselības problēmas, nodarīt kaitējumu ēkām un kultūras pieminekļiem, ietekmēt apkārtējo vidi tuvu emisijas avotiem. Reģionālā ietekme var izpausties kā ūdeņu un augsnes paskābināšanās, kā arī piezemes ozona koncentrācijas paaugstināšanās. Globālā mērogā gaisa piesārņojums ietekmē klimata pārmaiņas un ozona slāņa noārdīšanos. Gaisa piesārņojumu rada paskābinošās vielas, siltumnīcefekta gāzes, ozona slāni noārdošās vielas, vielas, kas izraisa eutrofikāciju, smagie metāli, cietās daļiņas (putekļi), noturīgie organiskie piesārņotāji (NOP) un radioaktīvās vielas. Piesārņojuma izplatībai nevar novilkt teritoriālās robežas, tas ar gaisa plūsmu tiek pārnestš tālu prom no piesārņojuma avota. Gaisa kvalitātes novērojumu valsts tīklā iekļautas 5 pilsētu novērojumu stacijas, kurās tiek novērota gaisa kvalitāte pilsētās un 2 lauku fona stacijas. Siguldas novadam tuvākās atrodas Rīgā, līdz ar to valsts līmenī gaisa piesārņojuma kvalitātes novērojumi Siguldas novadā netiek veikti.

Savukārt trokšņa piesārņojumu galvenokārt rada transporta kustība, celtniecības darbi un rūpniecisko objektu, siltuma un elektroenerģijas ražošanas iekārtu darbība.

Siguldas pilsētā, ciemos un lauku teritorijās atmosfēras gaisa kvalitāti ietekmē gan piesārņojuma emisijas no stacionārajiem (katlumājas, ražošanas uzņēmumi, dzīvojamo māju apkures iekārtas u.c.) mobilajiem (vietējais un tranzīta transports) avotiem. Mikroklimatu teritorijā ietekmē dabiskie faktori - reljefs, vēja virziens un ātrums, zaļo teritoriju (meži, mežaparki, parki u.c.) īpatsvars. Piesārņojumu līmenis dažādās teritorijas daļās var būt ļoti mainīgs, atkarībā no autotransporta transporta kustības intensitātes, ražošanas uzņēmumu aktivitātes un meteoroloģiskajiem apstākļiem.

Siguldas novadā netiek veikts nepārtraukts gaisa kvalitātes monitorings un nav datu vai netiek pārsniegti gaisa kvalitātes robežlielumi. Tomēr, ņemot vērā, ka novada teritorijā ir plašas zaļās zonas, mežu un ūdeņu teritorijas, kopumā atmosfēras gaisa kvalitāte varētu būt laba. Provizoriski, visvairāk piesārņotais gaiss ir intensīvas satiksmes automaģistrāles A2 tuvumā, rūpnieciskajās un tehniskajās teritorijās, kā arī tiešā to tuvumā, bet vistīrākais novada zaļajās teritorijās - mežos, pie ūdeņiem - ezeriem, upēm, mākslīgajām ūdenskrātuvēm u.c.

STACIONĀRO EMISIJU AVOTI

Stacionāro avotu emisijas Siguldas novadā galvenokārt rada organizāciju un uzņēmumu siltumcentrāļu un katlu māju iekārtas, ražošanas uzņēmumu tehnoloģiskās iekārtas, kā arī degvielas un ķīmisko vielu uzglabāšanas cisternas, kas emitē vidē gaistošos organiskos savienojumus.

Nereģistrēto punktveida gaisa piesārņojuma avoti ir lokālā apkure viensētās, mazģimeņu apbūves un lauksaimnieciskās ražošanas apbūves vietējās apkures avoti, kur kā kurināmo izmanto malku, skaidas un retos gadījumos ogles. Punktveida gaisa piesārņojuma emisijas lielāko daļu veido liels oglekļa dioksīda un mazs sēra dioksīda emisijas daudzums atmosfērā. Valsts statistiskajam pārskatam par gaisa aizsardzību "Nr.2-Gaiss" laika posmā no 2013.–2017.gadam atskaites sniegtas par 129 objektiem (skatīt 2. tabulu).

2. TABULA. IEKĀRTU SKAITS SIGULDAS NOVADĀ PAR KURĀM ATSKAITĀS "2 – GAISS" PĀRSKATĀ⁷

Gads	Iekārtu skaits	Iekārtas tips ⁸			
		S	T	G	P
2013.	111	18	3	10	80
2014.	128	28	3	13	84
2015.	125	26	3	13	83
2016.	125	26	3	13	83
2017.	129	27	4	13	85

Nozīmīgākās piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā rodas siltumapgādes ražošanas procesā. Siguldas novadā siltumenerģijas ražošanai katlu mājās pārsvarā izmanto koksni (šķeldu) un dabas gāzi (attiecīgi 75% un 25%), tomēr citas iestādes izmanto arī citus kurināmā veidus kā malku vai dīzeļdegvielu. Salīdzinot dabas gāzes kā kurināmā izmešus ar malkas kurināmā izmešiem, izmantojamais dabas gāzes kurināmais ir videi draudzīgāks, jo atmosfērā nenonāk sēra savienojumi un putekļi, kam ir lielāka ietekme uz cilvēku veselību. Siguldas novada pašvaldība 2017.gadā ir izstrādājusi "Siguldas novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plānu 2017.–2020.gadam" (Enerģijas plāns).

Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu "Nr.2 – Gaiss", 2013. gadā Siguldas novadā siltuma vai elektroenerģijas ražošanai (gan siltumapgādei, gan ražošanas tehnoloģiskajiem procesiem) kopā izmantota 21 iekārta, bet 2017. gadā iekārtu skaits palielinājies - 31 iekārta.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, Siguldas novadā pieaug šķeldas un koksnes kā kurināmā izmantošana (skatīt 3.tabulu). Dīzeļdegvielu kā kurināmo izmanto novadā divi uzņēmumi – SIA "BALTIC PORK" (Allažu pag.) un SIA "J.D. & CO" (Siguldas pag.).

⁷ LVĢMC dati

⁸ S - sadedzināšanas iekārta, ja kurināmais tiek sadedzināts katlu mājās siltumenerģijas ražošanai, T - tehnoloģiskā iekārta, ja kurināmais tiek patērēts ražošanas procesa uzturēšanai, G – gaistošos organiskos savienojumus emitējošās iekārtas, P – visas pārējās iekārtas, kuras nav saistītas ar S, T un G, bet kurās emisijas (neorganiskas vielas, putekļi) rodas no izejvielu izmantošanas, produktu ražošanas, atkritumu apglabāšanas, mājdzīvnieku audzēšanas, u.c.

3. TABULA.

KURINĀMĀ PATĒRIŅŠ SILTUMA UN ELEKTROENERGIJAS RAŽOŠANAI⁹

Kurināmā veids	Mērvienība	2014.g.		2015.g.		2016.g.		2017.g.		2018.g.	
		Iekārtu skaits	Kopā	Iekārtu skaits	Kopā	Iekārtu skaits	Kopā	Iekārtu skaits	Kopā	Iekārtu skaits	Kopā
Dabas gāze	Tūkst.m ³	13	2983.95	12	2742.17	13	2778.38	16	2974.35	14	2789.04
Dīzeļdegviela	T	2	101	2	109	2	96	2	117.38	2	100.56
Koksne	T	2	496	3	794	3	961.73	3	1042.73	3	1222.28
Koksne (pārējais)	T	1	625	-	-	-	-	-	-	-	-
Malka	T	1	68.6	1	34.3	1	49.7	1	94.50	1	59.5
Sašķidrinātā gāze	T	1	1071.15	1		1	56	1	1.69	1	6
Šķelda	T	1	7778	1	7186	1	8156	1	8397.00	2	9291.31
Cits kurināmais	Tūkst.m ³	-	-	1	766	1	770	1	865.92	1	861

Siltumenerģijas pakalpojumus - ražošanu, pārvaldi, sadali un tirdzniecību - Siguldas pilsētā nodrošina SIA "Wesemann Sigulda". Kopējā uzstādītā jauda centralizētās siltumapgādes sistēmā 2018. gadā ir 23,567 MW, no kuriem 85% ir izvietota Pulkveža Brieža ielas katlu mājā.¹⁰ Deviņās katlumājās uzstādīti 17 katli. Katlumājā Pulkveža Brieža ielā ir uzstādīti divi šķeldas katli DKVR10-13 ar kopējo uzstādīto jaudu 8 MW, bet pārējie ir dažādas jaudas dabasgāzes katli ar uzstādīto jaudu no 72 kW līdz 6,5 MW. Papildus SIA "Wesemann-Sigulda" no 2011. gada siltumenerģiju iepērk no SIA "SSR" un SIA "TEK 1", kas siltumenerģiju ražo dabasgāzes koģenerācijā.

Siguldas pilsētā siltumapgāde galvenokārt tiek nodrošināta ar katlumāju Pulkveža Brieža ielā 109. Tā nodota ekspluatācijā 1976. gadā. Katlumājā uzstādīti divi ūdenssildāmie šķeldas katli: katrs ar nominālo siltuma jaudu 4,0 MW. Papildus esošajiem katliem ir uzstādīts kondensācijas tipa dūmgāzu siltummainis ar automātiskās darbības kondensāta attīrīšanas iekārtām. Maksimālo slodžu nodrošināšanai šajā katlumājā ir uzstādīti dabasgāzes katli ar kopējo uzstādīto jaudu 12,08 MW. Pēc šķeldas nogādāšanas kurināmā novietnē, katlumājas tehnoloģiskais process ir pilnībā automatizēts. Siltumenerģija tiek nodrošināta visa gada garumā, tai skaitā karstais ūdens vasaras periodā. Lai arī paši šķeldas katli ir novecojuši un ar zemiem lietderības koeficientiem, dūmgāzēs izvadīto siltumenerģiju savāc dūmgāzu kondensators, kas palielina siltumenerģijas ražošanas efektivitāti par 20-30%.¹¹

Lielākajā daļā gadījumu vietējās katlumājās kā kurināmais tiek izmantota dabasgāze, malka un granulas. Piemēram, Allažu pagastā enerģijas ražošanai tiek izmantotas tikai biomasa (koksnes granulas). Tāpat novadā atrodamas vairākas vietējas siltumapgādes sistēmas, kas izveidotas daudzdzīvokļu ēku grupām. Precīzi dati par šādām apkures sistēmām nav pieejami.

⁹ Valsts statistiskais pārskats "2-Gaiss", www.meteo.lv, 2018.01. Statistikas pārskatus iesniedz tikai tie operatori, kuri veic A, B vai C kategorijas piesārņojošo darbību saskaņā ar MK 30.11.2010. noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" 1 un 2. pielikumu

¹⁰ Siguldas novada ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2017.-2020.gadam

¹¹ Siltumapgādes rekonstrukcijas un attīstības plāns (2018)

Balstoties uz SIA "Wesemann-Sigulda" sniegto informāciju, kopējais siltumtīklu garums Siguldas pilsētā ir 16 km. Šobrīd siltumtīkli ir labā darba stāvoklī, jo, saskaņā ar Siguldas novada attīstības programmu 2011-2017. gadam, 2012. gadā ir veikti būtiski siltumtrašu remontdarbi. Vecā četrcauruļu sistēma ir nomainīta uz divcauruļu sistēmu, kā rezultātā ir panākts būtisks siltumenerģijas zudumu samazinājums siltumtrasēs. Uz 2018. gada 1. janvāri ir nomainīti 90,4% no Pulkveža Brieža CSA sistēmas siltumtīkliem. Kopā šobrīd vēl nav rekonstruēti 1,517 km dažāda diametra trašu.

Saskaņā ar SIA "Wesemann Sigulda" sniegtajiem datiem, kopējais pieslēgto patērētāju skaits centralizētajai siltumapgādes sistēmai ir 153 pieslēgumi no tiem 132 dzīvojamās ēkas, 13 publiskas ēkas un 8 juridiskas personas. Lielākais patērētājs pa sektoriem ir dzīvojamais fonds, kas Siguldas pilsētā patērē 86% no kopējā siltumenerģijas gala patēriņa centralizētās siltumapgādes sistēmā. Pašvaldības un citas valsts iestāžu ēkas patērē tikai 12%.

Rādītāji par kopējo un īpatnējo siltumenerģijas patēriņu daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās laika periodā no 2006. līdz 2010. gadam īpatnējais siltumenerģijas patēriņš ir bijis 194 kWh/m² gadā, bet no 2011. līdz 2015. gadam tas ir samazinājies par 13% uz 169 kWh/m² gadā. Īpatnējais siltumenerģijas patēriņš 2015. gadā bija 167 kWh/m², kur ēkās bez karstā ūdens uzskaites bija 134 kWh/m², bet ēkās ar karstā ūdens uzskaiti - 150 kWh/m².¹²

Vislielākais CO₂ emisiju apjoms ir bijis 2012. gadā – 20,6 tūkst. tonnas. Kopš 2012. gada līdz 2015. gadam CO₂ emisiju apjoms ir samazinājies par 5,7% (19,4 tūkst. t CO₂ emisijas). Lielākais CO₂ emisiju sektors Siguldas novadā 2015. gadā bija dabasgāzes patēriņš (50%). Nākamie lielākie sektori ir elektroenerģijas patēriņš (22%), transports (18%) un dabasgāze komunālajām vajadzībām (10%). Dabasgāzes patēriņš centralizētai siltumapgādei veido tikai 2% no kopējā CO₂ emisiju apjoma Siguldas novadā.

Siguldas novadā 2018. gadā ir izstrādāts Siltumapgādes attīstības un rekonstrukcijas plāns. Dokumenta galvenais mērķis ir novērtēt 2004. gada Siguldas novada siltumapgādes sistēmas attīstības plāna izpildi un izvirzīt turpmākos attīstības virzienus īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā līdz 2034. gadam.

Siguldas novadā nozīmīgākās piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā veido oglekļa dioksīds (procentuāli lielāko daļu, izņemot smakas), oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds, PM10[i] un slāpekļa oksīdi (NOx), kas galvenokārt veidojas no kurināmā sadedzināšanas. Piesārņojošo vielu emisiju dinamika 2013. - 2017. gadu griezumā ir svārstīga. 2014.- 2017. gadā emisijas apjomu sastāda amonjaka piesārņojums, kas rada arī nozīmīgu kopējo izmešu pieaugumu izmešu pārskata periodā (skatīt 4.tabulā). Galvenais amonjaka un sērūdeņraža izmešu avots novadā ir uzņēmums SIA "Baltic Pork".

Laika posmā no 2013. – 2017. gadam oglekļa dioksīda emisijas statistika ir svārstīga. Viszemākās oglekļa dioksīda emisijas konstatētas 2013. gadā, bet visaugstākās - 2017. gadā. 2016. gadā tā ir būtiski samazinājusies līdz 15826,10 t (2017. gadā vidē nonākušas 68667,54 t oglekļa dioksīda).

Laika posmā no 2013. – 2017.gada kopumā vērojams izmešu skaita pieaugums (skatīt 4.tabulā).

Piesārņojošajām vielām - oglekļa oksīdam, slāpekļa dioksīdam pēdējos divos gados novērota izteikta emisijas palielināšanās tendence. Slāpekļa oksīdu (NOx) emisijas pēdējo četru gadu griezumā būtiski mainījušās, 2013. gadā izmešu skaits bija 1,36 t, bet 2017. gadā pieaudzis līdz 8,74 t. 2017. gadā būtiski pieaudzis arī vidē emitēto gaistošo organisko savienojumu (GOS) apjoms. Arī kopējais emisiju iekārtu skaits ir palielinājies no 111 iekārtām 2013. gadā līdz 129 iekārtām 2017. gadā. Oglekļa oksīds, pārvēršoties par CO₂, veicina siltumnīcas efekta veidošanos, kā arī kopā ar slāpekļa oksīdiem un ogļūdeņražiem veicina smoga rašanos apdzīvotās vietās. Galvenais emisiju avots ir katlu mājas, kur tas rodas nepilnīgas sadegšanas rezultātā. Slāpekļa dioksīds NOx daudzums atkarīgs no kurināmā veida un katlu siltuma jaudas, lielāka slāpekļa oksīdu emisija rodas, sadedzinot

¹² Siguldas novada Ilgtspējīgas enerģijas rīcības plāns 2017.-2020.gadam, 21.lpp.

akmeņogles (vairs netiek izmantotas Siguldas novadā kā kurināmais). Detalizētu vielu emisiju raksturojumu skatīt 4. tabulā.

4. TABULA. IZMEŠI SIGULDAS NOVADĀ PA GADIEM (TONNAS)¹³

	2017. g.	2016. g.	2015. g.	2014. g.	2013. g.
IEKĀRTU SKAITS	129	125	125	128	111
VIELAS:					
Acetons	0,26	0,26	1,7	1,7	-
Amonjaks	9,13	9,15	8,57	9,22	6,07
Benzīns	0,51	0,96	0,89	0,81	0,68
Butāns	0,30	0,32	0,32	0,18	0,17
Cietās izkļiedētās daļiņas	20,16	20,33	12,67	9,20	10,59
Butilacetāts	4,13	4,13	4,15	4,15	4,15
Etilacetāts	0,26	0,26	0,26	0,26	-
Kopējais organiskais ogleklis (Ckop)	2,31	2,31	2,31	2,31	2,31
Gaistošie organiskie savienojumi (GOS)	2,55	1,17	0,59	0,14	0
Heksāns	1,07	1,07	1,07	1,07	-
Metāns	0,04	0,03	0,03	0,03	-
Oglekļa dioksīds	68667,54	15826,10	36398,86	15324,78	6193,51
Oglekļa oksīds	68851,72	15814,66	36420,92	15322,07	6174,38
Ogļūdeņraži	-	-	1,44	1,44	-
PM10[i]	12,52	18,40	9,99	29,91	18,37
PM2,5[ii]	8,52	11,76	5,17	15,91	13,45
Petroleja	3,43	3,71	3,61	3,63	0,35
Propāns	0,52	0,53	0,53	0,19	0,16
Propanols (propilspirts)	0,4	0,4	0,4	0,4	-
Slāpekļa dioksīds	2,24	0,42	-	0	0
Slāpekļa oksīdi (NOx)	8,74	8,19	3,68	0,89	1,36
Sēra dioksīds	0,06	0,03	0,05	0,05	0,01
Sērūdeņradis	7,34	7,34	7,34	5,52	7,34
Slāpekļa (I) oksīds (slāpekļa monoksīds)	0,07	0,06	0,06	0,06	-
KOPĀ	16 766,6	15 852,6	14 691,8	15 340,2	6 208,9

Atbilstoši pieejamajai informācijai, uzņēmumiem izsniegtajās A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās norādītie emisiju atmosfērā limiti netiek pārsniegti.

Jāatzīmē arī, ka Siguldas novada ciemu savrupmāju apbūves teritorijās dūmvadu vidējais augstums 8 - 20 m nenodrošina pietiekamo piesārņojošo vielu izkliedi atmosfērā, pasliktina gaisa kvalitāti un izsauc negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju labsajūtu. Joprojām aktuāli ir izglītēt sabiedrību vides aizsardzībā, paaugstināt izpratni par energotaupību un energoefektivitātes pasākumiem, lai arvien vairāk privātmāju īpašnieku sāktu izmantot vides draudzīgo enerģiju mājāsaimniecībās (biomasas apkure, saules kolektori u.c.).

Kā pozitīvs faktors gaisa kvalitātes uzlabošanā ir novada kurināmā apjoma samazināšanas aktivitātes paaugstinot energoefektivitāti pašvaldību ēkās, kas saistīts ar 2009.gadā Vides ministrijas izsludināto konkursu "Energoefektivitātes paaugstināšana pašvaldību ēkās". Izmantojot šo iespēju, projekta ietvaros veikti siltināšanas darbi vairākās Siguldas novada izglītības iestādēs, kā arī Siguldas slimnīcas ēkā.

¹³ LVĢMC datu bāze, 2 Gaiss kopsavilkumi, izmeši

Siguldas novadā atrodas vairākas degvielas uzpildes stacijas (DUS), kas nodarbojas ar naftas produktu mazumtirdzniecību, kas ir iesniegušas valsts statistikas atskaiti "2-Gaiss".

Autoceļi un ielas arī ir viens no stacionārajiem emisijas avotiem Siguldas novadā, kas piesārņo atmosfēru ar piesārņojošām vielām, tajā skaitā putekļiem. Gaisa piesārņojošās vielas veido: svins, oglekļa oksīds, slāpekļa oksīdi, ogļūdeņraži un aldehīdi. Viens no prioritārajiem uzdevumiem ir transporta infrastruktūras kvalitātes uzlabošana, mīkstā seguma nomaiņa - asfaltēšana, kas samazinātu atmosfērā nonākošo cieta daļiņu (putekļu u.c.) emisiju daudzumu un uzlabotu ceļu drošību un pārvietošanos pa tiem.

Vibrācijas veidošanās galvenokārt saistīta ar autotransporta, īpaši ar kravas transporta pārvadājumiem, būvniecības veikšanu, radot iedzīvotājiem diskomforta sajūtu, kā arī iespējami apkārtējo ēku vai būvju bojājumi.

Siguldas novadā transporta radītās vibrācijas lielu ietekmi atstāj uz tām apdzīvotām vietām, kuras šķērso valsts autoceļi ar intensīvu satiksmi - valsts galvenais autoceļš A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Vecclaicene), dzelzceļa līnija Rīga–Lugaži–valsts robeža. Pašvaldības pārziņā ir 177 km ceļu un 73 km ielas. 9% pašvaldības ceļu un 43% ielu ir ar asfaltbetona segumu, pārējie – ar grants vai grunts segumu. Risinājums vibrāciju mazināšanai uz autoceļiem ir to segumu uzlabošana vai arī apvedceļu izmantošana ārpus blīvi apdzīvotām ciemu teritorijām. Latvijas Republikas tiesību aktos nav noteiktas vibrāciju robežvērtības ārtelpām un arī transporta darbības radītām vibrācijām.

MOBILU AVOTU EMISIJAS UN TROKŠŅA PIESĀRŅOJUMS

Mobilo avotu emisijas vidē Siguldas novada teritorijā galvenokārt veido tranzīta un vietējais autotransports, kas veic pasažieru un tranzīta kravu pārvadājumus pa novada teritoriju šķērsojošajiem autoceļiem.

Nozīmīgākais mobilo avotu izmešu apjoms ir valsts galvenā autoceļa A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Vecclaicene) tiešā tuvumā, kur kopējā satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte A2 posmā Inčukalns – Sigulda (37,709 – 51,459 km) 2018. gadā sastādīja 12984 transportlīdzekļi diennaktī un A2 posmā Sigulda – Līgatne (51,459 – 63,309 km) 10250 transportlīdzekļi diennaktī.

Salīdzinoši ar 2013.gadu, vidējā satiksme intensitāte uz A2 Siguldas novada teritorijā būtiski pieaugusi: posmā A2 - Inčukalns – Sigulda pieaugusi par 3311 transportlīdzekļiem un posmā Sigulda – Līgatne par 2976 transportlīdzekļiem. Tomēr trūkst precīzas informācijas par iespējamā piesārņojuma apjomu no mobilajiem transportlīdzekļiem.

Teritorijā reģistrēto transportlīdzekļu skaits un tā dinamika ir viens no rādītājiem, kas raksturo piesārņojuma emisijas no mobilajiem avotiem.

Siguldas novada teritorijā 2019. gada sākumā kopā bija reģistrēti 9141 transportlīdzekļi¹⁴. Pēdējo gadu laikā transportlīdzekļu skaits ir palielinājies. Kā redzams 5. tabulā, 2013. gadā, salīdzinoši ar 2019. gadu reģistrēto transportlīdzekļu skaits ir palielinājies par 1914 transportlīdzekļiem. Tendence transportlīdzekļu skaitam palielināties ir vērojama visās kategorijās, izņemot autobusu un kvadriciklus, kuru skaits laika posmā no 2012. - 2019. gadam ir samazinājies (skatīt 5. tabula).

5. TABULA. REĢISTRĒTIE TRANSPORTLĪDZEKĻI¹⁵

GADS	Vieglie	Kravas	Autobusi	Motocikli, tricikli	Piekabes, puspie- kabes	Kvadra- cikli	Mopēdi	KOPĀ

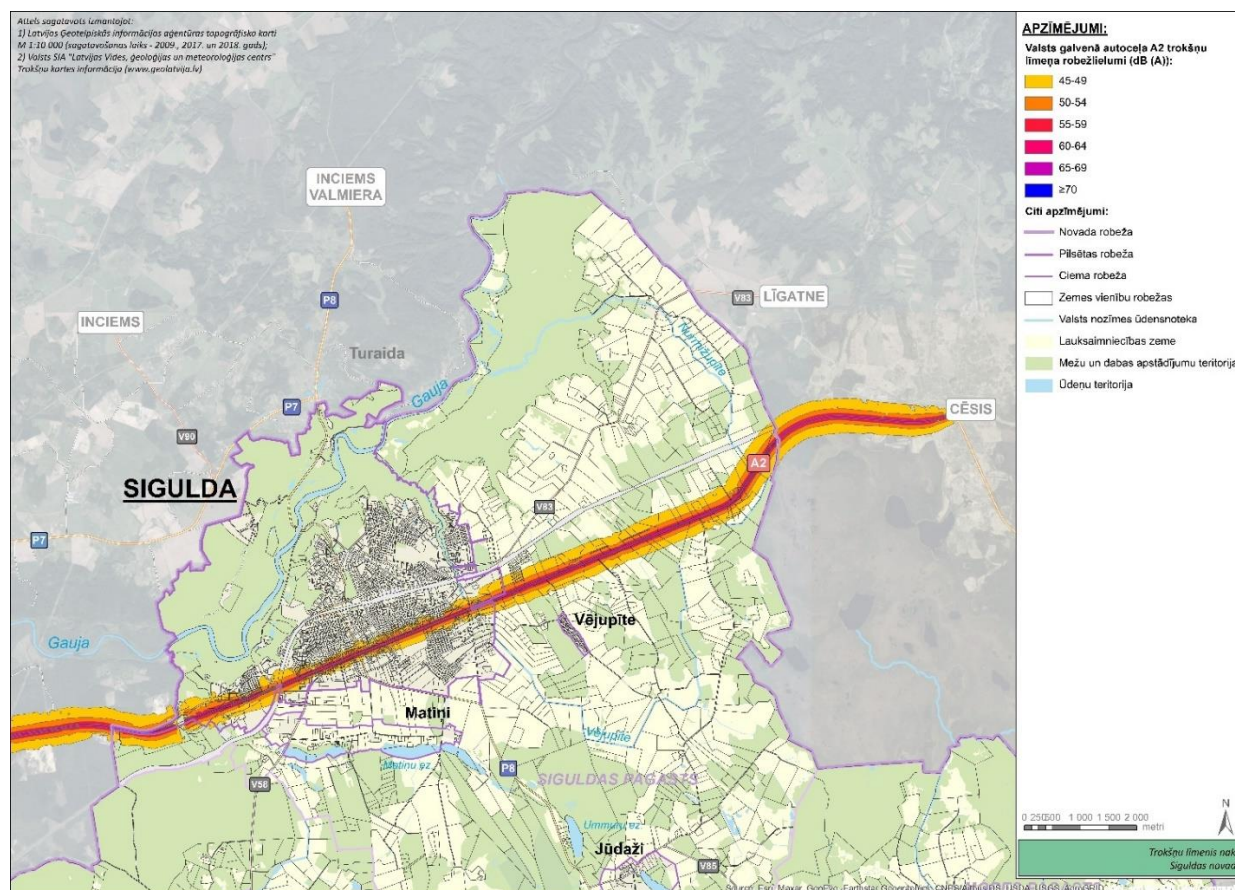
¹⁴ CSDD dati uz 01.01.2019., www.csdd.lv

¹⁵ CSDD dati, www.csdd.lv

GADS	Vieglie	Kravas	Autobusi	Motocikli, tricikli	Piekabes, puspiekabes	Kvadracikli	Mopēdi	KOPĀ
2019.	7082	754	10	298	697	20	280	9141
2018.	6889	719	9	275	646	19	245	8802
2017.	6573	687	11	245	596	19	241	8372
2016.	6485	670	12	253	595	21	232	8268
2015.	6201	624	11	242	563	20	216	7877
2014.	5873	573	10	519	227	20	207	7429
2013.	5712	553	11	505	232	24	190	7227

TROKSNIS

Paaugstināta trokšņa līmenis ir lielāka problēma pilsētvidē kā lauku teritorijā. 2019.gadā SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" izstrādāja rīcības plānu 2019.-2023.gadam vides trokšņu mazināšanai autoceļu posmiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā. Valsts autoceļu posmiem rīcības plāni vides trokšņa samazināšanai ir izstrādāti jau iepriekš – 2009. un 2014.gadā, bet autoceļš A2, kas šķērso Siguldas novadu un Siguldas pilsētu (A2 posms saucas Vidzemes šoseja), šajos plānos netika iekļauts. Valsts vienotajā ģeoportālā Ģeolātvija pieejamajā trokšņu kartē autoceļa radītā trokšņa ietekme ir vērtējama kā būtiska vidēji līdz 500 m attālumā no autoceļa A2 (3.attēls).

3. ATTĒLS. TROKŠŅA LĪMENIS NAKTS STUNDĀS NOVADA TERITORIJĀ GAR AUTOCEĻU A2

Nemot vērā kopējo paaugstināta trokšņa ietekmi pakļauto teritoriju platību, lokālu trokšņa mazinošo pasākumu plānošanai rīcības plānā ir izvirzītas nozīmīgākās akustiskā diskomforta zonas. Akustiskā diskomforta zonas, kurās dominējošais apbūves apjoms veidots līdz 2004.gadam, ir noteiktas kā 1.prioritātes zonas un trokšņa samazināšanas pasākumi 1.prioritātes zonu aizsardzībai ir jāievieš, izmantojot valsts finansējumu. Siguldas pilsēta ir noteikta kā akustiskā diskomforta zona autoceļa A2 tuvumā un piešķirta 1.prioritātes zona.

Autosatiksmē pa autoceļu A2 rada ievērojamu troksni visos diennakts periodos, maksimumu sasniedzot rīta un vakara stundās, kad iedzīvotāji pārvietojas uz darbu un no tā.

Trokšņa līmenim, kas pārsniedz trokšņa robežlielumus, ir pakļauta gan pilsētas teritorija, gan atsevišķas viensētas autoceļu tuvumā, gan plašas neapbūvētas teritorijas.

Kritiskākā situācija tiek radīta tām ēkām, kas atrodas tiešā trokšņa avota tuvumā – šādas ēkas uzņem lielu daļu trokšņa emisijas un kalpo kā trokšņa barjera citām ēkām, kas atrodas aiz tām. Transporta plūsmas novirzīšana, izmantojot plānoto Siguldas pilsētas apvedceļu, mazinās transporta radīto ietekmi uz vidi un cilvēku veselību. Apvedceļš mazāk skars Siguldu, līdz ar to mazināsies autoceļa A2 ietekme uz Siguldas pilsētas iedzīvotāju dzīves kvalitāti, vienlaicīgi, mazinot arī trokšņa līmeni.

Ministru kabineta 07.01.2014. noteikumi Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" nosaka maksimāli pieļaujamos trokšņa normatīvus dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās (skatīt 6. tabulā).

6. TABULA. TROKŠŅA ROBEŽLIELUMI

Teritorijas lietošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi		
	L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
Individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija	55	50	45
Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	55	50	45
Publiskās apbūves teritorija (sabiedrisko un pārvaldes objektu teritorija, tai skaitā kultūras iestāžu, izglītības un zinātnes iestāžu, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu un viesnīcu teritorija) (ar dzīvojamo apbūvi)	60	55	55
Jauktas apbūves teritorija, tai skaitā tirdzniecības un pakalpojumu būvju teritorija (ar dzīvojamo apbūvi)	65	60	55
Klusie rajoni apdzīvotās vietās	50	45	40

Savukārt galvenās prasības ēku akustiskajiem rādītājiem nosaka Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumi "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 016-15 "Būvakustika"". Šī būvnormatīva prasības ir attiecināmas uz publiskās un dzīvojamās apbūves teritoriju ēkām. Būvnormatīvs nosaka būvakustisko pasākumu kopumu ar mērķi radīt cilvēkam labvēlīgu akustisko vidi ēkā un apbūvē kopumā. Tie ietver gan prettrokšņa pasākumus, gan akustiskās kvalitātes paaugstināšanas pasākumus.

Teritorijas plānojumā ir būtiski paredzēt tādus risinājumus (funkcionālās zonas), kas nepieļautu jaunas intensīvas dzīvojamās apbūves izveidi trokšņu pārsniegumu zonā pie valsts autoceļa A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene) vai arī iekļaut atbilstošus prettrokšņu pasākumus, kas nodrošina normatīvajos aktos noteikto trokšņa robežlielumu nepārsniegšanu attiecīgajai izmantošanai.

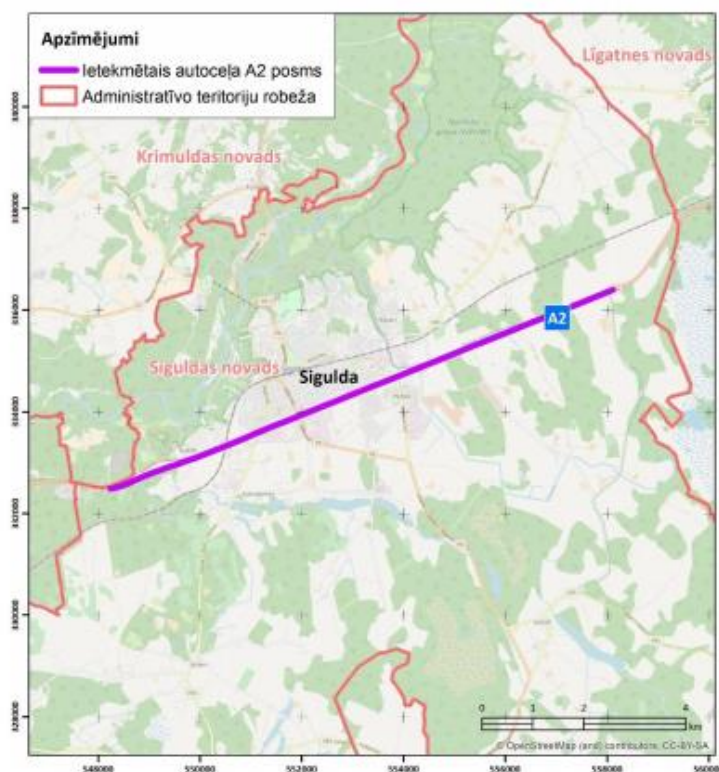
Transporta izraisīto ietekmi uz vidi, it īpaši strauji pieaugoša automobilizācijas līmeņa apstākļos, var samazināt, veidojot racionālu plānojuma struktūru un attiecīgi ielu un ceļu tīklu, samazinot transporta pārbraucienu attālumus un līdz ar to arī piesārņojumu. Šis ir svarīgs apsvērums, pilnveidojot plānojuma struktūru saistībā ar

jaunu apbūves zonu attīstību un transporta koridoru izveidi. Kopējo autoceļu trokšņa līmeni ietekmē ne vien satiksmes intensitāte, kustības ātrums un transportlīdzekļu sastāvs, bet arī autoceļa seguma kvalitāte.

Lai samazinātu autotransporta radīto trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeni, ir iespējams veikt gan tehniskus, gan administratīvus (netiešus) pasākumus, kas vērsti uz trokšņa emisijas samazināšanu, trokšņa izkliedes ierobežošanu, kā arī apbūves teritoriju plānošanu un aizsardzību.

Izstrādājot Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumus ir veikti sekojoši pasākumi autotransporta un dzelzceļa satiksmes radītā trokšņa piesārņojuma un ietekmes līmeņa mazināšanai:

- trokšņa emisijas samazināšana plānojot Siguldas pilsētas apvedceļu, kas samazinātu transporta plūsmu caur pilsētu pa Vidzemes šoseju. Saskaņā ar Rīcības plāna vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023.gadam 3.pielikumu "Pasākumi trokšņa emisijas samazināšanai", kur ir apzināti tie apvedceļu būvniecības projekti, kas varētu ietekmēt trokšņa piesārņojuma līmeni autoceļu posmos, kuriem tiek izstrādāts rīcības plāns, ir aprēķināts iespējamais trokšņa līmeņa samazinājums. Apvedceļa ietekme detalizēti vērtēta, veicot trokšņa piesārņojuma modelēšanu situācijām pirms un pēc plānotā projekta realizācijas (4.attēls);

4. ATTĒLS. SIGULDAS APVEDCEĻA BŪVNIECĪBA

- trokšņa izkliedes ierobežošana gar Vidzemes šoseju plānojot funkcionālo zonējumu Dabas un apstādījumu teritorija apakšzonu DA5 - zaļā zona 15 m platumā;
- informējot sabiedrību par vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritoriju gar autoceļu A2, nosakot šo teritoriju kā teritoriju ar īpašiem noteikumiem (TIN14), kur, ja tiek pārbūvēts, atjaunots vai no jauna izbūvēts trokšņu jūtīgs objekts, kuram saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir noteikti trokšņa robežlielumi, jāparedz nepieciešamie prettrokšņu pasākumi atbilstoši normatīvo aktu regulējumam. Kā papildus prasība Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir noteikta, veicot dzīvojamo un publisko ēku pārbūvi, atjaunošanu vai būvniecību teritorijās ar paaugstinātu trokšņu līmeni (TIN14 teritorija), ēkas jāaprīko ar īpašu skaņas izolāciju pret viena veida vai vairāku veidu vides trokšņiem un tādām ventilācijas vai gaisa kondicionēšanas iekārtām, kas dod iespēju pastāvīgi saglabāt izolētību no vides trokšņa. Ieteicams pielietot skaņu izolējošus apdares materiālus ēku fasāžu apdarei un pakešu logus ar papildus skaņu slāpējošu efektu. Nepieciešamības gadījumos jāveido papildus individuālā trokšņa aizsardzība katrā dzīvoklī vai telpā atkarībā no tās paredzētās izmantošanas;
- prettrokšņa sienas nepieciešamības gadījumā, ierīko gar Rūpniecības apbūves teritorijām, Tehniskās apbūves teritorijām un Transporta infrastruktūras teritorijām pilsētas un ciemu teritorijās ar blīvu dzīvojamo un publisko apbūvi un to nepieciešamību pamato detālplānojumā vai būvniecības ieceres dokumentācijā;
- nosakot prasības žogu un dzīvžogu izvietošanai un to parametriem.

Siguldas novadu šķērso dzelzceļa līnija Rīga – Lugaži – valsts robeža. Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2002/49/EK "Par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību" paredz, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm ir jāizstrādā rīcības plāns vides trokšņa ietekmes samazināšanai galvenajām dzelzceļa līnijām, un ik pēc pieciem gadiem ir jāveic rīcības plāna pārskatīšana. Latvijas Republikas likums "Par piesārņojumu" nosaka, ka rīcības plāna izstrādi dzelzceļa līnijām nodrošina attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs, t.i., publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai plāna izstrādi nodrošina VAS "Latvijas dzelzceļš". Ministru kabineta 2014. gada 7.janvāra noteikumi Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" nosaka kārtību rīcības plāna izstrādei. Rīcības plāns izstrādājams dzelzceļa līnijām, kur satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 30 000 vilcienu sastāva gadā un kam ir izstrādātas trokšņa stratēģiskās kartes. 2019.gadā SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment" izstrādāja rīcības plānu vides trokšņa ietekmes mazināšanai dzelzceļa līnijām ar satiksmes intensitāti vairāk nekā 30 000 vilcienu gadā laika periodam no 2019. līdz 2023.gadam. Dzelzceļa līnijā Rīga – Lugaži – valsts robeža vilcienu kustības intensitāte nesasniedz 30 000 vilcienu sastāvu gadā, līdz ar to šī dzelzceļa līnija vai tās posms/i netika iekļauti šajā trokšņa rīcības plānā.

3.3. VIRSZEMES UN PAZEMES ŪDENS KVALITĀTE

ŪDENSTECES, ŪDENSTILPES, TO KVALITĀTE

Hidrogrāfiskā tīkla pamatelementi Siguldas novadā ir ūdensteces un ūdenstilpes (upes, strauti, ezeri, mākslīgie kanāli un ūdenskrātuves).

Nozīmīgākā ūdenstece ir Gauja upe (452 km), novadā ir daudz mazās upītes, Tumšupe – saukta arī Melnupe (46 km), Krievupe (48 km gara, sākas purvainā apvidū pie Allažiem Mazo Kangaru ziemeļaustrumu galā), Dūņupe (13 km), Eglupe (15 km), Lorupe (11 km), Vējupīte (14 km), kuras vidustece blīvi apbūvēta – kreisajā krastā Siguldas pilsēta un apdzīvotā vieta "Peltas", labajā – apdzīvotā vieta "Ķipari"), Sudas upe (38 km), Straujupīte, Mergupe (53 km), Daudas upīte (4,3 km, saukta arī par Lākturu upi), Nurmižupīte (9 km), Jodupīte (uz upes atrodas Jodupītes Lielais un Mazais ūdenskritums), Sviķupīte u.c. Līdz ar meliorācijas darbiem, liela daļa upju ir iztaisnotas (skatīt 7.tabulā).

7. TABULA. LIELĀKĀS ŪDENSTECES SIGULDAS NOVADĀ¹⁶

Nr. p.k.	Ūdensteces nosaukums	Garums (km)	Ietilpst (ietek) objektā
1.	Gauja	452	Rīgas jūras līcis
2.	Mergupe	53	Lielā Jugla
3.	Krievupe	48	Lielā Jugla
4.	Tumšupe	46	Lielā Jugla
5.	Suda	38	Lielā Jugla
6.	Eglupe	15	Gauja
7.	Vējupīte	14	Gauja
8.	Arupīte	14	-
9.	Dūņupe	13	Suda
10.	Lorupe	11	Gauja
11.	Vikmeste	5,3	-
12.	Dauda	4,3	Gauja
13.	Straujupīte	3,8	Mergupe

Gauja plūst pa ledājkūšanas ūdeņu radītu senieleju. Senielejas dziļums sasniedz 85 m. Gaujas platums novada teritorijā 60 – 100 m, vidējais dziļums – 1,5 m, ūdenslīmenis pie Siguldas pilsētas robežas – 12,5 m v.j.l. Saskaņā ar Civillikuma III pielikumu (1102. pantam), Gauja ir publiskā upe no Tirzas upes ietekas līdz ietekai Rīgas jūras līcī (ieskaitot posmu pa robežu). Gaujas posmā no Braslas upes ietekas līdz ietekai Rīgas jūras līcī zvejas tiesības upē pieder vienīgi valstij.¹⁷

Atbilstoši 12.03.2002. MK noteikumiem Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” Eglupe ir lašveidīgo zivju ūdeņi.¹⁸ Šajos ūdeņos nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu karpveidīgo un lašveidīgo zivju populācijām labvēlīgus dzīves apstākļus. Upes un upju posmi, kas noteikti par prioritārajiem zivju ūdeņiem ir Mergupes posms no Nītaures līdz grīvai, Tumšupes posms no Allažmuižas līdz grīvai un visa Vikmestes upe. Ūdeņu tips – lašveidīgo zivju ūdeņi.¹⁹

Atbilstoši 15.01.2002. MK noteikumu Nr.27 “Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” pielikumam Gauja, Eglupe un Vikmeste ir upe, uz kuras ir aizliegts veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus, būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus.²⁰

Siguldas novads ir bagāts ar avotiem. Pamatojoties uz pašvaldības darbinieku novērojumiem (iemīto taku platuma un iedzīvotāju atsauksmēm), par populārākajiem avotiem tiek uzskatīti – Saltavots, Kaļķugravas (Mežmuižas) avoti, Līvkalna–Satezeles, Nurmižu, Gūtmaņalas, Princešu un Ancīšu gravas avots.

Īpaši daudzveidīgi ir kaļķiežu un ģipšakmens iegulu vietas Allažu pagastā ap Jaunzemiem – Kūķiem – Pullēniem. Avotu gravas izvago Tumšupes krastus Braču un Vecklinšu apkārtnē. No dažiem avotiem plūst viegls sērūdens. Siguldas novada teritorijā atrodas Latvijas lielākais avots – Saltavots, kas iztek Lorupes ielejas nogāzē. Tā debits ir 2000 m³/diennaktī. Sērūpītes krastā no dolomītiem izplūst vairāki spiedienūdeņu avoti – Zušu

¹⁶ <https://vietvardi.lgia.gov.lv>

¹⁷ 01.09.1992. Civillikuma I un III pielikums

¹⁸ MK 12.03.2002.g. noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”

¹⁹ MK 12.03.2002.g. noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”

²⁰ MK 15.01.2002.g. noteikumi Nr.27 “Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus”

sēravoti, kuru ūdens sastāvā ir sērs, mikroelementi un organiskās vielas. Senāk tie izmantoti rekreācijas un veselības atjaunošanas vajadzībām, vēlāk – minerālūdens ražošanai.²¹

Siguldas novada pašvaldība kopš 2015.gada reizi gadā organizē ūdens paraugu ņemšanu populārākajos Siguldas apkārtnes avotos, lai iegūtu informāciju par mikrobioloģiskā piesārņojuma klātbūtni avotu ūdenī (zarnu enterokoku, koliformu un escherichia coli skaits).

Analīžu rezultāti ir mainīgi, bet kopumā tie apliecina, ka avotu ūdens lietošana uzturā nav droša, tāpēc iedzīvotāji aicināti avotu ūdeni uzturā nelietot, un, ja tomēr tas tiek darīts, ūdens obligāti pirms tam jānovāra. Pat, ja ūdens paraugu ņemšanas brīdī kādā no avotiem mikrobioloģiskais piesārņojums nav atrasts, situācija var ātri mainīties. Mikrobioloģiskais piesārņojums var būtiski ietekmēt dzeramā ūdens patērētāju veselību ļoti drīz pēc tā izdzeršanas – bīstamākās no šīm baktērijām var izraisīt zarnu slimības, kuru simptomi visbiežāk ir vēdera sāpes, vemšana un caureja²².

Lielākās ūdenstilpes Siguldas novadā ir Jūdažu ezers (32,7 ha), Umuru ezers (13,2 ha), Matīņu ezers (19,1 ha), Roķēnu ūdenskrātuve (2 ha), Ancīšu dīķi (6,5 un 2,5 ha), Greba dīķis (6 ha), Vecezers (1 ha), Linezers (1 ha), Kaļķugravas dzirnavezers (1 ha) un Velna dīķis (0,5 ha).

Novadā atrodas Rinkas purvs (379 ha) un Jūdažu purvs (369 ha), Buļļu purvs (180 ha), Torfa III purvs (149 ha), Klajais (Sarkanais) purvs (84 ha), Pandu purvs (58 ha), Kapurgu purvs (135 ha), Tumšupes purvs (88 ha), kā arī daļa Sudas purva (kopplatība – 2575 ha), Laugas purva (865 ha) un lielā Kursuļa purva (186 ha) Sudas purvā atrodas Kārtužu ezers (1,1 ha). Sudas purvs ir izveidojies garā ieplakā, sauszemei pārpurvojoties. Purvā ir bagāta putnu fauna, tā ir nozīmīga vieta caurceļotājiem putniem, īpaši meža zosīm.

2019. gadā Siguldas novada pašvaldības dome apstiprinājusi Jūdažu ezera apsaimniekošanas plānu 2019.–2029. gadam. Dokumenta mērķis ir nodrošināt Jūdažu ezera resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Eksperti Jūdažu ezera ekoloģisko stāvokli novērtējuši kā vidēju, un par būtiskāko ezera piesārņotāju atzīta meliorācija, kas ezerā mākslīgi paātrina ūdens apmaiņu, ienesot ar barības vielām pārbagātus, zemas caurredzamības ūdeņus, kas palielina zilaļģu savairošanās risku un veicina ezera aizaugšanu, tādējādi samazinot gan rekreācijas iespējas, gan zivīm piemērotu apstākļu platības.²³

VIRSZEMES ŪDEŅU KVALITĀTE

Virszemes ūdeņu kvalitāti ietekmē gan to izcelsme, gan dabiskā un antropogēnā slodze. Siguldas novadā būtiskāko ietekmi uz virszemes ūdens objektiem atstāj punktveida piesārņojums no notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm un piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, izkliedētais piesārņojums no centralizēti nesavāktajiem un neattīrītajiem notekūdeņiem, kā arī morfoloģiskais piesārņojums.

Siguldas novada virszemes ūdensteces un ūdenstilpes ietilpst divos upju sateces baseinu apgabalos: Daugavas sateces baseinā un Gaujas sateces baseinā. Abiem upju baseiniem ir izstrādāti otrā perioda apgabalu apsaimniekošanas plāni un plūdu riska pārvaldības plāni laika periodam no 2015. līdz 2021. gadam.²⁴

12,8% no Latvijas kopējās teritorijas ir noteiktas kā īpaši jutīgās teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības vides aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem. Siguldas novada administratīvā teritorija ir noteikta kā īpaši jutīgā nitrātu teritorija.²⁵

Lauku teritorijās vērā ņemamu ietekmi uz ūdens kvalitāti atstāj lopkopības objekti, kuros nav iekārtota atbilstīga kūtsmēslu apsaimniekošanas sistēma. Dabā novērojams, ka ar virszemes noteci noplūst slāpekli

²¹ Siguldas novada Teritorijas plānojums 2012.-2024. gadam (2012)

²² Datu avots: Siguldas novada pašvaldības tīmekļa vietne www.sigulda.lv

²³ Jūdažu ezera apsaimniekošanas plāns 2019.-2029. gadam (2019)

²⁴ Apstiprināti ar VARAM rīkojumiem (Daugavas baseina apgabala 17.11.2015., rīkojums Nr.335, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalu 22.12.2015., rīkojums Nr.378).

²⁵ MK 09.10.2018. noteikumu Nr.834 "Prasības ūdens, augsnes un gaisa aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma"

saturoši ūdeņi, kas nokļūst strautos, ūdenstilpēs, kā arī piesārņo gruntsūdeni (piemēram, pie Pelītēm). Šobrīd plašs ūdensteču un ūdenstilpju piesārņojums novada teritorijā nav konstatēts, tomēr no vides piesārņošanas viedokļa joprojām bīstama ir bijusī lopu kapsēta Allažu pagastā, kas funkcionēja pirms SIA "Baltic Pork" darbības uzsākšanas saimniecības "Krastmalas" teritorijā.

Gaujas baseina apgabals atrodas Latvijas ziemeļaustrumu daļā un aizņem 13051 km² jeb 20,2% no Latvijas teritorijas. To veido Gaujas, Salacas un Rīgas jūras līcī ietekošo mazo upju sateces baseini, kā arī Burtnieku ezers ar pietekām. Raksturīgākās ir ritrāla tipa (straujas) vidēji lielas upes (48% no upju ūdensobjektiem), kā arī sekli dzidrūdēns ezeri ar augstu ūdens cietību (46% no ezeru ūdensobjektiem). Baseina apgabala apsaimniekošanas plānā iekļauti četri Siguldas novada teritorijā esoši ūdensobjekti: Gauja (G205), Gauja (G209), un Eglupe (G201) (skatīt 8. tabulā).

Kopumā Gaujas baseinam raksturīgs ievērojams nokrišņu daudzums. Gaujas apgabalā vislielāko daļu no gada noteces procentuāli veido pavasara notece (42,1%). Pie klimata izmaiņu scenārija (pēc Valsts pētījumu programmas KALME datiem), tiek paredzēta turpmāka pavasara noteces apjoma palielināšanās, atbilstoši pieaugot arī palu radītā apdraudējuma bīstamībai un ar to saistītajam krastu erozijas riskam. Gaujas apgabala ģeoloģiskajā uzbūvē izšķir divas galvenās daļas – kristālisko pamatklintāju un nogulumiežu segu, kurā dominē devona vecuma nogulumieži – dolomīts, kaļķakmens, smilšakmens, māls, ģipšakmens. Meži klāj 52% no apgabala teritorijas. Vairāk izplatīti ir egļu, bet apgabala vidusdaļā un lejasdaļā – priežu meži, vietām ar lapu koku piemaisījumu. Gaujas apgabalā dominē sausieņi jeb meži ar sausām minerālaugsnēm – 58,9 %. Gaujas baseina apgabalā ir daudz īpaši aizsargājamo dabas teritoriju.

Saskaņā ar 31.05.2011. MK noteikumiem Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem", Siguldas novadā atrodas virszemes ūdensobjekti (skatīt 8. tabulā), kuros pastāv risks nesasniegt 12.09.2002. likumā "Ūdens apsaimniekošanas likums" noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli.

8. TABULA. ŪDENSOBJEKTI GAUJAS UPJU BASEINU APGABALĀ²⁶

Nr. p. k.	Kods	Nosaukums	Posma apraksts	Būtiskākie riska cēloņi
1.	G205	Gauja	No Braslas līdz Lorupei	Riska ūdens objekts. Neliela notekūdeņu ietekme, izklidētā piesārņojuma ietekme no nepieslēgtajiem iedzīvotājiem un lauksaimniecības teritorijām. Plūdu risks.
2.	G209	Gauja	No Amatas līdz Braslai	Riska ūdens objekts. Notekūdeņu ietekme (t.sk. prioritārās un bīstamās vielas), nepieslēgtie iedzīvotāji. Plūdu risks.
3.	G201	Eglupe	-	Iespējama ietekme no decentralizētajām sistēmām.

9.tabulā apkopota informācija par Gaujas upju baseina apgabala virszemes ūdens objektu ekoloģisko kvalitāti un ķīmisko kvalitāti pēc prioritāro vielu koncentrācijas ūdenī pēc 2009.-2014.gadam monitoringa cikla rezultātiem. Kā redzams ūdensobjektos, ir novērotas būtiskas ekoloģiskās kvalitātes problēmas. Ķīmiskās kvalitātes rādītāji laika periodā no 2006.-2008. gadam ir labi, bet nav datu par periodu no 2009. gada līdz 2014. gadam. Salīdzinot, ar 2006.-2008.g. monitoringa cikla rezultātiem, 2009.-2014.g. ūdensobjektu ūdens ekoloģiskā kvalitāte nav mainījusies. Visos objektos tā saglabājas zema.

Pēc fizikāli ķīmiskajiem parametriem Gaujas upes posmi G205 un G209 ir riska ūdensobjekti un ir iekļauti 31.05.2011. MK noteikumu Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" 1.pielikumā.²⁷

²⁶ MK 31.05.2011. noteikumi Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem"

²⁷ LVĢMC Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.

9. TABULA. GAUJAS UPJU BASEINA ŪDENSOBJEKTU EKOLOĢISKĀ UN ĶĪMISKĀ KVALITĀTE²⁸

Ūdens-objekta nosaukums, kods	Ekoloģiskās kvalitātes klase		Ķīmiskā kvalitāte pēc prioritāro vielu koncentrācijas ūdenī		Kvalitāte	Kvalitātes mērķi uz 2021.g. un izņēmumi
	2006.-2008.g.	2009.-2014.g.	2006.-2008.g.	2009.-2014.g.	2017.g. ²⁹	
GAUJA, G205	zema	zema	laba	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	vidēja	laba ūdens ekoloģiskā kvalitāte
GAUJA, G209	zema	zema	laba	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	-	laba ūdens ekoloģiskā kvalitāte
EGLUPE G201	zema	zema	laba	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	-	laba ūdens ekoloģiskā kvalitāte

Daugavas baseina apgabals aizņem 87900 km² lielu teritoriju. Latvijas teritorijā atrodas tikai 28% no sateces baseina teritorijas (lielākā daļa atrodas Krievijā un Baltkrievijā, neliela daļa – Lietuvā). Daugavas apgabala teritorijai raksturīga daudzveidība gan reljefa, gan klimata, gan arī ūdens režīma ziņā. Paugurains reljefs mijas ar līdzenumiem. Tāpēc arī nokrišņu sadalījums ir nevienmērīgs. Attiecīgi Daugavas apgabalā plašā amplitūdā mainās arī ilggadīgais vidējais noteces slānis, kas ir saistīts ar nokrišņu daudzumu un iztvaikošanas apjomu. Daugavas sateces baseina ilggadīgā gada vidējā notece (ūdens daudzums, ko Daugava gada laikā ienes Baltijas jūrā) ir 20,3 km³ (salīdzinājumam - Gaujas ilggadīgā gada vidējā notece ir - 2,24 km³).

Daugavas apgabalā raksturīgas augsnes galvenokārt ir uz smilts, smilšmāla un mālsmilts cilmiežiem. Izplatītas ir velēnu podzolaugsnis, pseidoglejotās augsnes un kūdraugsnis. Lielākajā Daugavas apgabala daļā aerācijas zonu veido smiltis, tāpēc visā apgabalā gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība no virszemes piesārņojuma ir ļoti vāja. Artēzisko ūdeņu dabiskā aizsargātība atšķiras – lielākajā Daugavas apgabala daļā to piesārņojuma risks ir vidējs. Apgabalā visraksturīgākie ir sekli dzidrūdēni ezeri ar augstu ūdens cietību un potamāla tipa (lēnas) upes ar vidēji lielu sateces baseinu. Baseina apgabala apsaimniekošanas plānā iekļauti 6 Siguldas novada teritorijā esoši ūdensobjekti: Lielā Jugla (D406), Tumšupe (D403), Krievupe (D404), Suda (D407), Mergupe_1 (D408) un Mergupe_2 (D409) (skatīt 10.tabulā).

10. TABULA. GAUJAS UPJU BASEINA ŪDENSOBJEKTU EKOLOĢISKĀ UN ĶĪMISKĀ KVALITĀTE³⁰

Nr. p. k.	Kods	Nosaukums	Posma apraksts	Būtiskākie riska cēloņi
1.	D406	Lielā Jugla	No iztekas līdz ietekai Juglas upē	Riska ūdens objekts (D406). Lauksaimniecības ietekme, hidromorfoloģiski pārveidojumi, notekūdeņu ietekme.
2.	D403	Tumšupe	-	Riska ūdens objekts (D406). Hidromorfoloģiskie pārveidojumi. Lauksaimniecības ietekme. Vairāku ciemu radīto notekūdeņu ietekme.

²⁸ LVĢMC Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2015.-2021., pielikumi²⁹ LVĢMC dati³⁰ LVĢMC Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2015.-2021., pielikumi

Nr. p. k.	Kods	Nosaukums	Posma apraksts	Būtiskākie riska cēloņi
3.	D404	Krievupe	-	Riska ūdens objekts (D406). Iespējama ietekme decentralizēto sistēmu dēļ (nepieslēgtie iedzīvotāji ciemos). Plūdu risks.
4.	D407	Suda	-	Hidromorfoloģiskie pārveidojumi, plūdu risks.
5.	D408	Mergupe_2	No iztekas līdz Lielajai Juglai	Riska ūdens objekts (D408). Hidromorfoloģiskie pārveidojumi.
6.	D409	Mergupe_1	-	Riska ūdens objekts (D408). Hidromorfoloģiskie pārveidojumi.

Pēc pieejamās informācijas, Daugavas upju baseina ūdensobjektiem, kuri atrodas Siguldas novadā, ir zema un vidēja kvalitāte (11. tabula). Mergupē kvalitāti ietekmē hidromorfoloģiskā slodze. Nepieciešams veikt mazo HES ūdenskrātuvju apsekojumu, novērtēt to stāvokļa ietekmi un veikt izvērtējumu par nepieciešamu turbīnu nostrādi caurplūduma režīmā mazajās HES (Krīgaļu un Brūnu HES). Jāīsteno visi pasākumu programmā paredzētie pasākumi.

11. TABULA. DAUGAVAS UPJU BASEINA ŪDENSOBJEKTU EKOĻOĢISKĀ UN ĶĪMISKĀ KVALITĀTE³¹

Ūdens-objekta nosaukums, kods	Ekoloģiskās kvalitātes klase		Ķīmiskā kvalitāte pēc prioritāro vielu koncentrācijas ūdenī		Kvalitātes kopvērtējums	Kvalitātes mērķi uz 2021.g. un izņēmumi
	2006.-2008.g.	2009.-2014.g.	2006.-2008.g.	2009.-2014.g.	2016.g.	
Lielā Jugla D406	augsta	zema	laba	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	-	nepasliktināšanās
Suda D407	zema	vidēja	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	-	laba ūdens ekoloģiskā kvalitāte
Mergupe D408	vidēja	zema	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	nav veikti prioritāro vielu mērījumi	vidēja	laba ūdens ekoloģiskā kvalitāte

PELDSVIETU ŪDENS KVALITĀTE

Peldvietu ūdens kvalitāte tiek novērtēta gan laboratoriski (pēc mikrobioloģiskajiem parametriem, fizikāli - ķīmiskajiem parametriem), gan vizuāli.

Veselības inspekcijas vides veselības speciālisti katru gadu veic peldvietu ūdens kvalitātes monitoringu jūras un iekšzemes peldvietās. Ūdens kvalitāte tiek pārbaudīta gan laboratoriski (pēc mikrobioloģiskajiem rādītājiem),

³¹ LVĢMC Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2015.-2021., pielikumi

gan vizuāli novērtējot peldvietu (netipiska ūdens krāsa, virsmas aktīvās vielas (noturīgas putas), peldoši un citi atkritumi ūdenī, naftas produkti, fitoplanktona aļģu (zilaļģu vai zaļaļģu) masveida savairošanās - ūdens ziedēšana. Peldvietu ūdens kvalitātes rādītājus pēc laboratorisko izmeklējumu saņemšanas novērtē speciālists un sniedz slēdzienu par ūdens kvalitāti – peldēties atļauts, peldēties nav ieteicams vai arī peldēties aizliegts. Par izmeklējumu rezultātiem tiek informēts peldvietas īpašnieks, kā arī ar masu mediju starpniecību - sabiedrība. Pirmās ūdens kvalitātes pārbaudes veic pirms peldsezonas sākuma un turpina veikt visu peldsezonu.

Gaujas upe Peldu ielā 1, Siguldā ir Siguldas pilsētas oficiālā peldvieta, kas apstiprināta ar Ministru kabineta 2017.gada 28.novembra noteikumiem Nr.692 "Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība" 2.pielikumu un iekļauta peldvietu ūdens kvalitātes monitoringa programmā 2019.gadam. Peldvietas ūdens kvalitāti kontrolē un uzrauga Veselības inspekcija. Peldsezonas laikā peldūdēns paraugi tiek ņemti piecas reizes (14. maijā, 11. jūnijā, 9. jūlijā, 6. augustā un 3. septembrī). Peldsezona ilgst no 15.maija līdz 15.septembrim.

Peldvieta ir ierīkota Gaujas upes kreisajā krastā, Siguldas pilsētā, lejpus Gaujas tilta. Šis upes posms Siguldas pilsētā un tam pieguļošās teritorijas ir arī īpaši aizsargājama dabas teritorija – Gaujas nacionālais parks un uz šo teritoriju attiecas Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Nokļūšana līdz peldvietai pa asfaltētu ceļu virzienā no Siguldas uz Turaidu, pirms Gaujas tilta nogriežoties pa kreisi. Ir norāde par nokļūšanu uz peldvietu. No ceļa līdz peldvietai pa meža taku ir aptuveni 150 metri. Peldvietā peldēšana atļauta līdz speciāli norobežotām vietām, ko nosaka peldošās bojas. Peldvieta ir labiekārtota. Peldsezonas laikā ir pieejamas tualetes, ir atkritumu savākšanas tvertnes, gērbtuves, ir informācijas stands.³²

No 15.maija līdz 15.septembrim Siguldas oficiālajā peldvietā katru dienu no plkst.10.00 līdz 22.00 par atpūtnieku drošību rūpējas Siguldas novada Pašvaldības policijas kārtībnieki glābēji, sekojot līdzi, lai kāds neapdraudētu savu vai citu cilvēku dzīvību un veselību – nepeldētu neatļautās vietās, nebrauktu ar ūdenstransportu tuvu vietai, kur cilvēki peldas. Nepieciešamības gadījumā kārtībnieki glābēji sniedz pirmo medicīnisko palīdzību. Tāpat tiek uzraudzīta sabiedriskās kārtības noteikumu ievērošana peldvietā.³³

2019.gada peldsezonā Siguldas pilsētas oficiālajā peldvietā tika pacelts Zilais karogs, kas ir starptautisks apliecinājums, ka pludmale atbilst visaugstākajiem standartiem – pludmalē ir tīra vide, laba ūdens kvalitāte, tiek nodrošināta drošība krastā un uz ūdens, kā arī pludmales teritorija ir atbilstoši labiekārtota.

PAZEMES ŪDENS KVALITĀTE

Pazemes ūdensobjekti ir noteikti visai Latvijas teritorijai, neatkarīgi no baseina apgabala. Pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai un to racionālākai aizsardzībai ir izdalīti pazemes ūdensobjekti – artēziskā baseina atsevišķas daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras. Pazemes ūdensobjektu robežas horizontāli noteiktas pēc pazemes ūdensšķirtnēm, bet vertikāli – pēc ūdeni vāji caurlaidīgiem slāņiem (reģionālajiem sprosts slāņiem). Ūdensobjekti ir daudzslāņaini: katrā no tiem ietilpst vairāki ūdens horizonti, kurus vienu no otra atdala ūdeni vāji caurlaidīgi ieži.

Informācija par pazemes ūdensobjektiem Gaujas un Daugavas upju baseinu apgabalā atjaunota 2015.gadā LVAF projekta "Atbalsts LVĢMC upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu projektu 2016.-2021.gadam sagatavošanā" ietvaros. Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte saskaņā ar MK noteikumu Nr.118 (12.03.2002.) un MK noteikumu Nr.42 (13.01.2009.) noteiktajām normām, kā arī ar Direktīvas 2000/60/EK V pielikuma izklāstītajiem nosacījumiem ir vērtējama kā laba. Tāpēc par kvalitātes mērķi pazemes ūdeņiem Gaujas un Daugavas upju baseinu apgabalos tiek noteikta to esošās kvalitātes saglabāšana un nepasliktināšana, ko arī nosaka Direktīva 2000/60/E.

³² Veselības inspekcijas "Gaujas upes Siguldas pilsētas peldvietas ūdens apraksts" 2015.

³³ Siguldas novada pašvaldības tīmekļa vietne www.sigulda.lv

Siguldas novads ir samērā bagāts ar dzeramajiem pazemes ūdeņiem, kas saistīts ar to, ka visā tā laukumā līdz Narvas reģionālā sprostslāņa dziļumam ir ievērojami bieži saldūdeņus saturoši devona vecuma nogulumu ūdens horizonti (Katlēšu – Ogres, Daugavas, Pļaviņu – Salaspils, Gaujas – Amatas, Gaujas, Burtnieku un Arukilas ūdens horizonts). Cilvēku veselības rehabilitācijai var izmantot Pērnavas, Ķemeru un Kembrija horizontu paaugstinātas mineralizācijas ūdeņus (minerālūdeņus). Visizplatītākais un visvairāk izmantotais novada teritorijā ir Gaujas ūdens horizonts (D3gj), izņemot Mores pagastu, kur šo horizontu neizmanto, jo šeit izmanto seklāk iegulošo Daugavas horizontu (D3br-ar) un Mores pagasta dienvidaustrumu daļā atsevišķos urbemos Katlēšu – Ogres ūdens horizontu (D3kt-og), daži urbumi ierīkoti arī Salaspils ūdens horizontā (D3slp). Allažu pagastā ūdensapgādes urbumi ierīkoti gan Gaujas – Amatas (D3pl+am) horizontā, gan Pļaviņu – Salaspils (D3pl+slp) ūdens horizontā. Burtnieku un Arukilas horizonti ekonomisko apsvērumu dēļ netiek izmantoti. Siguldas novads ir bagāts arī ar avotiem. Tajā atrodas viens no lielākajiem Latvijas avotiem – Saltavots, kas iztek Lorupes ielejas nogāzē. Tas atrodas Siguldas pagastā, apmēram 1 km uz D no Siguldas robežas un uz A no Allažu ceļa. Pazemes ūdens atradne “Sigulda” iekļauta Latvijā atzīto dabīgo minerālūdeņu sarakstā un 2011.gadā tai ir izsniegta atļauja gāzētā dabīgā minerālūdeņu iegūšanā (SIA “Siguldas minerālūdens” minerālūdeņu ražošanai). LVĢMC pazemes ūdeņu atradnes uzskaitē ir arī sālūdens atradne “Sigulda”, kur ūdens ir ar paaugstinātu bromīdu saturu un tika izmantots sanatorijas “Sigulda” ārstnieciskajām vajadzībām – procedūrām, taču šobrīd šī atradne netiek izmantota.

Gaujas apgabals ir bagāts ar pazemes ūdeņu resursiem. Gauju kopumā raksturo labi skābekļa apstākļi, vidēja organisko vielu un mēreni liela biogēnu koncentrācija. Tāpat upei ir raksturīga laba pašattīrīšanās spēja, par ko liecina koncentrāciju samazinājums virzienā uz grīvu.

Pazemes ūdeņu resursi Daugavas baseina apgabalā salīdzinājumā ar pārējiem baseinu apgabaliem ir vislielākie un tie ir pietiekami ikgadējam pazemes ūdeņu patēriņam – tiek izmantoti aptuveni 30% no aprēķinātajiem dzeramo pazemes ūdeņu resursiem, t.i., resursiem, kas dabiski atjaunojas, neietekmējot kopējos pazemes ūdeņu krājumus. Pazemes ūdensobjektu kvantitatīvais stāvoklis un ķīmiskā kvalitāte Daugavas baseina apgabalā ir vērtējama kā laba, neskatoties uz dabiski paaugstinātu dzelzs un atsevišķās vietās arī mangāna saturu (attiecībā uz dzeramā ūdens avotiem).³⁴

Kā visur Latvijā, arī Siguldas novada teritorijā gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība ir vāja. Punktveida avotu radītie piesārņotie gruntsūdeņi sastopami nelielos laukumos ap šiem avotiem, arī izklidētajam piesārņojumam nav raksturīga reģionāla izplatība, līdz ar to piesārņojums ir koncentrēts pašos augstākajos gruntsūdens slāņos. Kopumā gruntsūdeņu kvalitāte, kurus izmanto centralizētai ūdensapgādei atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām.³⁵

Siguldas novadā pazemes ūdeņus vistiešāk ietekmē potenciāli piesārņotās vietas, kas izveidojušās ap emisijas avotiem, piemēram, degvielas uzpildes stacijas, bijuši sadzīves atkritumu izgāztuve “Kaļļi”, dzelzceļa teritorija un lielāki lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi (fermas), taču visvairāk ietekmē notekūdeņu novadīšana (gan centralizēti savākto, gan no viensētām un atsevišķām ēkām). Arī neizmantoti un neapsaimniekoti ūdensapgādes urbumi ir viens no potenciāli bīstamākajiem pazemes ūdens piesārņošanas avotiem.

Allažu pagastā, pēc pieejamajiem datiem, atrodas 43 ūdensapgāde urbumi, no tiem aktīvi ir seši urbumi, darbojas 21 urbums, netiek izmantots viens urbums un statuss nav zināms par 15 urbumiem. Mores pagastā atrodas 22 ūdensapgādes urbumi. Siguldas pagastā atrodas 49 ūdensapgādes urbumi, no tiem četri urbumi ir aktīvi, darbojas viens, divi ir likvidēti, jātamponē trīs urbumi un par 39 urbumiem statuss nav zināms. Siguldas pilsētā atrodas 66 ūdensapgādes urbumi, no tiem pieci ir aktīvi, darbojas 19 urbumi, rezervē seši urbumi, neizmanto 12 urbumus, likvidēti pieci urbumi, aizmazonēti arī pieci urbumi, bet statuss nav zināms par 14

³⁴ Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam

³⁵ Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021. gadam

urbumiem.³⁶ Ieteikums pašvaldībai kopā ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi veikt ūdensapgādes urbumu inventarizāciju, lai apzinātu to stāvokli, izmantošanu, turpmāko urbumu darbību, tādejādi novēršot pazemes ūdens piesārņojumu.

3.4. ŪDENSsAIMNIECĪBAS RAKSTUROJUMS UN IETEKME UZ VIDI

Ap centralizētajām ūdensgūtnēm jeb ūdens ņemšanas vietām ir 3 veidu aizsargjoslas: stingrā režīma, bakterioloģiskā un ķīmiskā. Ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslas nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, un lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā (bet ne mazāk kā uz 25 gadiem).

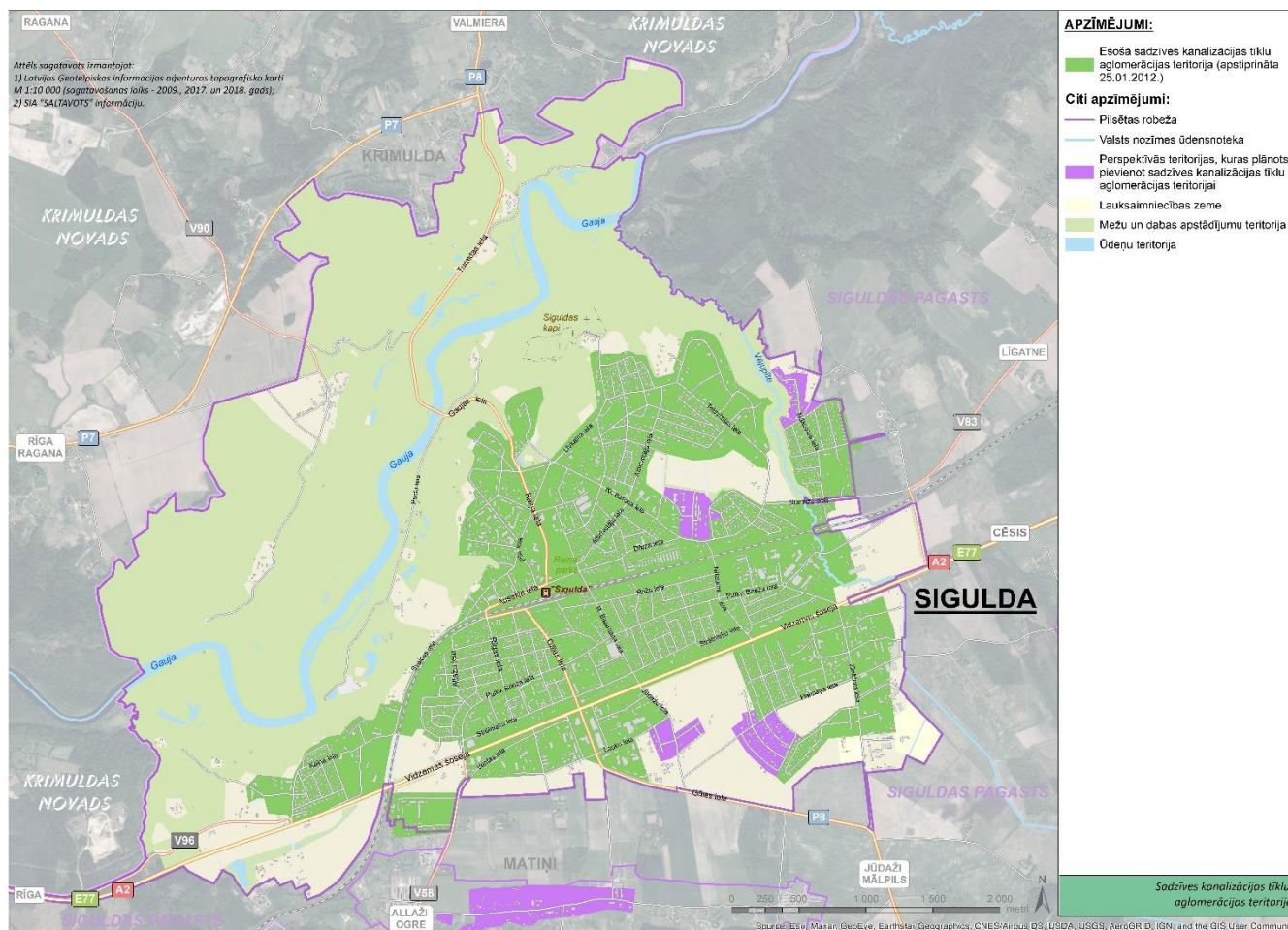
Siguldas novadā atrodas 12 centralizētās ūdensapgādes urbumi. Visiem novadā esošajiem centralizētās ūdensapgādes urbumiem ir noteikta stingrā režīma aizsargjosla vismaz 10 m platumā. Dziļurbumiem noteiktas arī ķīmiskās aizsargjoslas. Aizsargjoslas platumu nosaka tādu, lai ūdens ķīmiska piesārņošana ūdens ņemšanas vietā tās ekspluatācijas laikā nebūtu iespējama un ūdens kvalitāte atbilstu dzeramā ūdens ieguvei izmantojamo pazemes ūdeņu kvalitātes normatīviem. Lemjot par katra konkrētā ūdensapgādes urbuma turpmāko apsaimniekošanas kārtību, būtu jāņem vērā turpmākā izmantošanas perspektīva, tehniskais stāvoklis, urbuma atveres un stingra režīma aizsargjoslas sanitārais stāvoklis. Savukārt urbumus, kuru turpmākā izmantošana dažādu iemeslu dēļ nav iespējama, nepieciešams likvidēt, nodrošinot pazemes ūdens resursu aizsardzību.

Siguldas novadā centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus sniedz SIA "Saltavots". SIA "Saltavots" 2018.gadā izstrādāja savas darbības stratēģiju laika posmam no 2018.gada līdz 2022.gadam, uz kura pamata tiek plānota uzņēmuma darbība līdz 2022.gadam.

Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi tiek nodrošināti Siguldas pilsētā, Allažu ciemā, Mores ciemā, Jūdažu ciemā, Nurmižu ciemā un Allažmuižas ciemā. Siguldas novada teritorijā atrodas 7 notekūdeņu attīrīšanas iekārtas – Mores NAI, Jūdažu NAI, Nurmižu NAI, Allažu NAI, Allažmuižas NAI, NAI "Jaunlorupe" un Krimuldas NAI, kuras apsaimnieko SIA "Saltavots", savukārt Stīveru ciema NAI apsaimnieko biedrība "Sociālās aprūpes centrs "Allaži"". Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumos visām notekūdeņu attīrīšanas iekārtām attēlotas sanitārās aizsargjoslas, kā to nosaka likums "Aizsargjoslu likums". Detalizēta informācija 12.tabulā par ūdenssaimniecības infrastruktūru Siguldas novadā.

Siguldas pilsētā un Siguldas pagastā (Peldes, Ķipari, Kalnabeites) ir kopēja ūdensapgādes un kanalizācijas sistēma. Ūdensapgādes tīklu garums - 77,2 km, ūdens atdzelžošanas iekārtu jauda 2800 m³/dnn, kanalizācijas tīklu garums – 79,6 km. Pēc centralizētās notekūdeņu savākšanas attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas grāvī, pēc tam nonāk Gaujā. Teritorijas plānojuma grozījumos attēlota Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumu Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" izpratnē definētā Siguldas pilsētas notekūdeņu aglomerācijas robeža, kas apstiprināta ar Siguldas novada domes 2012.gada 25.janvāra lēmumu Nr.2 (skatīt 5. attēlu).

³⁶ LVĢMC dati. Atradņu reģistrs

5. ATTĒLS. SIGULDAS PILSĒTAS SADZĪVES KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS AGLOMERĀCIJAS TERITORIJA (AUTORS: SIA "REĢIONĀLIE PROJEKTI")

Allažu ciema ūdensapgādes sistēmas tīklu garums – 1,6 km, darbojas 1 atdzelžošanas stacija ar jaudu 240 m³/dnn. Kanalizācijas tīklu garums 2,3 km, darbojas notekūdeņu attīrīšanas (NAI) iekārtas ar jaudu 230 m³/dnn (slēgta tipa). Ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli ir fiziski nolieytojušies, kā rezultātā ir dzeramā ūdens zudumi. Nepieciešams turpināt veikt ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu pārbūvi. Pēc centralizētās notekūdeņu savākšanas attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas grāvī.

Mores ciema ūdensapgādes sistēmas tīklu kopējais garums – 1,9 km, uzstādīta ūdens atdzelžošanas iekārta ar jaudu 240 m³/dnn. Sadzīves kanalizācijas tīkli – 1,9 km. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas darbojas ar jaudu 40 m³/dnn (slēgta tipa). Pēc centralizētās notekūdeņu savākšanas attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas grāvī. Laika posma no 2011.-2013.gadam tika īstenots Eiropas savienības ERAF fonda līdzfinansēts projekts "Mores ciema ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība", kā rezultātā tika izbūvēts jauns artēziskais urbums, izbūvētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, pārbūvēti centralizētās ūdensapgādes sistēmas tīkli 1,28 km garumā un paplašināta centralizētā sadzīves kanalizācijas sistēma 1,42 km garumā³⁷.

Jūdažu ciema ūdensapgādes tīklu garums – 1,9 km, uzstādītas ūdens atdzelžošanas iekārtas ar jaudu 240 m³/dnn. Sadzīves kanalizācijas tīklu garums – 0,9 km, NAI jauda 50 m³/dnn (slēgta tipa). Nepieciešams pārbūvēt ūdensapgādes tīklu, paplašināt kanalizācijas notekūdeņu sistēmu, pārbūvēt ūdens ieguves vietu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Pēc centralizētās notekūdeņu savākšanas attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas grāvī no kura pēc 30 m – Teiļupītē.

³⁷ SIA "Saltavots" vidēja termiņa darbības stratēģija par periodu no 2018. līdz 2022. gadam, Sigulda, 2018.

Nurmižu ciema ūdensapgādes sistēma apkalpo vienu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un atsevišķas savrupmājas. Ūdensapgādes tīklu garums – 1,4 km, sadzīves kanalizācijas tīklu garums - 0,1 km. Uzstādītas ūdens atdzelžošanas iekārtas ar jaudu 240 m³/dnn un notekūdeņu attīrīšanas iekārta ar jaudu 2,5 m³/dnn (projektētā jauda 10 m³/dnn), slēgta tipa. Pēc centralizētās notekūdeņu savākšanas attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas grāvī.

Allažmuižas ciema ūdensapgādes tīklu garums – 0,8 km, kanalizācijas tīklu garums 0,15 km. Nepieciešams uzstādīt ūdens atdzelžošanas iekārtas. Darbojas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar jaudu 10 m³/dnn, slēgta tipa.

SIA "Saltavots" vidējā termiņa darbības stratēģijā, laika posmā no 2015.gada līdz 2017.gadam ir apkopota informācija par infiltrāciju, ņemot vērā apkopojumu par attīrītiem un savāktiem sadzīves notekūdeņiem, no kā var secināt, ka infiltrācijas apjoms ir mainīgs (2015.gadā 37,9%, 2016.gadā 36%, 2017.gadā 40%). Svārstības ir skaidrojamas ar nevienmērīgiem nokrišņiem, kas ir viens no būtiskākajiem infiltrācijas iemesliem, jo intensīvu sniega kušanas vai lietus periodos virszemes ūdeņi pa kanalizācijas aku lūku tehnoloģiskajām atverēm, kas nodrošina kanalizācijas sistēmas dabīgo vēdināšanos un novērš gāzu uzkrāšanos, nokļūst sadzīves kanalizācijas tīklos. Kā otrs no infiltrācijas iemesliem ir minams, iepriekš izbūvēto keramikas vai dzelzsbetona cauruļu tehniskais stāvoklis, kad augsta gruntsūdens līmeņa periodos (pavasārī, rudenī) pa cauruļu saduru vai bojājumu vietās gruntsūdens nokļūst sadzīves kanalizācijas sistēmā radot papildus infiltrāciju.

Individuālās apbūves teritorijās, kur nav izbūvētu centralizētu tīklu, un novada lauku teritorijā tiek izmantoti lokāli risinājumi, darbojas decentralizēta sistēma. 2019.gada 13.jūnijā (precizēti 2019.gada 15.augustā) pieņemti pašvaldības saistošie noteikumi Nr.17 "Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību Siguldas novadā", kas apstiprināti ar Siguldas novada pašvaldības domes 2019.gada 13.jūnija lēmumu (prot.Nr.9, 2.§).

12. TABULA. ŪDENSĀIMNIECĪBU INFRASTRUKTŪRA³⁸

Vietas nosaukums	Ūdens ieguves vietas/dziļurbumi, gab.	Ūdensapgādes tīkli, km	Sadzīves kanalizācijas tīkli, km	Atdzelžošanas stacijas, gab.	NAI, gab.
Siguldas pilsēta, Peltes, Kalnabeites, Ķiparu ciemi	4	77,2	76,7	1 (jauda 2800 m ³ /dnn)	1 (jauda 3710 m ³ /dnn)
Mednieku, Krimuldas un Ābelziedu ielu rajons, Siguldas pilsēta (ūdens ieguves urbums atrodas "Kungu gatve 1", Sigulda). NAI atrodas Krimuldas pagastā Krimuldas novadā	1	-	2,9	1 (jauda 240 m ³ /dnn)	1 (jauda 50 m ³ /dnn)
Jūdažu ciems,	1	1,9	0,9	1 (jauda 240	1 (jauda 50

³⁸ SIA "Saltavots" vidēja termiņa darbības stratēģija par periodu no 2018. līdz 2022. gadam, Sigulda, 2018.

Vieta nosaukums	Ūdens ieguves vietas/dziļurbumi, gab.	Ūdensapgādes tīkli, km	Sadzīves kanalizācijas tīkli, km	Atdzelžošanas stacijas, gab.	NAI, gab.
Siguldas pagasts				m ³ /dnn)	m ³ /dnn)
Nurmiži, Siguldas pagasts	1	1,4	0,1	1 (jauda 240 m ³ /dnn)	1 (jauda 2,5 m ³ /dnn, projektētā jauda 10 m ³ /dnn)
Allažu ciems, Allažu pagasts	2	1,6	2,3	1 (jauda 240 m ³ /dnn)	1 (jauda 230 m ³ /dnn)
Allažmuižas ciems, Allažu pagasts	1	0,8	0,15	-	1 (jauda 40 m ³ /dnn)
Mores ciems, Mores pagasts	2	1,9	1,9	1 (jauda 240 m ³ /dnn)	1 (jauda 40 m ³ /dnn)
Kopā	12	84,8	84,95	6	7

Pēdējo gadu laikā Siguldas novadā aktīvi norisinās ūdenssaimniecības projektu izstrāde un īstenošana, kuru rezultātā tiek sakārtotas ūdensapgādes, sadzīves kanalizācijas un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas, paplašinātas ar centralizētajiem pakalpojumiem nodrošinātas blīvas apbūves teritorijas, līdz ar to ietekmei uz virszemes ūdeņiem būtu jāsamazinās.

Pazemes ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē, jāatbilst Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumu Nr.671 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" izvirzītajām prasībām.

Valsts statistiskajam pārskatam par ūdens aizsardzību "Nr.2-Ūdens" laika posmā no 2013. gadam līdz 2017.gadā atskaitījušās 9 iestādes un uzņēmumi, izņēmums ir 2014.gads, kad atskaiti par ūdens izmantošanu sniegušas 11 organizācijas.³⁹

Citās novada apdzīvotās vietās individuālo māju kvartālos ūdens tiek ņemts no individuālām grodu akām. Daudzās vietās pazemes ūdens, kas satur augšpleistocēna nogulumus, nav aizsargāts pret virszemes piesārņojumu – nav pārsegti ar nogulumiem ar zemu ūdens caurlaidību. Pēc Veselības inspekcijas datiem, lielā daļā aku ūdens neatbilst dzeramā ūdens sanitārajām prasībām pēc mikrobioloģiskajiem un ķīmiskajiem rādītājiem. Novada iedzīvotājiem, kuri izmanto ūdeni no artēziskajām akām, tas atbilst dzeramā ūdens standarta prasībām.

13.tabulā atspoguļota informācija par lietotāju skaitu, kas pieslēgušies centralizētajai kanalizācijai un ūdensapgādei. Kā redzams, gadu dinamikā vērojama pozitīva tendence to skaitam palielināties. Pārskata periodā lietotāju skaits, kas pieslēgušies centralizētajai ūdensapgādes sistēmai, pieaudzis par 736, un par 613 lietotājiem, kas pieslēgušies centralizētajai kanalizācijas sistēmai.

13. TABULA. CENTRALIZĒTAS ŪDENSsAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMU SKAITS (DEKLARĒTI IEDZĪVOTĀJI)⁴⁰

	2015.gads	2016.gads	2017.gads
--	-----------	-----------	-----------

³⁹ LVĢMC, datu bāze "2 – Ūdens pārskati", Pārskats par ūdens resursu lietošanu

⁴⁰ Datu avots: SIA "Saltavots"

Ūdensapgādes pakalpojumu lietotāju skaits	12088	12660	12824
Sadzīves kanalizācijas lietotāju skaits	12667	13066	13280

Ugunsdzēsības prasību nodrošināšanai Siguldas pilsētā ir izbūvēti 277 ūdens hidranti, kuru darbība tiek nodrošināta, izmantojot centralizētās ūdensapgādes sistēmu. Lielākā daļa, proti 268, hidrantu ir pazemes tipa, no kuriem 263 hidranti ir izvietoti ūdensvada akās, bet atlikušie 9 hidranti ir izvietoti virs zemes.

Saskaņā ar LVĢMC datu bāzē "Pazemes ūdeņu krājumu balance" pieejamo informāciju, Siguldas novada teritorijā atrodas viena pazemes saldūdens atradne – "Paceplīši" DB612751. Ūdens horizonts - D2 ar - D3 gj. Atradni ar četriem ūdensapgādes urbumiem, izmanto Siguldas pilsēta centralizētajai ūdensapgādei. A kategorijas pazemes ūdens krājumi, akceptēti līdz 2017.gadam.⁴¹

Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu "Nr.2 – Ūdens", 2017.gadā Siguldas novadā 14 ūdens ņemšanas vietās no dabīgiem ūdens avotiem tika ņemts 1091,938 m³ ūdens. 2017.gadā Siguldas novadā ūdens ņemšanas vietu skaits nav mainījies, bet iegūtais ūdens daudzums no dabīgiem ūdens avotiem palielinājās (479,3818 m³ ūdens). Pārskata periodā vērojama lietus ūdeņu daudzuma palielināšanās (2013.gadā 20,416 m³ ūdens, 2017.gadā 480,187 m³ ūdens). 14.tabulā sniegts ūdens ņemšanas dinamikas raksturojums no 2013.gada līdz 2017.gadam.

14. TABULA. ŪDENS ŅEMŠANA⁴²

Gads	Kopā ņemtais no dabīgajiem ūdens avotiem (m ³)	Kopā (m ³)	Vietu skaits	T.sk. izmērīts (m ³)	Virszemes (m ³)	Pazemes (m ³)	Lietus ūdeņi (m ³)
2017.	1091,938	611,751	14	611,75	0	611,75	480,187
2016.	959,6397	598,771	12	598,7707	0	598,7707	360,86
2015.	972,947	572,1	12	572,14	0	572,14	400,807
2014.	766,379	581,264	15	580,664	0	581,264	185,115
2013.	612,5562	592,14	14	592,1402	0	592,1402	20,416

2017.gadā Siguldas novadā no kopējā izmantotā ūdens daudzuma (517,911 m³), ražošanas vajadzībām tika izmantoti 33,451 m³ ūdens, bet komunālajām un saimniecības vajadzībām – 484,46 m³ ūdens. Ražošanas vajadzībām lielākais ūdens daudzums izmantot SIA "Baltic Pork" cūku kompleksā "Krastmalas", Allažu pagastā. Detalizētāk ūdens izmantošanu, 2013. - 2017.gadu griezumā skatīt 15.tabulā.

15. TABULA. ŪDENS IZMANTOŠANA⁴³

Gads	Kopā (m ³)	T.sk. ražošanas vajadzībām (m ³)	T.sk. komun., sadzīves vajadzībām (m ³)	Atgriezeniskās sistēmās (m ³)	Ūdens zudumi (m ³)
2017.	517,911	33,451	484,46	0	95,206

⁴¹ www.meteo.lv, datu bāzē "Pazemes ūdeņu krājumu balance"

⁴² LVĢMC, datu bāzē "2 – Ūdens pārskati", Pārskats par ūdens resursu lietošanu

⁴³ LVĢMC, datu bāzē "2 – Ūdens pārskati", Pārskats par ūdens resursu lietošanu

Gads	Kopā (m³)	T.sk. ražošanas vajadzībām (m³)	T.sk. komun., sadzīves vajadzībām (m³)	Atgriezeniskās sistēmās (m³)	Ūdens zudumi (m³)
2016.	496,843	29,477	467,366	0	102,897
2015.	470,6	26,315	444,272	0	102,949
2014.	474,904	55,345	419,559	0	109,868
2013.	594,682	55,747	538,935	0	28,24

Notekūdeņu stāvoklis ir atkarīgs no attīrīšanas iekārtu esamības, komunālo notekūdeņu attīrīšanas kvalitātes, rūpniecisko notekūdeņu sastāvā esošajām bīstamajām vielām, robežšķērsojošā un vēsturiskā piesārņojuma, lietus noteces un meliorācijas sistēmu ekspluatācijas. Izvērtējot lokālās un individuālās kanalizācijas sistēmas, kā viena no problēmām ir neattīrītu notekūdeņu iesūcināšana gruntī, kas pasliktina dzeramā ūdens kvalitāti grodu akās. Ar gruntsūdens plūsmām notekūdeņi nonāk grāvjos un tālāk ieplūst ūdenstilpēs un ūdenstecēs.

Notekūdeņu radītā slodze būtiski ietekmē apgabala ziemeļdaļā un vidusdaļā esošos ūdensobjektus, kuru sateces baseinos atrodas lielākās pilsētas, jo pēc apjoma un piesārņojuma vielu koncentrācijas visvairāk piesārņojuma vidē nonāk no komunālajām attīrīšanas iekārtām, kuras parasti saņem arī dažādu ražotņu notekūdeņus. Ņemot vērā novadīto notekūdeņu apjomu un vidē nonākušo biogēno elementu daudzumu, novērtēts, ka centralizēti savāktie un attīrītie notekūdeņi būtiski ietekmē 2 virszemes ūdensobjektus (G209 Gauja un G215 Gauja) jeb Gaujas posmu no Valmieras līdz Siguldai.

Pēc 2013.gada datiem komunālā sektora novadīto notekūdeņu apjoms ir 61.6% no kopējā notekūdeņu apjoma Gaujas upju baseinu apgabalā, suspendētās vielas ir 69.7% no suspendēto vielu apjoma Gaujas upju baseinu apgabalā, BSP5 ir 88.4% no kopējā BSP5 apjoma Gaujas upju baseinu apgabalā, ŪSP ir 73.1% no kopējā ŪSP apjoma Gaujas upju baseinu apgabalā, Nkop ir 90.1% no kopējā Nkop apjoma Gaujas upju baseinu apgabalā, Pkop ir 89.9% no kopējā Pkop apjoma Gaujas upju baseinu apgabalā.⁴⁴

Kopumā Siguldas novadā 2017.gadā pēc organizāciju datiem, kas atskaitās par notekūdeņu novadīšanu vidē, Siguldas novadā no astoņām izplūdes vietām tika novadīti 983,582 m³ notekūdeņu (visi atbilstoši normatīvajām prasībām attīrīti notekūdeņi).⁴⁵ Salīdzinoši ar situāciju 2013.gadā, 2017.gadā novadīšanas vietu skaits nav mainījies (izņemot 2015. un 2016.gadu, kad bija 9 novadīšanas vietas), bet novadīto notekūdeņu apjoms palielinājies par 433,434 tūkst m³ (skatīt 16. tabulā).

16. TABULA. NOTEKŪDEŅU NOVADĪŠANA VIDĒ⁴⁶

Gadi	Novadīšanas vietu skaits (izplūdes)	Notekūdeņu daudzums tūkst.m³/gadā		
		Kopā novadītie notekūdeņi	T.sk. ar un bez att. norm. tīri	T.sk. lietus un citi
2017.	8	983,58	841,11	142,35
2016.	9	865,01	708,92	142,35
2015.	9	853,59	696,63	142,35
2014.	8	638,49	622,89	0
2013.	8	550,15	550,15	0

⁴⁴ Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam

⁴⁵ LVĢMC, datu bāze "2 – Ūdens pārskati", Pārskats par ūdens resursu lietošanu

⁴⁶ LVĢMC, datu bāze "2 – Ūdens pārskati", Pārskats par ūdens resursu lietošanu

No notekūdeņu attīrīšanas iekārtām 2013.gadā vidē nonāca 62,79 tonnas, bet 2017.gadā 39,82 tonnas piesārņojošo vielu, kas pārskata periodā ir būtisks paliekošā piesārņojuma apjoma samazinājums. 2014.gadā vidē nonāca 83,94 tonnas piesārņojošo vielu, 2015.gadā 61,66 tonnas un 2016.gadā 39,59 tonnas. Ņemot vērā, ka 2017.gadā ūdensobjektos novadīts par 22,97 tonnām mazāk piesārņojošo vielu nekā 2013.gadā, var secināt, ka notekūdeņu attīrīšanas efektivitāte ir paaugstinājusies. Vidē nonācis mazāks apjoms suspendēto vielu, BSP5, KSP, kopējā P un N (detalizētāk skatīt 17.tabulā).

17. TABULA. PALIEKOŠAIS PIESĀRŅOJUMS VIDĒ NO NAI⁴⁷

Gads	Kopā (t)	Sus-pen-dētās vielas	BSP5	KSP	SVAV	P _{kop}	P-PO ₄	N _{kop}	N-NH ₄	N-NO ₃
2017.	39,82	7,32	6,12	15,14	0,00	0,69	0,00	8,69	1,86	0,00
2016.	39,59	5,87	3,45	10,62	0,06	0,98	0,27	12,26	5,94	0,14
2015.	61,66	7,57	7,35	21,31	0,00	2,09	0,00	14,71	3,04	5,59
2014.	83,94	10,49	5,89	33,45	0,02	1,33	0,00	17,16	6,93	8,67
2013.	62,79	10,23	4,37	35,83	0	1,91	0,00	10,45	0,00	0,00

Procentuāli lielāko paliekošā piesārņojuma daļu sastādīja notekūdeņu ķīmiskais skābekļa patēriņš (KSP). Pozitīvi atzīmējums, ka pārskata periodā no 2013.gada, no Siguldas novadā darbojošajām notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm vairs nenonāk smagie metāli - dzīvsudrabs (Hg), svins (Pb), kadmiji (Cd), hroms (Cr), cinks (Zn), niķelis (Ni) un varš (Cu).

Bioloģisko NAI kopējā jauda sastāda 60 m³/dnn. 2017.gadā kopā tika attīrīti 21,501 tūkst./m³ notekūdeņu, veicot otrējo attīrīšanu. Pirmējā attīrīšana un biogēnu redukcija netiek veikta. Ķīmiskā notekūdeņu attīrīšanas jauda sastāda 3710 m³/dnn. 2013.gadā tika novadīti 517,55 tūkst./m³ notekūdeņu, bet 2017.gadā notekūdeņu daudzums palielinājies līdz 817,463 tūkst./m³. Pirmējā un otrējā attīrīšana netiek veikta. Mehānisko NAI kopējā jauda sastāda 200 m³/dnn. 2017.gadā tika novadīti 2,268 tūkstoši m³ notekūdeņu. Pirmējā attīrīšana netiek veikta.⁴⁸

2017.gadā bioloģiskajās notekūdeņu attīrīšanas iekārtās tika saražotas 109,26 tonnas dūņu (visas neapstrādātas). Salīdzinot ar 2013.gadu, saražoto notekūdeņu dūņu daudzums ir tikai nedaudz palielinājies, 2013.gadā saražotas 106 tonnas (visas neapstrādātas).

Pēc minētiem datiem SIA "Saltavots" pārskatā par 2018. gadu, var secināt, ka notekūdeņu attīrīšana Siguldas novada NAI atbilst Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumiem Nr.34 "Noteikumu par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" un komersantu izsniegto atļauju piesārņojošai darbībai prasībām.⁴⁹ Piesārņojošo vielu emisiju limiti netiek pārsniegti. Notekūdeņu attīrīšanas kontrole tiek veikta atbilstoši izsniegto atļauju piesārņojošai darbībai nosacījumiem.

Lietus ūdens kanalizācijas sistēmas Siguldas novadā ir fiziski nolietotojušās un nespēj nodrošināt lietus ūdens novadīšanu, kā arī pieejamā informācija par lietus ūdens kanalizācijas sistēmām ir neprecīza un nepilnīga, tāpēc ir nepieciešams veikt esošo lietus ūdens kanalizācijas sistēmu apzināšanu, izpēti, pārbūvi un paplašināšanu.⁵⁰

3.5. RISKĀ TERITORIJAS UN OBJEKTI

Siguldas novada Siguldas pilsētas un Siguldas pagasta teritoriju šķērso nacionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta risku teritorija valsts galvenais autoceļš A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža

⁴⁷ LVĢMC, datu bāze "2 - Ūdens pārskati", Pārskats par ūdens resursu lietošanu

⁴⁸ LVĢMC, datu bāze "2 - Ūdens pārskati", Pārskats par ūdens resursu lietošanu

⁴⁹ SIA "Saltavots" kapitālsabiedrības finanšu mērķu un nefinanšu mērķu īstenošanas rezultāti, pārskats par 2018.gadu

⁵⁰ SIA "Saltavots" vidēja termiņa darbības stratēģija par periodu no 2018. līdz 2022. gadam, Sigulda, 2018.

(Veclaicene).⁵¹ Pa autoceļu intensīvi kursē tranzīta kravu transports, kas pārvadā arī potenciāli bīstamas kravas (auto degviela, gāze, ķīmiskas vielas u.c.), kas avārijas gadījumā var izraisīt ievērojamu piesārņojumu un negatīvu ietekmi uz vidi.

Novada teritorijā atrodas maģistrālais gāzes vads Izborska – Inčukalna pazemes gāzes krātuve, Pleskava – Inčukalna pazemes gāzes krātuve un gāzes regulēšanas stacija “Sigulda”⁵² Maksimālais darba spiediens gāzes vados var sasniegt līdz 55 bar. Tehnogēno katastrofu risks pastāv cauruļvada plīsuma varbūtībā ar tam sekojošu sprādzienu un ugunsgrēku, kā rezultātā var rasties gaisa piesārņojums. Lai samazinātu šāda negadījuma potenciālās sekas, maģistrālajam gāzes vadam ir noteikta drošības aizsargjosla un noteikti būvniecības un citi ierobežojumi. Maģistrālajos gāzes vados, kuri šķērso Latvijas teritoriju, pēc katrām 20–25 km ir ierīkoti aizvari dabasgāzes padeves pārtraukšanai.

Siguldas novadā par riska teritoriju uzskatāma arī stratēģiskās (valsts) nozīmes dzelzceļa līnija Meitene – Jelgava - Rīga – Lugaži, kas šķērso Siguldas novada Siguldas pilsētu, Siguldas pagastu un Allažu pagastu.⁵³ Pa to tiek pārvadātas visas tās bīstamās kravas, kas tiek iekrautas un pārkrautas novadam tuvākajā bīstamo kravu iekraušanas stacijā “Ropaži”.

Rīcības ārkārtas gadījumā riska teritorijās un objektos paredzēts plānot atbilstoši Siguldas novada civilās aizsardzības plānam.

Kā vietējas nozīmes paaugstinātas bīstamības objekts novadā atzīmēta SIA “Bobsleja un kamaniņu trase “Sigulda””, kur iespējamā avārijas situācija ir amonjaka noplūde un ugunsgrēks. Avārijas gadījumā, nonākot amonjakam vidē, būtiski var tikt piesārņota Gauja. Uzņēmumā izstrādāts “Riska samazināšanas pasākumu plāns” un “Civilās aizsardzības sakaru un apziņošanas shēma”. Vēl pie vietējas nozīmes paaugstinātas bīstamības objektiem ir atzīmētas visas novadā esošās degvielas uzpildes stacijas.⁵⁴

Pie riska objektiem jāmin arī SIA “Baltic Pork”, kas lielā apjomā nodarbojas ar cūkkopību Allažu pagastā. Allažmuiža ar aptuveni 97 iedzīvotājiem atrodas ap 800 m ZA virzienā no SIA “Baltic Pork” cūku kompleksa “Krustmalas”. Cūku kompleksam pieguļošās ir mežu un purvu teritorijas, lauksaimniecībā izmantojamas meliorētas zemes, gar kompleksu ved valsts reģionālais autoceļš P3 Garkalne – Alauks. 400 m attālumā no fermas atrodas Allažmuižas parks, kas ir iekļauts tūrisma maršrutā. Ar cūku kompleksa teritoriju robežojas Tumšupes upes aizsargjosla. Saskaņā ar Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumiem, SIA “Baltic Pork” zemes gabalu teritorijas izmantošanas veids ir Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1).

Siguldas novadā kā vides riska teritorijas ir Sosnovska latvāņu (*Heracleum sosnowskyi* Manden) izplatības teritorijas, kas rada nozīmīgu bioloģisku piesārņojumu dabisko ekosistēmu un sugu aizsardzībā, kā arī tradicionālās ainavas vizuālās vērtības saglabāšanā. Pēc Valsts augu aizsardzības dienesta datiem (dati uz 21.03.2016.) Siguldas novadā ar latvāni invadēta 600,82 ha liela platība: Allažu pagastā 5,42 ha, Mores pagastā 53,01 ha, Siguldas pilsētā un Siguldas pagastā – 542,39 ha. Pēc pašvaldības datiem ar latvāni invadētas 405 zemes vienības, t.sk. pašvaldībai piederošas vai piekrītošas 66 zemes vienības (apmēram 7 ha platībā, no kuras daļa ir iznomāta lauksaimniecības produkcijas ražošanai). Siguldas novadā latvāņu izplatības ierobežošanas pasākuma plānā 2018.–2022.gadam iekļautas 40 zemes vienības, par kurām zemes īpašnieki vai tiesiskie valdītāji ir iesnieguši iesniegumu reģistrācijai Valsts augu aizsardzības dienestā ar informāciju par plānotajiem latvāņu ierobežošanas pasākumiem, un 36 zemes vienības, kurās pašvaldība plānoja organizēt latvāņu ierobežošanas pasākumus, jo 2017.gadā šajās teritorijās zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs neveica latvāņu ierobežošanu vai Valsts augu aizsardzības dienests nav saņēmis iesniegumu ar informāciju par to, ka 2018.gadā

⁵¹ Valsts civilās aizsardzības plāns, Ministru kabineta 2011.gada 9.augusta rīkojums Nr.369 (ar grozījumiem) 21.pielikums

⁵² Valsts civilās aizsardzības plāns, Ministru kabineta 2011.gada 9.augusta rīkojums Nr.369 (ar grozījumiem), 12.pielikums

⁵³ Valsts civilās aizsardzības plāns, Ministru kabineta 2011.gada 9.augusta rīkojums Nr.369 (ar grozījumiem), 22.pielikums

⁵⁴ Siguldas novada civilās aizsardzības plāns, 5.pielikums, Sigulda, 2013. (pēdējo reizi precizēts 2016.gada 5.septembrī)

tiks veikti latvāņu ierobežošanas pasākumi zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam piederošās ar latvāņiem teritorijās.

Ekspertu grupa ir noteikusi sekojošu ar latvāņi invadētu pilotteritoriju Siguldas pilsētas un Siguldas pagasta teritorijās: šoseja, A2 – pašvaldības ceļš uz Vecpakaušiem – no Vējupītes D virzienā uz šoseju P8 – ceļš P8-Pelītes – ceļš Erdmaņiem - no Erdmaņiem pa ceļu virzienā uz šoseju V58 - šoseja V58 – gar Siguldas pagasta robežu ar Allažu pagastu virzienā uz dzelzceļu – virzienā uz šoseju, A2, ietverot Siguldas attīrīšanas iekārtu teritoriju – šoseja A2 – Rīgas iela - Ausekļa iela -Dārza iela – Nītaures iela – Pulkveža Brieža iela – Vidzemes šoseja, A2, lai primāri apzinātu latvāņu izplatības ierobežošanas pasākumu veikšanu un organizētu latvāņu izplatības ierobežošanas pasākumu organizēšanu un koordinēšanu.⁵⁵

Siguldas novada pašvaldības 2014.gada 17.decembra saistošie noteikumi Nr.25 "Par atvieglojumu piemērošanu nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem Siguldas novadā" paredz, ka var piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu 90% apmērā no nekustamā īpašuma nodokļa (turpmāk – nodokļa) summas par zemi fiziskām un juridiskām personām, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir zeme, kas invadēta ar Sosnovska latvāņi, un nekustamā īpašuma lietošanas mērķis noteikts mērķu grupā – lauksaimniecības zeme vai mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu vai ūdens objektu zeme, vai derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, vai dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme, saskaņā ar pielikumu Nr.1 "Metodika par kārtību, kādā nosaka latvāņa izplatības ierobežošanas pasākumu veikšanu ar latvāņi invadētajās zemes vienībās Siguldas novadā, lai saņemtu nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu".

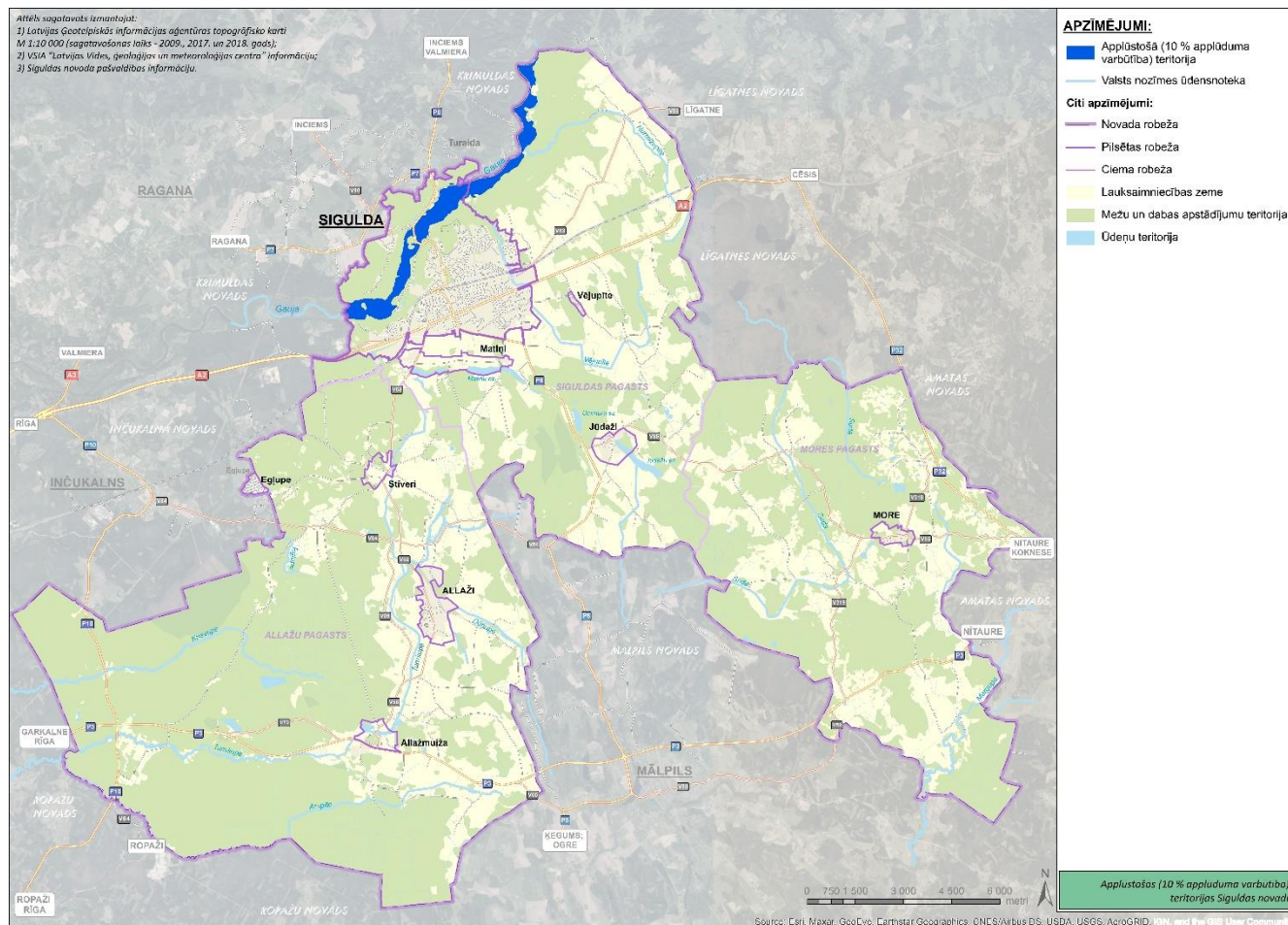
Nodokļa maksātājiem, ja zeme invadēta ar latvāņi, ir tiesības uz nodokļa atvieglojumu nākamajā gadā, iesniedzot kārtējā gadā no 1.janvāra līdz 31.martam Siguldas novadā pašvaldībā:

- ✓ motivētu iesniegumu;
- ✓ zemes robežu plāna kopiju, kurā norādīta ar latvāņi invadētā platība, kura ir lielāka par 0,1 ha, kurā aug vismaz 20 otrā gada vai vecāki latvāņi, un kurā regulāri tiek veikti latvāņa izplatības ierobežošanas pasākumi un netiek pieļauta latvāņa izziēšana.

Kā arī nodokļa maksātājs ir iesniedzis Valsts augu aizsardzības dienestam iesniegumu reģistrācijai Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas invazīvo augu sugu izplatības datu bāzē.

Pašvaldības izstrādātajā civilās aizsardzības plānā teikts, ka plūdi iespējami Gaujas krastā pie Dainām, atsevišķās vietās pie Tumšupes Allažos. Plūdi novēroti pavasaros un vasarā, tos izraisa ledus sastrēgumi vai stipras lietusgāzes. Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumos applūstošās teritorijas ir attēlotas atbilstoši spēkā esošajam Teritorijas plānojumam (skatīt 6.attēlu).

⁵⁵ Informācijas avots Siguldas novada pašvaldības "Atskaite par padarīto latvāņu ierobežošanā 2018.gadā"

6. ATTĒLS. APPLŪSTOŠĀS TERITORIJAS (AR 10% APPLŪSTAMĪBAS VARBŪTĪBU) SIGULDAS NOVADĀ (AUTORS: SIA "REĢIONĀLIE PROJEKTI")

3.6. ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANA

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtību Siguldas novadā nosaka saistošie noteikumi Nr.17 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Siguldas novadā" (31.05.2017.), kas reglamentē prasības atkritumu savākšanai (tai skaitā dalītai), pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai. Atbilstoši iepriekšminētajiem saistošajiem noteikumiem, Siguldas novada administratīvajā teritorijā ir viena atkritumu apsaimniekošanas zona. Saistošie noteikumi Siguldas novada teritorijā ir saistoši visām fiziskām un juridiskām personām - sadzīves atkritumu radītājiem, valdītājiem un apsaimniekotājiem.

Siguldas novada pašvaldības administrācija organizē un kontrolē atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem, saistošajiem noteikumiem un Pierīgas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, kā arī atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu.

Saskaņā ar apstiprināto Rīgas reģiona apsaimniekošanas plānu, Siguldas novadā esošā sadzīves atkritumu izgāztuve "Kalji" Mores pagastā tika slēgta un rekultivēta. Rekultivēta ir arī sadzīves atkritumu izgāztuve "Sigulda" (Silzemnieki) Krimuldas novadā, kuru sadzīves atkritumu apglabāšanai izmantoja arī Siguldas novada pašvaldība. Atbilstoši 27.12.2011. MK noteikumu Nr.1032 "Atkritumu poligonu ierīkošanas, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanas, slēgšanas un rekultivācijas noteikumi" nosacījumiem, rekultivējot izgāztuvi, noteikts monitoringa periods – 20 gadi.

Siguldas novada saistošie noteikumi "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Siguldas novadā" nosaka, ka no 2013.gada 1.jūlija Siguldas novada administratīvā teritorija ir vienota, nedalāma atkritumu apsaimniekošanas zona, kuru var apkalpot tikai viens atkritumu apsaimniekotājs, izņemot atsevišķu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonu – valsts autoceļu A2, kas šķērso Siguldas novada administratīvo teritoriju.

Saskaņā ar Siguldas novada pašvaldības domes lēmumu, Siguldas novadā atkritumu apsaimniekošanu nodrošina Siguldas pilsētas SIA "Jumis". Uzņēmums piedāvā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, būvgružu un lielgabarīta atkritumu apsaimniekošanu, šķiroto atkritumu apsaimniekošanu, kā arī asenizācijas pakalpojumus un dažādus sezonālos pakalpojumus, piemēram, sniega izvešanu un sāls - smilts maisījumu ziemā, lapu izvešanu rudenī un palīdzību sakopšanas talkās pavasaros. Visu atkritumu radītāju (valdītāju) radītie apglabājamie atkritumi tiek izvesti un apglabāti Pierīgas reģionālajā sadzīves atkritumu poligonā "Getliņi EKO", Rumbulā, Stopiņu novadā.

SIA "JUMIS" nodrošina nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Siguldas novadā saskaņā ar novada saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu. Atkritumu apsaimniekošana tiek nodrošināta gan privātpersonām (māju, ēku, būvju īpašnieki un nomnieki), gan juridiskām personām (veikali, tirdzniecības centri, ražošanas uzņēmumi, daudzdzīvokļu māju apsaimniekotāji u. c.). Atkritumu apsaimniekošanas noslēgto līgumu kopējais skaits ir 27871. Siguldas pilsētas SIA "JUMIS" ir izstrādāta vidēja termiņa darbības stratēģija 2018. - 2023.gadam. Dokuments ir orientēts uz pozitīvām izmaiņām atkritumu apsaimniekošanā un dalīto vākto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstībā Siguldas novadā.

Siguldas novadā tiek organizēta dalītā atkritumu vākšana. Kopā novadā izvietoti publiski pieejami 80 konteineri stikla uzkrāšanai un 40 konteineri vieglā iepakojuma papīra, plastmasa un metāla uzkrāšanai. Piesaistot Kohēzijas fonda līdzfinansējumu, 2014.gada 11.februārī SIA "JUMIS" noslēdza līgumu ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu jeb pazemes konteineru izveidi Siguldas novadā. 2015.gada jūlijā ir izveidots astoņu pazemes dalīti vākto šķirotu atkritumu savākšanas punktu tīkls. Attīstot un organizējot atkritumu šķirošanu un atkritumu savākšanas infrastruktūru pilsētvidē, katrā punktā izvietoti jauna veida pazemes konteineri stikla un vieglā iepakojuma šķirošanai. Saskaņā ar 2017.gada klientu apmierinātības aptaujas rezultātiem, 81% Siguldas iedzīvotāju izteica apgalvojumu, ka viņus motivētu šķirot atkritumus, ja tiktu piedāvāta iespēja bez maksas šķirot tos īpaši marķētos maisos, tāpēc ir izveidoti jauni dalīti vākto atkritumu maršruti privātpersonām – bezmaksas šķirošanas maisu sistēma.

SIA "JUMIS" plāno arī turpmāk pilnveidot Siguldas novada dalīto atkritumu šķirošanas infrastruktūru. Desmit esošos sadzīves atkritumu konteinerus plānots aizstāt ar diviem preskonteineriem, kas aprīkoti ar viedajām pilsētvides komunikāciju tehnoloģijām, sadzīves un bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem. Savukārt vieglā iepakojuma un stikla šķirošanai tiks iekārtoti pazemes atkritumu konteineri. Plānots, ka jaunās tehnoloģijas palīdzēs par gandrīz 68 tonnām gadā samazināt poligonā noglabājamo sadzīves atkritumu apjomu, kā arī ierobežot oglekļa dioksīda emisijas.

Saskaņā ar valsts statistikas pārskatu "Nr.3 - Atkritumi", 2017.gadā Siguldas novadā radītas 1519,99 tonnas atkritumu. Pēdējos gados radītais atkritumu daudzums novadā ir bijis svārstīgs, bet ar tendenci palielināties (skatīt 18. tabulu). Lielākie atkritumu radītāji novadā ir SIA "Saltavots" (sadzīves notekūdeņu attīrīšanas dūņas), AS "SIGULDAS BŪVMEISTARS" (nešķiroti sadzīves atkritumi), SIA "BALTIC PORK" cūku komplekss "Krastmalas" (dzīvnieku audu atkritumi).

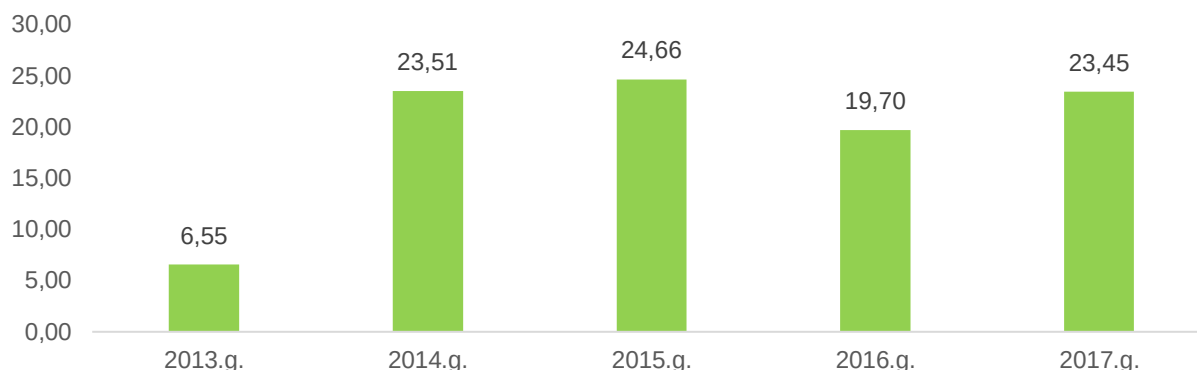
18. TABULA. RADĪTAIS ATKRITUMU DAUDZUMS (T) SIGULDAS NOVADĀ NO ORGANIZĀCIJĀM, KAS ATSKAITĀS AR "3-ATKRITUMI" PĀRSKATU⁵⁶

	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.
Allažu pagasts	246.63	153.07	272.92	188.8	141.17

⁵⁶ LVĢMC dati

	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.
Mores pagasts	-	-	2.06	2.3	2.24
Siguldas pagasts	1.05	79.1	1114.8	1108.9	1188.66
Siguldas pilsēta	1291.33	1129.16	84.34	311.7	187.93
Kopā	1539.014	1361.33	1474.11	1611.68	1519.99

No kopumā radītajiem atkritumiem, bīstamo atkritumu daudzums, pēdējo piecu gadu laikā ir svārstīgs, bet ar tendenci pieaugt (skatīt 7.attēlu).

7. ATTĒLS. RADĪTAIS BĪSTAMO ATKRITUMU DAUDZUMS (T) SIGULDAS NOVADĀ⁵⁷

Statistikas dati par savāktajiem atkritumiem no organizācijām, kuras sniedz atskaiti pārskatam "Nr.3 - Atkritumi", liecina, ka laika posmā no 2014. gada līdz 2016.gadam savākto atkritumu daudzums ir samazinājies, savukārt 2017.gadā atkal palielinājies (skatīt 19.tabulu). Tas skaidrojams ar organizāciju skaita pieaugumu minētajā laika posmā. Siguldas novadā 2013.gadā reģistrētas deviņas ražotnes, 2015.gadā – četrpadsmit, bet 2017.gadā – deviņpadsmit.

19. TABULA. SAVĀKTAIS ATKRITUMU DAUDZUMS SIGULDAS NOVADĀ (T)⁵⁸

	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.
Sadzīves	2482.28	4664.59	1240.76	826.15	1579
Bīstamie	-	9.58	3.31	10.43	26.19
Kopā	2482.28	4674.17	1244.07	836.58	1604.96

3.7. ANTROPOGĒNO SLODZI VEIDOJOŠIE OBJEKTI

Ražošanas uzņēmumu veiktās piesārņojošās darbības, t.sk. Siguldas novadā, tiek iedalītas A, B un C kategorijas darbībās, ņemot vērā piesārņojuma daudzumu un iedarbību vai risku, ko tas rada cilvēku veselībai un videi atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" (19.panta pirmā daļa) un Ministru kabineta 30.11.2010. noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" prasībām.

Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes augstākminētajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piesārņojošo darbību veicošām ražotnēm (turpmāk – operatori, objekti) izsniedz atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai (turpmāk - atļauja) un C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumus. Operatori var veikt A kategorijas un B kategorijas piesārņojošās darbības ar nosacījumu, ka ražotnes iekārtas

⁵⁷ LVĢMC dati

⁵⁸ LVĢMC dati

funkcionē atbilstoši atļaujās izvirzītajām prasībām, un ievērojot atļaujā noteiktos piesārņojošo vielu emisiju limitus. Operatoriem atbilstoši atļaujas nosacījumiem nepieciešams regulāri kontrolēt emisiju apjomu, veikt monitoringu un par to rezultātiem informēt reģionālo vides pārvaldi (likuma "Par piesārņojumu" 45.panta prasības). Faktiski vidē emitētā piesārņojuma apjomu operatori uzskaita un kontrolē atbilstoši normatīvajos aktos, attiecīgajā atļaujā noteiktajām metodēm, akreditētu laboratoriju veiktajām analīzēm vai standartizētiem aprēķiniem (Dabas resursu nodokļa likuma 13.panta otrā daļas prasības). VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde regulāri veic operatoru pārbaudes, kuru gaitā kontrolē emisijas limitu ievērošanu. Ņemot vērā pārbažu gaitā konstatētos pārkāpumu gadījumus, var spriest par objektiem, kas negatīvi ietekmē vidi.

Siguldas novadā ir viens uzņēmums, kuram ir izsniegta A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja. SIA "Baltic Pork" 2011.gada 2.decembrī tika izsniegta A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.RI111A0010, kura pārskatīta 2019.gada 18.janvārī. Uzņēmums atrodas Siguldas novada Allažu pagastā. Pēdējos gados emisiju limiti, pēc pieejamajiem datiem, uzņēmumā pārsniegti 2014. gadā un 2017.gadā no katlu mājas, vidē novadot vairāk PM, oglekļa oksīda, oglekļa dioksīda, slāpekļa dioksīda un sēra dioksīda nekā atļauts.⁵⁹

B kategorijas piesārņojošās darbības enerģētikas, minerālu izstrādājumu ražošanas un apstrādes, ķīmiskās rūpniecības un darbības ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem, pārtikas rūpniecībā un citās nozarēs veic vairāki uzņēmumi un organizācijas novadā (skatīt 20. tabulā).

20. TABULA. B KATEGORIJAS PIESĀRŅOJOŠĀS DARBĪBAS⁶⁰

B kategorijas piesārņojošās darbības veids	Uzņēmums, organizācija	Adrese	Atļauja
ENERĢĒTIKA	SIA "Circle K Latvia"	Vidzemes šoseja 12, Sigulda, Siguldas novads	Nr. RI16IB0041 11.11.2016
	SIA "NESTE LATVIJA"	Vidzemes šoseja 4, Sigulda, Siguldas novads	Nr. RI10IB0059, 07.05.2010
	MEBELU RAZOSANA SIA "SC KOKS"	"Ziediņi", Siguldas pagasts, Siguldas novads	Nr. RI14IB00031, 06.01.2014
	SIA "WESEMANN-SIGULDA"	Pulkveža Brieža iela 109, Sigulda, Siguldas novads	Nr. RI10IB0098, 20.07.2010 grozījumi 10.05.2017.
	AS "VIADA Baltija"	"Lorēni", Siguldas pagasts, Siguldas novads	Nr. RI12IB0035, 30.03.2012 Grozījumi 16.05.2016.
ĶĪMISKĀ RŪPNIECĪBA UN DARBĪBAS AR ĶĪMISKAJĀM VIELĀM UN ĶĪMISKAJĒM PRODUKTIEM	VAS "LATVIJAS AUTOCEĻU UZTURĒTĀJS"	Gāles iela 25, Sigulda, Siguldas novads	Nr. RI14IB0037, 26.05.2014.
PĀRTIKAS RŪPNIECĪBA	SIA "KG LATVIJA"	Šķūņu iela 2, Peltes, Siguldas pagasts, Siguldas novads	Nr. RI10IB0043, 26.03.2010 Grozījumi 06.06.2018.
CITAS NOZARES	SIA "TROLL SMILTENE"	Lauku iela 7/9, Sigulda, Siguldas novads	Nr. RI11IB0159, 16.12.2011. Grozījumi

⁵⁹ LVĢMC dati⁶⁰ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/piesarnojums/a-b-atlaujas>

B kategorijas piesārņojošās darbības veids	Uzņēmums, organizācija	Adrese	Atļauja
			05.11.2014.
	SIA "TROLL SMILTENE"	Rīgas iela 18, Smiltene, Smiltenes novads	Nr. VA11IB0018, 17.03.2011
	Siguldas pilsētas sabiedrība ar ierobežotu atbildību "JUMIS"	Rūdolfa Blaumaņa iela 10, Sigulda, Siguldas novads	Nr.RI13IB0077, 05.12.2013 Grozījumi 13.07.2018.
	SIA "SC KOKS"	"Ziediņi", Siguldas pagasts, Siguldas novads	Nr. RI14IB00031, 06.01.2014

Siguldas novada teritorijā darbojas arī vairāki C kategorijas piesārņojošās darbības veicēji: SIA "PS Gāze", SSR, SIA "DTD", SIA "Kokapstrāde 98", SIA "EAST-WEST Transit", SIA "SEZAMS", AS "Sadales tīkls", AS "Siguldas Būvmeistars", TEK-1, SIA "J.D.&CO", SIA "PRIEŽAVOTI" u. c.

Atļautās emisijas, pēdējos gados, pēc pieejamās informācijas, pārsnieguši atsevišķi uzņēmumi – SIA "TROLL Sigulda" (2013., 2014., 2015., 2016.gadā butilacetātu), SIA "PS Gāze" (2013., 2014., 2015., 2016., 2017.gadā butānu un propānu), VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs" (2016., 2017.gadā PM, cietās izkļiedētās daļiņas, petroleju, gaistošos organiskos savienojumus), SIA "SSR" (2017.gadā oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds).⁶¹

Pašvaldībai, akceptējot lēmumu par jauna piesārņojoša objekta būvniecības ieceres atbilstību teritorijas plānojumam, jāpievērš uzmanība ražotnes prognozējamai ietekmei uz apkārtējo vidi, lai nepieļautu būtisku dabas vides un iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšanos.

3.8. PIESĀRŅOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS

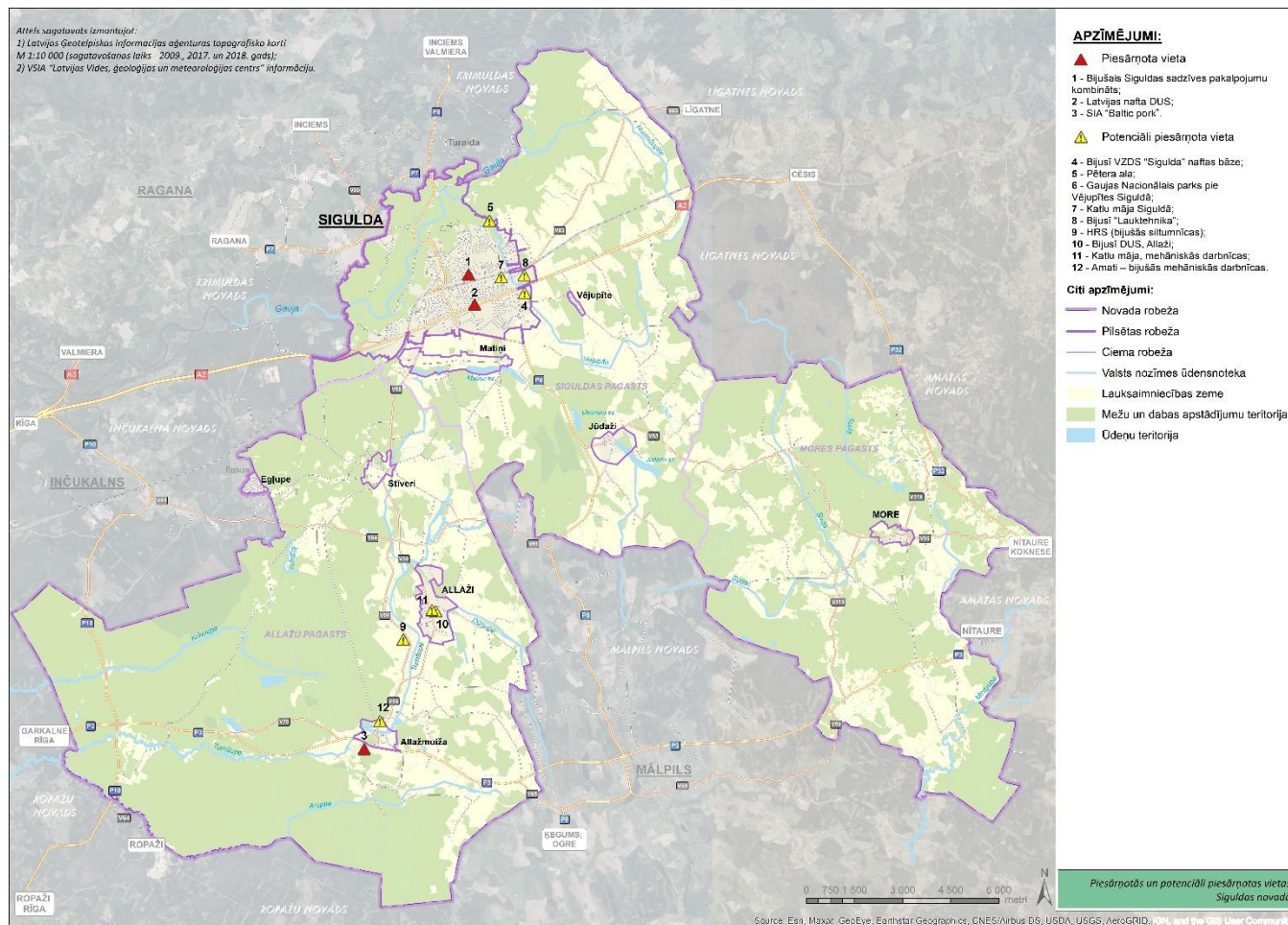
Pēc LVĢMC datu bāzes "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs", Siguldas novada teritorijā ir reģistrētas trīs piesārņotās vietas – SIA "Baltic Pork", bijušais Siguldas sadzīves pakalpojumu kombināts, Latvijas nafta DUS, Sigulda.

Novadā atrodas deviņas potenciāli piesārņotas vietas - bijusī VZDS "Sigulda" naftas bāze, Pētera ala, Gaujas Nacionālais Parks pie Vējupītes Siguldā, katlu māja Siguldā, bijusī "Lauktechnika", Sigulda, HRS (bijušās siltumnīcas), bijusī DUS, Allaži, katlu māja, mehāniskās darbnīcas, Amati – bijušās mehāniskās darbnīcas un viena vieta, kas nav potenciāli piesārņota (apzināta vai pilnībā attīrīta vieta) - bijusī minerālmēslu noliktava "Roznieki" (skatīt 8.attēlu, detalizētu raksturojumu skatīt Vides pārskatā 1.pielikumā).

Vairāki no minētajiem objektiem, kas atrodas LVĢMC datu bāzē kā piesārņotās un potenciāli piesārņotas vietas, atrodas tuvāk vai tālāk no ūdenstecēm un ūdenstilpnēm, kas ir kā viens no iespējamiem virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu piesārņojuma iemesliem, ja šīs vietas netiek renovētas un sakārtotas no vides aizsardzības viedokļa. Piesārņoto teritoriju novada teritorijā nav būtiski daudz, taču paaugstinātos riska faktorus rada potenciāli piesārņoto vietu atrašanās pilsētas teritorijā.

Lai spriestu par piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību ir nepieciešama detalizētāka izpēte un vietu raksturojums, un izrietot no tās veicama turpmāka rīcība teritoriju sakopšanā un sanācijā.

⁶¹ LVĢMC dati

8. ATTĒLS. PIESĀRŅOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRŅOTĀS VIETAS SIGULDAS NOVADĀ (AUTORS: SIA "REGIONĀLIE PROJEKTI")

3.9. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Siguldas novada administratīvās teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi nosaka spēkā esošais Siguldas novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam, kas ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, taču ir stājušies spēkā jauni normatīvie akti teritorijas plānošanas jomā – Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumi Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem", Ministru kabineta 2014.gada 8.jūlija noteikumi Nr.392 "Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas noteikumi", kas nebija spēkā, kad izstrādāja spēkā esošo Siguldas novada teritorijas plānojumu, kā arī veikti esošo normatīvo aktu grozījumi, kuru regulējums attiecas uz teritorijas plānojumu izstrādi, tai skaitā, Teritorijas attīstības plānošanas likums, Būvniecības likums, Zemes pārvaldības likums, grozījumi Aizsargjoslu likumā u.c.

Siguldas novada pašvaldībā regulāri tika saņemti nekustamo īpašnieku, lietotāju, teritorijas attīstītāju iesniegumi saistībā ar nepieciešamību mainīt funkcionālo zonējumu vai ielu sarkanās līnijas u.c. priekšlikumi, kopumā pirms Teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakcijas sagatavošanas un nodošanas publiskajai apspriešanai tika saņemti 104 iesniegumi. Kas arī ir kā rādītājs, ka bija nepieciešami spēkā esošā teritorijas plānojuma grozījumi. Pirms pašvaldības domes lēmuma pieņemšanas par spēkā esošā teritorijas plānojuma grozījumu nepieciešamību, teritoriju attīstībai, lai īstenotu konkrētu attīstības priekšlikumu tika izstrādāti lokālplānojumi un detālplānojumi. Atsevišķu Siguldas novada spēkā esošo detālplānojumu ieviešana nav

uzsākta vai ir uzsākta daļēji un tādēļ, pēc to izvērtēšanas, ir lietderīga to atcelšana un integrēšana teritorijas plānojumā. Īstenojot teritorijas plānojumu, ir arī konstatētas pretrunas attiecībā uz konkrētu prasību regulējumu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu dažādās sadaļās.

Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes pamatojums tiek skaidrots ar nepieciešamību izvērtēt spēkā esošo Teritorijas plānojumu, tostarp mainot vai precizējot funkcionālo zonējumu un likvidējot konstatētās pretrunas attiecībā uz konkrētu prasību regulējumu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu dažādās sadaļās un Grafiskā daļā atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumiem Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi". Teritorijas plānojuma grozījumiem pašvaldība ir nodefinējusi darba uzdevumus.

Funkcionālā zonējuma izstrāde ir viens no teritorijas plānošanas galvenajiem mērķiem. Teritorijas izmantošanas veidu (funkcionālo zonu) iedalījums tiek veidots, balstoties uz atšķirīgu izmantošanas veidu galveno grupu noteikšanu, tai pašā laikā katras funkcionālās zonas telpiskās struktūras elementu vienojošās pazīmes ir to funkcija, telpiskais risinājums un novietojums, ievērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus un kā tas tiek apvienots ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.

Neizstrādājot un neieviešot Teritorijas plānojuma grozījumus, Siguldas novada teritorijas attīstība netiktu pārtraukta, taču tā turpinātos neņemot vērā šajā apakšnodaļā iepriekšminētos apstākļus, t.i.:

- ✓ izmaiņas normatīvajos aktos attiecībā uz teritorijas plānošanu, attīstību un izmantošanu;
- ✓ privātpersonu – nekustamo īpašumu īpašnieku, lietotāju iesniegumus par sava nekustamā īpašuma turpmāku izmantošanu;
- ✓ iespējas turpmākai attīstībai pārplānot teritorijas, kuru attīstība nav uzsākta;
- ✓ līdzšinējās pretrunas Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos un Grafiskā daļā;
- ✓ netiktu integrēts Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, kā arī Grafiskajā daļā Siguldas novada tematiskā plānojuma prasības;
- ✓ netiku veikta izpēte un noskaidrota situācija par piekļuves iespējām uz nekustamajiem īpašumiem, par ceļu pievienojumiem pie valsts autoceļiem;
- ✓ netiktu noteiktas un izvērtētas vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorijas.

Likumdošana nosaka, ka vietējās pašvaldības kompetencē ietilpst izstrādāt un apstiprināt teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, kā arī koordinēt un uzrauga šo plānošanas dokumentu īstenošanu. Svarīgi teritorijas attīstības plānošanas jomā sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām vai nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības projektiem un nepieciešamības gadījumā veikt teritorijas plānojuma grozījumus, vai izstrādāt lokālplānojumus, detālplānojumus un tematiskos plānojumus.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR BŪTISKI IETEKMĒT

4.1. BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA

Bioloģiskā daudzveidība ir cieši saistīta ar zemes izmantošanas veidiem un zemes izmantošanas intensitāti. Jebkura jauna apbūves teritorija nozīmē, ka dabas teritorija ir tikusi ietekmēta vai pat zudusi, arī ceļu paplašināšana un jaunu ceļu būve rada īslaicīgu vai pat paliekošus zaudējumus bioloģiskai daudzveidībai.

Meži, kas atrodas Siguldas novada teritorijā, pārsvarā ir meži, kas atrodas uz slapjām augsnēm. Siguldas novadā sastopami gandrīz visi Latvijā reģistrētie meža biotopi, piemēram, boreālie meži (biotopu kods 9010), skujkoku meži uz osiem (9060), prioritārie jaukto platlapju mežu (9020), nogāžu un gravu mežu (9180), purvainie mežu (9100) biotopi u.c. Mežos sastop arī vairākas Latvijā un Eiropā aizsargājamās augu, putnu un kukaiņu sugas.

Novadā purvu īpatsvars veido aptuveni 3% no novada platības, to ekosistēma ir nozīmīga gan klimata, gan ūdens režīma uzturēšanai. Novadā sastopami gan augstā tipa, jaukta tipa, pārejas tipa, gan zemā tipa purvi. Novadā atrodas Rinkas purvs (379 ha), Jūdažu purvs (369 ha), Buļļu purvs (180 ha), Torfa III purvs (149 ha), Klajais (Sarkanais) purvs (84 ha), Pandu purvs (58 ha), Kapurgu purvs (135 ha), Tumšupes purvs (88 ha), daļa Sudas purva (kopplatība – 2575 ha), Laugas purva (865 ha) un lielā Kursuļa purva (186 ha). Sudas purvā atrodas Kārtužu ezers (1,1 ha). Īpaši jāatzīmē Sudas purvs, kas izveidojies garā ieplakā, sauszemei pārpurvojoties. Sudas purva galvenā vērtība ir lielums, dabiskums, minerālaugšnes salas un distrofi purva ezeri. Daudzos mazos ezeriņus vieno īpatnība – nabadzīgi ar augāju un barības vielām, īpašs ūdens sastāvs, tā dēvētais brūnūdens. Purvā ir bagāta putnu fauna, tā ir nozīmīga vieta caurceļotājiem putniem, īpaši meža zosīm.

Allažu pagastā konstatētas tādas sugas kā meža silpurene, parastais zalktis, Šneidera mizmilis, maurloks, mazais tritons, Ruiša pūķgalve, smiltāja esparsete, bezdelīgactiņa, platlapu dzeguzene, gada staipeknis, smiltāja nelķe, zaļziedu nakstvijole u. c. Visā pagasta teritorijā izklaidus, nelielās teritorijās, sastopami botāniski bioloģiski vērtīgie zālāji, īpaši aizsargājami biotopi – sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, palieņu zālāji, smiltāju zālāji, mēreni mitras pļavas, skujkoku meži uz osveida reljefa formām, veci vai dabiski boreāli meži, veci jaukti platlapju meži u. c. Dabas lieguma “Mazie Kangari” teritorijā saglabāti tādi īpaši aizsargājami biotopi kā purvaini meži, aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), sausi zālāji kaļķainās augsnēs, sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, mēreni mitras pļavas, aktīvi augstie purvi, degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, skujkoku meži uz osveida reljefa formām. Pagasta ziemeļu daļā, dabas pieminekļa “Ezernieku karsta kritenes” apkārtnē sastopami tādi īpaši aizsargājami biotopi kā purvaini meži, eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju, karsta kritenes, mēreni mitras pļavas, aktīvi augstie purvi, pārejas purvi un slīkšņas, veci vai dabiski boreāli meži. Dabas lieguma “Mežmuižas avoti”, teritorijā saglabāti tādi īpaši aizsargājami biotopi kā sausi zālāji kaļķainās augsnēs, sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi, veci vai dabiski boreāli meži, nogāžu un gravu meži.

Mores pagastā konstatētas tādas sugas kā gada staipeknis, smaržīgā nakstvijole, grieze, sila cīrulis, mazais ērglis, ziemeļu sikspārnis, sarainā gļotzobe, tumšais kailgliemzis u. c. Plašākās īpaši aizsargājamo biotopu platības atrodas pagasta ziemeļu daļā, Gaujas nacionālā parka teritorijā – purvaini meži, distrofi ezeri, aktīvi augstie purvi, pārejas purvi un slīkšņas, *Rhynchosporion albae* pioniersabiedrības uz mitras kūdras vai smilts, minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi, veci vai dabiski boreāli meži, veci jaukti platlapju meži, staignāju meži. Pārējā pagasta teritorijā izklaidus, nelielās platībās, sastopami bioloģiski vērtīgi zālāji, sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs, veci vai dabiski boreāli meži u. c.

Siguldas pilsētā konstatētas tādas sugas kā brūnais garausainis, kaļķenīte, ciprešu hipns, gada staipeknis, gludā nekera, vārpstīngliemzis, spožā skudra u. c. Lielākais sugu atradņu skaits, botāniskie bioloģiski vērtīgie zālāji, un plašākās īpaši aizsargājamo biotopu platības atrodas Gaujas nacionālā parka teritorijā, pilsētas ziemeļu,

ziemeļrietumu daļā - jaukti ozolu, gobu, ošu meži gar lielām upēm, aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži), upju straujtecēs un dabiski upju posmi, atjaunoti ES aizsargājamie zālāji, sausi zālāji kaļķainās augsnēs, minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi, veci vai dabiski boreāli meži, lakstaugiem bagāti egļu meži, ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži), nogāžu un gravu meži u.c.

Siguldas pagastā konstatētas tādas sugas kā apdzira, nakstvijole, gada staipekns, tumšbrūnā cietpiepe, melnā dzilna, rakstu ķērpis, tievā gludlape u. c. Lielākās platības ar īpaši aizsargājamiem biotopiem atrodas pagasta ziemeļu daļā - nogāžu un gravu meži, sausi zālāji kaļķainās augsnēs. Pagasta dienvidu daļā atrodas eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju (Jūdažu ezers, Ummuru ezers).⁶²

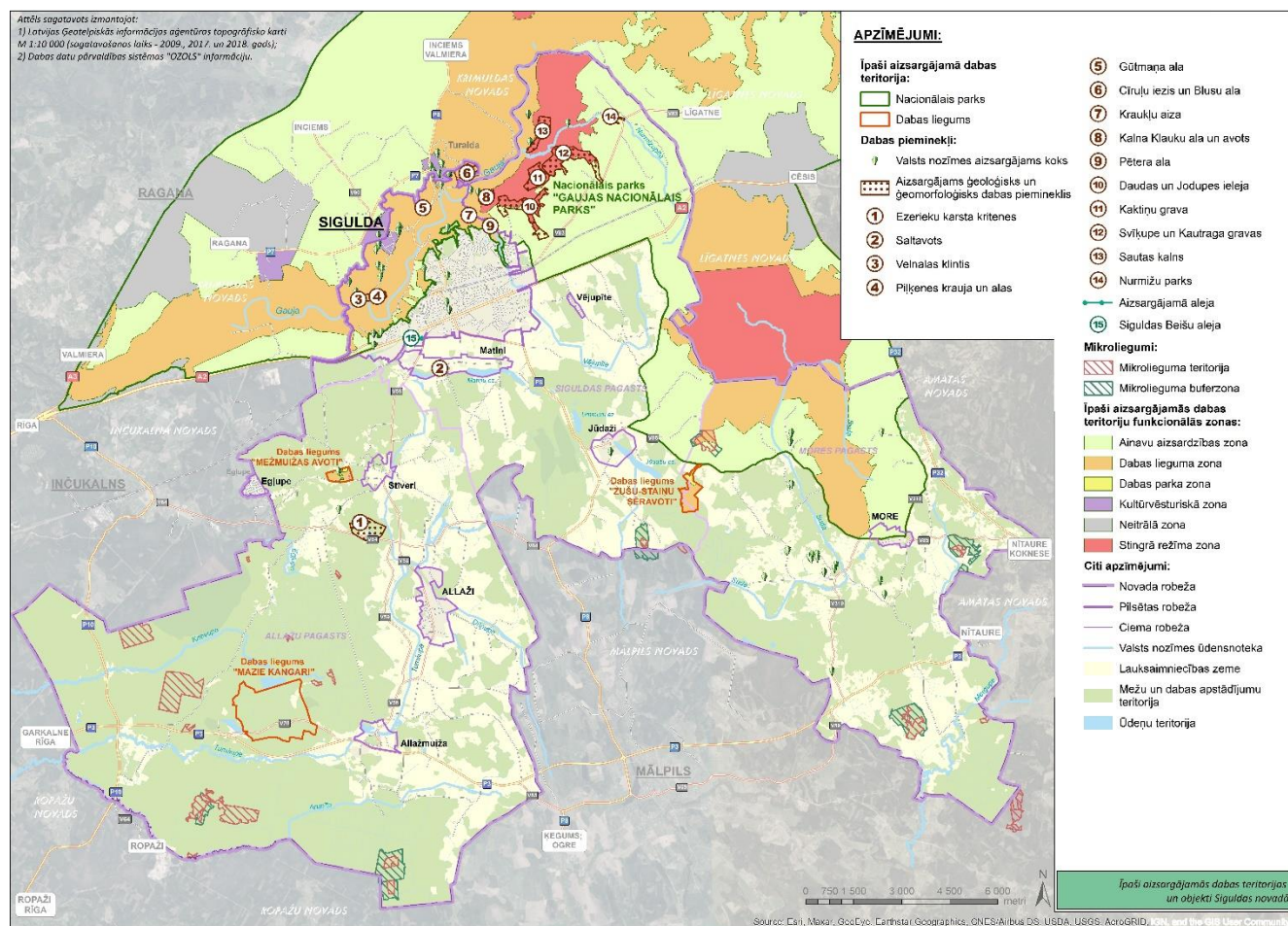
Galvenie riski, kuri apdraud biotopu un bioloģisko daudzveidību novada teritorijā – kūlas dedzināšana, upju palieņu, piekrastes un pļavu aizaugšana ar krūmājiem un neattīrītu vai daļēji attīrītu sadzīves notekūdeņu novadīšana ūdensobjektos no apdzīvotām vietām un viensētām. Savukārt apsaimniekošanas organizēšanā grūtības sagādā arī privātīpašnieku skaits (piemēram, dabas liegumā “Mežmuižas avotu liegums” vai “Ezernieku karsta kriteres”), tomēr ar Dabas aizsardzības pārvaldes atbalstu un sadarbībā ar zemes lietotājiem dabas aizsardzības plānos paredzētie apsaimniekošanas pasākumi tiek veikti.

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu. Tās tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas ar mērķi aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību, nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību, saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas. Latvijā ir noteiktas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) kategorijas: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas liegumi, dabas pieminekļi, aizsargājamo ainavu apvidi un aizsargājamās jūras teritorijas. ĪADT izveido un apsaimnieko saskaņā ar likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un uz tā pamata izdotajiem normatīvajiem aktiem.

Siguldas novadā atrodas ievērojams skaits ĪADT (skatīt 9.attēlu).

⁶² Dabas datu pārvaldības sistēmas OZOLS dati

9. ATTĒLS. AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS SIGULDAS NOVADĀ (AUTORS: SIA "REĢIONĀLIE PROJEKTI")

ĪADT kopējā platība aizņem 7864,5 ha lielu platību no Siguldas novada, t.sk. vairāk kā 50% no Siguldas pilsētas teritorijas un 40% no Siguldas pagasta teritorijas (skatīt 21.tabulu).

21. TABULA. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMO DABAS TERITORIJU PLATĪBAS UN TO ĪPATSVARS SIGULDAS NOVADĀ 2018.GADĀ⁶³

Teritoriālā vienība	Valsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kopējā platība (ha)	Valsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju īpatsvars (%)	Mikroliegumu un ĪADT kopējā platība (ha)	Mikroliegumu un ĪADT īpatsvars (%)
Siguldas pilsēta	1073.3	58.4	1073.3	58.4
Allažu pagasts	428.9	2.7	698.4	4.5
Mores pagasts	2393.3	26.9	2396.9	27.0
Siguldas pagasts	3968.9	40.8	3968.9	40.8
Kopā	7864.5	-	8137.5	-

⁶³ Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu platības un to īpatsvars administratīvo teritoriju vienībās 2018. gadā, Latvijas pašvaldību savienība

Siguldas novada teritorijā atrodas ievērojams skaits īpaši aizsargājamas dabas teritorijas:

- ✓ nacionālais parks "Gaujas nacionālais parks";
- ✓ dabas liegums "Mazie Kangari";
- ✓ dabas liegums "Mežmuižas avoti";
- ✓ dendroloģiskie stādījumi "Nurmižu parks";
- ✓ dendroloģiskie stādījumi "Siguldas Beišu aleja";
- ✓ dabas piemineklis "Ezernieku karsta kritenes";
- ✓ dabas piemineklis "Sautas kalns un Nurmižas lejtece";
- ✓ dabas piemineklis "Svīkupīte un Kautraka gravas";
- ✓ dabas piemineklis "Kaktiņu gravas";
- ✓ dabas piemineklis "Kalna Klauku ala un avots";
- ✓ dabas piemineklis "Daudas un Jodupītes ieleja";
- ✓ dabas piemineklis "Gūtmaņa ala";
- ✓ dabas piemineklis "Kraukļu aiza";
- ✓ dabas piemineklis "Pētera ala";
- ✓ dabas piemineklis "Piķenes krauja un alas";
- ✓ dabas piemineklis "Velnaļas klintis";
- ✓ dabas piemineklis "Saltavots";
- ✓ dabas piemineklis "Cīruļu iezis un Blusu ala".

GAUJAS NACIONĀLAIS PARKS izveidots 1973.gadā, 91 390 ha lielā platībā. Teritorija izveidota, lai aizsargātu Gaujas senlejas un tās apkārtnes unikālās dabas vērtības, vienlaikus nodrošinot teritorijā gan rekreācijas, gan dabas aizsardzības funkcijas. Izdalītas vairākas īpaši bioloģiski vērtīgas teritorijas – Nurmižu gravu, Roču meža, Inciema senkrastu un Sudas purva rezervāta zonas. Gaujas un tās pieteku krastos īpaši reprezentatīvi ir devona smilšakmens atsegumi, kas lielākoties ir arī ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi. Izcili bagāta flora un fauna: konstatētas vairāk nekā 800 vaskulāro augu sugas, 170 putnu sugas u.c. vērtības. Vairākos ezeros ir retas oligotrofu ezeru augu sabiedrības ar dortmaņa lobēliju, ezereņēm un ežgalvītēm. Nacionālajā parkā atrodas vairāk nekā 500 kultūras un vēstures pieminekļu – pilskalns, mūra pils, baznīcas, muižas, ūdensdzirnavas un vējdzirnavas un citi arheoloģiskie, arhitektūras un mākslas pieminekļi. Nacionālais parks aizņem aptuveni trešdaļu no Siguldas novada.⁶⁴

Gaujas nacionālais parks ir nemitīgā attīstībā. Izmantojot ES Reģionālās attīstības fonda finansējumu, Siguldā, Baznīcas ielā 7 uzcelts Dabas izglītības centrs "Baltā pils". Kājāmgājēji Gaujas senieleju un tās neskarto dabu var iepazīt ejot pa tūrisma maršrutu no Murjāņiem līdz pat Līgatnei. Siguldā darbojas arī Apmeklētāju centrs pie Gūtmaņas.

Nacionālajam parkam izveidotas piecas funkcionālās zonas: dabas rezervāta (stingrā režīma) zona (3668 ha), dabas lieguma zona (32 655 ha), kultūrvēsturiskā zona (3501 ha), ainavu aizsardzības zona (40 303 ha) un neitrālā zona (11 618 ha).⁶⁵

Viens no pasākumiem kā nodrošināt labvēlīgu aizsardzības stāvokli ir dabas aizsardzības plānu izstrāde un to ieviešana, kā arī individuālo teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumu izstrāde. Gaujas nacionālajam parkam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2004.–2013.gadam, kas pagarināts līdz 2018.gada 31.decembrim, savukārt tā aizsardzību un izmantošanas kārtību šobrīd nosaka 30.04.2010. likums "Gaujas nacionālā parka likums" un Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr.317 "Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

DABAS LIEGUMS "MAZIE KANGARI"⁶⁶

**Administratīvais
iedalījums**

Siguldas novads, Allažu pagasts

⁶⁴ Siguldas novada teritorijas plānojums 2012.–2024. gadam Vides pārskats (2011./2012.)

⁶⁵ <http://www.daba.gov.lb>

⁶⁶ Izmantota informācija no <http://www.daba.gov.lv>

Platība	348 ha
Aizsardzībā kopš	1977. gada
Dabas vērtības	Dabas lieguma "Mazie Kangari" galvenās dabas vērtības ir savdabīgie reljefa veidojumi – osi un ar tiem saistītās aizsargājamo augu sugas un aizsargājamie biotopi.
Izveidošanas mērķi	Teritorija veidota, lai aizsargātu osu valni, kuru klāj jauktie meži, un tā pakājē esošo Buļļu purvu. Konstatētas retas un aizsargājamās augu sugas, raksturīgas osu mežiem - Ruiša pūķgalve, smiltāja esparsete u.c.
Ietekmes un apdraudošie faktori	› Ar laiku pļavu bioloģisko vērtību var samazināt tajās notiekošais aizaugšanas process vai zemes īpašnieka saimnieciskā darbība. Kā potenciāls drauds pļavu dabiskuma saglabāšanai minamas intensīva lauksaimnieciskā darbība (pļavas uzāršana vai ielabošana) vai īpašnieka plānotā dīķa rakšana "Kalniņu" saimniecībā. › Purva hidroloģiskā režīma atjaunošanu un apsaimniekošanu apgrūtina neloģiski izveidotā dabas lieguma robeža – daļa purva ir ārpus lieguma.
Ierobežojumi un ieteicamie apsaimniekošanas pasākumi	› Dabas lieguma aizsardzības nolūkos nebūtu pieļaujama Kangarnieku – Buļļu purva kūdras atradņu izpēti to izmantošanas nolūkos. › Tāpat jāveic sabiedrību informējoši pasākumi par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām, objektiem un kultūrvēsturisko mantojumu.
Starptautiskā vērtība	<i>Natura 2000</i> teritorija
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas liegums "Mazie Kangari" dabas aizsardzības plāns 2003.-2009. gadam, darbības termiņš pagarināts līdz 2019.gada 31.decembrim. Nepieciešama DAP aktualizācija vai jauna izstrāde. Nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.
Normatīvie akti	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (02.03.1993.), 16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 15.03.1999. MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem".

DABAS LIEGUMS "MEŽMUIŽAS AVOTI"⁶⁷

Administratīvais iedalījums	Siguldas novada Allažu pagasts
Platība	27 ha

⁶⁷ <http://www.daba.gov.lv>, Dabas lieguma "Baltezers salas" dabas aizsardzības plāns 2004. - 20014. g., SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2004

Aizsardzībā kopš	Liegums izveidots 1977.gadā kā kompleksais dabas liegums. Kopš 1999.gada tam ir noteikts dabas lieguma statuss. Ar 2005.gada 15.septembra grozījumiem Likumā par Īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dabas liegums "Mežmuižas avoti" apstiprināts par <i>Natura 2000</i> vietu.
Dabas vērtības	Dabas liegums "Mežmuižas avoti" izveidots, lai aizsargātu vienu no lielākajiem avotu kompleksiem Latvijā. Dabas lieguma galvenās dabas vērtības ir savdabīgais reljefs (Silciema sprostezera senāko stadiju veidots abrāzijas krasts, kur ļoti tuvu zemes virskārtai atrodas augšdevona Pļaviņu svītas dolomīti), avotu komplekss un ar tiem saistītie biotopi un aizsargājamo augu sugas. Lieguma teritorijai cauri iet Kaļķugrava, kurā izplūst septiņi avoti. Šie avoti satek dzirnavdīķī, no kura pa Eglupi ūdens plūst prom. Mežmuižas avotu kaskāde un Kaļķugravas dzirnavdīķis ir viena no nedaudzām vietām Latvijā, kur sastopams Eiropas Savienības prioritāri aizsargājams biotops 7220* Avoti, kas izgulsnē avotkaļķus. Avoti veido savdabīgu dzīves vidi dažādām augu un dzīvnieku sugām.
Ietekmes un apdraudošie faktori	Spriežot pēc ūdensaugu stāvokļa un to augšanas intensitātes, ūdenstilpe ir nedaudz eutroficēta, taču ūdens kvalitāte pašlaik būtiski ietekmēta netiek. Bažas par vieglu ūdens piesārņojumu ar organiskajām vielām rada dzirnavdīķa pastiprināta aizaugšana pēdējos gados.
Ierobežojumi un ieteicamie apsaimniekošanas pasākumi	Dabas lieguma "Mežmuižas avoti" aizsardzības un apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķis - dabas daudzveidības: floras, faunas, biotopu un avotu kompleksa saglabāšana un ar to saskaņota dabas tūrisma, vides izglītības un rekreācijas iespēju attīstība. Ainaiski šeit nepieciešami uzlabojumi dažiem esošiem infrastruktūras elementiem, kā arī jārisina vietējo zemes īpašnieku "sadzīvošana" ar tūristu plūsmu ikdienā un pašu tūrisma infrastruktūru, kas ir vai nu uz īpašnieka zemes vai uz tās robežas. Auto transporta iebraukšanas rezultātā ir ietekmēta teritorija lejpus esošās takas. Tāpēc ir nepieciešams atrisināt auto stāvlaukuma ērtas lietošanas jautājumu vai auto apgrīšanās vietas izveidošanu – plānots jauns stāvlaukums lejasdaļā. Objektā ir iecienīta avota ūdens ņemšana. Šajā sakarā ir paredzēts uzlaboto kāpņu sistēmā izstrādāt vietu- laipu, no kuras iespējams ērti pasmelt avota ūdeni. ⁶⁸
Starptautiskā vērtība	<i>Natura 2000</i> teritorija
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas aizsardzības plāns izstrādāts 2004. - 209. gadam ⁶⁹ . Pagarināts līdz 2013. gada 31. decembrim. Nepieciešama DAP aktualizācija vai jauna izstrāde.
Normatīvie akti	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (02.03.1993.), 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 15.03.1999. MK noteikumi Nr. 212 "Noteikumi par dabas liegumiem", 21.04.2008. MK noteikumi Nr.297 "Dabas lieguma "Mežmuižas avoti" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

⁶⁸ Dabas lieguma "Mežmuižas avoti" dabas aizsardzības plāna precizētā tūrisma infrastruktūra (2011)

⁶⁹ Izstrādātājs: SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment", 2003

ĢEOLOĢISKAIS UN ĢEOMORFOLOĢISKAIS DABAS PIEMINEKLIS "EZERNIEKU KARSTA KRITENES"⁷⁰

Administratīvais iedalījums	Siguldas novads, Allažu pagasts
Platība	52 ha
Aizsardzībā kopš	Kopš 1977. gada šī vieta ir valsts aizsardzībā kā ģeoloģiskais dabas piemineklis, kopš 2001. gada iekļautas Latvijas aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu sarakstā.
Starptautiskā vērtība	<i>Natura 2000</i>
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija.
Dabas vērtības	Viena no lielākajām karsta kriteņu sistēmām devona Salaspils svītas ģipsainajos iežos. Dabas pieminekli veido īpaša ģeovieta, kuras nelielajā teritorijā atrodas divi karsta ezeri – Vecezers un Linezers, kā arī sausgultne starp tiem. Visas ieplakas ir veidojušās gruntij iebrūkot vai nosēžoties virs ģipsakmens šķīšanas rezultātā izveidojušās pazemes tukšuma - karsta procesu rezultātā. Teritorijā ir novērojamas dinamiskas ģeoloģiskās parādības, kas izpaužas kā krasas, neregulāras un neprognozējamas ieplaku ūdens līmeņa pazemināšanās un atjaunošanās. Teritorija ilgstoši ir piesaistījusi dabas pētnieku un interesentu uzmanību, bet diemžēl pietiekami detāli pētījumi nav izvērsti un ūdens līmeņu svārstības nav monitorētas. Pazīstamākais ģeoloģiskais veidojums teritorijā ir Linezers. Linezera pievilcība un popularitāte saistīta ar tā ūdens līmeņa svārstībām un reizēm "aiziešanu pazemē". Tad skatam atklājas ezerdobes dibens, kurā guļ akmeņi un nomelnējuši koki. Kriteņu dziļumi ir no dažiem desmitiem centimetru līdz pat 6 m un iespējams pat vairāk metru dziļi zemes iegruvumi. To caurmērs svārstās no dažiem metriem līdz pat vairākiem desmitiem metru. Iegruvumi grupējas kriteņu virknēs vai veido iegarenus padziļinājumus ar stāvām nogāzēm (karsta gultnes). Atkarībā no tā vai iegruvumu dibens sasniedz vai nesasniedz gruntsūdens līmeni, tie var būt sausi vai pildīti ar ūdeni. Novērojumi liecina par ūdens pazūšanu kā neregulāru un neperiodisku rakstura procesu. Vecezers (aptuveni 1,4 ha) ir lielāks par Linezeru (0,4 ha). Kādreiz Vecezera vietā ir bijis mežs. Gruntij virs tukšuma ģipsi iebrūkot, izveidojusies liela, plaša kritene. Ūdens līmenis Vecezerā ir samērā pastāvīgs.
Ierobežojumi un ieteicamie apsaimniekošanas pasākumi	Šobrīd teritorijas aizsargājamajām vērtībām nav konkrētu apdraudējumu. Jebkādas rakšanas vai melioratīva rakstura darbības var izjaukt pastāvošo virszemes un pazemes ūdeņu cirkulācijas sistēmu. Ja ilgstoši būs zems līmenis Linezerā vai tas būs pilnībā izsūsis, būs mazāka objekta pievilcība, interese un iespējas arī informēt par karsta parādībām un procesiem. Teritoriju nepieciešams saglabāt gan zinātniskiem kvartārģeoloģiskiem un ģeomorfoloģiskiem pētījumiem, gan kā vienu no tipiskām karsta parādību izpausmes teritorijām.
Dabas aizsardzības plāns	Nav izstrādāts.

⁷⁰ <http://www.daba.gov.lv>, Dabas aizsardzības pārvalde

Normatīvie akti	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (02.03.1993.), 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 23.02.1999. MK noteikumi Nr. 99 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem". MK Nr.175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem" un Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".
------------------------	---

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMI KOKI

Dižkoki - lieli un veci koki, kam ir kultūrvēstures, izglītojoša vai zinātniska funkcija. Tiem ir liela nozīme vispārējās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. To esamība, kā arī to apdzīvojošo sugu daudzveidība, ir labs vides kvalitātes raksturojums. Dižkoks uztverams kā patstāvīga ekosistēma un ir dzīvostelpa daudzām retām un apdraudētām zīdītāju, putnu, kukaiņu, sēņu u.c. organismiem.⁷¹

Aizsargājami koki (dižkoki) novadā ir atbilstoši MK 2010.gada 16.marta noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (turpmāk ĪADT noteikumiem) 38.2.apakšpunktam un 2.pielikumā noteiktajām sugām un izmēriem vai Gaujas Nacionālā parka teritorijā – MK 2012.gada 2.maija noteikumu Nr.317 “Gaujas Nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (turpmāk – Gaujas NP noteikumi) 5.pielikumā noteiktajām sugām un izmēriem - teritorija ap kokiem vainagu projekcijas platībā, kā arī 10 metru platā joslā no tā.

Par aizsargājamu uzskatāms jebkurš koks, kas sasniedzis ĪADT noteikumu 2.pielikumā un Gaujas NP noteikumu 5.pielikumā noteiktos parametrus. Informācija par dižkokiem pastāvīgi tiek reģistrēta Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols”.

Siguldas novadā, pēc pieejamajiem datiem, uzskaitīti 145 aizsargājami koki, t. sk. 36 dižkoki, viens potenciāls dižkoks, viens koks ar kultūrvēsturisku nozīmi un pārējiem kokiem statuss ir precizējams.⁷²

Siguldas novada teritorijas plānojumā dižkokiem ir noteikta 10 m aizsardzības josla, mērot no vainaga projekcijas ārējās malas. Šajā aizsardzības joslā ir jāievēro saimnieciskās darbības ierobežojumi, kas pasargātu to sakņu sistēmu un nodrošinātu dižkoku tālāku eksistenci, savukārt pašvaldībai būtu jāuzstāda atbilstošas informācijas zīmes (“ozollapa” – dabas piemineklis), kas informētu par dabas objekta aizsardzības statusu.

Novadā būtu vēlams regulāra dižkoku apsekošana un datu aktualizēšana, iesaistot arī vietējos iedzīvotājus. Lai dižkokus saglabātu, tiem un to pieguļošajās teritorijās veicami dažādi sakopšanas darbi, daļai koku nepieciešama arboristu apskate un konkrētu darbu izpilde, veco zaru izzāģēšana, apkārtnes attīrīšana un atēnošana, kā arī neveikt tik tuvu kokiem saimnieciskās darbības, piemēram, apstrādāt mehāniski zemi.

MIKROLIEGUMI

Saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 8.panta otro daļu un atbilstoši MK 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” Siguldas novada teritorijā ir izveidoti mikroliegumi īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu aizsardzībai.

Siguldas novada teritorijā atrodas 14 mikroliegumi, izveides stadijā ir 1 mikroliegums, bet par vienu ir sagatavots zinātniskais pamatojums tā izveidei Allažu pagasta teritorijā. Mikroliegumi aizņem 2,1% no novada teritorijas jeb 304,3 ha. Tie izveidoti Allažu pagastā un Mores pagastā.⁷³

⁷¹ <http://www.daba.gov.lv>

⁷² <http://www.daba.gov.lv>

⁷³ Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu platības un to īpatsvars administratīvo teritoriju vienībās 2018. gadā, Latvijas pašvaldību savienība.

Mikroliegums "Silzemnieki"⁷⁴

Administratīvais iedalījums	Siguldas novads, Allažu pagasts
Platība	1,9 ha
Aizsardzībā kopš	2004. gada
Starptautiskā vērtība	<i>Natura 2000</i>
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija.
Dabas vērtības	Mikroliegums izveidots ES nozīmes aizsargājama biotopa 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, kā arī dzeltenās dzegužkurpītes (<i>Cypripedium calceolus</i>) aizsardzībai. Citas apkārtnē zināmās dzeltenās dzegužkurpītes atradnes iznīcinātas pēc mežu nociršanas. Mikroliegumā sastopamas arī citas retas, aizsargājamas augu sugas, piemēram, Fuksa dzegužpirkstīte (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>).
	Mikroliegums izveidots ES nozīmes aizsargājama biotopa 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, kā arī dzeltenās dzegužkurpītes (<i>Cypripedium calceolus</i>) aizsardzībai. Citas apkārtnē zināmās dzeltenās dzegužkurpītes atradnes iznīcinātas pēc mežu nociršanas. Mikroliegumā sastopamas arī citas retas, aizsargājamas augu sugas, piemēram, Fuksa dzegužpirkstīte (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>).
Ietekmes un apdraudošie faktori	Dzelteno dzegužkurpīti potenciāli var apdraudēt noēnojums, ko dod bieza meža paauga un krūmu pamežs.
Ierobežojumi un ieteicamie apsaimniekošanas pasākumi	Dzeltenajai dzegužkurpītei optimālu augšanas apstākļu saglabāšana atradnē. Līdz šim aizsargājamo biotopu apsaimniekošana nav veikta. Dzeltenās dzegužkurpītes populāciju veido 50 indivīdi, populācijas stāvoklis ir labs. Saskaņā ar eksperta atzinumu, periodiski jāizvērtē apsaimniekošanas nepieciešamību atbilstoši atradnes stāvoklim un jāīsteno nepieciešamo apsaimniekošanu (izcērtot atsevišķus krūmus un kokus, it īpaši egles, kas rada noēnojumu). Cīršana veicama ziemā, kad augsne ir sasalusi un saskaņā ar sugu un biotopu eksperta novērtējumu.
Dabas aizsardzības plāns	Nav izstrādāts.
Normatīvie akti	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (02.03.1993.), 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 23.02.1999. MK noteikumi Nr. 99 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem".

4.2. AINAVAS

Siguldas novads ar tajā esošajām dabas teritorijām, kultūrvēsturiskajiem objektiem un reljefu veido pievilcīgas ainavas.

⁷⁴ <http://www.daba.gov.lv>, "Natura 2000 teritoriju nacionālā aizsardzības un apsaimniekošanas programma", 2018-2030, Dabas aizsardzības pārvalde 2017.

Uz vispārējā fona izceļas sekojošie areāli:

- ✓ Gaujas leja pie Nurmižu rezervāta (Gaujas nacionālā parka teritorijā) jeb Mucenieku ainava – pēc sena mājvārda;
- ✓ Pakaušu pauguraine;
- ✓ Ainavu telpa ap Roķēnu ūdenskrātuvi – Matiņu ezeru – Ancīšu dīķi;
- ✓ Peļņu kultūrainava;
- ✓ Mores muižas kultūrainava;
- ✓ Gulspurva meliorētā ainava;
- ✓ Eglenes pauguraine.

Estētiski nozīmīgas ainavas novadā veidojušās gar ceļiem, kas šķērso ainaviskus apvidus:

- ✓ Nītaure – Jūdaži – Pakauši - Vidzemes šoseja;
- ✓ Ķipari – Nurmiži – Vildoga;
- ✓ Kalējiņi (pie Kārtūziem) – Akenstaka - Peļņi;
- ✓ Loka ceļš Mores muižas senajā kultūrainavā;
- ✓ Peļņi – Salmiņi (ceļa posms no Nītaures – Garkalnes ceļa);
- ✓ Sigulda – Allažmuiža (ceļa posms un vēsturiskais ceļš Tumšupes ielejas senajā kultūrainavā) (V69);
- ✓ Garkalne – Alaukstis (P3) vēsturiskā ceļa un Mazo Kangaru ceļa posms.

Siguldas novadam raksturīgās ainavas ir Gaujas nacionālā parka teritorijā, kas tiek raksturotas ar izcilu ainavisko vērtību:

- ✓ Nurmižu (Vildogas) ainava (viss aizsargājamās ainavas areāls, atskaitot joslu starp dzelzceļu un Vidzemes šoseju),
- ✓ dabas lieguma daļa Gaujas leņā, Nurmižu rezervāta pakājē jeb Mucenieku ainava,
- ✓ bijušās Kārtūžu muižas centra areāls (daļa no zonējumā nodalītās ainavas),
- ✓ Gudrēnu kultūrvēsturiskā ainava (daļa no zonējumā nodalītās Eglaines ainavas).⁷⁵

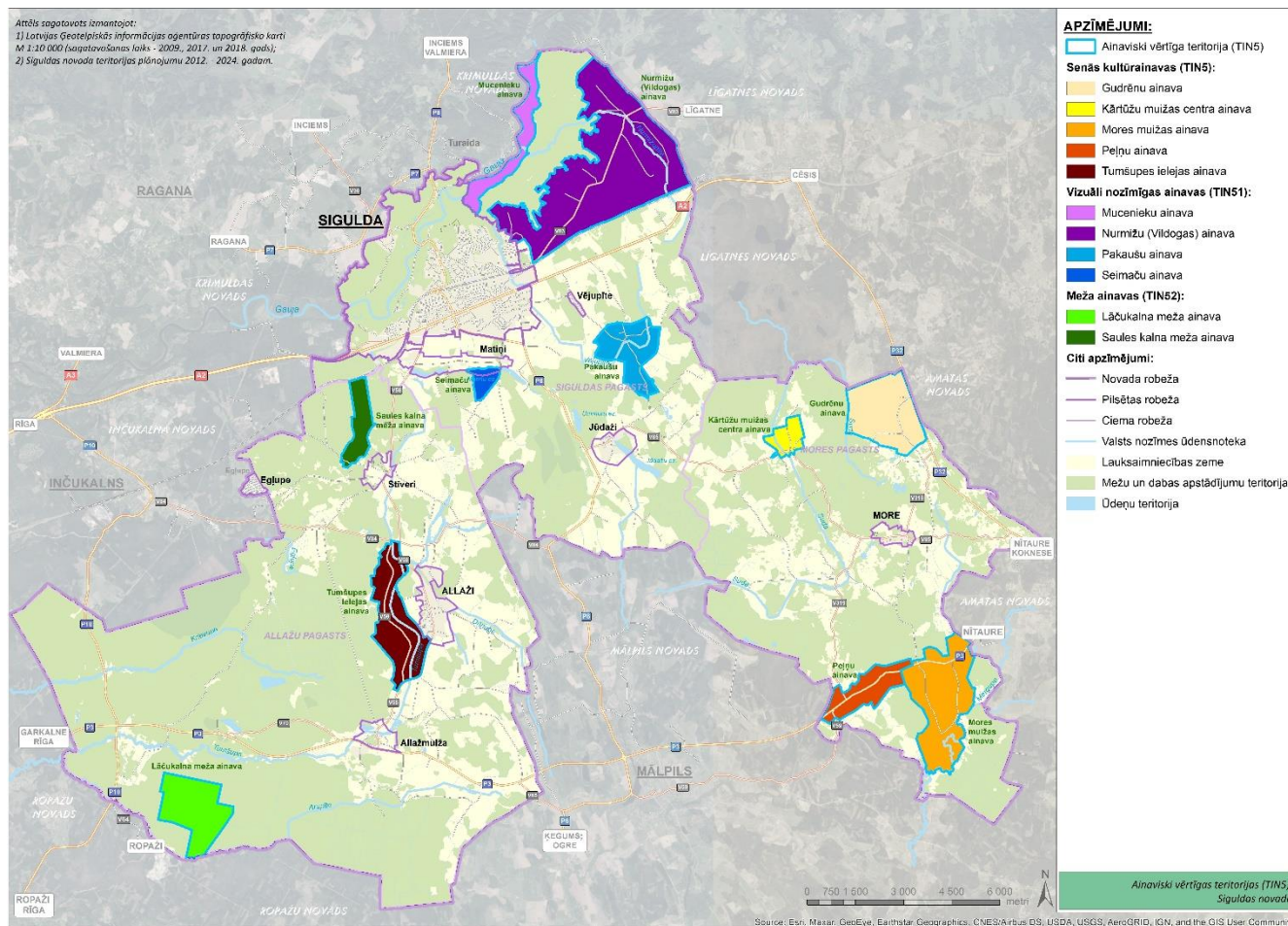
Teritorijas plānojuma grozījumos tiek noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem - ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5), kas noteiktas spēkā esošajā Teritorijas plānojumā. Attēlotas īpašas nozīmes ainavas novadā un noteiktas ainavu aizsardzības un pārvaldības prasības, kas tiek saglabātas TP grozījumos (skatīt 10. attēlu).

Ainaviski vērtīgas teritorijas (TIN5):

- ✓ Gudrēnu ainava,
- ✓ Kārtūžu muižas centra ainava,
- ✓ Lāčukalnu meža ainava,
- ✓ Mores muižas ainava,
- ✓ Mucenieku ainava,
- ✓ Nurmižu (Vildogas) ainava,
- ✓ Pakaušu ainava,
- ✓ Peļņu ainava,
- ✓ Saules kalnu meža ainava,
- ✓ Seimaču ainava,
- ✓ Tumšupes ielejas ainava.

Īpašās nozīmes ainavas ir ainavas, kas nozīmīgas tieši Siguldas novadam, ir savdabīgs tā attīstības resurss un ir atšķirīgas pēc vadošās pazīmes, kas nosaka to īpatnību vai nozīmi, vai arī procesa, kas nosaka vai ietekmē ainavas attīstības virzienu.

⁷⁵ Siguldas novada teritorijas plānojums. 1.sējums. Paskaidrojuma raksts. SIA "Metrum"

10. ATTĒLS. AINAVISKI VĒRTĪGĀS TERITORIJAS SIGULDAS NOVADĀ (AUTORS: SIA "REĢIONĀLIE PROJEKTI")

4.3. KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

Siguldas novadā atrodas 45 nekustamie kultūras pieminekļi, kas iekļauti spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā (skatīt 2.pielikumu):

- ✓ 17 arheoloģijas,
- ✓ 19 arhitektūras,
- ✓ 1 pilsētībūvniecības piemineklis;
- ✓ 8 nekustami mākslas pieminekļi.

Papildus 45 nekustamajiem kultūras pieminekļi, Siguldas novada teritorijā atrodas "Īpaši aizsargājams kultūras piemineklis – Turaidas muzejrezervāts", kura teritorija un aizsardzības kārtība noteikta ar MK 2014.gada 28.oktobra noteikumiem Nr.664 „Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta – aizsardzības kārtība”.

Siguldas novadā norit arī darbs par vietējās nozīmes arhitektūra pieminekļa Nurmižu muižas apbūve (valsts aizsardzības Nr.6710) teritorijas, sastāva un atbilstības valsts aizsargājama kultūras pieminekļa statusam izvērtēšanas. Kā arī uzsākta procedūra kultūrvēsturiskā objekta, Krimuldas muižas apbūve, iekļaušanai Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

Pieņemts lēmums par individuālas aizsardzības zonas noteikšanu valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklim Siguldas, Turaidas un Krimuldas vēsturisko centru komplekss (valsts aizsardzības Nr.7447).⁷⁶

Siguldas novadā apzināti un uzrādīti teritorijas plānojuma grozījumos nozīmīgi objekti un teritorijas, kam piemīt kultūrvēsturiska vērtība – ēkas, kultūrvēsturisku norišu vietas, ainaviski vērtīgas kultūrvēsturiskās vides un dabas teritorijas, kas nav iekļautas spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Šie objekti teritorijas plānojumā un tā grozījumos noteiktas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem – Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija (skatīt 3. pielikumu). Plānojot novada nozīmes kultūrvēsturisku teritoriju un objektu piemērotu izmantošanu, paredzēt tos iesaistīt novada teritorijas kultūras mantojuma potenciāla papildināšanā un pilnveidošanā. Šādu objektu un teritoriju aizsardzība un pārvaldība regulējama pašvaldības līmenī. Kultūrvēsturiskais mantojams ir būtisks priekšnosacījums arī tūrisma nozares attīstībai novadā. Bet, palielinoties tūristu plūsmai, svarīgi ir uzturēt esošo infrastruktūru un attīstīt to arī turpmāk tā, lai apmeklētāji atstātu pēc iespējas mazāku negatīvo slodzi uz vidi un kultūrvēsturiskajiem objektiem.

4.4. LAUKSAIMNIECĪBAS UN MEŽSAIMNIECĪBAS TERITORIJAS

LAUKSAIMNIECĪBA

Lauksaimniecības zemes sastāda ~32% no kopējās Siguldas novada teritorijas, t. sk. aramzeme aizņem 68%, pļavas - 15%, ganības - 15% un augļu dārzi - 1,4%.⁷⁷ Siguldas novadā ir attīstība lopkopība un augkopība, Siguldas pagasta teritorijā norit Latvijas Lauksaimniecības Universitātes Zinātnes centra “Sīgra” lauksaimniecības zinātnieku izpētes darbs.

Novada teritorijā neatrodas nacionālās nozīmes lauksaimniecības zemes, kuru izmantošanu nosaka 12.10.2010. MK noteikumi Nr.977 “Noteikumi par nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijām”. Siguldas novada teritorijas plānojumā netiek noteiktas arī reģionālās nozīmes vērtīgās lauksaimniecības zemes.

2018. gadā Siguldas novadā bija deklarētas 7 095,95 ha lielas kultūraugu platības. Lielākās kultūraugu platības tika apstrādātas Allažu pagastā – 40%. Dominējošie kultūraugi bija ilggadīgie zālāji –47%, aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu maisījums 16%, vasaras mieži - 7%), vasaras kvieši - 6%, bet papuvē atstāti – 2%.⁷⁸

Pēc lauksaimniecības dzīvnieku skaita novadā, uz 2018. gada sākumu, Siguldas novadā dominē cūkas, aitas un liellopi, novadā kopumā atradās 7 cūku novietnes ar 9775 dzīvniekiem, 78 liellop novietnes ar 2207 dzīvniekiem un 10 aitu novietnes ar 1287 aitām. Visvairāk cūkas audzē Allažu pagastā, bet liellopus Siguldas, Mores un arī Allažu pagastā, bet aitas Mores un Siguldas pagastos (skatīt 22. tabulu).

22. TABULA. LAUKSAIMNIECĪBAS DZĪVNIEKU SKAITS⁷⁹

Teritorija	Liellopi	Cūkas	Aitas	Kazas	Zirgi	Citi	Novietnes ar liellopiem	Novietnes ar cūkām	Novietnes ar aitām	Novietnes ar zirgiem	Visas novietnes
Allažu pag.	1036	9768	43	238	72	822	20	3	4	8	182

⁷⁶ Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, 25.08.2017. Nosacījumi Nr.06-05/4251.

⁷⁷ Valsts zemes dienesta dati, zemes sadalījums zemes lietošanas veidos (mērvienība - hektāros). Dati uz 01.01.2019.

⁷⁸ Lauku atbalsta dienests, deklarēto kultūraugu platību apjoms pa novadiem un pagastiem par 2018.g.

⁷⁹ Lauksaimniecības datu centra publiskā datu bāze. 2018.01.01.

Mores pag.	553	5	565	56	11	1027	34	3	4	5	184
Sigulda	2	0	0	0	13	235	1	0	0	2	35
Siguldas pag.	616	2	679	6	32	540	23	1	2	7	271
KOPĀ	2207	9775	1287	300	128	2624	78	7	10	22	672

Novadā ir visi priekšnoteikumi ekoloģiski tīras pārtikas ražošanai – novadā darbojas saimniecības, kas specializējušās augļkopībā, biškopībā, lauku tūrismā un netradicionālo lauksaimniecības nozaru attīstībai.

Novadā darbojas 22 bioloģiskie lauksaimniecības uzņēmēji (t. sk. deviņas bioloģiskās zemnieku saimniecības). No bioloģiskajiem lauksaimniecības uzņēmējiem Allažu pagastā darbojas – 4, Mores pagastā – 9, Siguldas pagastā – 9.⁸⁰

2018. gadā, sakārtojot aktīvos uzņēmumus pēc nozares, visvairāk uzņemu Siguldas novadā nodarbojās ar jaukto lauksaimniecību (augkopība un lopkopība) – 92. Lielākie lauksaimniecības uzņēmumi novadā ir SIA “Baltic Pork” (cūkkopība), AS “Siguldas ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacija” (piena lopkopība), LPKS “ZELTA ĀBELE” (augļu un dārzeņu vairumtirdzniecība), ZS “JAUNVELTIŅI” (kautā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)) u.c.⁸¹

Siguldas novadā 70% lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir meliorētas. Platību nosusināšanas objekti izbūvēti laikā no 1956. līdz 1993.gadam.

Siguldas novads atrodas Daugavas, ŪSIK kods 4:01 un Gaujas, ŪSIK kods 52:01 sateces baseinos.

Kā promtekas kalpo valsts nozīmes ūdensnotekas:

- ✓ Vējupīte, ŪSIK kods 52192:01;
- ✓ Nurmižupīte, ŪSIK kods 52194:01;
- ✓ Suda, ŪSIK kods 41234526:01,
- ✓ Ķibīte, ŪSIK kods 4123452432:01;
- ✓ Tumšupe, ŪSIK kods 41234524:01;
- ✓ Teļļupe, ŪSIK kods 412345264:01;
- ✓ Gulsupe, ŪSIK kods 41234528732:01;
- ✓ Vanagupīte, ŪSIK kods 412345284:01;
- ✓ Dūņupe, ŪSIK kods 412345262:01.

⁸⁰Lauksaimniecības datu centra publiskā datu bāze. Bioloģiskās lauksaimniecības statistika, www.ldc.goc.lv.02.12.2019.

⁸¹Lursoft statistikas dati, www.lursoft.lv

Valsts nozīmes un koplietošanas ūdensnotekas ir piesērējušas un nepieciešama to atjaunošana. Lai novērtētu meliorācijas sistēmu stāvokli, nepieciešams veikt meliorācijas sistēmu inventarizāciju.⁸²

Būtisku negatīvu ietekmi uz vidi atstāj intensīva, nepārdomāta un nesaimnieciska lauksaimniecība, t. sk. ietekme tiek atstāta uz virszemes un pazemes ūdeņiem, gaisa kvalitāti un bioloģisko daudzveidību. Siguldas novadā lauksaimniecības zemes aizņem 32% no novada teritorijas, no audzētajiem mājlopiem dominē liellopi, cūkas un aitas, kā arī novadā, Allažu pagastā, atrodas liels cūku audzēšanas komplekss kas netieši norāda uz to, ka lauksaimniecībai ir ietekme uz apkārtējo vidi un ekoloģiskajām sistēmām novadā. Attīstot novadā lauksaimniecību, būtu nepieciešams pēc iespējas vairāk rosināt tādu saimniekošanu, kas atstātu pēc iespējas mazāku ietekmi uz vidi, t.sk. virszemes un pazemes ūdeņiem un veicinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu novadā.

MEŽSAIMNIECĪBA

Siguldas novads raksturojas kā mežiem bagāta teritorija. Meža zemju platība aizņem aptuveni 52% no novada platības, bet AS "Latvijas Valsts meži" apsaimniekošanā ir 9401,3 ha zemes. Meža apsaimniekošanas funkciju izpildi realizē VAS "Latvijas Valsts meži" Rīgas reģionālā virsmežniecība, bet pašvaldību īpašumā esošās mežu zemes apsaimnieko vietējā pašvaldība.

Mežiem, līdztekus ainavu veidošanas un koksnes ieguves funkcijām, ir liela nozīme arī ekoloģijā, erozijas samazināšanā, rekreācijā un gaisa attīrīšanā. Meži ir arī izklīdētā piesārņojuma avots – slāpekļa un fosfora notece. Mežsaimniecības nozare novadā nav attīstīta. Tas skaidrojams ar mežu atrašanos īpaši izdalītos mežu iecirkņos, kas ir aizsargājami bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai – mikroliegumos, aizsargjoslās un Gaujas nacionālā parka teritorijā.

Ieguldījumu novada attīstībā sniedz arī mežsaimniecības un koksnes pārstrāde. Mežistrādē novadā darbojas 14 uzņēmumi, namdaru un galdniecības izstrādājumu ražošanā – 19. Lielākie uzņēmumi ir SIA "KOKPĀRSTRĀDE 98", SIA "Latgranula", SIA "Husvik", AS "Master Industry" u. c.⁸³

4.5. DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVES UN KARJERU IZSTRĀDES TERITORIJAS

Karjeru izstrāde un derīgo izrakteņu ieguve, ja tā tiek plānota zem gruntsūdens līmeņa, var izraisīt gruntsūdens plūsmas režīma izmaiņas, kas, savukārt, var radīt neērtības iedzīvotājiem, gadījumā, ja derīgo izrakteņu ieguve plānota īpaši aizsargājamās dabas teritorijas tuvumā, gruntsūdens līmeņa pazemināšanās var ietekmēt arī tur esošo biotopu dzīves apstākļus. Derīgo izrakteņu ieguve saistīta ar ainavas izmaiņām.

Siguldas novadā tiek iegūti tādi derīgie izrakteņi kā kūdra un smilts (grants un smilts), kopā novadā atrodas 29 būvmateriālu izejvielu atradnes (Allažu pagastā – 22, Mores pagastā – 4, Siguldas pagastā – 3) (skatīt 23. tabulu). Pēc pieejamajiem datiem, izmantotas tiek trīs būvmateriālu izejvielu derīgo izrakteņu atradnes – "Mazie Kangari 2", "Rozītes", "Mazie Kangari VI laukums".

23. TABULA. BŪVMATERIĀLU IZEJVIELU DERĪGO IZRAKTEŅU ATRADNES⁸⁴

Atradnes Nr.	Nosaukums	Atrašanas vieta	Veids	Izmantošana
809	Mazie Kangari 2	Allažu pagasts	Smilts-grants	Izmanto
		Allažu pagasts	Smilts	

⁸² Valsts SIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” Zemgales reģiona meliorācijas nodaļa 25.08.2017. Nr.Z/1-14/1987-e, nosacījumi

⁸³ Lursoft statistikas dati, www.lursoft.lv

⁸⁴ Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras, sapropeļa) atradnes (datu avots: LVĢMC)

Atradnes Nr.	Nosaukums	Atrašanas vieta	Veids	Izmantošana
808	Mazie Kangari	Allažu pagasts	Smilts	Neizmanto
		Allažu pagasts	Smilts-grants	
804	Meži II	Allažu pagasts	Smilts	Neizmanto
469	Allažu kaļķu ceplis	Allažu pagasts	Saldūdens kaļķis	Neizmanto
468	Jaunzemji - Pullēni	Allažu pagasts	Saldūdens kaļķis	Neizmanto
466	Lielbarģi	Allažu pagasts	Saldūdens kaļķis	Neizmanto
465	Allažu - Lielbarģi - Purvi	Allažu pagasts	Saldūdens kaļķis	Neizmanto
464	Lielbarģu - Purvi	Allažu pagasts	Šūnakmens	Neizmanto
305	Allaži - Strautkalni	Allažu pagasts	Ģipšakmens	Neizmanto
302	Jūdaži	Allažu pagasts	Ģipšakmens	Neizmanto
2625	Plānupe 2	Allažu pagasts	Smilts-grants	Neizmanto
		Allažu pagasts	Smilts	
2527	Bomīši - 2	Allažu pagasts	Smilts	Neizmanto
		Allažu pagasts	Dolomīts	
		Allažu pagasts	Smilts-grants	
2382	Plānupe	Allažu pagasts	Smilts-grants	Neizmanto
		Allažu pagasts	Smilts	
2378	Rozītes	Allažu pagasts	Smilts	Izmanto
			Smilts-grants	
2198	Mazie Kangari VI laukums	Allažu pagasts	Smilts	Izmanto
			Smilts-grants	
160	Lorupe III-VI iecirknis	Allažu pagasts	Smilts	Neizmanto
			Smilts-grants	
1252	Pullēni	Allažu pagasts	Dolomīts	Neizmanto
1045	Allaži - smilts-grants	Allažu pagasts	Smilts-grants	Neizmanto
1038	Kalnlapaiņi	Allažu pagasts	Smilts-grants	Neizmanto
1037	Lapaiņi	Allažu pagasts	Smilts-grants	Neizmanto
1026	Cūkusils	Allažu pagasts	Smilts	Neizmanto
1024	Stīverkalni	Allažu pagasts	Smilts	Neizmanto
875	Kaļļas	Mores pagasts	Smilts	Neizmanto
			Smilts-grants	
309	Zvejnieki - ģipšakmens	Mores pagasts	Ģipšakmens	Neizmanto
302	Jūdaži	Mores pagasts	Ģipšakmens	Neizmanto
2218	Ērgļi	Mores pagasts	Smilts	Neizmanto
			Smilts-grants	
297	Katlapi	Siguldas pagasts	Kvarca smilts	Neizmanto
296	Jurdas	Siguldas pagasts	Kvarca smilts	Neizmanto
160	Lorupe III-VI iecirknis	Siguldas pagasts	Smilts-grants	Neizmanto
			Smilts	

Kopumā novadā reģistrētas 33 kūdras atradnes (Allažu pagastā – 20 un Siguldas pagastā – 13). No tām tiek izmantota viena atradne Siguldas pagastā (skatīt 24. tabulu).

24. TABULA. KŪDRAS ATRADNES⁸⁵

Atradnes nr.	Nosaukums	Atrašanas vieta	Izmantošana
16739	Ērmaņa	Allažu pagasts	Neizmanto
16697	Nr. 16697	Allažu pagasts	Neizmanto
16696	Nr. 16696	Allažu pagasts	Neizmanto
16695	Bez nosaukuma	Allažu pagasts	Neizmanto
16694	Sarkanais (Klajais)	Allažu pagasts	Neizmanto
16692	Nr. 16692	Allažu pagasts	Neizmanto
16690	Nr. 16690	Allažu pagasts	Neizmanto
16685	Kapurgu	Allažu pagasts	Neizmanto
16684	Nr. 16684	Allažu pagasts	Neizmanto
16681	Pandas	Allažu pagasts	Neizmanto
16680	Pandas	Allažu pagasts	Neizmanto
16677	Nr. 16677	Allažu pagasts	Neizmanto
16675	Nr. 16675	Allažu pagasts	Neizmanto
16666	Torfa III	Allažu pagasts	Neizmanto
16665	Nr. 16665	Allažu pagasts	Neizmanto
16663	Tumšupes	Allažu pagasts	Neizmanto
16661	Kangarnieku-Bulļu	Allažu pagasts	Neizmanto
16660	Nr. 16660	Allažu pagasts	Neizmanto
16656	Kursuļu, Dukas	Allažu pagasts	Neizmanto
16653	Laugas	Allažu pagasts	Neizmanto
16687	Torfa (Kaltēnu)	Siguldas pagasts	Neizmanto
16683	Bez nosaukuma	Siguldas pagasts	Neizmanto
16679	Sēravotu	Siguldas pagasts	Neizmanto
16678	Nr. 16678	Siguldas pagasts	Neizmanto
16677	Nr. 16677	Siguldas pagasts	Neizmanto
16676	Airīšu (Senmāču)	Siguldas pagasts	Izmanto
16675	Nr. 16675	Siguldas pagasts	Neizmanto
16674	Nr. 16674	Siguldas pagasts	Neizmanto
16673	Rinkas	Siguldas pagasts	Neizmanto
16672	Rinkas	Siguldas pagasts	Neizmanto
16671	Lugas	Siguldas pagasts	Neizmanto
16670	Nr. 16670	Siguldas pagasts	Neizmanto
16669	Tiparu	Siguldas pagasts	Neizmanto

Pēc Valsts vides dienesta datiem, ģeoloģiskajai izpētei perspektīvā smilts-grants un smilts atradnē "Zēmeri" izsniegta atļauja SIA "Intergeo Baltic" Allažu pagastā (23.10.2019.).⁸⁶

⁸⁵ Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras, sapropeļa) atradnes (datu avots: LVĢMC)

⁸⁶ Valsts vides dienests, zemes dziļu izmantošanas licences, www.vvd.gov.lv

Attēls sagatavots izmantojot:

- 1) Latvijas Ģeostāvokļa informācijas aģentūras topogrāfisko karti M 1:10 000 (*izgatavošanas laiks - 2009., 2017. un 2018. gadi*);
- 2) Valsts vides dienesta informāciju;
- 3) Siguldas novada pašvaldības informācija.

The map displays the Sigulda novads (municipality) with its administrative boundaries in purple. It includes various towns and villages such as Turaida, Matīši, Viļņupe, Jūdži, Eglupe, Stiveri, Allaži, Allakrūža, and Mālpils. The map also shows surrounding municipalities like Rāgana, Ķimenes, Līvāni, Amatas, Nītaure, Kopaži, and Rīga. Land use is color-coded: yellow for agricultural land, green for forest and nature reserves, and blue for water bodies. Dark brown patches indicate protected areas for medicinal plants. A legend in the bottom right corner explains these symbols. A scale bar at the bottom indicates distances up to 6,000 meters.

Derīgo izrakteņu ieguve ir likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1. vai 2.pielikuma (atkarībā no ieguves apjomiem) darbība, kurai pirms paredzētās darbības uzsākšanas veicams sākotnējais un/vai ietekmes uz vidi novērtējums atbilstoši 25.01.2011. MK noteikumiem Nr.83 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības

ietekme uz vidi”, vai arī, ja darbība saistīta ar iespējamu ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju, nepieciešamības gadījumā jāveic ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju izvērtējums.

Lai izvērtētu derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas priekšlikumu, ierosinātajam būtu jāiesniedz Siguldas novada domei ģeoloģiskās izpētes materiāli par pieejamiem krājumiem un Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējuma atzinums.

Ieteikums pašvaldībai – papildus spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, pieprasīt derīgo izrakteņu ieguves ierosinātajam sniegt detalizētu aprakstu par iespējamo ietekmi uz sabiedrību (apkārtējiem iedzīvotājiem) – paredzētās darbības iespējamām ietekmēm uz pieguļošo zemju īpašumu attīstību, iespējamus ierobežojumus esošajā saimnieciskajā darbībā un zemes izmantošanā un traucējumus u.c. Izvērtējot sniegto informāciju, pašvaldība var pieprasīt ierosinātajam izstrādāt detālplānojumu, izstrādājot transporta un energoapgādes shēmu, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz apdzīvotām vietām. Īpaša uzmanība jāpievērš pasākumiem, kas ierobežo trokšņa un putekļu izplatību dzīvojamo māju tuvumā.

TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMU IETEKME, SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

- ✓ Teritorijas plānojuma grozījumu Grafiskajā daļā attēlotas ĪADT robežas, funkcionālās zonas, dižkoki, mikroliegumi un to buferzonas. TIAN iekļautas prasības ĪADT izmantošanai.
- ✓ Vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus ĪADT nosaka to izmantošanu regulējošie normatīvie akti – MK vispārējie un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un pašvaldības izdotie saistošie ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi. Teritorijas apsaimniekošanā rekomendējams ievērot arī ĪADT izstrādātajos dabas aizsardzības plānos ietvertos pasākumus teritoriju dabas un ainavu vērtību saglabāšanai.
- ✓ Gaujas nacionālajam parkam, dabas liegumiem “Mazie Kangari” un “Mezmuižas avoti” nepieciešama jauna dabas aizsardzības plānu izstrāde.
- ✓ ĪADT veicot zemes vienību sadalīšanu, jāievēro dabas aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos noteiktās jaunveidojamu zemes vienību minimālās platības, ierobežojumi un aizliegumi.
- ✓ Ja kādā Siguldas novada teritorijas zemes vienībā/ās, saskaņā ar Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” iekļauto informāciju, tiek konstatētas īpaši aizsargājamās sugas vai biotopi, pirms būvniecības saņemams sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta atzinums. Būvniecība vai derīgo izrakteņu ieguve īstenojama ārpus īpaši aizsargājamo sugu atradnēm vai biotopiem.
- ✓ Pirms plānotās darbības uzsākšanas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tuvumā vai to robežās (ĪADT), ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums uz *NATURA 2000* teritoriju (saskaņā ar 2006. gada 6. jūnija MK noteikumiem Nr. 455 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*NATURA 2000*)”).
- ✓ Būtiski ir veikt sabiedrību informējošus pasākumus par antropogēnās darbības ietekmi uz aizsargājamajām dabas teritorijām un objektiem, veikt administratīvos un organizējošos pasākumus, lai nepieļautu kanalizācijas notekūdeņu ievadīšanu ezeros, motorizēto transportlīdzekļu lietošanu ārpus atļautajām zonām, labiekārtotu izziņas un nevēlamu antropogēno slodzi mazinošu infrastruktūru u.c.
- ✓ ĪADT rekomendējams izstrādāt individuālos izmantošanas noteikumus.
- ✓ Kopumā teritorijas plānojuma grozījumi izstrādāti, ņemot vērā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.

4.6. TŪRISMS

Siguldas novads un Siguldas pilsēta attīstās kā starptautiskās un nacionālās nozīmes tūrisma un sporta centrs. Novada teritorija ir unikāla vieta, kurā saglabāts dabas un kultūras mantojums, attīstīts daudzveidīgs tūrisma un aktīvās atpūtas piedāvājums (t.sk. ziemas sporta infrastruktūra), kā arī daudzveidīga kultūrvide. Novadā

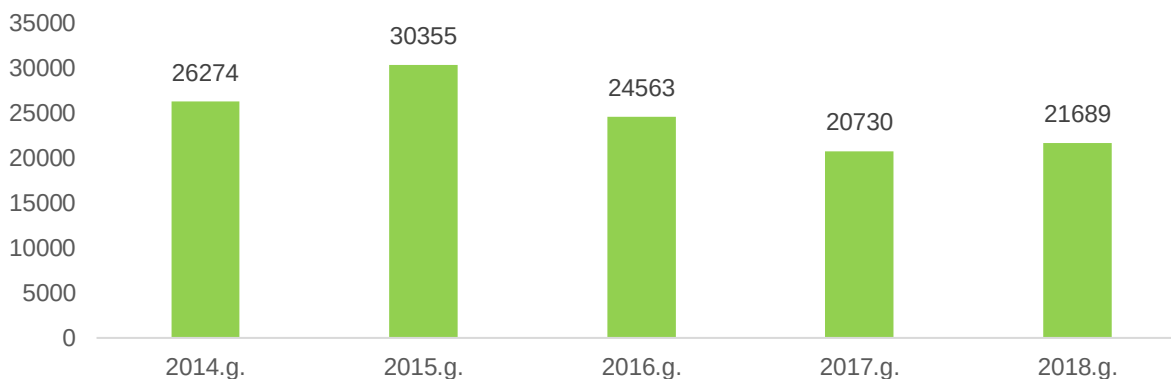
darbojas divi tūrisma informācijas centri – Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs un Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs "Gūtmaņala" (pie Gūtmaņalas).

Viena no novada nozīmīgākajām tūrisma un aktīvās atpūtas vietām ir Gaujas senleja, tās apkārtnē, dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. Gaujas nacionālajā parkā noteiktas stingrā režīma aizsardzības zonas, kurās saglabājami notiekošie dabiskie procesi un cilvēka darbības neskarta un mazpārveidota daba (dabas rezervāta (stingrā režīma) zona (Nurmižu gravu rezervāts) un dabas lieguma zona (Gaujas senielejas liegums, Sudas purva Mežaku un Mores liegumi)).

Iecienītākais kultūrvēsturiskais tūrisma objekts novadā ir Turaidas viduslaiku pils un muiža (ietilpst nacionālas nozīmes īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa Turaidas muzejrezervāts teritorijā (43,63 ha)), kas arī pieskaitāma pie lielākajām novada vērtībām, jo teritorija bagāta ar arheoloģijas, arhitektūras, vēstures un mākslas pieminekļiem. Līdzās ekspozīciju veidošanai tiek veicināta kultūrvides saglabāšana, ainavas kopšana un veidošana, organizētas aktivitātes apmeklētājiem. Turaidas muzejrezervāts ir iecienītākais novada tūrisma objekts, ik gadu to apmeklē aptuveni 200 000 tūristu.⁸⁷

Kā vēl viena tūristu iecienīta vieta, kā arī vecākais tūrisma objekts Latvijā ir Gūtmaņa ala – lielākā sufozijas ala Baltijā, kas sākusi veidoties pirms 10 000 gadiem, sena kulta vieta.

Apmeklētāju pieplūdums Siguldas novadā ir visu cauru gadu, jo ir pieejams plašs un daudzveidīgs tūrisma un aktīvās atpūtas piedāvājums, bet lielākais skaits apmeklētāju ir no maija līdz septembrim. Pēdējos gados apmeklētāju skaits Siguldas novadā ir bijis svārstīgs (skatīt 10. attēlu).

7. ATTĒLS. APMEKLĒTĀJU SKAITS SIGULDAS NOVADĀ⁸⁸

Attīstot tūrisma un aktīvās atpūtas piedāvājumu un pieaugot tūristu skaitam novadā, svarīgi ir sabalansēt pakalpojumu ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm, nepārsniedzot ūdensobjektu, biotopu, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku, jutīgu dabas teritoriju, kā arī kultūras pieminekļu noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm, pirms tam veikt konkrētās teritorijas novērtējumu un infrastruktūras izveidi, lai novirzītu apmeklētāju plūsmas un mazinātu antropogēno ietekmi.

4.7. APDZĪVOTĀS VIETAS

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums nosaka apdzīvoto vietu veidošanos un to plānošanas principus un saskaņā ar normatīvo aktu pašvaldības teritorijas plānojumā nosaka ciema statusu un robežas.

Siguldas novadā ir sekojošas apdzīvotās vietas:

- ✓ Siguldas pilsēta;

⁸⁷ Siguldas novada attīstības programma 2018. – 2024., 2017.g.

⁸⁸ Siguldas novada Tūrisma informācijas centra dati, <http://tourism.sigulda.lv/>

- ✓ ciemi - Jūdaži, Allaži, More, Stīveri, Nurmiži, Allažmuiža, Plānupe;
- ✓ dārkopības ciemi – Egļupe un Vējupīte;
- ✓ viensētas.

Lielākais iedzīvotāju skaits Siguldas novadā koncentrējas Siguldas pilsētā, 2020. gada sākumā Siguldā dzīvoja 11 790 iedzīvotāji. No ciemiem lielākais iedzīvotāju skaits ir Allažu ciemā – 669 iedzīvotāji (skatīt 25. tabulu).

25. TABULA. IEDZĪVOTĀJU SKAITS SIGULDAS NOVADA APDZĪVOTAJĀS TERITORIJĀS

Apdzīvota vieta	Iedzīvotāju skaits (dati uz 01.01.2020.) ⁸⁹
Siguldas pilsēta (t.sk. Peltas, Ķipari, Kalnabeites)	11 790
Siguldas pagasts kopā	3 755
Jūdaži	234
Vējupīte	72
Mores pagasts kopā	621
More	180
Allažu pagasts kopā	1 787
Allaži	669
Allažmuiža	99
Stīveri	152
Egļupe (Allažu pag.)	82
Siguldas novads	17 997

Teritorijas plānojuma grozījumos tiek saglabāti visi ciemi, kam līdz šim noteikts ciema statuss (spēkā esošajā teritorijas plānojumā), bet tā novada teritorijas daļa, kas spēkā esošajā teritorijas plānojumā ir iekļauta kā perspektīvā Siguldas pilsētas teritorija, tiek noteikta kā ciema teritorija - Matiņi (piešķirts ciema statuss un noteiktas robežas). Teritorijas plānojuma grozījumos tiek grozīta robeža atsevišķiem ciemiem un Siguldas pilsētai.

No Siguldas pilsētas robežām izslēgtas teritorijas Siguldas pagastā (Kalnabeites līdz Saltavota ielai), kā arī samazināta Siguldas pilsētas plānotā robeža Ķiparu apkaimē, Peltēs.

Teritorijas plānojuma grozījumos tiek grozītas Allažu, Mores, Stīveru ciemu robežas, izslēdzot no ciemu robežām lielās platībās esošās apsaimniekotas lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kurās notiek intensīva lauksaimnieciskā izmantošana, kā arī meža zemju platības. Ciemu robežu izmaiņu priekšlikums, tās precizējot pa nekustamo īpašumu zemes vienību robežām un dabiskām dabā nolasāmām robežšķirtnēm (ceļi, ūdensobjekti u.tml.), veikts Allažmuižas, Jūdažu un Vējupītes ciemos. Dārkopības sabiedrības un vasarnīcu teritorijas ciema Egļupe robeža netiek grozīta vai precizēta.

Ciemu robežu samazināšana tiek vērtēta pozitīvi, jo no tiem tiek izslēgtas funkcionāli nesaistītas teritorijas, blakus esošās lauksaimniecības un mežu teritorijas, samazinot bez pamata plānotās blīvi apdzīvojamās apbūves teritorijas. Katru gadījumu atsevišķi izvērtējot par lietderību saglabāt teritorijā blīvi apdzīvotas vietas statusu, ciemu teritoriju robežas tika noteiktas ņemot vērā dabiskās robežas (upes, ezeri, ceļi u.c.) un zemes vienību kadastra robežas.

⁸⁹ Datu avots: Pastāvīgo iedzīvotāju skaits pēc dzimuma un vecuma statistiskajos reģionos, republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās, pagastos, ciemos un Rīgas apkaimēs (atbilstoši robežām 2020.gada sākumā)

Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija ir saskaņojusi teritorijas plānojuma grozījumos izstrādāto priekšlikumu Siguldas pilsētas robežu izmaiņām, kā to nosaka Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumu Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" 63.punkts (skatīt Teritorijas plānojuma grozījumu sadaļu Pārskats par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi).

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Pašreizējais vides stāvoklis Siguldas novadā kopumā vērtējams kā labs, bet lai to saglabātu, nepieciešams ievērot Siguldas novada teritorijas plānojumā un tā grozījumos noteiktās prasības teritorijas plānošanai un izmantošanai.

Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumi tiek izstrādāti ar mērķi, izveidot spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem – MK 30.04.2013. noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" u.c., valsts vienotajai teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmai (TAPIS) atbilstošu un ilgtspējīgu pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu, kas nodrošina sabalansētu dzīvojamās, publiskās, ražošanas un tehniskās vides attīstību Siguldas novadā, vienlaicīgi saglabājot dabas un kultūrvēsturisko mantojumu un veicinot vides kvalitātes paaugstināšanos ilgtermiņā.

Teritorijas plānojuma grozījumu risinājumi nosaka teritorijas izmantošanas un apbūves veidošanas noteikumus, prasības dabas resursu un kultūrvēsturisko vērtību apsaimniekošanai un saglabāšanai, transporta attīstībai, uzņēmējdarbības un ražošanas attīstībai, dzīvojamās apbūves veidošanai, pakalpojumu un zaļo teritoriju, vides ilgtspējīgai attīstībai un inženierkomunikāciju infrastruktūras nodrošinājumam.

Tomēr plānošanas dokumentā noteiktie risinājumi nav viennozīmīgi vērtējami, jo pēc to īstenošanas, var atstāt potenciāli gan pozitīvu, gan neitrālu, gan negatīvu ietekmi uz vidi. Analizējot Teritorijas plānojuma grozījumu saistošajā daļā Grafiskajā daļā noteiktos funkcionālos zonējumus un apakšzonējumus un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu nosacījumus atļautajai izmantošanai un apbūves veidošanai, ieteicams pastiprinātu uzmanību pievērst sekojošiem jautājumiem:

- ✓ riska virszemes un pazemes ūdensobjektu aizsardzībai;
- ✓ kanalizācijas, ūdensapgādes un siltumapgādes sistēmas efektivitātes paaugstināšanai un ar centralizētajiem ūdensapgādes pakalpojumiem nodrošināto blīvas apbūves teritoriju (sadzīves kanalizācijas aglomerācija, TIN15 teritorija un tematiskie attēli) īpatsvara paaugstināšanai (gan esošās, gan jaunveidojamās apbūves pieslēgšana pie esošajām centralizētajām sistēmām vai arī jaunu sistēmu veidošana, atbilstoši TIAN nosacījumiem). Pašvaldībai rekomendējams izstrādāt mehānismu esošās apbūves pieslēgumu veidošanai pie centralizētajiem kanalizācijas tīkliem;
- ✓ lokālu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu apsaimniekošanas efektivitātes un drošības videi paaugstināšanai. Iekārtu ekspluatācija saistās ar vides risku, ka tās kaut kādu iemeslu dēļ var palikt bez apsaimniekotāja un vidē novadīti neattīrīti sadzīves notekūdeņi, jo nebūs konkrētu personu, kas uzņemas atbildību par šīm iekārtām un to atbilstošu apsaimniekošanu. Nepieciešama pašvaldības saistošo noteikumu par decentralizētu kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu ievērošanas uzraudzība un kontrole. Lokālo kanalizācijas sistēmu kontrole, lai piesārņojums tieši nenonāk vidē. Nepieciešams nodrošināt decentralizēto (lokālo) kanalizācijas sistēmu notekūdeņu savākšanu, videi drošu transportēšanu un utilizēšanu atbilstoši vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kā arī kontroli, lai fekālie notekūdeņi tiktu nogādāti uz attīrīšanas iekārtām, nodrošinot videi draudzīgu to apsaimniekošanu;
- ✓ pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšanai, apzināšanai un tamponēšanai, lai novērstu gruntsūdens piesārņojumu;

- ✓ būtiski ir sabalansēt aktuālās dažādu apbūves veidu attīstību ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm, saglabāt un turpināt veidot publiski pieejamas novada zaļās un zilās struktūras (meži, mežaparki, ezeri, Gaujas upe u.c.), ņemot vērā gan sabiedrības, gan privātpašnieku intereses;
- ✓ augstā satiksmes intensitāte, atmosfēras gaisa piesārņojums, troksnis (trokšņa diskomforta zonas – Siguldas pilsēta), bīstamo kravu avāriju risks valsts galvenā autoceļa A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene) un stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnijas Rīga – Lugaži – valsts robeža tiešā tuvumā, gar kurām jau vēsturiski izvietojušās blīvas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas;
- ✓ buferzonu veidošanas attīstībai un pilnveidošanai starp dzīvojamo apbūvi un ražošanas apbūvi, izvērtējot ražošanas uzņēmuma darbības veidu un ietekmes uz apkārtējo teritoriju vides un iedzīvotāju dzīves kvalitāti;
- ✓ publisko ūdeņu un to piekrastes pieejamības paaugstināšanai, atpūtas vietas pie ūdeņu peldvietas labiekārtošanai, regulārs peldūdeņu vietējais monitorings. Rekreācijai un tūrismam piemērotu teritoriju un objektu infrastruktūras un turpmākās attīstības virzienu izvērtēšana saistībā ar bioloģiski un ainaviski augstvērtīgām teritorijām un dabas vērtības nenoplicinoša tūrisma attīstību;
- ✓ nepieciešama ainavu tematiskā plānojuma izstrāde, kurā detalizēti vērtētas novada ainavas, noteikti konkrēti nosacījumi ainavisko vērtību saglabāšanai, apbūves veidošanai, būvniecībā izmantojamajiem materiāliem u.c.;
- ✓ lai spriestu par piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju veselību ir nepieciešama detalizētāka izpēte un vietu raksturojums, un izrietot no tās veicama turpmāka rīcība teritoriju sakopšanā un sanācija;
- ✓ mainīgās un strauji attīstošās Gaujas upes krastu erozijas riska teritorijas;
- ✓ sabiedrības dažādu mērķauditoriju (pirmskolas vecuma bērni, skolēni, jaunieši, pieaugušie, seniori) izglītošana par videi draudzīgu rīcību un ilgtspējīgu resursu apsaimniekošanu, energoefektivitātes pasākumiem, veselīgu dzīvesveidu u.c. Zinātņietilpīgo nozaru attīstība, bezatkritumu tehnoloģiju un citu videi draudzīgu tehnoloģiju pielietošanas ražošanā popularizēšana un atbalstīšana.

Konkrētas teritorijas izmantošanas, īstenošanas ietekmes novērtēšana veicama arī pie hierarhiski zemāko attīstības plānošanas dokumentu – lokālplānojumu, detālplānojumu, tematisko plānojumu, tehnisko projektu un būvprojektu izstrādes, kuros jau detalizētāk var izvērtēt plānotā būvobjekta, piemēram, ražošanas uzņēmuma vai teritorijas izmantošanas ietekmi uz vides kvalitāti, bioloģisko daudzveidību un iedzīvotāju veselību. Pirms dzīvojamās apbūves, uzņēmējdarbības veida attīstības jāizvērtē vietas un nozares atbilstība konkrētai teritorijai, jānovērtē potenciālā slodze uz vidē.

6. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

6.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starpvalstu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

KONVENCIJA “PAR PIEEJU INFORMĀCIJAI, SABIEDRĪBAS DALĪBU LĒMUMU PIEŅEMŠANĀ UN IESPĒJU GRIEZTIES TIESU IESTĀDĒS SAISTĪBĀ AR VIDES JAUTĀJUMIEM” jeb *Orhūsas konvencija*, Orhūsa, 25.06.1998. Latvija ratificēja 2002. gadā. Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

KONVENCIJA PAR PASAULES KULTŪRAS UN DABAS MANTOJUMA AIZSARDZĪBU. UNESCO konvencija (1972.). Latvija ratificēja 1997. gadā. Konvencija definē jēdzienu “dabas mantojums” un nosaka uzdevumus tā aizsardzībai.

1. Dabas pieminekļi – fizikāli un bioloģiski veidojumi vai šādu veidojumu grupas ar īpašu, universālu estētisko vai zinātnisko vērtību;
2. Ģeoloģiski vai fiziogeogrāfiski veidojumi un noteiktas zonas – apdraudētu augu un dzīvnieku sugu dzīves vietas ar īpaši zinātnisku vai saglabāšanas nozīmi;
3. Dabas teritorijas, kam īpašas nozīmes universālas vērtības no zinātnes, saglabāšanas vai dabas skaistuma viedokļa;
4. Valsts pienākums ir tās teritorijā nodrošināt kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizēšanu un saglabāšanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ maksimāli jāizmanto esošie valsts resursi un nepieciešamības gadījumā arī starptautiskā palīdzība un sadarbība;
5. Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, konservāciju un popularizēšanu, šīs konvencijas dalībvalstis atbilstoši katras valsts apstākļiem centīsies:
 - ✓ īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu kultūras un dabas mantojumam piešķirt noteiktas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību plānošanas programmās,
 - ✓ izveidot, ja tādu nav, vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizēšanas dienestus ar atbilstošu personālu un līdzekļiem;
 - ✓ attīstīt zinātniskos un tehniskos pētījumus, lai valsts spētu novērtēt un novērst kultūras un dabas mantojumam draudošās briesmas,
 - ✓ veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu,
 - ✓ atbalstīt nacionālo un reģionālo centru izveidošanu un attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma saglabāšanas jomās un veicina attiecīgus zinātniskos pētījumus.

KONVENCIJA PAR BIOLOĢISKO DAUDZVEIDĪBU. Riodežaneiro konvencija (1992.) Latvija ratificēja 1995. gadā. Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana. Galvenais uzdevums dalībvalstīm ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

Padomes Direktīva 92/43/EEK “**PAR DABISKO SAVVAĻAS FAUNAS UN FLORAS AIZSARDZĪBU**” jeb Sugu un Biotopu direktīva, 21.05.1992. ir pamatā vienota Eiropas ekoloģiskā tīkla *Natura 2000* izveidošanai, veicinot izpēti un zinātnisko darbu. Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. EP direktīvas attiecināmas uz 5 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopu tipiem, 1 augu, 18 putnu, 5 zīdītājdzīvnieku, 2 abinieku un 2 kukaiņu sugām. Eiropas kopienu padome izveido saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, un kura nosaukums ir *Natura 2000*. Šo tīklu, ko veido dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu teritorijas, izmanto, lai minētos dabisko

dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā.

Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva **2000/60/EK**, kuras mērķis ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli un veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu. Upju sateces baseina apsaimniekošanas plānā iekļauto pasākumu mērķi ir:

- ✓ Novērst virszemes ūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, tos uzlabot un atjaunot, sasniegt šo ūdens objektu labu ķīmisko un ekoloģisko stāvokli, kā arī samazināt piesārņojumu no bīstamo vielu izplūdēm un emisijām;
- ✓ Aizsargāt, uzlabot un atjaunot visus pazemes ūdens objektus, novērst pazemes ūdeņu piesārņošanu un pasliktināšanos un nodrošināt līdzsvaru starp pazemes ūdeņu ieguvu un to resursu atjaunošanos;
- ✓ Saglabāt aizsargājamās teritorijas.

6.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Nacionālajā vides un dabas aizsardzības likumdošanā un normatīvajos aktos tiek ievēroti un noteikti starptautiskie vides aizsardzības mērķi.

LATVIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA LĪDZ 2030.GADAM ir augstākais plānošanas dokuments, kurā kā viena no prioritātēm ir daba kā nākotnes kapitāls. Tiek izvirzīts mērķis, Latvijai kļūt par ES līderi dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā. Stratēģijā tiek analizētas Latvijas tendences un izaicinājumi dabas ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā, kā arī noteikti prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni un iespējamie risinājumi.

LATVIJAS VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2014.-2020.GADAM izvirza virsmērķi – nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Ievērojot to, ka vides un dabas jautājumi aptver plašu jomu daudzveidību, Vides politikas pamatnostādnes veidotas no ieskata horizontālajos jautājumos un šādās tematiskajās sadaļās: augsne un zemes dzīles, otrreizējās izejvielas, dabas aizsardzība, gaisa aizsardzība, klimata pārmaiņas, ūdens resursi un Baltijas jūra, vides piesārņojums un riski, vides veselība, vides monitorings. Sadaļās noteikts katras jomas politikas mērķis, politikas un darbības rezultāti, rezultatīvie rādītāji, kā arī pasākumi politikas mērķu un rezultātu sasniegšanai.⁹⁰

Teritorijas plānojumā noteiktie risinājumi tiek salīdzināti ar Latvijas Vides politikas pamatnostādnēm, kurās noteikti nacionālie vides aizsardzības mērķi (skatīt 26. tabulu).

26. TABULA. TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMOS IETVERTIE VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDŅU 2014.-2020. GADAM MĒRĶI

VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2014.-2020.GADAM	SIGULDAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMI
HORIZONTĀLIE JAUTĀJUMI	
Politikas mērķis: Nodrošināt labu vides pārvaldību visos līmeņos, kā arī labu vides komunikāciju, kas balstīta uz pilnīgu un izsvērtu vides informāciju; veicināt sabiedrības plašu iesaistīšanos vides jautājumu risināšanā.	
Nodrošināta kvalitatīva vides komunikācija (sabiedrības līdzdalība).	Iedzīvotāji piedalās publiskās apspriešanas sanāksmēs par teritorijas plānojuma grozījumu

⁹⁰VARAM, Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, Rīga, 2014

	redakcijām un tā Vides pārskatu.
Nodrošināt Latvijas zinātnes potenciāla iesaisti starptautiskos pētījumos un prognozēs, Latvijas dabas kapitāla izvērtēšanā un praktisku pētījumu veikšanā.	Tiek apkopota aktuālā informācija par vides stāvokli novada teritorijā, tiek izstrādāts ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums, kurā analizē pieejamo informāciju par atmosfēras gaisa, ūdens kvalitāti, piesārņojošām darbībām, īpaši aizsargājamām teritorijām u.c. informāciju.
Ilgtermiņīgas attīstības un vides aspektu iekļaušana visu līmeņu plānošanas un ieviešanas procesos, jo īpaši teritoriālās plānošanas un pilsētvides attīstības jomās.	Teritorijas plānojums un Vides pārskats tiek izstrādāts sadarbībā ar valsts institūcijām - Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi, Veselības inspekciju, Rīgas plānošanas reģionu, VAS "Latvijas valsts ceļi", Satiksmes ministriju, inženierkomunikāciju turētājiem un apsaimniekotājiem, kaimiņu pašvaldības u.c. Plānošanas dokumentā tiek apzinātas un analizētas dažādu apdraudējumu teritorijas – piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, riska teritorijas (transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūra, applūstošās un citu riska teritorijas u.c.). Teritorijas plānojuma grozījumi tiek izstrādāti ievērojot ilgtspējības principu, kas paredz līdzsvarotu teritorijas attīstību un visu interešu līdzsvaru, kā arī pēctecības principu, izvērtējot spēkā esošā teritorijas plānojuma normas un to īstenošanas praksi.
Uz tirgu balstītu ekonomisko instrumentu izmantošana vides politikas mērķu sasniegšanā.	Teritorijas plānojuma grozījumos funkcionālais zonējums, apakšzonējums, TIN teritorijas noteikts, ņemot vērā pašvaldības telpiskās attīstības perspektīvas vēlamās ilgtermiņa izmaiņas apdzīvojuma sistēmas, ražošanas un loģistikas teritoriju un modernas tehniskās infrastruktūras attīstībai. TIAN tiek noteiktas prasības, kas ir jāievēro, veicot dažādu saimniecisko darbību un būvniecību.
Palielināt vides aizsardzības sistēmas kapacitāti visos līmeņos līmenī un labāk atbalstīt vides sektora NVO kā nozīmīgu partneri sabiedrības iesaistīšanai vides jautājumu risināšanā.	Teritorijas plānojuma grozījumi izstrādāti ņemot vērā NVO priekšlikumus, ciktāl tie attiecas uz šī pašvaldības plānošanas dokumenta kompetenci.
AUGSNE UN ZEMES DZĪLES, OTRREIZĒJĀS IZEJVIELAS	
Politikas mērķis: Nodrošināt augsnes ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību.	
Aktualizēt pieejamo informāciju par augsni, iegūt jaunu informāciju, izmantot to, plānojot attīstību.	Teritorijas plānojuma grozījumi nerisina šo jautājumu.

Nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dzīļu resursiem.	Vides pārskatā tiek sniegta vispārīga informācija.
Pilnveidot zemes dzīļu izmantošanas juridisko ietvaru un celt institucionālo kapacitāti.	Teritorijas plānojuma grozījumos noteikta funkcionālā zona Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2), kurā galvenais izmantošanas veids ir derīgo izrakteņu ieguve.

DABAS AIZSARDZĪBA

Politikas mērķis: Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli - ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā “zaļas” valsts tēla veidošanos.	
Saglabāta un atjaunota ekosistēmu un to dabiskās struktūras, kā arī vietējo savvaļas sugu daudzveidību.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Pilnveidots ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju Natura 2000 tīkls, balstoties uz sugu un biotopu izplatības kartēšanu, kā arī ņemot vērā jaunāko zinātnisko pētījumu un regulāra monitoringa datus.	Teritorijas plānojuma grozījumu Grafiskajā daļā attēlotas <i>Natura 2000</i> teritorijas.
Apsaimniekošanas pasākumu plānošana un ieviešana, saskaņojot dabas aizsardzības un sociāli-ekonomiskās intereses.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Nodrošināt aizsargājamo sugu un biotopu atjaunošanu un atbilstošu apsaimniekošanu, sākot ar plānošanu un nepieciešamo atbalsta pasākumu veicināšanu.	Ņemti vērā izstrādātie dabas aizsardzības plāni, pašvaldības saistošie noteikumi.

GAISA AIZSARDZĪBA

Politikas mērķis: Līdz 2020.gadam samazināt gaisa piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotājiem un ekosistēmām līdz līmenim, kas nerada draudus veselībai un neizraisa ekosistēmu degradāciju. Prasību minimums šā mērķa sasniegšanai ir spēkā esošo gaisa kvalitātes normatīvu izpilde un faktiskā emisiju apjoma samazināšana zem emisijas griestu līmeņa.	
Lokālo gaisa kvalitātes un smaku piesārņojuma problēmu risināšana.	TIAN noteikti pasākumi (buferzonas u.tml.), kuri jāveic rūpnieciskās apbūves teritorijās negatīvās ietekmes samazināšanai.
Dažādu sektoru radītā piesārņojuma samazināšana	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Informācijas ieguve un atbildīgo institūciju kapacitātes celšana.	Teritorijas plānojuma grozījumi izstrādāti, ņemot vērā institūciju un kaimiņu pašvaldību sniegtos nosacījumus un aktuālo informāciju.
Sabiedrības informēšana.	Teritorijas plānojuma grozījumiem un Vides pārskatam veikta publiskā apspriešana.

KLIMATA PĀRMAIŅAS

Politikas mērķis: Nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu samazināšanā, ņemot vērā Latvijas vides, sociālās un ekonomiskās intereses, veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata	
---	--

pārmaiņām un to izraisītajai ietekmei.	
SEG emisiju samazināšana un CO ₂ piesaistes nodrošināšana.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Pielāgošanās klimata pārmaiņām.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
SEG emisiju uzskaitē un prognozēšana.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.

ŪDENS RESURSI UN BALTIJAS JŪRA

Politikas mērķis: Nodrošināt labu ūdeņu stāvokli un to ilgtspējīgu izmantošanu.	
Iekšzemes un jūras ūdeņu eutrofikācijas un piesārņojuma samazināšanās, stāvokļa uzlabošanās.	TIAN noteiktas un Grafiskajā daļā attēlotas ūdensobjektu aizsargjoslas.
Ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstība pakalpojumu kvalitātei un pieejamībai.	TIAN noteiktas prasības pieslēgumu veidošanās pie centralizētās kanalizācijas rīkiem, kā arī decentralizētajai kanalizācijai. Noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem TIN15 Siguldas pilsētas un Matiņu ciema teritorijas, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas.
Plūdu riska mazināšana un plūdu seku pārvaldība.	Grafiskajā daļā attēlotas applūstošās teritorijas (10% plūdu varbūtības). Nav atļauta apbūves veidošana applūstošajās teritorijās.
Pārrobežu sadarbība iekšzemes un jūras ūdeņu stāvokļa uzlabošanai.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Vispusīgas un pilnvērtīgas informācijas ieguve monitoringa, pētījumu, informācijas apmaiņas, moderno tehnoloģiju pielietošanas ceļā.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Administratīvās, tehniskās un profesionālās kapacitātes paaugstināšana ar vides kontroli, uzraudzību un novērtēšanu saistītām institūcijām.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.

VIDES PIESĀRŅOJUMS UN RISKI

Politikas mērķis: Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot vides risku mazināšanu un pārvaldību.	
Piesārņoto vietu apsaimniekošana, mazinot risku videi.	Teritorijas plānojuma grozījumos sniegts vispārīgs raksturojums par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām teritorijām un tās tiek grafiski attēlotas.
Ķīmisko vielu apsaimniekošana un pārvaldība.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Jonizējošā starojuma avotu droša apsaimniekošana.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.

Mazināt avāriju riskus, nodrošinot operatīvu rīcību avāriju situācijās.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
---	--

VIDES VESELĪBA

Politikas mērķis: Samazināt nelabvēlīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēku veselību un labklājību, t.sk. novēršot pēc iespējas psihosomatisko ietekmi, ko rada vides veselības informācijas trūkums vai neadekvāta tās komunikēšana sabiedrībai.

Nodrošināta kvalitatīva vides veselības komunikācija.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Latvijā radīti priekšnoteikumi vides veselības integratīvo pētījumu uzsākšanai.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Latvijā uzsākts cilvēku biomonitorings.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.
Izveidotas INSPIRE direktīvas prasībām atbilstošas ģeotelpisko datu kopas cilvēku veselības un drošības tēmai.	Teritorijas plānojuma grozījumi tieši nerisina šo jautājumu.

VIDES MONITORINGS

Politikas mērķis: Nodrošināt savlaicīgu un visaptverošu vides un klimata pārmaiņu datu un informācijas apkopošanu un vispusīgu analīzi, lai noteiktu politikas mērķus un atbilstošus pasākumus vides stāvokļa uzlabošanai un savlaicīgai reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, kā arī novērtētu līdzšinējo pasākumu un ieguldītā finansējuma lietderību un efektivitāti.

Nodrošināt sabiedrību ar operatīvu informāciju par gaisa kvalitātes bīstamām izmaiņām.	Teritorijas plānojuma grozījumi nerisina šo jautājumu. Tiks veikts spēkā esošā teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings VPVB norādītajos termiņos.
Iegūt pietiekamu informāciju par ūdeņu kvalitāti un kvantitāti.	Teritorijas plānojuma grozījumi nerisina šo jautājumu. Tiks veikts spēkā esošā teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings VPVB norādītajos termiņos.
Pilnveidot zemes monitoringa īstenošanu.	Teritorijas plānojuma grozījumi nerisina šo jautājumu. Tiks veikts spēkā esošā teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings VPVB norādītajos termiņos.
Iegūt informāciju par sugām un biotopiem Natura 2000 vietās un ārpus tām.	Teritorijas plānojuma grozījumi nerisina šo jautājumu. Tiks veikts spēkā esošā teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings VPVB norādītajos termiņos.
Nodrošināt meža resursu un meža stāvokļa novērtējumu.	Teritorijas plānojuma grozījumi nerisina šo jautājumu. Tiks veikts spēkā esošā teritorijas plānojuma

	Īstenošanas monitorings VPVB norādītajos termiņos.
Nodrošināt savlaicīgu un regulāru sabiedrības informēšanu par vides monitoringa rezultātiem.	Teritorijas plānojuma grozījumi nerisina šo jautājumu. Tiks veikts spēkā esošā teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings VPVB norādītajos termiņos.

Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumi izstrādāti, ievērojot ārējos normatīvos aktus vides un dabas aizsardzības jomā, ciktāl tie attiecas uz plānošanas dokumenta kompetenci un darba uzdevumu.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Izvērtējot Siguldas novada Teritorijas plānojuma grozījumus, iespējams konstatēt funkcionālo zonu, apakšzonu un teritoriju ar īpašiem noteikumiem nosacījumu tiešo un netiešo, sekundāro ietekmi, paredzēto darbību un citu darbību savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa un ilglaicīgu ietekmi, kā arī ietekmi uz cilvēkiem, viņu veselību, kultūrvēsturisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, augsnes kvalitāti, klimatiskajiem faktoriem un minēto jomu mijiedarbību.

7.1. TIEŠĀS UN NETIEŠĀS IETEKMES

Īstenojot plānošanas dokumentā atļautos teritorijas izmantošanas veidus, tie var nepastarpināti radīt tiešās un netiešās ietekmes uz vidi. Ietekme uz vidi var veidoties gan pozitīva, gan negatīva.

Tiešās ietekmes uz vidi galvenokārt rada zemes lietojuma veida maiņa, veidojot jaunu dzīvojamo, publisko un rūpniecisko apbūvi, attīstot transporta un tehnisko infrastruktūru, veicot derīgo izrakteņu ieguvu, atmežošanu u.c. Zemes lietošanas kategorijas maiņa samazina dabas pamatnes platības un palielina iespējamu piesārņojuma emisiju vidē - ūdenstecēs un ūdenstilpēs, atmosfēras gaisā, augsnē u.c.

1) Siguldas novada Teritorijas plānojuma grozījumi kopumā paredz saglabāt esošo apdzīvojuma struktūru (izņemot Matīņus, kas tiek plānots kā jauns ciems, samazinot plānotās Siguldas pilsētas robežas rezultātā), samazinot vai paplašinot (Siguldas pilsētas robežas paplašināšana, kas jau tika plānota spēkā esošajā teritorijas plānojumā, kuram arī ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums) apdzīvoto vietu robežas, līdz ar to tiek plānota kopēja teritorijas sakārtošana un sakopšana arī no vides viedokļa ne tikai no telpiskās plānošanas viedokļa un saimniecisku jautājumu sakārtošanas. Apdzīvojuma struktūras pamatā ir blīvas apbūves koncentrēšana pilsētā un ciemos, lauku viensētu apbūves raksturs pārējā novada teritorijā.

Attīstoties dažāda veida apbūvei pilsētā un ciemos tiešo ietekmju slodze var tikt samazināta līdz minimumam, ja tiek sakārtota ielu un ceļu infrastruktūra, nodrošināta efektīva inženiertīklu un objektu darbība un teritoriju apsaimniekošana, veidoti pieslēgumi pie centralizētajām kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmām, paplašinātas centralizētās sadzīves kanalizācijas aglomerācijas robežas pilsētā un attīstīta un pilnveidota centralizētā ūdenssaimniecība ciemu teritorijās. Pastiprināta uzmanība jāpievērš, paplašinot apbūvi vai arī pārbūvējot esošo apbūvi ainaviskajās un kultūrvēsturiskajās teritorijās vai to tuvumā, tāpēc, lai mazinātu tiešo ietekmi uz kultūrvēsturisko ainavu kvalitāti, būtu nepieciešama ainavu tematiskā plānojuma izstrāde. Lai pēc iespējas mazinātu zemes izmantošanas veidu maiņas un konkrētu objektu (dzīvojamās apbūves, ražošanas, inženierkomunikāciju u.c.) tiešās ietekmes uz vides kvalitāti, ļoti svarīgi ir ievērot un kontrolēt TIAN iekļautos aizliegumus, ierobežojumus un nosacījumus dažādu teritoriju izmantošanai un atļautās apbūves, labiekārtojuma veidošanai, nodrošinājumam ar inženierkomunikācijām, kā arī ievērot ārējos normatīvos aktus.

Pirms zemes izmantošanas veidu maiņas rūpīgi jāizvērtē šādas darbības ietekme uz vidi un ainavu tiešā un attālakā tuvumā.

Nodrošināt efektīvu notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, piesārņoto vietu sanācību, saimnieciskajā darbībā izmantojot videi draudzīgas metodes, nepieļaujot neattīrītu sadzīves notekūdeņu, atēju un vircas bedru iepludināšanu vaļējās ūdenskrātuvēs, ezeros, upēs, meliorācijas grāvjos, dīķos, kā arī to iesūcināšanu gruntī, tiešās ietekmes uz vidi tiks būtiski samazinātas.

2) Pozitīvu tiešu ietekmi uz ūdensobjektu kvalitāti, tās īstenošanas rezultātā, sniegs TIAN iekļautā norma, ka Siguldas pilsētas un ciemu robežās no jauna būvējamās ēkas un veicot esošo ēku pārbūvi, tai skaitā dzīvojamās ēkas, ir jāpieslēdz centralizētajiem ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas tīkliem, ja šie tīkli ir trasēti pa ielu vai ceļu, uz kura tiek veikta ēkas būvniecība vai, ja pieslēguma vieta centralizētiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem atrodas ne tālāk kā 50 m attālumā. Individuālie urbumi, hermētiski noslēgti notekūdeņu krājrezervuāri vai individuālās attīrīšanas iekārtas pieļaujams izmantot tikai kā pagaidu risinājumu, kas ir demontējami pēc centralizēto ūdensapgādes un sadzīves kanalizāciju tīklu izbūves gar nekustamo īpašumu. Siguldas novadā tiek izstrādāti un veikti ūdenssaimniecības sakārtošanas projekti, kā rezultātā tiek atjaunotas kanalizācijas, ūdensvadu sistēmas un plānoti jauni pieslēgumi.

3) Pēc transporta infrastruktūras attīstības projektu īstenošanas paredzamas gan pozitīvas ietekmes uz vidi – esošās transporta infrastruktūras pārbūve vai atjaunošana, transporta plūsmas optimizācija, jaunu savienojumu un šķērsojumu izveide, tranzīta satiksmes novirzīšana no blīvas apbūves teritorijas (plānotais Siguldas pilsētas apvedceļš), videi draudzīgā transporta attīstība, gan arī paredzamas tādas negatīvās ietekmes kā troksnis, atmosfēras gaisa piesārņojums no automašīnu izplūdes gāzēm, u.c. Pieaugot transporta plūsmai novadā, var pieaugt piesārņojuma emisijas. Trokšņa līmeņa samazināšanai Teritorijas plānojuma grozījumos tiek paredzēti konkrēti pasākumi. Jaunu autoceļu būvniecība nodara zaudējumus bioloģiskai daudzveidībai, ainavai un ūdens kvalitātei, tādējādi pazeminot vides kvalitāti attiecīgajā teritorijā, taču transporta plūsmas novirzīšana mazinās transporta radīto ietekmi uz vidi un cilvēku veselību Siguldas pilsētā, drošību, troksni un gaisa kvalitāti pilsētā (gaisa kvalitāte pasliktinās, pieaugot transporta plūsmai, palielinoties izmešu daudzumam un palielinoties apbūves intensitātei).

4) Ražošanas objekti un teritorijas (rūpnieciskās ražošanas un lauksaimnieciskās ražošanas būves un teritorijas) ir tās teritorijas, kuras atkarībā no uzņēmējdarbības veida var radīt jaunu piesārņojuma slodzi. Siguldas novadā rūpnieciskās apbūves attīstība pamatā tiek plānota jau esošajās rūpnieciski izmantojamās teritorijās, kā arī bijušajās rūpnieciskās ražošanas teritorijās, kas šobrīd ir pamestas un klasificētas kā pamestas un citas vizuāli piesārņotas vietas. Rūpnieciskās ražošanas ietekme iespējama teritorijās, kur šī apbūve cieši piekļaujas dzīvojamai apbūves zonai, tāpēc jāizvērtē to izvietojuma iespējamība to tuvumā. Pozitīvi ir vērtējams fakts, ka plānotajās Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R) atļauta vieglās, lauksaimnieciskās ražošanas u.c. uzņēmumu veidošana, izņemot smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, kā arī atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, tās atļaujot funkcionālajā zonā Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R1). Plānojot ražošanas teritoriju attīstību, jāveic esošo un plānoto inženierkomunikāciju, piebraukšanas iespēju un pieslēguma jaudu analīze un to plānoto atbilstību konkrētajās vietās, lai iespējami savlaicīgi novērstu problēmsituācijas nākotnē gan notekūdeņu apsaimniekošanas, gan citos aspektos. Teritorijā, kur saskaras ražotāju un iedzīvotāju intereses, jebkurai rūpnieciskajai darbībai un/vai objekta būvniecībai jāveic publiskās apspriešanas procedūra. Uzņēmuma darbības radītās emisijas, kas nonāk vidē var būt tikai tik nenožīmīgas, ka tiek ievērotas normatīvajos aktos izvirzītās prasības uz gaisa kvalitāti, virszemes un pazemes ūdeņiem, smakām, trokšņiem un netiek pasliktināta iedzīvotāju dzīves kvalitāte.

Derīgo izrakteņu ieguve ir tā darbība, kas noteikti ietekmē vidi, gan hidroloģisko režīmu, gan tiek zaudētas dabas vērtības, tā jebkurā gadījumā saistīta arī ar ainavas izmaiņām. Tāpēc par to tiešo ietekmi uz vidi jāvērtē katras derīgo izrakteņu atradnes projekta izstrādes laikā atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

5) Tūrisma attīstība un tūrisma plūsmas pieaugums var tieši ietekmēt vides stāvokli novada teritorijā, ja nepastāv attiecīgā infrastruktūra, tajā pat laikā sekmēs sociālekonomisko attīstību. Tūristu skaita pieaugums palielina slodzi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, līdz ar to jākontrolē tūristu plūsma šajās teritorijās un jāattīsta atbilstoša infrastruktūra un jānodrošina dabas aizsardzību nodrošinot labiekārtojums. Siguldas pilsēta vēsturiski veidojusies kā tūrisma, atpūtas un kūrortu centrs, jo līdzās vienmēr pastāvējuši tūrisma attīstībai nepieciešamie priekšnoteikumi, attīstītās arī lauku tūrisms. Siguldas novada teritorijas plānojums un tā grozījumi nosaka vairākas funkcionālās zonas gan apdzīvotās vietās, gan lauku teritorijā, kur pieļaujama tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve.

6) Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna esamība un citu normatīvo aktu izstrāde un ievērošana sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos. Īpaša uzmanība jāpievērš un pastiprināta jākontrolē tās jūtīgās teritorijas, kas robežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Pozitīvi vērtējami arī Siguldas novada teritorijas plānojumā un tā grozījumos iekļautie ainavu aizsardzības jautājumi.

Netiešās ietekmes uz vidi veidojas savstarpēji, iedarbojoties videi un tiešajām ietekmēm. Tās lielākoties saistītas ar iedzīvotāju skaita pieaugumu, saimnieciskās darbības paplašināšanos, tūristu un transporta plūsmas pieaugumu. Ietekme var būt pozitīva, negatīva vai neitrāla.

1) Iedzīvotāju skaita izmaiņas neietekmē dabas vidi tiešā veidā. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzes datiem 2020.gada sākumā Siguldas novadā dzīvoja 17 992 iedzīvotāji. Salīdzinot ar 2010.gada sākumu, iedzīvotāju skaits ir pieaudzis par 6,1% jeb 1 110 iedzīvotājiem (16 882). Iedzīvotāju skaita pieauguma rezultātā palielinās slodze uz dabas vidi, tāpat palielinās transporta līdzekļu skaits, kā rezultātā notiek intensīvāka satiksme, pieaug resursu patēriņš, atkritumu un notekūdeņu apjoms. Iedzīvotāju skaita palielināšanās un jaunu teritoriju apbūve var radīt iemeslu jau aplūkotām tiešajām ietekmēm, ja netiek nodrošināta atbilstoša vides infrastruktūra. Tāpēc liela loma šīs ietekmes mazināšanai ir dabas aizsardzības plānu esamība un ieviešana īpaši aizsargājamās teritorijās, inženiertehniskās infrastruktūras sakārtošanai u.tml.

2) Saimnieciskās aktivitātes attīstība vidi ietekmē netiešā veidā. Siguldas novads atrodas Pierīgas reģionā, līdz ar to tiek attīstīta gan uzņēmējdarbība, gan jaunas dzīvojamās platības, taču joprojām palielinās arī iedzīvotāju darba svārstmigrācija uz Rīgu. Uzņēmējdarbības pilnveidošanās un aktivizēšanās dabas teritorijas ietekmē netieši – troksnis un notekūdeņu apjoma palielināšanās. Pieaugot mežsīrādes apjomiem, var tikt samazināta bioloģiskā daudzveidība un neskartā vide, intensīvās ražošanas lauksaimniecība var piesārņot vidi ar minerālmēsliem, kas veicina ūdensobjektu aizaugšanu un Baltijas jūras ekoloģiskā stāvokļa pasliktināšanos. Paredzētie pasākumi to ierobežošanai nodrošinās valsts noteikto vides prasību ievērošanu. Īpaši aizsargājamo teritoriju tuvumā šāda darbība nav vēlama. Pirms plānotās darbības uzsākšanas vai paplašināšanas vēlams konsultēties ar vides aizsardzības speciālistiem, lai minimizētu iespējamo ietekmi.

3) Tūrisma plūsmas pieaugums, līdzīgi kā iedzīvotāju skaita pieaugums, rada draudus retajām dzīvnieku un augu sugām, kā arī dabas veidojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Pieaug resursu patēriņš (ūdens, elektroenerģija u.c.), palielinās saražoto atkritumu apjoms. Lai novērstu šo ietekmi – jāsakārto vides infrastruktūra, jāierīko takas, celiņi, jāizvieto papildus atkritumu urnas, nožogojumi, informācijas zīmes un atpūtas vietas. Novada teritorijā jāveicina dabas tūrisms, ekotūrisms un velotūrisms. Tas palielinās iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un rekreācijas iespējas. Pārdomāta un sakārtota tūrisma un atpūtas infrastruktūra samazinātu negatīvo ietekmi uz vidi.

4) Palielinoties transporta kustībai pa autoceļiem, un jaunu ceļu izbūve, palielina gan gaisa piesārņojumu ar izplūdes gāzēm, gan trokšņu līmeni, gan piesārņojumu ar putekļiem. Lai mazinātu šo iespējamo ietekmi,

izbūvējot vai pārbūvējot ceļus, būtu nepieciešams paredzēt pareizu satiksmes regulēšanu, apstādījumu veidošanu, prettrokšņu žogus u.tml.

Novada inženiertehniskās infrastruktūras attīstība lielākoties atstās pozitīvu ietekmi uz vidi. Pieslēdzot jaunus patērētājus centralizētai ūdensapgādei un notekūdeņu attīrīšanai, samazināsies neattīrītu notekūdeņu novadīšana augsnēs un ūdensnotekās. Visi ūdenssaimniecības rekonstrukcijas darbi radīs īslaicīgu ietekmi.

Siguldas novada teritorijas plānojums un tā grozījumi paredz attīstīt transporta infrastruktūru gan pilsētas, gan lauku teritorijā. Pieaugot transporta līdzekļu skaitam, paredzama satiksmes plūsmas intensitātes un līdz ar to gaisa un ielām pieguļošo teritoriju piesārņojuma palielināšanās. Tomēr, gaisa, ūdens un trokšņa piesārņojuma palielināšanās, ja tā nepārsniedz normatīvajos aktos noteikto piesārņojuma līmeni, parasti nerada vides kvalitātes pasliktināšanos teritorijā. Nepārsniedzot trokšņa, gaisa un virszemes ūdeņu robežvērtības, netiešās ietekmes neatstāj nozīmīgas sekas uz vidi.

7.2. ĪSLAICĪGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES

Teritorijas plānojuma grozījumos paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes darbībās.

ĪSLAICĪGĀS IETEKMES uz vidi rada būvniecības process - dzīvojamo, publisko, ražošanas ēku un būvju, ielu un ceļu, dažāda veida inženierkomunikāciju – siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, sakaru, elektroapgādes u.c. objektu būvniecība vai pārbūve. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Galvenās problēmas, kas saistītas ar minētajām darbībām ir troksnis, zemsedzes bojājumi, būvgruži, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar būvniecības darbu beigšanos.

Autoceļu un ielu celtniecības un/vai pārbūves laikā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet ielu un ceļu ekspluatācijas laikā - piegružošana ar sadzīves atkritumiem, piesārņojošo vielu izmešiem. Kā arī jāmin, ka būvdarbu perioda laikā var būt gruntsūdeņu piesārņojums (gadījumā, ja gruntsūdeņi ir tuvu zemes virskārtai), ko rada mašīnu un mehānismu nepareiza izmantošana un degvielas, smērvielu, arī šķidro būvmateriālu (krāsu, laku u.c.) noplūdes zemes virskārtā un iespējama nonākšana gruntsūdeņos.

Visu iepriekšminēto objektu būvniecības laikā jākontrolē, lai piesārņojošās vielas tieši nenonāktu vidē.

Par īslaicīgu ietekmi var uzskatīt tūristu radīto ietekmi uz vidi tūrisma sezonas laikā, īpaši Gaujas senielejas teritorijās, kā arī dabas parādību rezultātā radušās ietekmes, jo īpaši applūstošajās teritorijās.

ILGLAICĪGU IETEKMI uz vidi atstāj darbības, kuras saistītas ar zemes lietojuma maiņu no viena zemes lietojuma mērķa uz citu, tajā skaitā meža zemju atmežošana. Ilglaicīgu ietekmi atstāj intensīva lauksaimniecība, derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, ražošanas teritorijas, blīvas un retinātas apbūves teritorijas, transporta un gājēju ceļi un inženierkomunikācijas.

Attīstoties apbūvei, transporta infrastruktūrai un inženierkomunikācijām, uz vidi var tikt radīta ilglaicīga ietekme. Palielinoties transporta plūsmām, kuru intensitāte ir aktīva noteiktos ceļu posmos, ielās, uz vidi tiek radīta ilgstoša ietekme, ko izraisa autotransporta radītais troksnis, vibrācijas un izplūdes gāzes.

Teritorijas plānojuma grozījumos tiek paredzēts veikt meža zemes atmežošānu un lauksaimniecības zemju maiņu uz apbūves zemi gan apdzīvotās vietās, gan lauku teritorijā. Šādas darbības radīs ilglaicīgu ietekmi uz vidi, veidosies izmaiņas ainavā, ekosistēmās, hidroloģiskajā režīmā un samazināsies lauksaimniecības un meža zemju īpatsvars. Pirms zemes lietošanas kategorijas maiņas atļaujas izsniegšanas, izvērtēt katru plānoto atsevišķo gadījumu un iespējamo ietekmi uz vidi, kā arī ievērot īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumus.

27. TABULA.

IZMANTOŠANAS VEIDU IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI

FUNKCIONĀLĀS ZONAS (IZMANTOŠANAS VEIDI)	IESPĒJAMĀS IETEKMES	IETEKUMI ŠO IESPĒJAMO IETEKMJU MAZINĀŠANAI
Mežu teritorija (M) - mežsaimnieciska teritorijas izmantošana; - mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās - publiskā ārtelpa ar (izņemot kapsētas, dzīvnieku kapsētas) vai bez labiekārtojuma; - viensētu apbūve; - tūrisma un atpūtas iestāžu, sporta ēku un būvju, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve.	- izmaiņas ainavā; - mainās biotopi; - augu sugu sastāva izmaiņas vai iznīcināšana; - samazinās meža teritoriju īpatsvars	- pirms darbu uzsākšanas ĪADT tuvumā vai to robežās (ĪADT), ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums uz <i>Natura 2000</i> teritoriju (saskaņā ar 2006. gada 6. jūnija MK noteikumiem Nr. 455 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (<i>Natura 2000</i>)"); - stingra darbības kontrole jāveic ĪADT tuvumā vai to buferzonā, lai neietekmētu pašu ĪADT; - pirms darbu uzsākšanas, jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi; - pirms plānotās zemes lietošanas veida maiņas veikt bioloģisko izpēti; - neparedzēt darbības veidus, kuru īstenošana veicinātu aizsargājamo sugu dzīvotņu un biotopu iznīcināšana.
Lauksaimniecības teritorija (L) - lauksaimnieciska teritorijas izmantošana; - viensētu apbūve; - publiskā ārtelpa ar vai bez labiekārtojuma; - mežsaimnieciskā izmantošana; - rūpnieciskā izmantošana (vieglā, lauksaimniecības, atkritumu pārstrādes); - tehniskā apbūve; - publiskā apbūve; - dzīvojamā apbūve	- izmaiņas ainavā; - izmaiņas virszemes notecē; - mainās biotopi; - samazinās lauksaimniecības zemju īpatsvars konkrētajā teritorijā	- atbalstīt zemnieku interesi par lauksaimniecību, nodrošinot zemju atbilstošu apsaimniekošanu (atbalstot arī bioloģisko un netradicionālo lauksaimniecību); - lauksaimniecības zemi pārveidot apbūves zemēs tikai tad, ja tam ir pamatota vajadzība, tiek aizpildīti un sakopti "brīvie zemes apbūves gabali", tādejādi arī tiek sakopta vide; - attīstot apbūvi ņemt vērā arī novada ainaviskās vērtības; - veicot lauksaimnieciskās darbības, ievērot Aizsargjoslu likumā noteiktos virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu platumus un aprobežojumu tajās; - neveicināt lauksaimniecības zemju apmežošanu; - pirms plānotās zemes lietošanas veida maiņas veikt bioloģisko izpēti; - neparedzēt darbības veidus, kuru īstenošana veicinātu aizsargājamo sugu dzīvotņu un biotopu iznīcināšana.
Dzīvojamās un publiskās	izmaiņas ainavā;	maksimāli apbūvēt "brīvos" laukumus jau

apbūves teritorijas › dzīvojamā apbūve; › publiskā apbūve; › publiskā ārtelpa ar vai bez labiekārtojuma	› pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma risks; › mainās zemes izmantošanas veids; › pieaug notekūdeņu daudzums; › pieaug atkritumu daudzums	› esošajās apdzīvotajās vietās; › apbūvēt degradētas, pamestas teritorijas/pagalmus, tādējādi sakārtojot vidi; › jaunās apbūves teritorijas maksimāli pieslēgt kopējam kanalizācijas un ūdensapgādes tīklam; › izsniedzot būvatļaujas un izvērtējot detālpārplānojumus paredzēt ceļu infrastruktūru, pieslēgumus; › veicināt atkritumu savākšanu un dalīto šķirošanu
Rūpnieciskās un tehniskās apbūves teritorijas › rūpnieciskā apbūve; › derīgo izrakteņu ieguve; › tehniskā apbūve; › atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve; › publiskā apbūve	› izmaiņas ainavā; › pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma risks; › gaisa piesārņojums; › troksnis; › pieaug atkritumu daudzuma; › palielinās pazemes ūdeņu/dzeramā ūdens patēriņš; › pieaug notekūdeņu daudzums	› jaunas ražošanas zonas veidot jau esošo tuvumā vai degradēto teritoriju vietās (tādējādi sakārtojot teritoriju gan vizuāli, gan teritoriāli); › paredzēt pieslēgties kopējam ūdensapgādes un kanalizācijas tīklam; › izbūvēt lietusūdeņu savākšanas sistēmas; › paredzēt līgumu par atkritumu (arī bīstamo, ja tādi ir) apsaimniekošanu; › jaunas ražošanas teritorijas neveidot blīvi apdzīvoto vietu tuvumā, izglītības iestāžu, rekreācijas teritoriju tiešā tuvumā, ainaviski vērtīgās teritorijās
› Transporta infrastruktūras teritorijas (TR) › tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana; › publiskā apbūve un teritorijas izmantošana	› izmaiņas ainavā; › izmaiņas biotopos › pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma risks; › gaisa piesārņojums; › troksnis	› izbūves darbus izstrādā atbilstoši projektam un normatīvajiem aktiem; › būvniecības tehnikas uzpildīšana notiek tam speciāli paredzētās vietās; › jāparedz pasākumi trokšņa mazināšanai

Ar jaunizbūvētu un/vai pārbūvētu ielu, autoceļu, ražošanas objektu ekspluatāciju ir un būs saistītas atsevišķas ietekmes, kuru darbība uz sabiedrību un vidi ir nepārtraukta. Šīs ietekmes - piesārņojums, trokšņi ir vairāk vai mazāk arī jau esošajiem ražošanas, tehniskās un transporta infrastruktūras objektiem. Ietekmes apmērs ir atkarīgs no ielu un ceļu klājuma kvalitātes un satiksmes intensitātes konkrētajos to posmos. Tās ir - gaisa kvalitātes izmaiņas, trokšņa un vibrāciju līmeņa izmaiņas, izmaiņas tuvākās apkārtnes bioloģiskajā daudzveidībā, apkārtējo iedzīvotāju sociālekonomiskā stāvokļa izmaiņas (piemēram, nekustamā īpašuma vērtība, mežu kadastrālā vērtība utt.).

Novada ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai viens no nosacījumiem ainavas saglabāšanā ir degradēto un pamesto ražošanas un lauksaimniecības būvju apzināšana un uzņēmēju iesaistīšana teritoriju sakopšanā un sanācijā.

Atbilstoši Zemes pārvaldības likuma 5.panta 1.daļai, vietējā pašvaldība teritorijas plānojumā nosaka publiskās infrastruktūras attīstības un būvniecības vajadzībām nepieciešamās teritorijas un to izmantošanas nosacījumus neatkarīgi no zemes piederības vai piekritības.

7.3. SUMMĀRĀS IETEKMES

Summārās ietekmes uz vidi teritorijas plānošanas ietvaros ir ietekmju kopums, kas veidojas, īstenojot plānošanas dokumentā paredzētos pasākumus. Izstrādājot teritorijas plānojuma grozījumus, tajā ir iekļauti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, TIAN paredz prasības, kas gan tieši, gan netieši mazinās darbību negatīvo summāro ietekmi uz vidi. Līdz ar to var secināt, ka summārā ietekme uz vidi būs pozitīvāka, nekā teritorijas plānojumu neīstenojot.

Tā kā Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumos ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi, atzinumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka to summārā ietekme uz vidi būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokumentam netiktu veikti grozījumi un tas netiktu īstenots. Tomēr pirms konkrētās darbības veikšanas jāizvērtē katras darbības iespējamā ietekme vai jāveic ietekmes uz vidi novērtējums vai sākotnējais novērtējums, ja darbība atbilst normatīvo aktu prasībām. Teritorijas plānojuma grozījumos paredzētās rīcības kopumā ne tik daudz palielinās slodzi uz vidi, cik to pārkārtos, ievērojot plānošanas dokumentos noteiktās vides prasības, ietekme uz vidi varētu tikt minimizēta un līdz ar to vides kvalitāte novadā varētu uzlaboties.

Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi vides un ainavas aizsardzības jomā un ietekmes uz vidi samazināšanai nosaka degradēto teritoriju sakārtošanu un izmantošanas ierobežojumus teritorijās ar īpašu nozīmi (kultūrvēsturiskie pieminekļi un teritorijas, īpaši aizsargājamā teritorija, ainaviski vērtīgas teritorijas u.tml.), kā arī nosaka teritorijas funkcionālo zonējumu un tajā atļauto izmantošanu, aprobežojumus, sniedz informāciju par novada teritoriju, tās resursiem un izmantošanas iespējām.

Pie teritorijas plānojuma un to grozījumu īstenošanas, izstrādājot lokālplānojumus, detālplānojumus, zemes ierīcības projektus un būvprojektus, izvērtējot konkrēto attīstības un/vai būvniecības ieceri būtiski ir apskatīt arī iespējamās sekundārās, kumulatīvās un sinerģiskās ietekmes uz vidi, ko nav iespējams izvērtēt teritorijas plānojuma mēroga un detalizācijas ietvaros (katrā funkcionālajā zonā ir atļautas/iespējamās dažādas izmantošanas). Realizējot konkrētu projektu, ņemot vērā datus par esošo situāciju un plānoto izmantošanas un/vai būvniecības ieceri, jāizvērtē paredzētās darbības (būvniecības, zemes lietošanas veida maiņas u.c.), dabas vides un apkārtējo teritoriju izmantošanas savstarpējā mijiedarbība, lai plānotās darbības īstenošanas rezultātā summārā ietekme uz vidi būtu pēc iespējas nebūtiskāka.

8. IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Siguldas novada teritorijas plānojums ar grozījumiem, lai samazinātu plānošanas dokumentā paredzēto darbību ietekmi uz dabas un iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, paredz dažādus pasākumus, kas gan tieši, gan netieši mazinās darbību iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi.

Teritorijas plānojuma grozījumu saistošajās sadaļās - Grafiskajā daļā un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikti risinājumi Siguldas pilsētas, ciemu un lauku teritoriju atļautajai teritorijas izmantošanai (funkcionālais zonējums, apakšzonējums, teritorijas ar īpašiem noteikumiem), apbūvei un labiekārtojumam, pilsētas un ciemu teritoriju robežām, tehniskās apgādes infrastruktūrai, ielu sarkanajām līnijām u.c., ņemot vērā gan esošo teritorijas izmantošanu, gan pašvaldības attīstības tendences, gan fizisko un juridisko personu priekšlikumus, kā arī spēkā esošo teritorijas plānojumu, saglabājot pēctecības principu, lokālplānojumu un detālplānojumu izvērtējumu, kompetento institūciju un kaimiņu novadu pašvaldību nosacījumus un sniegto aktuālo informāciju, augstāka līmeņa teritorijas plānošanas dokumentu vadlīnijas, normatīvos aktus u.c.

Teritorijas plānojuma grozījumos tiek noteiktas funkcionālās zonas, lai uzsvērtu dažādu teritoriju atšķirīgās funkcijas, pazīmes un noteiktu atļautos izmantošanas veidus.

Ar teritorijas plānojuma grozījumiem noteiktais funkcionālais zonējums un teritorijas ar īpašiem noteikumiem balstīts uz šādiem principiem:

- ✓ klasifikācija veidota saskaņā ar MK noteikumos Nr.240 noteikto vienoto funkcionālo zonu iedalījumu;
- ✓ klasifikācija izveidota ar mērķi identificēt galvenās izmantošanas grupas, nosakot pēc iespējas mazāku to skaitu;
- ✓ ievērojot pēctecības principu, maksimāli saglabāts šobrīd spēkā esošais regulējums attiecībā uz teritorijas izmantošanu un apbūvi (kas nav pretrunā juridiski augstāku normatīvo aktu prasībām).

Funkcionālās zonas, apakšzonas un tajās atļautie izmantošanas veidi (galvenā izmantošana, papildizmantošana), jaunizveidojamo zemes vienību minimālās platības, un apbūves parametrus - maksimālo apbūves blīvumu, maksimālo intensitāti, minimālo brīvo teritoriju, atļauto stāvu skaitu un maksimālo atļauto būvju augstumu u.c. noteikumi tiek noteikti teritorijas plānojuma grozījumu sējumā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas arī atsevišķas prasības kultūrvēsturiski nozīmīgām teritorijām Siguldas pilsētā (TIN1, TIN11, TIN12, TIN13), vides trokšņa robežvērtību pārsniegšanas teritorijai gar autoceļu A2 (TIN14), Siguldas pilsētas un Matīņu ciema teritorijām, kurās ierīkojamas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (TIN15), vietējas nozīmes kultūrvēsturiskām un dabas teritorijām novadā (TIN4), ainaviski vērtīgām teritorijām (TIN5), nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijām (TIN7, TIN71).

8.1. NOTEIKTĀS AIZSARGJOSLAS

Lai samazinātu ietekmes uz vidi un līdz minimumam potenciālo risku, Latvijas Republikas tiesību aktos noteikts ievērot aizsargjoslu prasības.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 7.3.apakšnodaļā "Aizsargjoslas" noteikti visi aizsargjoslu veidi - vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, ekspluatācijas aizsargjoslas, sanitārās aizsargjoslas un drošības aizsargjoslas (saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, t.i. 11.07.1997. likumu "Aizsargjoslu likums" un atbilstošajām attiecīgo aizsargjoslu noteikšanas metodikām).

Teritorijas plānojuma grozījumu Grafiskās daļas kartēs attēlotas dažāda veida aizsargjoslas, kas attiecas uz Siguldas novada teritoriju un kuru platums ir lielāks par 10 m, t.sk. 10 m virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas pilsētu un ciemu teritorijās un valsts nozīmes ūdensnoteku ekspluatācijas aizsargjoslas.

Ap ūdens ņemšanas vietām nosaka aizsargjoslas, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens kvalitāti visā ūdensgūtvē ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem). Grafiskajā daļā attēlotas stingrā režīma aizsargjoslas ap SIA "Saltavots" apsaimniekotajiem centralizētās ūdensapgādes urbumiem – Siguldas pilsētā (urbums nr.1, nr.2, nr.3, nr.4, urbumam "Kungu gatve 1"), Jūdažu ciemā (urbums Meldru ielā 5), Allažu ciemā (urbumam Birzes iela 1A (2 urbumi), "Allažmuižas artēziskā aka"), Mores ciemā (urbumiem Siguldas iela 14 (2 urbumi)) un urbumam Nurmižos. Stingrā režīma aizsargjoslā aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvu konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtvē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai.⁹¹ Grafiskajā daļā attēlota bakterioloģiskā aizsargjosla Siguldas pilsētā urbumam Nr.1 un Nr.4, savukārt ķīmiskā aizsargjosla attēlota pazemes ūdeņu ieguves atradnei "Paceplīši" (ietilpst urbumi Nr.1, 2., 3., 4), urbumam "Kungu gatve 1" un Allažos, Birzes iela 1A urbumiem.

Lai samazinātu vai novērstu antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi, noteiktas un Grafiskajā daļā attēlotas aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem, t.sk. individuālās aizsardzības zonas.

Teritorijas plānojumā noteiktas un Grafiskās daļas kartē attēlotas aizsargjoslas ap Siguldas novada kapsētām - 300 m no kapsētas teritorijas robežas ārējās malas (Siguldas kapsēta, Mores kapsēta Allažu kapsēta), lai nepieļautu piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos.

Aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm noteiktas teritorijas plānojumā un attēlotas Grafiskās daļas kartēs no objekta ārējās robežas vai ārējās malas. Sanitārās aizsargjoslas platums 200 m noteikts SIA "Saltavots", Siguldas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām "Janlorupes", bet 50 m ciemu u. c. notekūdeņu attīrīšanas iekārtām ("Tīriņi", Mores pagasts, "Nurmiži 3", Siguldas pagasts, "Apsītes", Jūdaži, "Gaismas", Stīveri, Birztaļu iela 7, Allaži, "Ozoli", Allažmuiža un Krimuldas NAI, Krimuldas novads).

Vides pārskatā netiek uzskaitītas un analizētas visas aizsargjoslas, tās tiek atrunātas Teritorijas plānojuma grozījumu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

8.2. PLĀNOŠANAS DOKUMENTĀ NOTEIKTIE IEROBEŽOJUMI

Siguldas novada Teritorijas plānojuma grozījumos noteikti nosacījumi un ierobežojumi, kas attīstot novada teritoriju samazinās ietekmi uz vidi, t. sk. iekļauti pasākumi, kas veicinās iedzīvotāju dzīves vides, apkārtējās vides, dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību.

IEROBEŽOJUMI VISĀ NOVADA TERITORIJĀ

Siguldas novadā aizliegta tāda zemes, ēkas un būvju izmantošana, kas rada apdraudējumu vai izraisa būtisku vides piesārņojumu, kā arī var apdraudēt sabiedrisko drošību, cilvēku veselību un dzīvību. Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijās (attēlotas Grafiskās daļas kartē, uzskaitītas TIAN pielikumā) jauna būvniecība un teritorijas izmantošana atļauta tikai pēc teritorijas rekultivācijas vai sanācijas. Novada administratīvajā teritorijā aizliegts vākt un uzkrāt metāllūžņus, būvgružus un citus atkritumus vai piesārņotu grunti, novietot, savākt un glabāt pamestus, nelietojamus motorizētus transporta līdzekļus, izņemot, ja izmantotā teritorija vai būve nav noteiktā kārtībā projektēta un izbūvēta šādu funkciju nodrošināšanai.

⁹¹ Aprobežojumus aizsargjoslās ap ūdens ņemšanas vietām nosaka Aizsargjoslu likums, kā arī 24.01.2004. MK noteikumi nr.43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika".

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJĀS

Grafiskās daļas kartēs attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi un to buferzonas, valsts nozīmes dižkoku atrašanās vietas pēc Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem.

Lielākā daļa ĪADT atrodas teritorijās, kur netiek plānota blīvas apbūves veidošana, Mežu teritorija (M) un Lauksaimniecības teritorija (L).

Gaujas nacionālais parks aizņem plašas dabas pamatnes teritorijas, gandrīz pusi no Siguldas pilsētas, ziemeļu un ziemeļrietumu daļā. Gaujas nacionālā parka teritorijā netiek plānotas blīvas apbūves veidošana, izdalītas Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS5), ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam Gaujas nacionālā parka teritorijā, kas atrodas Siguldas pilsētas robežās, kurā dominē savrupmāju apbūve un viensētu apbūve, Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM2), ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru Gaujas nacionālā parka teritorijā, kas atrodas Siguldas pilsētas robežās, kurā atrodas esoša daudzdzīvokļu māju apbūve līdz 2 stāviem, Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM5), ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru Siguldas pilsētas teritorijā Gaujas senielejā pie Peldu ielas līdz 2 stāviem, Publiskās apbūves teritorija (P2) sporta būve bobsleja un kamaniņu trase "Sigulda", Publiskās apbūves teritorija (P3), lai nodrošinātu gan komerciālu, gan nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru Gaujas nacionālā parka teritorijā Siguldas pilsētā, Jauktas centra apbūves teritorija (JC4), ko nosaka Siguldas pilsētas teritorijā Krimuldas apkaimē, kas ietver dzīvojamo un publisko apbūvi un teritorijas izmantošanu. Dabas un apstādījumu teritorija (DA), lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Funkcionālā zona noteikta Siguldas pilsētā Gaujas nacionālā parka teritorijā ar mežu klātās teritorijās gar Gaujas upi un citās dabas teritorijās, kur apbūve nav primārā un Dabas un apstādījumu teritorija (DA1), ko nosaka Siguldas pilsētā Gaujas nacionālā parka teritorijā esošām sporta un aktīvās atpūtas vietām, pilsētas pludmalei.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē un būvniecības dokumentu sagatavošanā ievēro normatīvajos aktos noteiktos īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu, sugu un biotopu, kā arī ainavu aizsardzības un izmantošanas noteikumus.
- ✓ Veikt aizsargājamo koku un dižakmeņu inventarizāciju zemes vienībās, kurās tiek izstrādāts lokālplānojums, detālplānojums vai būvprojekts.
- ✓ Izdalīta funkcionālā zona - Dabas un apstādījumu teritorija (DA), lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās. Funkcionālā zona noteikta Siguldas pilsētā Gaujas nacionālā parka teritorijā ar mežu klātās teritorijās gar Gaujas upi, kur apbūve nav primārā. Viens no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem ir mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Plānojot jaunu apbūvi, tūrisma, atpūtas vai tehniskās infrastruktūras izveidi līdz šim neapbūvētās dabas teritorijās, būtu jāveic teritorijas bioloģisko vērtību izpēti, t. sk. novērtēt īpaši aizsargājamo sugu atradņu un biotopu esamību. Attīstīt teritorijas izmantošanu ņemot vērā Sugu un biotopu aizsardzības likuma prasības un izvērtējot vai apbūve un infrastruktūra būtiski neietekmēs ĪADT.

Svarīgi ir ievērot un nodrošināt ĪADT saimnieciskās darbības ierobežojumus gan teritoriju īpašniekiem, gan dabas teritoriju apmeklētājiem.

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI KULTŪRVĒSTURISKĀ, AINAVISKĀ, UN DABAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANAI UN AIZSARDZĪBAI

Ņemot vērā Siguldas novada kultūras pieminekļu un to kultūrvēsturiskās vides vērtību daudzveidību, Teritorijas plānojuma grozījumos noteiktas funkcionālā zonējuma apakšzonas, kurās TIAN noteikti specifiski nosacījumi atļautajai apbūvei un labiekārtojumam:

- ✓ Publiskās apbūves teritorija (P1) valsts aizsargājamā pilsēt būvniecības pieminekļa “Siguldas, Turaidas Krimuldas vēsturisko centru komplekss” esošās publiskās apbūves teritorijās.
- ✓ Dabas un apstādījumu teritorija (DA4) noteikta muižu parku teritorijās.

Teritorijas plānojuma grozījumos papildus, kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem noteiktas un Grafiskās daļas kartēs attēlotas kultūrvēsturiskās un dabas teritorijas:

- ✓ Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija (TIN4):
 - TIN1 Centrs ar perimetrālo apbūvi,
 - TIN11 Kalna, Šveices un Gulbju ielas kvartāli,
 - TIN12 Vasarnīcu zona,
 - TIN13 Rīgas un Saules ielu kvartāli.
- ✓ Īpašas nozīmes ainavas (TIN51) - senās kultūrainavas:
 - Gudrēnu ainava (TIN51),
 - Kārtužu muižas centra ainava (TIN51),
 - Peļņu ainava (TIN51),
 - Mores muižas ainava (TIN51),
 - Tumšupes ielejas ainava (TIN51).
- ✓ Vizuāli nozīmīgas ainavas (TIN51):
 - Mucenieku ainava (TIN51),
 - Nurmižu (Vildogas) ainava (TIN51),
 - Pakaušu ainava (TIN51),
 - Seimaču ainava (TIN51).
- ✓ Meža ainavas (TIN51):
 - Lāčukalnu meža ainava (TIN51)
 - Saules kalnu meža ainava (TIN51)
- ✓ Vizuāli nozīmīgās ainavas gar vēsturiskajiem ceļiem (TIN52):
 - Nītaure – Jūdaži – Pakauši – Vidzemes šoseja (TIN52);
 - Ķipari – Nurmiži – Vildoga (TIN52);
 - Kalējiņi (pie Kārtužiem) – Akenstaka – Peļņi (TIN52);
 - Loka ceļš Moresmuižas senajā kultūrainavā (TIN52);
 - Peļņi – Salmiņi (ceļa posms no Nītaures – Garkalnes ceļa) (TIN52);
 - Sigulda – Allažmuiža ceļa posms un vēsturiskais ceļš Tumšupes ielejas senajā kultūrainavā (V69) (TIN52);
 - Garkalne – Alaukstis (P3) vēsturiskā ceļa un Mazo Kangaru ceļa posms (TIN52).

TIAN noteiktas prasības valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu aizsardzībai, pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiski nozīmīgo dabas teritoriju un objektu, kā arī ainaviski vērtīgo teritoriju saglabāšanai. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts un to aizsargjoslas iekļautas TIAN 14.pielikumā. Vispārīgās prasības valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu uzskaitē, aizsardzībai un izmantošanai nosaka kultūras pieminekļu aizsardzību regulējošie normatīvie akti. Jebkuru saimniecisko darbību kultūras pieminekļos, to teritorijās un aizsargjoslās (aizsardzības zonās) drīkst veikt tikai ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atļauju.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ Arheoloģisko pieminekļu teritorijās nav pieļaujama jaunu objektu būvniecība un derīgo izrakteņu ieguve (karjeru izstrāde), jaunu ceļu ierīkošana un citi ar zemes reljefa pārveidošanu saistīti darbi.

- ✓ Pēc valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritoriju digitalizācijas, kuras rezultātā var mainīties valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa teritorija un aizsargjosla (aizsardzības zona), norādītās izmaiņas nav uzskatāmas par Teritorijas plānojuma grozījumiem.
- ✓ Kultūras piemineklis konservējams, restaurējams un remontējams tikai ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida atļauju un tās kontrolē.
- ✓ Kultūras pieminekļa aizsargjoslā (aizsardzības zonā) papildus Aizsargjoslu likumā noteiktajām prasībām aizliegta reljefa izmaiņa (ja tā nav saistīta ar kultūrvēsturiskās ainavas atjaunošanu), veidot jaunu rūpnieciska rakstura apbūvi, nav pieļaujama vēsturisku zemesgabalu dalīšana vai apvienošana ar mērķi veidot videi neraksturīgu jaunu apbūvi, jauna apbūve, kas vizuāli traucē pieminekļa uztveri.
- ✓ Prasības vēsturisko ēku saglabāšanai un uzturēšanai visām Siguldas novada kultūrvēsturiskajām ēkām nosaka, ka pirms plašāku remontdarbu, kapitālā remonta vai pārbūves uzsākšanas, vēsturiskajās ēkās obligāti veicama arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija. Aizliegts nojaukt ēkas ar kultūrvēsturisko novērtējumu, kurai Siguldas tematiskā plānojumā noteikta vērtība 1 - augstvērtīga celtnie. Vēsturiskajām mūra ēkām aizliegts vienkāršot un pārveidot fasāžu apdari – apmetuma faktūras, ornamentālos dekorus, profilētās dzegas un starpdzegas, logailu apmales u.c. Nav pieļaujams apmest vēsturiskās koka un mūra ēkas, kuras nav bijis paredzēts apmest, arhitektonisko veidojumu likvidēšana vai pārbūvēšana, kā arī logailu vēsturiskā kompozicionālā dalījuma izmaiņas. Vēsturiskajām ēkām saglabājamās oriģinālās būvgaldniecības detaļas, oriģinālie logi restaurējami, jaunie logi izgatavojami kā vēsturisko logu kopijas, tie maināmi visai ēkai pēc vienota projekta, izgatavojami atbilstoši ēkas celtniecības laikam raksturīgajā stilistikā. Pārbūves gadījumā vēsturiskajām ēkām atjaunojami slēgi, ja tādi ir bijuši. Aizliegts izmainīt vēsturisko ēku un to jumtu apjomus, kas vērsti pret ielu vai redzami no publiski pieejamiem skatu punktiem (izņemot ēkas, kas zaudējušas vēsturisko daļu), neatbilstošas apjoma izmaiņas gadījumos rekomendējama vēsturiskā apjoma un/vai jumta formas atjaunošana.
- ✓ Prasības visām kultūrvēsturiski nozīmīgām teritorijām ietver prasības žogu augstumam, tā caurspīdīgumam un citiem parametriem, aizliegta dzeloņstieple un surogātmateriālu (metāllūžņi, plastmasas atgriezumī utt.) izmantošana žogu būvniecībā, vēsturiskām ēkām pieļaujams atjaunot vēsturiskos žogus, pamatojoties uz vēsturiskajiem materiāliem. Tiek noteikti pieļaujamie dzīvžogu veidi un parametri kultūrvēsturiski nozīmīgajās teritorijās. Nav atļauta jumtu iesegšana ar vēsturiski neatbilstošiem materiāliem, aizliegta vēsturiskajām ēkām nepiemērotu jumta izbūvju veidošana, koka ēku fasāžu apšūšana ar vēsturiskajai arhitektūrai nepiemērotiem materiāliem, koka ēku fasāžu apmūrēšana u. c.
- ✓ Prasības jaunbūvēm kultūrvēsturiskajās teritorijās nosaka, ka jaunbūvēm harmoniski jāiekļaujas kultūrvēsturiskajā ainavā, respektējot tās apbūves tradīcijas, apdares materiālu izvēlēties, vadoties pēc zonā dominējošās apbūves un blakus esošās apbūves kontekstā. Nav pieļaujama liela izmēra, monolītu, vienmuļu apjomu ar vienkāršotām formām un detaļām veidošana, vēsturisku ēku kopiju veidošana, izņemot gadījumus, kad tiek atjaunota tajā vietā bijusi, šobrīd zudusi vai neatgriezeniski bojāta ēka, guļbaļķu ēku būvniecība, izņemot gadījumus, ja ēkas fasādes paredzēts apšūt ar apdares dēļiem. Izmantojami tikai kvalitatīvi un augstvērtīgi būvmateriāli.
- ✓ Publiskās apbūves teritorija (P1) tiek noteikta, lai nodrošinātu komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru valsts aizsargājamā pilsētvidniecības pieminekļa "Siguldas, Turaidas Krimuldas vēsturisko centru komplekss" esošās publiskās apbūves teritorijās. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi - biroju ēku apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas un automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi, un ražošanas objekti), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, kultūras iestāžu apbūve, izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve.
- ✓ Dabas un apstādījumu teritorija (DA4) ir funkcionālā zona, kas noteikta muižu parku teritorijās. Galvenie izmantošanas veids ir labiekārtota publiskā ārtelpa, bet papildizmantošanas veidi -

tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, kultūras iestāžu apbūve (apjuntas vasaras estrādes un to darbības nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra). Izstrādājot parka izbūves vai pārbūves projektu vai plānošanas dokumentu, ir jāveic parka funkcionālā izpēte, dendroloģiskā izpēte un kultūras mantojuma izpēte. Bijušo muižu parkus, t.i., Nurmižu, Kārtūžu, Akenstakas, Moresmuižas un Allažmuižas parkus atjauno, respektējot kultūrvēsturiskās vides, parka plānojuma struktūru, sugu daudzveidību un ainavu arhitektūras detaļas, izstrādājot vēsturiskā parka attīstības koncepciju. Pirms bijušo muižu parku atjaunošanas un pielāgošanas jaunām, galvenokārt tūrisma un atpūtas funkcijām, jāveic parka ainavas struktūras un kompozīcijas analīze, izpētot vēsturiskos materiālus un noskaidrojot parku uzbūves galvenās sastāvdaļas, apbūves kompleksu, parka ceļu tīklu saistību ar citiem ceļiem un apbūvi, kompozīcijas paņēmieni parka saistībai ar apkārtējo ainavu u.tml. Jaunu ēku un būvju būvniecība pieļaujama tikai bijušās apbūves vietās. Nurmižu parka uzturēšana un pārbūve jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas jomā.

- ✓ Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN1) ir kultūrvēsturiski nozīmīga Siguldas pilsētas teritorija - Centrs ar perimetrālo apbūvi, teritorija. Prasības Centra ar perimetrālo apbūvi teritorijai un vēsturiskajām ēkām ietver: saglabājamās vēsturiskās saimniecības ēkas iekškvartāla dziļumā (ieteicama kvartāla iekštelpas pārvēršana publiski pieejamā, atvērta teritorijā), jaunā apbūve veidojama gar zemesgabala robežu ar galveno fasādi un ieeju pret ielu, visām vēsturiskajām ēkām Centra ar perimetrālo apbūvi zonā jāveic arhitektoniski māksliniecisko izpēti. Atjaunojot ēkas, vēlams noņemt visus nevērtīgos uzslāņojumus, atgriežoties pie ēkas sākotnējā, vēsturiskā veidola. Ēku atjaunošanā izmantojami oriģinālam atbilstoši materiāli, detaļas un risinājumi. Mūra ēkām ar eksponētu mūri vai mūra detaļām (piemēram, cokolu) nedrīkst veidot apdari ar apmetumu. Jumtiem izmantojams valcēta skārda iesegums, saimniecības ēkām iekškvartālā – skārds vai māla un betona dakstiņi ar dabīgu māla toni. Skatlogi – esošo logu pārbūvi par skatlogiem izskatīt individuāli. Nav atļauts ēku ielas fasādēs, kā arī ēkas priekšā izvietot redzamus inženierkomunikāciju skapjus. Zonā nav ieteicams veidot koncentrētas autostāvvietas laukumos, paredzot iespēju samazināt normatīvos norādīto nepieciešamo autostāvvietu skaitu.
- ✓ Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN11) ir kultūrvēsturiski nozīmīga Siguldas pilsētas teritorija - Kalna, Šveices un Gulbju ielu kvartāli (pielikums). Noteiktas prasības Kalna - Šveices - Gulbju ielas apbūves vēsturiskajām ēkām: ēku redzamajās daļās neizvietot tehniskos elementus, zemes vienības veidot iežogotus, izmantojot koka konstrukciju vai dēļu žogus, nelietot neatbilstošus materiālus. Atjaunojamām vēsturiskajām ēkām veicams AMI, jaunāka perioda ēkām detalizēta fotofiksācija. Atjaunojot ēkas, saglabājama oriģinālā apdare un krāsojums. Nedrīkst apmest augstvērtīgu fasādes apdares materiālu virsmas – laukakmeni, ķieģeli (izņemot silikātķieģeli). Saglabājams 20. gs. septiņdesmitajiem un astoņdesmitajiem gadiem raksturīgais krāsojums, nav pieļaujams košu, dabiskām virsmām neraksturīgu krāsu lietojums.
- ✓ Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN12) ir kultūrvēsturiski nozīmīga Siguldas pilsētas teritorija - vasarnīcu zona. Prasības Vasarnīcu zonā, vēsturiskajām ēkām: tās atjaunojot veicama arhitektoniski mākslinieciskā izpēte ar iekšējās un ārējās apdares zondāžām un oriģinālo detaļu uzmērīšanu. Šveices tipa ēkām obligāti veicama ārsienu konstruktīvā izpēte, ar norādēm iespējamiem ēkas siltumnoturības paaugstināšanas risinājumiem. Nav pieļaujama vēsturisko ēku siltināšana no fasādes puses. Atjaunojot ēkas, vēlams noņemt visus nevērtīgos uzslāņojumus un izmantot oriģinālam atbilstošus materiālus, detaļas un risinājumus. Ēkas, kurām apdare nav realizēta Otrā pasaules kara darbības rezultātā, pieļaujama fasāžu apmešana (Cēsu ielā 8, Jāņa Poruka ielā 11, Pils ielā 25).
- ✓ Cita teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN13) ir kultūrvēsturiski nozīmīga pilsētas teritorija - Rīgas un Saules ielu kvartāli. Ielas apbūves vēsturiskajām ēkām saglabājamās oriģinālās jumta konstrukcijas, tai skaitā, frontonu savilces un aizpildošais dekors, jumtu iesegumam izmantojamas skaidas, valcētais skārds vai betona dakstiņi. Pēckara apbūvei pieļaujama viļņoto azbestcimenta lokšņu saglabāšana un

- līdzīgu materiālu izmantošana. Atjaunojot ēkas, ieteicams atjaunot zudušās verandas, bet esošajām verandām saglabājams oriģinālais stiklojuma dalījums, apdare. Nav atļauts apmest vai citādi nosegt eksponētās mūra fasādes. Krāsojumam izmantojami toņi, kas iegūstami ar dabīgo minerālu pigmentiem.
- ✓ Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas teritorija (TIN4) ir noteiktas vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas un objekti, tos ir aizliegts iznīcināt. Vietējas nozīmes kultūrvēsturisko un dabas objektu pārveidošana vai tā oriģinālo daļu aizstāšana ar jaunām daļām pieļaujama tikai tad, ja tā ir vienīgā iespēja, kā saglabāt objektu, vai arī tad, ja pārveidojuma rezultātā nepazeminās objekta kultūrvēsturiskā vērtība. Fiziskajām un juridiskajām personām jānodrošina, lai tiktu saglabāti vietējas nozīmes kultūrvēsturiskie un dabas objekti, kas ir to īpašumā (valdījumā).
 - ✓ Ainaviski vērtīga teritorija (TIN51) ir īpašas nozīmes ainavas teritorija, vizuāli nozīmīgas ainavas - Mucenieku ainava, Nurmižu (Vildogas) ainava, Pakaušu ainava, Seimaču ainava. Šajās ainavu telpās nedrīkst pieļaut vizuālās struktūras skatījumā nemotivētu jauno apbūvi, - tādu jaunās apbūves vienību veidošanos, kas nojauc ainavas vizuālo struktūru, mazina saskatāmās ainavas skaistumu, radot tajā disonanses. Nedrīkst pieļaut pilsētas tipa apbūves veidošanas. Gadījumos, kad Teritorijas plānojumā noteikto un attēloto vizuāli nozīmīgajās ainavās izstrādā atsevišķus lokālos ainavu plānus, nepieciešams šajos plānos precizēt katras konkrētās ainavas robežas.
 - ✓ Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5) ir īpašas nozīmes ainavas teritorija - senās kultūrainavas Gudrēnu ainava, Kārtužu muižas centra apbūve, Peļņu ainava, Mores muižas ainava, Tumšupes ielejas ainava. Noteiktajai un attēlotajai senai kultūrainavai jāizstrādā lokālais ainavu plāns (konceptuālais ainavu plāns), kas būtu pamats, lai reāli, atbilstoši katras vietas īpatnībām, plānotu ilgtspējīgu attīstību, saskaņojot dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu ar jaunās attīstības nepieciešamību un tendencēm, kā arī, lai precizētu teritorijas izmantošanas nosacījumus, norādītu vizuāli jutīgās vietas un noteiktu prasības detālplānojumu izstrādāšanas gadījumiem konkrētajās ainavās. Kultūrvēsturiskajās ainavu telpās kategoriski nav pieļaujama pilsētas tipa apbūves veidošana. Senajās kultūrainavās aizliegta jebkāda darbība, kas pārveido kultūrvēsturiski izveidojušos ainavu, ekoloģiskas un estētiskas nozīmes ainavas elementus un kultūrvides īpatnības un kas mazina kultūrvēsturiskās vides kvalitāti.
 - ✓ Tiek noteiktas prasības īpašās nozīmes ainavu teritorijās (TIN5, TIN51, TIN52), ka noteiktajām īpašās nozīmes ainavām pirms jebkuras jaunas saimnieciskās darbības, izstrādājams lokālais ainavu plāns. Ainavu plānu izstrādā Siguldas novada pašvaldība, teritorijām, kas atrodas Gaujas nacionālā parka zonā – saskaņojot ar Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālo administrāciju. Īpašās nozīmes ainavu teritorijās nav pieļaujams mainīt reljefu, veikt jebkuru darbību, kas veicina paātrinātu virszemes noteci un augsnes erozijas attīstību, kas bojā, pārveido vai iznīcina biotopus, savvaļas augus, dzīvnieku dzīvotnes, kā arī ekoloģiski un estētiski nozīmīgus ainavas elementus, izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu (izņemot ūdens līmeni regulējošu būvju remontu), ceļu, elektropārvades un vertikālo komunikāciju būvniecību, ja tas nav pamatots ainavu lokālajā plānā, bojāt vai iznīcināt vēsturiski izveidojušos ceļu tīklu, tiltus un hidrotehniskās būves, ierīkot un ekspluatēt atkritumu savākšanas punktus un atkritumu poligonus, uzstādīt vēja ģeneratorus, izveidot eksplozīvas, ugunsnedrošas, ķīmiski aktīvas un atmosfēru piesārņojošas vietas, un vidi degradējošas materiālu krautuves un izgāztuves. Šajās teritorijās nav atļauta degvielas un gāzes uzpildes stacija, kā arī jauna ražošanas apbūve, izņemot zemes vienības, uz kurām atrodas esoša ražošanas apbūve.
 - ✓ Lokālie ainavu plāni (konceptuālie ainavu plāni) izstrādājami Apbūves noteikumu pielikumā noteiktajām un attēlotajām īpašās nozīmes ainavām (TIN5, TIN51, TIN52) Sigulda novada teritorijā. Prasības lokālo ainavu plānu izstrādei tiek noteiktas atsevišķos Siguldas novada saistošajos noteikumos. Izstrādāto lokālo ainavu plānu akceptē būvvalde un izstrādātais lokālais ainavu plāns publicējams Siguldas novada pašvaldības tīmekļa vietnē.
 - ✓ Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāts teritorijas aizsardzības kārtību nosaka normatīvie akti. Valsts aizsargājamā pilsētābūvniecības pieminekļa "Siguldas, Turaidas un Krimuldas

vēsturisko centru komplekss" (valsts aizsardzības Nr.7447) teritorijas izmantošanā jāievēro individuālās aizsargjoslas (aizsardzības zonas) uzturēšanas noteikumi.

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI DZĪVOJAMĀS APBŪVES VEIDOŠANAI

Teritorijas plānojuma grozījumos blīvas dzīvojamās apbūves teritorijas (Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS, DzS1, DzS2, DzS3, DzS4, DzS5, DzS6), Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM, DzM1, DzM2, DzM3, DzM4, DzM5), Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzD)) plānotas Siguldas pilsētā un ciemos.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) noteikta Siguldas pilsētas teritorijā (apkaimēs - Ģimnāzija, Šokolāde, Depo, Lauktehnika un Līvkalni) to nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve. Savrupmāju apbūves teritorija (DzS) veido plašākās dzīvojamās apbūves teritorijas Siguldas pilsētā. Šajās teritorijās jau ir izveidojusies blīva savrupmāju apbūve ar atsevišķiem neapbūvētiem zemes gabaliem.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS1) noteiktas Siguldas pilsētas teritorijā (pilsētas apkaimēs - Peltas, Ķipari, Kalnabeites, Lorupe, Kaķīškalns teritorijās) un ciemos - Jūdaži, Allaži, More. Funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve. Šajās teritorijās jau dominē savrupmāju apbūve, bet ir proporcionāli daudz vēl neapbūvētu teritoriju, kas piemērotas savrupmāju dzīvojamai apbūvei gan pilsētā, gan ciemos.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS2) noteiktas Siguldas pilsētas apkaimes Kaķīškalns teritorijā, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju, vasarnīcu un villu apbūve pie Gaujas senielejas. Šīs apbūves galvenā vērtība ir skats uz Gaujas senieleju, tieša robežošanās ar dabas teritorijām un atrašanās kultūrvēsturisko vērtību tiešā tuvumā.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS3, DzS4) noteikta Siguldas pilsētas apkaimes teritorijā Līvkalni, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru, un kuras galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju un vasarnīcu apbūve ar atšķirīgiem apbūves parametriem.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS5) ir galvenais izmantošanas veids ir savrupmājas apbūve Gaujas nacionālā parka teritorijā, kas atrodas Siguldas pilsētas robežās, kurā dominē savrupmāju apbūve un viensētu apbūve. Funkcionālo zonu nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju savrupam dzīvesveidam, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

Savrupmāju apbūves teritorija (DzS6) noteiktas Egļupes un Vējupītes ciemos. Funkcionālā zona noteikta, lai nodrošinātu esošo dārzkopības sabiedrību un vasarnīcu apbūves teritoriju uzturēšanu un sezonas rakstura dzīvojamo ēku būvniecību, kas nav paredzētas pastāvīgai dzīvošanai.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM) ir funkcionālā zona ar apbūvi līdz trijiem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru. Funkcionālā zona noteikta Siguldas pilsētas teritorijā un ciemos (Allaži, Allažmuiža, More), kur ir esoša mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve (līdz 3 stāviem) un teritorijās, kur tiek plānota jaunas DzM teritorijas.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM1) noteikta Siguldas pilsētas apkaimes teritorijā – Kaķīškalns (Šveices tipa esošā un plānotā apbūves teritorijā). Funkcionālā zona ar apbūvi līdz trijiem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM2) Gaujas nacionālā parka teritorijā, kas atrodas Siguldas pilsētas robežās, kurā atrodas esoša daudzdzīvokļu māju apbūve ir funkcionālā zona ar apbūvi līdz diviem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM3) Siguldas pilsētas teritorijā, kurā atrodas esoša 2 stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve. Funkcionālā zona ar apbūvi līdz diviem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM4) ir funkcionālā zona ar apbūvi līdz trijiem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru Siguldas pilsētas vasarnīcu apbūves teritorijā starp Šveices ielu un Gaujas senieleju.

Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM5) ir funkcionālā zona ar apbūvi līdz diviem stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru Siguldas pilsētas teritorijā Gaujas senielejā pie Peldu ielas.

Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzD) noteikta Siguldas pilsētas teritorijā un ciemos, kur ir esoša un plānota daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve. Funkcionālā zona ar apbūvi no četriem un vairāk stāviem, ko nosaka, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ DzS teritorijās galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve un vasarnīcu apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauta veselības aizsardzības iestāžu, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, izglītības un zinātnes iestāžu, tūrisma un atpūtas iestāžu, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, izņemot degvielas uzpildes stacijas un automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi, un ražošanas objektus. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1000 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, apbūves maksimālais augstums līdz 9 m, 2 stāvi un jumta izbūve;
- ✓ DzS1 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve un vasarnīcu apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauta veselības aizsardzības iestāžu, izglītības un zinātnes iestāžu, tūrisma un atpūtas iestāžu, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas un automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi, un ražošanas objektus), dārza māju apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa un publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1200 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, apbūves maksimālais augstums līdz 9 m, 2 stāvi un jumta izbūve;
- ✓ DzS2 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve un vasarnīcu apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauta izglītības un zinātnes iestāžu, tūrisma un atpūtas iestāžu, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas, automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi un ražošanas objektus), dārza māju apbūve, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1200 m², maksimālais apbūves blīvums 20%, apbūves maksimālais augstums 9 - 12 m, 2 - 3 stāvi, ja ēkai paredzēti vairāk kā 2 stāvi, tad ēkai paredz terasējumu, vēršot to pret Gaujas upi;
- ✓ DzS3 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve un vasarnīcu apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauta izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, dārza māju apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas, automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumus un ražošanas objektus), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1500 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, apbūves maksimālais augstums 8 - 9 m, līdz 2 stāvi un jumta izbūve;

- ✓ DzS4 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve un vasarnīcu apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauta izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas, automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumus un ražošanas objektus), dārza māju apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa un ārtelpa bez labiekārtojuma. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 2000 m², maksimālais apbūves blīvums 20%, apbūves maksimālais augstums 8 - 9 m, līdz 2 stāvi un jumta izbūve;
- ✓ DzS5 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir vasarnīcu apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauts tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (veikali, aptiekas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 2000 m², maksimālais apbūves blīvums 20%, apbūves maksimālais augstums 8 - 9 m, līdz 2 stāvi, ēku skaits zemes vienībā – 1 dzīvojamā māja;
- ✓ DzS6 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir vasarnīcu apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauta dārza māju apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas un automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi, un ražošanas objektus), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 600 m², maksimālais apbūves blīvums 20%, apbūves maksimālais augstums 6 - 8 m, līdz 1 stāvam un jumta izbūve, nav pieļaujama ēku pārbūve patstāvīgai dzīvošanai;
- ✓ DzM teritorijās galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve, rindu māju apbūve, daudzdzīvokļu māju apbūve (līdz trijiem stāviem). Kā papildizmantošanas veids atļauta biroju ēku apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, sporta ēku un būvju apbūve, kultūras iestāžu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas, automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi un ražošanas objektus). Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1000 m², rindu māju apbūvei – 300 m² vienai sekcijai, maksimālais apbūves blīvums 40%, apbūves maksimālais augstums 9 - 10 m, 2-3 stāvi;
- ✓ DzM1 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir savrupmāju apbūve, rindu māju apbūve, daudzdzīvokļu māju apbūve (līdz trijiem stāviem). Kā papildizmantošanas veids atļauta biroju ēku apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, sporta ēku un būvju apbūve, kultūras iestāžu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas, automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi un ražošanas objektus). Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība – 1200 m², rindu mājas vienai sekcijai – 300 m², pārējām izmantošanām – pēc funkcionālās nepieciešamības, maksimālais apbūves blīvums 40% (savrupmāju, viesu namu, pansiju apbūvē – 30%), apbūves maksimālais augstums 9 - 12 m, 2-3 stāvi;
- ✓ DzM2 teritorijās galvenais izmantošanas veids ir daudzdzīvokļu māju apbūve līdz diviem stāviem ar nepieciešamajām palīgbūvēm un labiekārtojumu. Kā papildizmantošanas veids atļauta biroju ēku apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (apbūve, ko veido veikali, aptiekas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti (tirdzniecības kioski un segtie tirdzniecības stendi). Teritorijās daudzdzīvokļu māju apbūve līdz 2 stāviem;
- ✓ DzM3 teritorijās daudzdzīvokļu māju apbūve, ko veido daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas līdz diviem stāviem ar nepieciešamajām palīgbūvēm un labiekārtojumu, savrupmāju un rindu māju apbūve kā

- galvenā izmantošana un publiskā apbūve kā papildizmantošana. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 1000 m², 300 m² - rindu mājas vienai sekcijai;
- ✓ DzM4 teritorijās savrupmāju un rindu māju apbūve kā galvenā izmantošana un publiskā apbūve kā papildizmantošana. Jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība – 1200 m², apbūve līdz 3 stāviem, trešo stāvu paredz kā jumta izbūvi vai ar terasējumu pret Gaujas upi, ar platību līdz 60% no otrā stāva platības; rindu māju apbūvei - 2 stāvi;
 - ✓ DzM5 teritorijā savrupmāju apbūve un daudzdzīvokļu māju apbūve, ko veido daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas līdz diviem stāviem ar nepieciešamajām palīgbūvē un labiekārtojumu, publiskā apbūve kā papildizmantošana. Jaunveidojamās zemes vienības minimālā platība – 2000 m², apbūve līdz 2 stāviem;
 - ✓ DzD teritorijās galvenais izmantošanas veids ir rindu māju apbūve un daudzdzīvokļu māju apbūve. Kā papildizmantošanas veids atļauta biroju ēku apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, sporta ēku un būvju apbūve, kultūras iestāžu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas, automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi un ražošanas objektus). Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 2000 m², maksimālais apbūves blīvums 40%, apbūves maksimālais augstums līdz 14 m, līdz 5 stāviem.

Jauktās centra apbūves teritorijās (JC, JC1, JC2, JC3, JC4, JC5, JC6) atļauta arī jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves veidošana Siguldas pilsētas apkaimes Centra teritorijā, Peldes teritorijas daļā, Ģimnāzijas apkaimē, gar valsts galveno autoceļu A2 pilsētas apkaimēs, Krimuldas apkaimē, Nurmižu muižas apbūves teritorijā, kur vēsturiski ir izveidojies plašs jauktu izmantošanu spektrs vai, kas kalpo kā pilsētas, ciema vai apkaimes centrs, kā arī apbūves teritorijās, ko plānots attīstīt par šādiem centriem.

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI RAŽOŠANAS TERITORIJĀM

Lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru, tiek noteikta funkcionālā zona - Rūpnieciskās apbūves teritorija (R). Funkcionālā zona noteikta Siguldas pilsētas teritorijā, ciemu teritorijā un lauku teritorijā, kur jau ir izveidojusies esoša rūpnieciskā apbūve un tiek plānota jauna rūpnieciskās apbūves teritorija, izņemot smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūvi un atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūvi.

Rūpnieciskās apbūves teritorijas apakšzonā (R1) kā vieni no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem atļauta arī smagās rūpniecības, pirmapstrādes un atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve Siguldas novadā – Siguldas pilsētas dienvidaustrumu daļā, pie pilsētas robežas, uz dienvidiem no Allažmuižas ciema.

Vieglās rūpniecības uzņēmumu būvniecība Siguldas novadā atļauta arī Jauktās centra apbūves teritorijās (JC3) kā papildizmantošana Siguldas pilsētas teritorijā gar valsts galveno autoceļu A2, apkaimēs Kalnabeites, Raibais suns un Peldes. Lauksaimniecības teritorijās (L, L1) atļauti vieglās rūpniecības uzņēmumi un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi.

Radot jaunus rūpnieciskos objektus jānovērtē vai konkrētās darbības un objekti neatbilst likuma Par ietekmes uz vidi novērtējumu 1.un/vai 2.pielikumā minētajām darbībām un to noteiktajiem robežsliekšņiem.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ R teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir vieglās rūpniecības uzņēmumu, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, inženiertehniskā infrastruktūra, transporta lineārā infrastruktūra un apkalpojošā infrastruktūra, noliktavu apbūve, energoapgādes uzņēmumu apbūve. Papildizmantošanas veidi ir biroju ēku, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu, aizsardzības un drošības iestāžu apbūve. Minimāla

jaunveidojamā zemes vienības platība nosakāma atbilstoši funkcionālai nepieciešamībai, maksimālais apbūves blīvums 60%, apbūves maksimālais augstums 12 - 15 m, līdz 3 stāviem, minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 20%;

- ✓ R1 teritorijās minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība nosakāma atbilstoši funkcionālai nepieciešamībai, maksimālais apbūves blīvums 60%, apbūves maksimālais augstums 12 - 15 m, līdz 3 stāviem, minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs – 20%;
- ✓ R, R1 teritorijas var nožogot ar necaurredzamu žogu augstumā līdz 1,8 metriem, gar rūpnieciskās apbūves teritorijas zemes vienību robežām, kas robežojas ar dzīvojamo un publisko apbūvi, kā arī pilsētas un ciemu koptām dabas un apstādījumu teritorijām papildus ierīkojami aizsargstādījumi;
- ✓ L1 teritorijā nav atļauta specializētu lopkopības kompleksu izveide, savukārt lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve atļauta ciemu teritorijās;
- ✓ Īpašās nozīmes ainavu teritorijās (TIN5, TIN51, TIN52) nav atļauta degvielas un gāzes uzpildes stacija, kā arī jauna ražošanas apbūve, izņemot zemes vienībās, uz kurām atrodas esoša ražošanas apbūve. Jauna ražošanas ēku būvniecība izvietojama vietās, kurās tā nebūtu pretrunā ar lokālo ainavu plānu (konceptuālo ainavu plānu);
- ✓ Kultūras pieminekļa aizsargjoslā (aizsardzības zonā) papildus Aizsargjoslu likumā noteiktajām prasībām aizliegts veidot jaunu rūpnieciska rakstura apbūvi.

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI DERĪGO IZRAKTEŅU IEГУVEI

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R2), noteikta, lai nodrošinātu derīgo izrakteņu ieguves darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Teritorijas plānojuma grozījumos tiek saglabātas visas spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās un attēlotās Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (RD), kurām ir izsniegtas vai licences derīgo izrakteņu ieguvei un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas, AS “Latvijas valsts meži” perspektīvās derīgo izrakteņu ieguves atradnes.

Derīgo izrakteņu ieguvi drīkst veikt ievērojot normatīvo aktu prasības zemes dzīļu ieguves jomā, saskaņojot darbību ar kompetentajām valsts uzraudzības iestādēm un novada pašvaldību. Ietekmes uz vidi novērtējums derīgo izrakteņu ieguvei tiek veikts normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos pēc iespējas agrākā derīgo izrakteņu ieguves plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ R2 teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir derīgo izrakteņu ieguve, inženiertehniskā infrastruktūra, transporta lineārā infrastruktūra un apkalpojošā infrastruktūra, noliktavu apbūve. Teritorijas papildizmantošanas veidi netiek noteikti;
- ✓ Derīgo izrakteņu ieguvi drīkst veikt atbilstoši normatīvo aktu prasībām zemes dzīļu ieguves jomā;
- ✓ Pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, veicama derīgo izrakteņu ieguves teritorijas rekultivācija saskaņā ar rekultivācijas projektu;
- ✓ Arheoloģisko pieminekļu teritorijās nav pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve (karjeru izstrāde), un citi ar zemes reljefa pārveidošanu saistīti darbi;
- ✓ Visā Pašvaldības administratīvajā teritorijā aizliegts veidot karjerus būvmateriālu un melnzemes iegūšanai, ja vien šim nolūkam izmantotā teritorija nav noteiktā kārtībā projektēta un ierīkota kā derīgo izrakteņu ieguves teritorija.

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI MEŽA TERITORIJU IZMANTOŠANAI

Mežu teritorija (M) tiek noteikta, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai.

Mežu teritorija (M1) tiek noteikta ciemos apbūvei paredzētajās teritorijās, kas klātas ar meža zemi.

Normatīvo aktu noteiktajā kārtībā veicama meža zemes atmežošana.

Mežu teritorijas, kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā jāievēro arī vispārējie vai individuālie aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

Mežu teritoriju izmantošanu detalizē meža inventarizācijas un apsaimniekošanas plāni, kas izstrādājami likumdošanā noteiktā kārtībā.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ M teritorijas galvenie izmantošanas veidi - mežsaimnieciska izmantošana, mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, labiekārtota publiskā ārtelpa (izņemot kapsētas, dzīvnieku kapsētas), publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, papildizmantošanas veidi: viensētu apbūve (ja zemes vienības platība nav mazāka par 2 ha un aizsargjoslas vai meža nozari regulējošajos normatīvajos aktos nav noteikta lielāka platība), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, sporta ēku un būvju apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 2 ha;
- ✓ M1 teritorijas galvenie izmantošanas veidi - mežsaimnieciska izmantošana, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, papildizmantošanas veidi - viensētu apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (izņemot degvielas uzpildes stacijas un automobiļu un motociklu apkopes uzņēmumi, un ražošanas objektus), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, sporta ēku un būvju apbūve. Minimāla jaunveidojamā zemes vienības platība 2500 m², apbūves maksimālais augstums 9 m līdz jumta korei un 8 m līdz dzegas, parapeta virsmalai vai jumta malai, līdz 2 stāviem;
- ✓ M1 teritorijā atļauta tikai kopšanas cirte, sanitārā cirte, ainavu cirte un atmežošanas cirte, kā arī cita cirte, kas nepieciešama meža zemes infrastruktūras un robežstīgu izveidošanai un uzturēšanai, bīstamu koku novākšanai vai dabas vērtību saglabāšanai, vai atmežošanai būvniecības vajadzībām;
- ✓ Ar mežu klātās teritorijās gar Gaujas upi Siguldas pilsētā Gaujas nacionālā parka teritorijā, kur apbūve nav primārā, noteiktas Dabas un apstādījumu teritorijas (DA), kurās viens no galvenajiem izmantošanas veidiem ir mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJU IZMANTOŠANAI

Lauksaimniecības teritorijas (L, L1) nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem - lauksaimniecības teritorijas (L) novada teritorijā un lauksaimniecības teritorijas (L1) pilsētas un ciemu robežās.

Lauksaimniecības teritorija (L1) ir noteikta pilsētas teritorijā, kur atrodas ar lauksaimniecisko izmantošanu saistītas būves (dārzniecības un siltumnīcu kompleksi) un pagastu ciemu teritorijās, kurās tiek ietvertas esošās lauksaimniecībā izmantojamās zemes un viensētas ciemu robežās, kurās perspektīvā pieļaujama dzīvojamā apbūve, publiskā apbūve, ražošanas apbūve un teritorijas izmantošana.

Lauksaimniecības zemju lietošanas veida maiņa veicama atbilstoši valsts normatīvo aktu prasībām.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ Lauksaimniecības teritorijas (L, L1) teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir viensētu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (L1 tikai ciemu teritorijās), lauksaimnieciska izmantošana (L1 izņemot specializētos lopkopības kompleksus), labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, ūdens telpas publiskā izmantošana, teritorijas papildizmantošanas veidi - vasarnīcu apbūve, dārza māju apbūve, tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, kultūras iestāžu apbūve, sporta ēku un būvju apbūve, veselības aizsardzības iestāžu apbūve, sociālās aprūpes iestāžu apbūve, dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve, reliģisko organizāciju ēku apbūve, vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, inženiertehniskā infrastruktūra, transporta lineārā un apkalpojošā

- infrastruktūra, noliktavu apbūve, energoapgādes uzņēmumu apbūve, mežsaimnieciska izmantošana. L teritorijā apbūves augstums 9 m līdz jumta korei un 8 m līdz dzegai, parapeta virsmalai vai jumta malai, 1 stāvs un jumta stāva izbūve;
- ✓ L teritorijās no jauna veidojamā minimālā zemes vienības platība - 2 ha, izņemot Vispārīgajos apbūves noteikumos noteiktos izņēmuma gadījumus. Gadījumā, ja tiek atdalīta esoša viensēta, atbilstoši Vispārīgo apbūves noteikumu prasībām, atlikušās zemes vienības platība ir ne mazāka kā 2 hektāri, savukārt atdalot lauku zemi TIN5, TIN51, TIN52 teritorijās, ne mazāk kā 5 hektāri, izņemot Vispārīgajos apbūves noteikumos noteiktos izņēmuma gadījumus;
 - ✓ L teritorijās papildus jāievēro TIN5 teritoriju prasības un Gaujas NP teritorijas individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus;
 - ✓ L1 teritorijā minimālā jaunveidojamā zemes vienības platība 2500 m², maksimālais apbūves blīvums 30%, apbūves maksimālais augstums 9 m līdz jumta korei un 8 m līdz dzegai, parapeta virsmalai vai jumta malai, līdz 2 stāviem un jumta stāva izbūve;
 - ✓ Mežu atļauts ieaudzēt mazvērtīgās, lauksaimniecībā neizmantojamās zemēs, kuru auglība mazāka par 30 ballēm (ieskaitot) vai kuru platība ir 1 ha vai mazāk un tā atdalīta no citām lauksaimniecības zemēm ar meža vai apbūves zemi, un kuras normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā var transformēt meža zemē;
 - ✓ Mežu nav atļauts ieaudzēt meliorētās zemēs, izņemot gadījumus, kad atbilstoši sertificēts speciālists normatīvajos aktos noteiktā kārtībā atzinis meliorācijas sistēmu par nefunkcionējošu vai ka tā nav nepieciešama un ir veiktas atbilstošas izmaiņas meliorācijas kadastrā;
 - ✓ Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve atļauta vēl arī funkcionālās zonas Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R, R1).

NOSACĪJUMI UN IEROBEŽOJUMI ŪDEŅU TERITORIJĀS UN DABAS UN APSTĀDĪJUMU TERITORIJĀS

Ūdeņu teritorija (Ū) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Funkcionālā zona noteikta Siguldas pilsētā Gaujas nacionālā parka teritorijā ar mežu klātās teritorijās gar Gaujas upi, kur apbūve nav primārā, jeb dabiski veidojušās zaļumvietas ar cilvēka nepārveidotām ainavām un rekreācijas vajadzībām koptām teritorijām.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA1) ir funkcionālā zona, ko nosaka Siguldas pilsētā Gaujas nacionālā parka teritorijā esošām sporta un aktīvās atpūtas vietām, pilsētas pludmalei.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA2) ir funkcionālā zona kapsētu teritoriju uzturēšanai un ierīkošanai, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas, būves, apstādījumus un labiekārtojumu. DA2 teritorijas ietver visas kapsētas novada teritorijā, kurās tiek veikti apbedījumi.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA3) ir funkcionālā zona, kas noteikta zaļās zonās publiskajā ārtelpā (parki, skvēri, sabiedrisko ēku priekšlaukumi, publisko laukumu zaļā zona u.c.), zaļā zona daudzdzīvokļu dzīvojamu māju iekšpagalmos, zaļā zona satiksmes infrastruktūras teritorijās (ielu stūru apstādījumi, rotāciju apli) jeb mākslīgi veidotās zaļumvietas Siguldas pilsētas un ciemu apbūvētajās daļās.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA4) ir funkcionālā zona, kas noteikta muižu parku teritorijās.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA5) ir funkcionālā zona, kas noteikta kā zaļā zona Siguldas pilsētā gar valsts galveno autoceļu A2 būvlaides - 15 m platumā.

Dabas un apstādījumu teritorija (DA6) ir funkcionālā zona, ko nosaka, kā zaļo autostāvlaukumu, lai nodrošinātu kvalitatīvas dabas un kultūrvides u.tml. funkciju īstenošanu.

TIAN IEKĻAUTIE IEROBEŽOJUMI:

- ✓ Ū teritorijas galvenie izmantošanas veidi - inženiertehniskā infrastruktūra, transporta lineārā infrastruktūra, transporta apkalpojošā infrastruktūra, energoapgādes uzņēmumu apbūve, ūdenssaimnieciska izmantošana, ūdens telpas publiskā izmantošana, teritorijas papildizmantošanas veidi - dzīvojamā apbūve uz ūdens (izņemot publiskos ūdeņus);
- ✓ DA teritorijās galvenie izmantošanas veidi - mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma,
- ✓ DA, DA1 jāievēro Gaujas nacionālā parka likuma un parka individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus;
- ✓ DA1 teritorijas galvenie izmantošanas veidi - labiekārtota publiskā ārtelpa, mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, papildizmantošanas veidi -sporta ēku un būvju apbūve (apbūve, ko veido sporta un atpūtas būves), tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (veido citi izmitināšanas pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra, ietverot kempingus, laukumus atpūtas transportlīdzekļiem un apdzīvojamām autopiekabēm), tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (veikali, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi);
- ✓ DA3 teritorijas galvenā izmantošana ir labiekārtota publiskā ārtelpa (labiekārtoti parki, publiski pieejami pagalmi, ietverot apstādījumus un labiekārtojuma infrastruktūru (tai skaitā nedzīvojamās ēkas un būves), atpūtas, veselības un fizisko aktivitāšu nolūkam un citu publiskās ārtelpas funkciju nodrošināšanai, papildizmantošana - tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti (tirdzniecības kioski un segtie tirdzniecības stendi)), kultūras iestāžu apbūve (apjuntas vasaras estrādes un to darbības nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra), sporta ēku un būvju apbūve;
- ✓ DA3 teritorijās izstrādājot parka izbūves vai pārbūves projektu vai plānošanas dokumentu, ir jāveic parka funkcionālā izpēte (gājēju kustību virzieni, vertikālais plānojums, izsauļojums, u.c.), dendroloģiskā izpēte un kultūras mantojuma izpēte;
- ✓ DA4 galvenā izmantošana - labiekārtota publiskā ārtelpa (labiekārtoti parki, mežaparki, ietverot apstādījumus un labiekārtojuma infrastruktūru (tai skaitā nedzīvojamās ēkas un būves) atpūtas, veselības un fizisko aktivitāšu nolūkam un citu publiskās ārtelpas funkciju nodrošināšanai, papildizmantošanas veidi - tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve (sezonas rakstura tirdzniecības vai pakalpojumu objekti (tirdzniecības kioski un segtie tirdzniecības stendi), kultūras iestāžu apbūve (apjuntas vasaras estrādes un to darbības nodrošināšanai nepieciešamie objekti un infrastruktūra);
- ✓ DA4 teritorijās izstrādājot parka izbūves vai pārbūves projektu vai plānošanas dokumentu, ir jāveic parka funkcionālā izpēte (gājēju kustību virzieni, esošais zonējums, vertikālais plānojums, izsauļojums u.c.), dendroloģiskā izpēte un kultūras mantojuma izpēte;
- ✓ DA4 teritorijās, bijušo muižu parkus, t.i., Nurmižu, Kārtūžu, Akenstakas, Moresmuižas un Allažmuižas parkus atjauno, respektējot kultūrvēsturiskās vides, parka plānojuma struktūru, sugu daudzveidību un ainavu arhitektūras detaļas, izstrādājot vēsturiskā parka attīstības koncepciju;
- ✓ DA4 teritorijās pirms bijušo muižu parku atjaunošanas un pielāgošanas jaunām, galvenokārt tūrisma un atpūtas funkcijām, jāveic parka ainavas struktūras un kompozīcijas analīze, izpētot vēsturiskos materiālus un noskaidrojot parku uzbūves galvenās sastāvdaļas, apbūves kompleksu, parka ceļu tīklu saistību ar citiem ceļiem un apbūvi, kompozīcijas paņēmieni parka saistībai ar apkārtējo ainavu u.tml., lai saglabātu bijušo muižu parku uzbūvi un ainavu struktūru, jaunu ēku un būvju būvniecība pieļaujama tikai bijušās apbūves vietās;
- ✓ Nurmižu parka uzturēšana un pārbūve jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas jomā;

- ✓ DA5 teritorijas galvenā izmantošana ir labiekārtota publiskā ārtelpa (ietverot apstādījumus un labiekārtojuma infrastruktūru), publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma, šajā zonā aizliegta atklāta preču, citu priekšmetu un materiālu uzglabāšana (krautnes), saimniecisko pagalmu ierīkošana un palīgēku izvietošana, bet atļauts ierīkot apstādījumus un labiekārtojumu, izvietot vides dizaina elementus, vides reklāmu, individuāli izvērtējot risinājumus, atbilstoši attiecīgo Pašvaldības saistošo noteikumu prasībām;
- ✓ DA6 teritorijā noteikti nosacījumi ierīkojot apstādījumus atklātā virszemes transportlīdzekļu novietnē.

IEROBEŽOJUMI ALTERNATĪVO ENERGOAPGĀDES OBJEKTU IZVIETOŠANAI

Siguldas novada administratīvajā teritorijā aizliegts izvietot vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW. TIAN noteiktas prasības individuālai lietošanai paredzētajām vēja elektrostacijām līdz 20 kW. Īpašās nozīmes ainavu teritorijās (TIN5, TIN51, TIN52) nav pieļaujams uzstādīt vēja ģeneratorus.

AIZSARDZĪBA PRET TROKŠNI

Trokšņa pieļaujamais rādītājus dzīvojamo un publisko ēku telpām un teritorijām pieņem atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Veicot dzīvojamo un publisko ēku pārbūvi, atjaunošanu vai būvniecību teritorijās ar paaugstinātu trokšņu līmeni (TIN14 teritorija), ēkas jāaprīko ar īpašu skaņas izolāciju pret viena veida vai vairāku veidu vides trokšņiem un tādām ventilācijas vai gaisa kondicionēšanas iekārtām, kas dod iespēju pastāvīgi saglabāt izolētību no vides trokšņa. Ieteicams pielietot skaņu izolējošus apdares materiālus ēku fasāžu apdarei un pakešu logus ar papildus skaņu slāpējošu efektu. Nepieciešamības gadījumos jāveido papildus individuālā trokšņa aizsardzība katrā dzīvoklī vai telpā atkarībā no tās paredzētās izmantošanas.

Prettrokšņa sienas nepieciešamību pamato detālplānojumā vai būvniecības ieceres dokumentācijā. Prettrokšņa sienas nepieciešamības gadījumā, ierīko gar Rūpniecības apbūves teritorijām, Tehniskās apbūves teritorijām un Transporta infrastruktūras teritorijām pilsētas un ciemu teritorijās ar blīvu dzīvojamo un publisko apbūvi.

Papildus Vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorijā (TIN14) noteikts, ka tās robežas un nepieciešamība veikt prettrokšņa aizsardzības pasākumus precizējama ņemot vērā plānotā objekta funkciju un aktualizētu prognozētā trokšņa karti. Ja TIN14 teritorijā tiek pārbūvēts, atjaunots vai no jauna izbūvēts trokšņu jūtīgs objekts, kuram saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir noteikti trokšņa robežlielumi, jāparedz nepieciešamie prettrokšņu pasākumi atbilstoši normatīvo aktu regulējumam.

9. IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Alternatīva vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam - Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumiem ir „0” alternatīva, kad tiek saglabāts spēkā esošais Siguldas novada teritorijas plānojums 2012.-2024.gadam, kurā netiek plānota novada teritorijas izmantošana un apbūve atbilstoši šobrīd spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības plānošanas jomā – Teritorijas attīstības plānošanas likumam (12.03.2014.), MK 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, MK 30.04.2013. noteikumiem Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” un teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmai (turpmāk - TAPIS)⁹².

„0” alternatīvas izvēle neatbilstu augstāka līmeņa nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentu izvirzītajiem mērķiem, normatīvo aktu prasībām, sabiedrības un vides interesēm. Neizstrādājot Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumus, netiktu aktualizēta novadam nozīmīgu nozaru un pakalpojumu - transporta, inženiertehniskās infrastruktūras, uzņēmējdarbības un ražošanas, pakalpojumu, dzīvojamo teritoriju attīstība, lauksaimniecības un mežsaimniecības teritoriju, dabas teritoriju ilgtspējīga izmantošana. Atbilstoši aktuālajai Siguldas novada iedzīvotāju skaita prognozei un pieprasījumam pēc dzīvojamās, publiskās, ražošanas u.c. apbūves, netiktu pārskatītas (grozītas) pilsētas un ciemu teritoriju robežas (samazinātas vai paplašinātas, precizētas atbilstoši aktuālajam kadastram) un tajās plānotās blīvas apbūves teritorijas, kā arī netiktu pārskatīts funkcionālais zonējums, atļautie izmantošanas veidi un apbūves parametri, par ko pašvaldībā ir saņemti daudzi priekšlikumi, pirms teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanas, kā arī teritorijas plānojuma grozījumos netiku integrēts tematiskais plānojums “Siguldas identitāti veidojošs tematiskais plānojums”, spēkā esošie lokālplānojumi un netiktu izvērtēti spēkā esošie detālplānojumi.

Tā kā pašam Siguldas novada teritorijas plānojumam un tā grozījumiem nav paredzēta alternatīva dokumenta izstrāde, tad alternatīvi risinājumi iespējami konkrētām darbībām katrā no noteiktajām teritorijām. Lai izvērtētu, kuri alternatīvie pasākumi ir paši piemērotākie, jāizvērtē to efektivitāte un lietderība, kā arī jāņem vērā sabiedrības viedoklis. Teritorijas plānojuma grozījumu redakciju izstrādes laikā tika apspriesti un analizēti dažādi risinājumi - attīstības scenāriji jeb alternatīvas, kas galvenokārt saistīts ar funkcionālā zonējuma un teritoriju ar īpašu noteikumu priekšlikumu izstrādi, balstoties uz ārējo normatīvo aktu prasībām, pašvaldības priekšlikumiem un saņemtajiem privātpersonu priekšlikumiem, kā arī institūciju nosacījumiem un atzinumiem.

Vienas no novada teritorijas attīstības un plānošanas alternatīvām tika apskatītas saistībā ar Siguldas pilsētas un ciemu teritoriju robežām, kurās tiek plānota blīva apbūve, dažādas funkcionālās zonas, apakšzonas, TIN un tajās atļautie izmantošanas veidi, atšķirīgi apbūves parametri nekā novada lauku teritorijā. Grozot novada teritoriālo vienību robežas tās palielinot vai samazinot mainās apbūves veids tā raksturs, rodas blīvāks iedzīvotāju skaits, izmaiņas novadīto sadzīves kanalizācijas apjomā, saražoto atkritumu apjomā, veidojas emisijas no siltumapgādes kompaktā, blīvākā teritorijā, koncentrētāks automašīnu pieaugums apdzīvotā vietā u.c. apstākļi.

Teritorijas plānojuma grozījumu 1.0 un 2.0 redakcijas izstrādes laikā tika apspriesti dažādi risinājumi **apdzīvojuma struktūras** attīstībai jeb alternatīvas Siguldas novada apdzīvojuma struktūrai. Lai arī teritorijas plānojuma grozījumu 1.0 redakcijas publiskās apspriešanas laikā no sabiedrības puses netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi attiecībā par piedāvāto apdzīvojuma struktūras izmaiņām, t.i., pilsētas un ciemu robežu izmaiņām, kā arī viena jauna ciema – Matīņi izveidi, tomēr teritorijas plānojuma grozījumu 2.0 redakcijas publiskās apspriešanas laikā šim risinājumam, kas tika piedāvāts jau 1.0 redakcijā, tika pievērsta lielāka uzmanība, veicot iedzīvotāju aptauju par pilsētas robežas izmaiņām. Kā arī jāatzīmē, ka viens no teritorijas plānojuma grozījumu darba uzdevumiem bija noteikts izvērtēt apdzīvojuma struktūras attīstību (izvērtējot

⁹² MK 08.07.2014. noteikumi Nr.392 "Teritorijas attīstības plānošanas sistēmas noteikumi"

esošo un potenciālo pieprasījumu pēc jauniem mājokļiem un pamatojot ar iedzīvotāju skaita prognozi) nepieciešamības gadījumā mainīt plānotās Siguldas pilsētas un ciemu robežas.

PIRMĀ ALTERNATĪVA - saglabāt spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās Siguldas pilsētas esošās un plānotās robežas, kurā noteikta plānotā Siguldas pilsētas robeža, iekļaujot gan blakus esošās apdzīvotās vietas (Ķiparus, Peltas, Kalnabeites) un apbūvi pie Saltavota ielas, gan vēl neapbūvēto, perspektīvo apbūves teritoriju starp pilsētu un Saltavota ielas apkaimi. Spēkā esošajā teritorijas plānojumā šīs apdzīvotās vietas vairs netika izdalītas kā atsevišķas teritorijas (tām nav noteikts ciema statuss un robežas), bet telpiski un funkcionāli un saglabāt spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās ciemu Allaži, Allažmuiža, Stīveri, More, Jūdaži, Vējupīte, Egļupe teritoriju robežas.

Pirmās alternatīvas īstenošana neatbilstu aktuālajai un labākajai plānošanas praksei un iespējams nākotnē negatīvi ietekmētu vides stāvokli. Netiktu izvērtēta pašreizējā apdzīvotuma situācija. Izvēloties šo alternatīvu netiktu izvērtētas pārskatītas blīvi apdzīvoto vietu – Siguldas pilsētas un ciemu robežas. Lauksaimniecības zemes un mežu teritorijas, neizslēdzot tās no ciemu teritorijām nākotnē varētu tikt apbūvētas un samazinātas dabas pamatnes teritorijas.

OTRĀ ALTERNATĪVA – teritorijas plānojuma grozījumos ņemot vērā pilsētplānošanas tendences pasaulē, kad apdzīvotas vietas veido koncentrētas, lai maksimāli izmantotu esošo infrastruktūru un inženierkomunikācijas, Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumos paredzēts Siguldas pilsētas teritoriju neveidot tik plašu kā sākotnēji 2012.gadā tika plānots. No pilsētas plānotām robežām izslēgtas teritorijas Siguldas pagastā (Kalnabeites līdz Saltavota ielai), samazināta arī pilsētas plānotā robeža Ķiparu apkaimē un Peltēs. Savukārt, ņemot vērā Saltavota ielas apkaimes attīstību, plānots izveidot jaunu ciemu – Matiņi, nosaukumā izmantojot apkaimes senākās lauku sētas “Matiņi” vēsturisko nosaukumu, kā arī ezera nosaukumu. Līdz ar to pilsētā netiks iekļautas arī vēl neapbūvētās, lauksaimniecībā un viensētu apbūvei izmantojamās platības starp pilsētu un Saltavota ielas apkaimi. Saistībā ar apdzīvoto vietu – ciemu attīstību un plānošanu tika nolemts grozīt (palielināt vai samazināt) un/vai precizēt spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās ciemu Allaži, More un Stīveri robežas atbilstoši aktuālajai un plānotajai apbūves un nekustamo īpašumu kadastra situācijai. Izpildot trešo alternatīvu tiek izpildīts arī teritorijas plānojuma grozījumu viens no darba uzdevumiem.

Izvērtējot spēkā esošo ārējo normatīvo aktu prasības, aktuālo esošo zemes vienību struktūru, apbūves situāciju, apdzīvotuma un uzņēmējdarbības prognozes, transporta un inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumu, iedzīvotāju aptauju rezultātus u.c. kritērijus, iespējamos ekonomiskos un emocionālos ieguvumus un zaudējumus pašvaldībai, iedzīvotājiem, t.sk. novada teritoriālā iedalījuma vienību (pilsētas un Siguldas pagasta) izmaiņas, Siguldas novada pašvaldība nolēma Teritorijas plānojuma grozījumos izvēlēties otro alternatīvu. Arī no ietekmes uz vidi viedokļa, šīs alternatīvas izvēle ir vispozitīvākā. Īstenojot šo alternatīvu – pievienojot piepilsētas apdzīvotās vietas pilsētai, pašvaldība varēs nākotnē turpināt attīstīt vienotu tehnisko infrastruktūru, tajā skaitā kopīgu ūdenssaimniecību. Arī esošo ciemu teritoriju robežu pārskatīšanas, izslēdzot no to robežām plašās un neapbūvētās lauksaimniecības un meža zemju vienības, ilgtermiņā pozitīvi ietekmēs vidi.

Šīs alternatīvas īstenošanas rezultātā tiks juridiski nostiprināta ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem Siguldas pilsētas teritorijas robeža, kas novērsīs vienai teritoriālai vienībai divu robežu interpretāciju – esošā un plānotā robeža. Tiek plānota racionāla apdzīvotuma struktūra, kur pakārtoti tiek plānoti ar atbilstošu funkcionālo zonējumu, publisko un tehnisko infrastruktūru un pakalpojumu klāstu novada apdzīvotuma līmeņi, tajā pašā laikā atbilstoši aktuālajai zemes izmantošanas un apbūves struktūrai pārskatītas ciemu teritoriju robežas un pilsētas robežas, izslēdzot no tām perifērijā esošās lauksaimniecības zemes un mežu zemes, kurās netiek plānota blīva dzīvojamā apbūve, bet tās tiek izmantotas daudzveidīgai saimnieciskajai darbībai, tādējādi paredzot arī efektīvu dabas resursu pārvaldību un ilgtspējīgu attīstību, vienlaikus nodrošinot lauku apdzīvotuma saglabāšanu un identitāti. Īstenojot trešo alternatīvu Siguldas novada pašvaldības domes 2020.gada 13.augusta sēdē tika pieņemti pašvaldības saistošie noteikumi “Par Siguldas novada administratīvās teritorijas teritoriālā

iedalījuma vienību Siguldas pilsēta un Siguldas pagasts (posmā, kas robežojas ar Siguldas pilsētu) robežu noteikšanu”.

Attīstības alternatīvām attiecībā uz **rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstību**, kas tika vērtētas teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē, arī var izdalīt vairākas alternatīvas.

PIRMĀ ALTERANATĪVA – saglabāt spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktās un attēlotās ražošanas apbūves teritorijas, kas iedalās:

- Ražošanas objekti un noliktavas (RR), kurās paredzēts izvietot ražošanas (vieglās, smagās rūpniecības uzņēmumu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve un atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve), noliktavu objektus, transporta uzņēmumus, vairumtirdzniecības iestādes, kā arī citus uzņēmumus vai iestādes, kam ir noteiktas aizsargjoslas;

- Ražošanas objekti un noliktavas (RR-1), kur galvenais teritorijas izmantošanas veids Rūpnieciskā apbūve un teritorijas izmantošana, izņemot vidi piesārņojošas darbības, kuru veikšanai saskaņā ar likumu “Par piesārņojumu” nepieciešamas A vai B kategorijas atļaujas;

- Derīgo izrakteņu ieguves teritorija (RD), kurā ir konstatēta derīgo izrakteņu atradne – dabisks derīgo izrakteņu sakopojums, kuru daudzums, kvalitāte un ieguves apstākļi ir izvērtēti un kuru praktiska izmantošana ir iespējama, kā arī tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve – darbu komplekss derīgo izrakteņu iegūšanai atradnē.

OTRĀ ALTERNATĪVA, kas tika izvēlēta kā visatbilstošākā teritorijas plānojuma grozījumos attiecībā uz rūpnieciskās apbūves teritoriju plānošanu – teritorijas plānojuma grozījumos, izvērtējot esošo rūpniecisko uzņēmumu darbības veidus, apjomus un to izvietojumu, tika pieņemts priekšlikums noteikt teritorijas, kurās atļauta smagā rūpnieciskā apbūve, kurā vieglā rūpnieciskā apbūve un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, kā rezultātā tika noteiktas funkcionālās zonas un apakšzonas, lai parādītu un nodalītu dažādu teritoriju atšķirīgās pazīmes, kā arī citas prasības, piemēram, apstādījumu veidošanai, žogu parametriem:

- Rūpnieciskās apbūves teritorija (R), kurā atļauta vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve;

- Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1), kurā atļauta vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve un atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve;

- Jauktas centra apbūves teritorija (JC3) ir funkcionālā zona, kas noteikta Siguldas pilsētas teritorijā gar valsts galveno autoceļu A2 apkaimēs Kalnabeites, Raibais suns, Peldes un Lauktehnika, kur atļauta dzīvojamā apbūve, publiskā apbūve un kā papildizmantošana atļauta ar vieglās rūpniecības uzņēmumiem saistīta apbūve;

- Lauksaimniecības teritorija (L) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Šī funkcionālā zona noteikta tikai novada lauku teritorijā. Funkcionālajā zonā galvenajā izmantošanā ir atļauta lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, bet papildizmantošanā ir atļauta vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve. Lauksaimniecības teritorijā, kas atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijā jāievēro arī vispārējie vai individuālie aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Savukārt Lauksaimniecības teritorijā (L1), kurā tiek ietvertas esošās lauksaimniecībā izmantojamās zemes un viensētas pilsētas, ciemu robežās, un kurās perspektīvā pieļaujama dzīvojamā apbūve, publiskā apbūve, ražošanas apbūve un teritorijas izmantošana, noteikts, ka galvenajā izmantošanā atļauta lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (tikai ciemu teritorijās) un lauksaimnieciska izmantošana (izņemot specializētos lopkopības kompleksus) un papildizmantošanā atļauta vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve. Šāds risinājums Teritorijas plānojuma grozījumos sakrīt ar spēkā esošā teritorijas plānojuma risinājumu.

Teritorijas plānojuma grozījumos attiecībā par **derīgo izrakteņu ieguves teritorijām** paliek spēkā nosacījums, kāds jau tas ir noteikts spēkā esošajā teritorijas plānojumā – Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R2) plānot tikai esošās derīgo izrakteņu ieguves teritorijās (spēkā esošajā teritorijas plānojumā RD teritorijas), teritorijas, kurām izsniegtas atļaujas un licences, AS “Latvijas valsts meži” perspektīvās derīgo izrakteņu ieguves atradnes. Rezultātā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem tiek ierobežotas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas attiecībā kā to paredz normatīvie akti teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves jomā, kas atļauj derīgo izrakteņu ieguvu kā papildizmantošanu funkcionālās zonās Meža teritorija (M), Lauksaimniecības teritorija (L) un Ūdeņu teritorija (Ū). Šāds risinājums mazina neprognozējamu antropogēno slodzi, kas varētu izraisīt jūtamu paliekošu ietekmi uz apkārtējo vidi, piemēram, iznīcinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai, sadrumstalotu meža masīvus, samazinātu ar mežu klātās platības, hidroģeoloģiskos apstākļus u.c. ietekmes.

Spēkā esošajā novada teritorijas plānojumā saistībā ar **alternatīvo energoapgādes objektu** plānošanu un būvniecību noteikts, ka novada teritorijā atļauts uzstādīt vēja ģeneratorus, izņemot vides un dabas resursu aizsargjoslās, īpašas nozīmes ainavu teritorijās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kā arī Siguldas pilsētas teritorijā. Vēja ģeneratora atrašanās zemes gabalā jāplāno tā, lai ģeneratora masta pamats neatrastos tuvāk no blakus esošā zemes gabala kā attālums, kas ir vienāds ar 2 masta augstumiem, izņemot, ja ar zemes gabala īpašnieku, kuru īpašumu skar noteiktais attālums, noslēgta notariāli apstiprināta vienošanās par šī attāluma samazināšanu. Savukārt Teritorijas plānojuma grozījumos, ņemot vērā novada ainavisko pievilcību, dabas vērtības un kultūrvēsturisko mantojumu noteikts, ka novada teritorijā nav atļauts plānot un izbūvēt vēja parkus un vēja elektrostacijas, kuru jauda ir lielāka par 20 kW. Atļauts vienā zemes vienībā novada lauku teritorijā izvietot vēja elektrostacijas ar kopējo jaudu līdz 20 kW individuālai lietošanai atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un ievērojot papildus nosacījumus, kas noteikti Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos. Alternatīva bija saglabāt teritorijas plānojuma grozījumos spēkā esošā teritorijas plānojuma nosacījumus.

Teritorijas plānojuma grozījumu 3.redakcijā tika precizētas **trokšņa robežvērtību pārsniegšanas teritorijas jeb akustiskā diskomforta zona** Siguldas pilsētā, ņemot vērā veiktās izpētes un aprēķinus, kā rezultātā tika noteikta teritorija ar īpašiem noteikumiem TIN14 vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorija, kur ir izbūvēti vai ir plānots attīstīt trokšņa jūtīgus objektus, bet ir konstatēts paaugstināts vides troksnis un paredzēti pasākumi trokšņa mazināšanai (pasākumi detalizēti aprakstīti Vides pārskata 3.2.apakšnodaļā Troksnis). Vēsturiski šajā TIN14 teritorijā Siguldas pilsētā gar galveno autoceļu A2 (pilsētā Vidzemes šoseja) ir attīstījusies jaukta teritorijas apbūve un izmantošana – gan publiskā, gan dzīvojamā, gan rūpnieciskā apbūve. Teritorija gar autoceļu A2 ir nozīmīga pilsētas daļa, kas būtiski ietekmē tās vizuālo tēlu un vērtējama kā viena no pilsētas vizītkartēm. Spēkā esošajā teritorijas plānojumā nav noteikta un attēlota šāda veida teritorija, t.i. TIN14, tikai minēts, ka Siguldas novada teritorijā iespējams paaugstināts vides troksnis gar valsts galvenajiem autoceļiem un dzelzceļu, bet Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ir noteiktas prasības aizsardzībai pret trokšņiem, kas nosaka virkni normatīvo aktu uzskaitījumu, kas jāņem vērā, kā arī to, ka trokšņa līmeņa rādītāji galvenajiem trokšņa avotiem nosakāmi pēc to novietnei atbilstošām trokšņa kartēm, bet, ja tās nav, akustisko mērījumu vai aprēķinu rezultātā, atbilstoši Latvijas valsts standartam LVS ISO 1996:2002. Kā arī veicot dzīvojamo un sabiedrisko ēku rekonstrukciju, renovāciju vai būvniecību teritorijās ar paaugstinātu trokšņu līmeni, ēkas jāaprīko ar īpašu skaņas izolāciju pret viena veida vai vairāku veidu vides trokšņiem un tādām ventilācijas vai gaisa kondicionēšanas iekārtām, kas dod iespēju pastāvīgi saglabāt izolētību no vides trokšņa. Ieteicams pielietot skaņu izolējošus apdares materiālus ēku fasāžu apdarei un pakešu logus ar papildus skaņu slāpējošu efektu. Nepieciešamības gadījumos jāveido papildus individuālā trokšņa aizsardzība katrā dzīvoklī vai telpā atkarībā no tās paredzētās izmantošanas.

Teritorijas plānojuma grozījumos noteikta un attēlota TIN14 teritorija, kas nozīmē vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritoriju, kurā ir plānotas vairākas funkcionālās zonas, t.sk. Jauktas centra apbūves teritorijas (JC2, JC3) ar esošu apbūvi un zemes vienības bez apbūves, Publiskās apbūves teritorijas (P, P6), Rūpnieciskās apbūves teritorija (R, R1), Dabas un apstādījumu teritorijas (DA3, DA5), esošas un plānotas dzīvojamās apbūves

teritorijas (DzS, DzS1, DzS5 DzM, DzM1, DzM3). Dzīvojamā apbūve un publiskā apbūve šajā TIN14 teritorijā ir plānota gan spēkā esošajā teritorijas plānojumā, gan Teritorijas plānojuma grozījumos, vienīgā atšķirība, ka spēkā esošajā teritorijas plānojumā dzīvojamā apbūves ir atļauta kā papildizmantošana, bet Teritorijas plānojuma grozījumos kā galvenā izmantošana, jo to nosaka normatīvie akti teritorijas plānošanas jomā. Pašvaldība Teritorijas plānojuma grozījumos plānojot Dabas un apstādījumu teritorijas ir ņēmusi vērā nekustamo īpašumu piederību un šo funkcionālo zonu plānojusi pašvaldībai piederošos nekustamajos īpašumos, transporta infrastruktūras nodalījuma joslās, bet neplānojot šo funkcionālo zonu privātajos nekustamajos īpašumos, šajos nekustamajos īpašumos nosakot minimālo brīvās zaļās teritorijas rādītāju (%).

Ar teritorijas plānojumu un tā grozījumiem nav aizliegts savā zemes vienībā ierīkot apstādījumus vai stādījumus, lai mazinātu nelabvēlīgās ietekmes, t.sk. trokšņa, no apkārtējām teritorijām vai objektiem, ievērojot protams arī Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu prasības saistībā ar žogiem, dzīvžogiem u.c. prasības.

Principā jau spēkā esošajā teritorijas plānojumā izvēlētais risinājums tiek saglabāts arī Teritorijas plānojuma grozījumos, tikai šajā gadījumā šī alternatīva ir izvēlēta balstoties uz trokšņa izpēti gar A2 teritoriju, nevis pieņemot to kā pieņēmumu. Lai arī normatīvajos aktos noteikts, ka plānojot jaunas vai paplašinot esošās dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur piesārņojums no autoceļa nepārsniedz robežlielumus, kas noteikti normatīvajos aktos vides aizsardzības jomā, pašvaldība ņemot vērā, ka tā ir pilsētas teritorija ar jauktu izmantošanas veidu klāstu un, ka tiek perspektīvā plānots Siguldas pilsētas apvedceļš, kā arī iestrādājot Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus dažādus nosacījumus šī piesārņojuma mazināšanai un ievērojot daļēji arī pēctecības principu, šajā teritorijā tiek paredzēti izmantošanas veidi, kam noteikti trokšņa robežlielumi. Akustiskā diskomforta zonas robežas var samazināt, projektējot un īstenojot prettrokšņa pasākumus trokšņa avotā, trokšņa izplatības ceļā vai pašā objektā, kurš jāaizsargā no trokšņa negatīvās ietekmes, ņemot vērā gan pašvaldības saistošos noteikumus, gan ārējos normatīvos aktus.

Kā arī ar Teritorijas plānojuma grozījumiem tiek informēta sabiedrība par vides trokšņa robežvērtību pārsniegšanas teritoriju.

Par troksni gar dzelzceļu skatīt Vides pārskata 3.2.apakšnodaļu Troksnis. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts, ka prettrokšņa sienas nepieciešamību pamato detālplānojumā vai būvniecības ieceres dokumentācijā un nepieciešamības gadījumā, tās ierīko gar Rūpniecības apbūves teritorijām, Tehniskās apbūves teritorijām un Transporta infrastruktūras teritorijām pilsētas un ciemu teritorijās ar blīvu dzīvojamo un publisko apbūvi. Tāpat Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikts būvlaides minimālais attālums no dzelzceļa malējās sliedes līdz dzīvojamai ēkai nedrīkst būt mazāks par 25 m. Dzīvojamās apbūves zemes vienībā gar dzelzceļu vismaz 10 m platā joslā ir jāveido aizsargstādījumi, normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos saskaņojot ar dzelzceļa nodalījuma joslas valdītāju.

Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē liels uzsvars tika likts uz **kultūrvēsturisko teritoriju un objektu** saglabāšanu, aizsardzību un apsaimniekošanu. Teritorijas plānojuma grozījumu risinājumos noteiktas vairākas TIN (TIN1, TIN11, TIN12, TIN13) teritorijas kultūrvēsturisko teritoriju pilsētā saglabāšanai, novada nozīmes kultūrvēsturisko objektu (TIN14) novadā saglabāšanai. Tāpat teritorijas plānojuma grozījumos tiek saglabāts spēkā esošajā teritorijas plānojumā izstrādātie un izvērtētie **ainavu aizsardzības** risinājumi, nosakot ainaviski vērtīgās teritorijas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN5). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzītas specifiskas prasības šo teritoriju, objektu izmantošanai un apbūvei šajās teritorijās. Alternatīva bija nenoteikt TIN teritorijas un nesaglabāt specifiskās prasības tajās.

Teritorijas plānojuma grozījumu risinājumos noteiktā atļautā izmantošana uzskatāma par pozitīvi vērtējamu kompromisa risinājumu, kur izstrādes laikā pilnībā vai daļēji panākta vienošanās starp visām iesaistītajām pusēm - pašvaldību, iedzīvotājiem, uzņēmējiem, nekustamo īpašumu īpašniekiem un kompetentajām institūcijām (nosacījumu un atzinumu sniedzējiem). Nosakot šos risinājumus un izvēloties attīstības alternatīvu tika sabalansētas privātpersonu un sabiedrības intereses ar teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespējām.

Vides pārskats tika sagatavots, analizējot teritorijas plānojuma grozījumos sējumos iekļauto informāciju, tās atbilstību normatīvo aktu prasībām, iesaistīto institūciju sniegtajiem nosacījumiem, fizisko, juridisko personu un pašvaldības priekšlikumus.

10. IZSTRĀDES METODES

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumi sagatavoti reizē ar plānošanas dokumenta redakcijām. Abu dokumentu vienlaicīga izstrāde sniedz iespēju izvērtēt plānoto pasākumu jeb risinājumu atbilstību vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām. Sabiedrības iesaiste, sagatavojot Vides pārskatu, notika teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakcijas publiskās apspriešanas laikā.

Vides pārskata sagatavošanā tika izmantotas dažādas metodes:

- ✓ Datu ieguve izmantojot pieejamās datu bāzes/reģistrus, publikācijas u.c. informācijas avotus;
- ✓ Informācijas analīze – analizēts pašlaik spēkā esošais Siguldas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam, hierarhiski augstākais Siguldas novada teritorijas attīstības plānošanas dokuments - Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013. - 2038.gadam, spēkā esošie lokālplānojumi un detālplānojumu, kā arī pašvaldības saistošie noteikumi. Iegūtās informācijas integrācija;
- ✓ Izstrādāto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu analīze, to izvirzīto mērķu un iekļauto apsaimniekošanas pasākumu salīdzināšana ar pašvaldības noteiktajām prioritātēm, uzdevumiem un aktivitātēm;
- ✓ Gaujas un Daugavas upju sateces baseinu apsaimniekošanas plānu un plūdu riska 2016. -2021.gadam analīze, tajos izvirzīto mērķu un rīcību salīdzināšana ar pašvaldības izvirzītajām prioritātēm un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem;
- ✓ Plānošanas dokumentā paredzēto izmaiņu un īstenošanas iespējamo tiešo un netiešo, īslaicīgo un ilglaicīgo, summāro ietekmju uz vides kvalitāti analīze un novērtējums.

11. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kompensēšanas pasākumi tiek veikti Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklā iekļauto dabas teritoriju un objektu saglabāšanai, aizsardzībai un negatīvo ietekmju sabalansēšanai, kas rodas plānošanas dokumenta paredzēto darbību rezultātā.

Siguldas novada Teritorijas plānojuma grozījumi ir izstrādāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Teritorijas plānojuma grozījumos netiek paredzētas darbības, kuru rezultātā tiktu negatīvi ietekmētas *Natura 2000* teritoriju ekoloģiskās funkcijas un integritāte. Izstrādātais dokuments nenonāk pretrunās ar īpaši aizsargājamo teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķiem, kā arī neplāno rīcības, kas uzskaitītas likumā "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", 43.panta sestajā, septītajā un astotajā daļā minētajos gadījumos.

Privātpersonas vai juridiskās personas vainu par dabai vai dabas objektiem nodarītu kaitējumu nosaka Latvijas Republikā pastāvošā likumdošana. Likumi, kas aizsargā apkārtējo vidi – 02.11.2006. "Vides aizsardzības likums" un 02.03.1993. likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", kā arī tiem pakārtotie Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (16.03.2010.), Ministru kabineta noteikumi Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" (12.03.2002.), Ministru kabineta noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību" (19.10.2004.), Ministru kabineta noteikumi Nr.736 "Kārtība, kādā novērš, ierobežo un kontrolē gaisu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām" (12.12.2017.) u.c. Kārtību, kādā privātas un juridiskas personas kompensē videi nodarīto kaitējumu, nosaka spēkā esošie normatīvie akti.

Izstrādājot Siguldas novada Teritorijas plānojuma grozījumus, netiek paredzēts, ka, īstenojot plānošanas dokumentu, tiks tiešā veidā būtiski negatīvi ietekmētas īpaši aizsargājamās teritorijas, tādēļ kompensējošie pasākumi nav nepieciešami.

12. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Siguldas novada teritorija tieši nerobežojas ar Latvijas Republikas kaimiņvalstīm, bet atrodas nelielā attālumā no Rīgas jūras līča, kuras ekoloģisko stāvokli ietekmē tās piekrastē esošo valstu piesārņojums no lauksaimniecības, sadzīves notekūdeņiem, fosilā kurināmā, transporta u.c. darbībām.

Īstenojot Teritorijas plānojuma grozījumos plānotās aktivitātes, netiek paredzēta būtiska ietekme, kuras rezultātā iespējama pārrobežu (kaimiņvalstu) ietekme.

13. ĪSTENOŠANAS MONITORINGS

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings⁹³ jāveic, lai noteiktu tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, kas nav bijusi paredzēta izstrādājot dokumentu, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) atzinumu par Vides pārskatu.

Monitoringa izstrādei izmanto informāciju, kas iegūta izstrādājot Vides pārskatu, valsts statistikas datus un citu pašvaldībai pieejamo informāciju, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par Siguldas novada teritoriju.

Lai konstatētu Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Siguldas novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2027. gadā un 2032. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) VPVB.

Par palīg līdzekli monitoringa ziņojuma formai var izmantot VPVB sagatavoto paraugu. Ziņojumā tiek apkopota pieejamā informācija par novada vides (dabas) faktoriem, ekonomiskajiem faktoriem un teritorijas plānojuma rezultativajiem rādītājiem. Monitoringa ziņojumu veikšanai var izmantot Siguldas novada teritorijas plānojumu, Vides pārskatu, valsts statistikas pārskatus, datubāzes u.c. informācijas avotus, pievēršot uzmanību atsevišķiem indikatoriem (skatīt 28.tabulā).

28. TABULA.

ĪSTENOŠANAS MONITORINGA INDIKATORI

Indikatoru grupa	Indikatori	Informācijas avoti
Virszemes ūdeņu kvalitāte	✓ virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums ✓ paliekošais piesārņojums ✓ ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte ✓ peldvietu ūdens kvalitāte	Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, Veselības inspekcija, SIA "Saltavots"
Gaisa kvalitāte	✓ limitētās un faktiskās emisijas no katlu mājām rūpniecības u.c. uzņēmumu emisiju avotiem	Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, SIA "Wesemann Sigulda"
Troksnis	✓ trokšņa stratēģiskās karte izstrāde autoceļam A2	AS "Latvijas valsts ceļi"
Piesārņotās vietas	✓ piesārņoto vietu skaits ✓ rekultivētās teritorijas	Siguldas novada pašvaldība, īpašnieki
Ūdensapgāde	✓ ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte ✓ dzeramā ūdens analīžu rezultāti	Veselības inspekcija, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs; SIA "Saltavots"
Notekūdeņu apsaimniekošana	✓ savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums ✓ piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi ✓ attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām	Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, SIA "Saltavots"

⁹³ Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumiem Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums"

Indikatoru grupa	Indikatori	Informācijas avoti
	✓ virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi	
Atkritumu apsaimniekošana	✓ šķiroto atkritumu daudzums ✓ kopējais radītais un savāktais atkritumu daudzums	Siguldas novada pašvaldība, Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un kultūras pieminekļi	✓ dabas aizsardzības plānu izstrāde ✓ individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu pieņemšana ✓ valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta vērtību pārskatīšana ✓ individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) noteikšana ap valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem	Dabas aizsardzības pārvalde, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde
Pašvaldības aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas	✓ pašvaldības saistošo noteikumu izstrāde	Siguldas novada pašvaldība

14. KOPSAVILKUMS

Vides pārskats ir izstrādāts Siguldas novada teritorijas plānojuma grozījumiem. Stratēģiskās ietekmes uz vidi izstrādes nepieciešamība noteikta likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējums", sastāvs un izstrādes kārtība noteikta Ministru kabineta 23.03.2004. noteikumos Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums". Teritorijas plānojuma grozījumiem stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra uzsākta saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja 2017.gada 30.novembra lēmumu Nr.57 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Teritorijas plānojums un tā grozījumi ir pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā definēti nosacījumi turpmākai Siguldas novada teritorijas izmantošanai un apbūves veidošanai. Plānošanas dokumentā tiek noteiktas funkcionālās zonas un apakšzonas, teritorijas ar īpašiem nosacījumiem (TIN), esošā un plānotā publiskā, transporta un maģistrālo inženierkomunikāciju infrastruktūra, nacionālo interešu teritorijas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, apgrūtinātās teritorijas un objekti u.c. atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Vides pārskatu sagatavoja SIA "Reģionālie projekti", atbilstoši normatīvo aktu prasībām, konsultējoties ar Vides pārraudzības valsts biroju, Dabas aizsardzības pārvaldi, Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi un Veselības inspekcijas Rīgas reģiona higiēnas novērtēšanas un monitoringa kontroles nodaļu. Sabiedrības informēšanai par plānošanas dokumentu un Vides pārskata izstrādi, tika organizēta publiskā apspriešana, kuras laikā notika publiskās apspriešanas sanāksme.

Vides pārskata mērķis - novērtēt plānošanas dokumenta grozījumos paredzētos risinājumus, plānotās teritorijas izmantošanas un apbūves radīto ietekmi uz vidi un ĪADT, izvērtējot Grafiskās daļas kartes un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.

Vides stāvoklis Siguldas novadā kopumā vērtējams kā salīdzinoši labs, bet atsevišķās jomās, stāvoklis ir jāuzlabo. Jāpievērš uzmanība sabalansētai dzīvojamās, publiskās, ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai, zaļo publiski pieejamo teritoriju saglabāšanai un vides pieejamības pie publiskajiem ūdeņiem nodrošināšanai. Nozīmīga ir arī riska virszemes ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes un riska pazemes ūdensobjektu ķīmiskās kvalitātes uzlabošana, tehniskās infrastruktūras (ūdenssaimniecības, atkritumu saimniecības u.c.) efektivitātes paaugstināšana un jaunu pieslēgumu pie centralizētajām sistēmām veidošana, trokšņa ierobežošanas pasākumi pie galvenā autoceļa A2 un gar dzelzceļa līniju blīvi apdzīvotās vietās, lai apkārtējā vidē nonāktu pēc iespējas mazāk piesārņojuma un iedzīvotāju dzīves kvalitāte paaugstinātos.

Teritorijas, kurās teritorijas plānojuma un to grozījumu īstenošanas rezultātā var tikt pieļautas nozīmīgas ietekmes ir:

- ✓ blīvas apbūves Siguldas pilsētā un novada ciemu teritorijas;
- ✓ rūpnieciskās attīstības teritorijas;
- ✓ transporta infrastruktūras teritorijas;
- ✓ īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un kultūrvēsturiskās teritorijas.

Lai samazinātu plānoto darbību ietekmi uz apkārtējo vidi, tiek paredzēta vesela virkne dažādu pasākumu - aizsargjoslas (atbilstoši Aizsargjoslu likumam), nosacījumi dzīvojamās, publiskās un apbūves veidošanai, teritorijas ar īpašiem noteikumiem, nosacījumi centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas veidošanai, publiskās zaļās ārtelpas pieejamībai, mežsaimniecībai u.c., kas gan tieši, gan netieši samazinās antropogēno slodzi uz vidi un mazinās darbību negatīvo ietekmi.

Netiek paredzēts "0" variants, kad netiek izstrādāti vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumi. Kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami un netiek noteikti. Saistībā ar plānošanas dokumenta īstenošanu

nav paredzamas pārrobežu ietekmes. Teritorijas plānojuma grozījumi īstenošanas sekas, tiks novērtētas veicot plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu.

Kopumā jāsecina, ka izstrādātie teritorijas plānojuma grozījumi nav pretrunā ar dabas aizsardzības normatīviem un to mērķi atbilst starptautiskajiem un nacionālajiem vides un dabas aizsardzības mērķiem. Ja tiks ievērotas vides aizsardzības normatīvu un kompetento institūciju izvirzītās prasības, plānošanas dokumenta īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik.

Pielikumi

1. pielikums. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas⁹⁴

Nr.p.k.		Nosaukums	Zemes vienības kadastra Nr.	Adrese	Vietas kategorija	Reģistrācijas iemesls datu bāzē
1.	80948/1930	Bijušais Siguldas sadzīves pakalpojumu kombināts	80150023647	Dārza iela 31, Sigulda, Siguldas nov.	Piesārņota vieta	Katlu māju apkurināja ar šķidro kurināmo, avārijas rezultātā gruntī noplūda naftas produkti ~ 1990.g. Piesārņotā vai potenciāli piesārņotā vide – grunts. Piesārņojuma vai potenciālā piesārņojuma veids – naftas produkti un to ražošanas blakusprodukti. Piesārņojuma izplatības areāls – 214400 m ² .
2.	80155/1928	Latvijas nafta DUS, Sigulda	80150032208	Vidzemes šoseja 67, Sigulda, Siguldas nov.	Piesārņota vieta	90-gadu sākumā apkārtējo māju akās bija naftas produkti. Gruntsūdens novērojumu akās nav konstatēts, no 1,2m - dolomīts.
3.	80428/1537	SIA "Baltic pork"	80420070091	Krastmalas, Allažu pag., Siguldas nov.	Piesārņota vieta	Virscas noplūdes gruntī, ilgstoši no cūku fermas.
4.	80948/1925	Bijusī VZDS "Sigulda" naftas bāze	80940040744	Vējupītes iela 16, Peltas, Siguldas pag., Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Ilgstoša naftas produktu glabāšana un uzpilde. Piesārņojuma izplatības areāls – 97000 m ² .
5.	80155/5460	Pētera ala	80150020101	Sigulda, Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota	Konstatēts mazuta piesārņojums no DUS (GUS).

⁹⁴ LVĢMC datu bāze "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu informācijas sistēma"

Nr.p.k.		Nosaukums	Zemes vienības kadastra Nr.	Adrese	Vietas kategorija	Reģistrācijas iemesls datu bāzē
			80940020150		vieta	
6.	80948/5098	Gaujas Nacionālais parks pie Vējupītes Siguldā	801500213	Sigulda, Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Naftas produktu piesārņojums gruntī no avāriju (negadījumu) vietas.
7.	80155/1929	Katlu māja Siguldā	80150030701	Vildogas ceļš 1, Sigulda, Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	90-gadu sākumā vairākus gadus Vējupītē ieplūda naftas produkti no katlu mājas.
8.	80155/1927	Bijusī "Lauktehnika"	80940040013	Pulkveža Brieža iela 113, Sigulda, Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Ilgstoša darbība ar naftas produktiem, mašīnu remonts.
9.	80428/1543	HRS (bijušās siltumnīcas)	80420080034	Siltumnīcas, Allažu pag., Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Iespējams grunts piesārņojums ar naftas produktiem, dzīvsudrabu, pesticīdiem.
10.	80428/1536	Bijusī DUS, Allaži	80420040245	Allažu pag., Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem.
11.	80428/1535	Katlu māja, mehāniskās darbnīcas	80420040226	Allažu pag., Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Piesārņojums ar naftas produktiem.
12.	80428/1534	Amati – bijušās mehāniskās darbnīcas	80420070103	Allažu muiža, Allažu pag., Siguldas nov.	Potenciāli piesārņota vieta	Grunts un gruntsūdens piesārņojums ar naftas produktiem.
13.	42668/1934	Bijusī minerālmēslu noliktava "Roznieki"	42660030065	Mores pag., Roznieki	Nav piesārņota vieta (apzināta vai pilnībā	Minerālmēslu un pesticīdu glabātavas, ķīmikālijas izvestas.

Nr.p.k.		Nosaukums	Zemes vienības kadastra Nr.	Adrese	Vietas kategorija	Reģistrācijas iemesls datu bāzē
					attīrīta vieta)	

2. pielikums. Valsts aizsargājамie kultūras pieminekļi⁹⁵

Nr.p.k.	Valsts aizsardzības Nr.	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Aizsargjosla vai individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona), m
Allažu pagasts				
1.	2076	Arheoloģija	Černauskus akmens – kulta vieta	500
2.	2078	Arheoloģija	Kapurgu senkapi	500
3.	2079	Arheoloģija	Saknīšu un Atvasīšu senkapi	500
4.	2077	Arheoloģija	Zviedru baznīca ar viduslaiku kapsētu	500
5.	2080	Arheoloģija	Allažu vecās kapsētas senkapi	500
6.	6698	Arhitektūra	Allažu luterāņu baznīca	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
Mores pagasts				
7.	8962	Arheoloģija	Kalna Vaizuļu senkapi	500
Sigulda				
8.	2108	Arheoloģija	Vikmestis pilskalns	100
9.	2145	Arheoloģija	Vildogas pilskalns (Kautraka kalns)	100
10.	2139	Arheoloģija	Siguldas viduslaiku pils un Krusta kalns	100
11.	2140	Arheoloģija	Gūtmaņa ala	100
12.	2142	Arheoloģija	Saksukalns – senkapi	100
13.	2143	Arheoloģija	Kārļa kalns – pilskalns	100
14.	2144	Arheoloģija	Satezeles pilskalns (Lībju kalns)	100
15.	2141	Arheoloģija	Rata kalns – pilskalns	100
16.	2606	Arhitektūra	Turaidas muzejrezervāts ⁹⁶	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
17.	4218	Māksla	Borhu dzimtas ģerbonis	-
18.	6709	Arhitektūra	Siguldas pilsdrupas	100
19.	7445	Pilsētbūvniecība	Siguldas, Turaidas un Krimuldas vēsturisko centru komplekss	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
20.	8491	Arhitektūra	Siguldas luterāņu baznīca	Ietilpst Siguldas, Turaidas un Krimuldas vēsturisko centru

⁹⁵ Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts apstiprināts 29.10.1998. ar Kultūras ministrijas rīkojumu Nr.128

⁹⁶ Teritorijas robeža un aizsardzības kārtība noteikta Ministru Kabineta 2014.gada 28.oktobra noteikumos Nr.664 "Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta – aizsardzības kārtība"

				kompleksa aizsardzības zonā
21.	4219	Māksla	Laternas turētājs	-
22.	8499	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka (Laurenči, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
23.	8492	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka (Ausekļa iela 7, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
24.	8497	Arhitektūra	Dzīvojamā māja (Krišjāņa Valdemāra iela 1a, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
25.	8498	Arhitektūra	Dzīvojamā māja (Kropotkina vasarnīca) (Krišjāņa Valdemāra iela 3, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
26.	2146	Arheoloģija	Krimuldas viduslaiku pils (Mednieku iela 3, Sigulda)	100
27.	8500	Arhitektūra	Pasta ēka (Pils iela 2, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
28.	8501	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka (Pils iela 4, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
29.	8502	Arhitektūra	Viesnīcas ēka (Pils iela 6, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
30.	8503	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka (Pils iela 8, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
31.	4226	Māksla	Kamīns (Jaunajā pilī, Pils iela 16)	-
32.	4230	Māksla	Vitrāžas "Četri gadalaiki" (4) (Jaunajā pilī, Pils iela 16)	-
33.	4227	Māksla	Panno "Ainava" (Jaunajā pilī, Pils iela 16)	-
34.	4225	Māksla	Interjera dekoratīvā apdare (8 telpās) (Jaunajā pilī, Pils iela 16)	-
35.	4224	Māksla	Intarsijas (4) (Jaunajā pilī, Pils iela 16)	-
36.	4228	Māksla	Panno "Atpūta" (Jaunajā pilī, Pils iela 16)	-
37.	8333	Arhitektūra	Jaunā pils (Pils iela 16, Sigulda)	Ietilpst Siguldas, Turaidas un Krimuldas vēsturisko centru kompleksa aizsardzības zonā

38.	8493	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka (Šveices iela 6, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
39.	8494	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka "Villa Karmena" (Šveices iela 21, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
40.	8495	Arhitektūra	Dzīvojamā ēka (Šveices iela 27a, Sigulda)	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
41.	2147	Arheoloģija	Turaidas pilskalns un viduslaiku pils	100
42.	2148	Arheoloģija	Turaidas Baznīcalna viduslaiku kapsēta	Individuālā aizsargjosla (aizsardzības zona)
Siguldas pagasts				
43.	6710	Arhitektūra	Nurmižu muižas apbūve	500
44.	6711	Arhitektūra	Oranžērija (Nurmižu muižā)	Ietilpst Nurmižu muižas apbūvē - 500
45.	6712	Arhitektūra	Staļļa drupas (Nurmižu muižā)	Ietilpst Nurmižu muižas apbūvē - 500

3. pielikums. Novada nozīmes kultūrvēsturiskie objekti

Paskaidrojuma Nr. grafiskajā daļā	Pieminekļa nosaukums	Pieminekļu atrašanās vieta	Pieminekļu datējums, piezīmes
Sigulda			
1.	"Dainas" – Kr.Barona dzīves vieta	Sigulda, Turaidā, pie Gaujas	Vēsture
2.	Turaidas muižas piena paviljons ("Bundulītis") (1911)	Sigulda, pie Gūtmaņu alas	Arhitektūra
3.	Koka dzīvojamā māja un saimniecības ēka	Sigulda, Bērzu iela 1	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
4.	Koka dzīvojamā māja, bijusī operdziedātājas Malvīnes Vīgneres – Grīnbergas vasarnīca	Sigulda, Šveices iela 17b	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
5.	Koka dzīvojamā māja	Sigulda, Vidus iela 2	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
6.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Šveices iela 4	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
7.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Šveices iela 2	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
8.	Koka dzīvojamā māja – Zuzes māja	Sigulda, Lakstīgalas iela 3a	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
9.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Pils iela 14	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
10.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Lakstīgalas iela 4	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse

11.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Lakstīgalas iela 8	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
12.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Lakstīgalas iela 14	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
13.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Lakstīgalas iela 18/A	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
14.	Dzīvojamā māja – ievērojamas personas – tēlnieka T.Zaļkalna dzīves/atpūtas vieta	Sigulda, Ziedu iela 3	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
15.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Leona Paegles iela 16	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
16.	Dzīvojamā māja	Sigulda, Jāņa Poruka iela 7	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
17.	Koka dzīvojamā māja, bijusī vasarnīca	Sigulda, Šveices iela 7	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
18.	Sabiedriskā ēka	Sigulda, Senču iela 1	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
19.	Siguldas dzelzceļa stacija	Sigulda, Ausekļa iela 6	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 50-tie gadi
20.	“Baltā pils” (Kņazu Kropotkinu vasarnīca, pansija)	Sigulda, Baznīcas iela 7	Vēsture, arhitektūra, 19. gs. beigas
21.	Dzīvojamā ēka	Sigulda, Leona Paegles iela 17	Vēsture, arhitektūra. 20.gs. 30-tie gadi.
22.	Dzīvojamā / sabiedriskā ēka	Sigulda, Pils iela 1	Vēsture, arhitektūra. 20.gs. sākums.
23.	Dzīvojamā ēka	Sigulda, Allažu iela 4	Vēsture, arhitektūra. 20.gs. 20-30-tie gadi.
24.	Dzīvojamā ēka	Sigulda, Gāles iela 11	Vēsture, arhitektūra. 20.gs. 20-30-tie gadi.
25.	Dzīvojamā ēka, bijusi saimniecības ēka	Sigulda, Kalna iela 3	Vēsture, arhitektūra. 20.gs. sākums.
26.	Tilts pār Gauju	Sigulda	Inženierbūve. 20.gs. 30-tie gadi
27.	Gaisa trošu ceļš (1969)	Pāri Gaujai starp Siguldu un Krimuldu	Tehnikas vēsture
28.	Civilās aizsardzības bunkurs	Sigulda, Pils iela 31	Vēsture, arhitektūra. 1940.gads.
29.	Siguldas kapi ar kapliču, pieminētiem, II Pasaules kara karavīru kapiem, Baronu kapiem	Sigulda, Miera iela 24	Vēsture, arhitektūra
30.	Piemineklis Kr.Baronam (1985, autors: T.Zaļkalns)	Sigulda, Līvkalna un Pils ielu krustojumā	Māksla, vēsture
31.	Piemineklis represētajiem (autors: K.Zariņš)	Sigulda, Čakstes un Raiņa ielas krustojums	Vēsture
32.	II Pasaules kara karavīru kapi	Sigulda, pie Antiņu mājām	Vēsture
33.	Piemiņas akmens dzelzceļa inženierim Veisam	Sigulda, pie Siguldas dzelzceļa stacijas Ūdenstornā	Vēsture
34.	I Pasaules karā kritušo kapi	Sigulda, Siguldas šosejas un Zinātnes ielas krustojumā	Vēsture

35.	Piemineklis Atim Kronvaldam	Sigulda, Pils iela 16, Jaunās pils pagalmā	Māksla
36.	Kronenbergas kapi – I Pasaules kara vācu karavīru kapi	Sigulda, Kalna ielas un Vidzemes šosejas krustojumā	Vēsture
37.	Krimuldas muižas komplekss	Sigulda, Mednieku iela 3	Vēsture, arhitektūra. 19.gs. apbūve.
38.	Krimuldas Šveices māja	Sigulda, Krimuldas iela 2	Vēsture, arhitektūra. 19.gs. vidus.
Mores pagasts			
39.	II Pasaules kara Latviešu leģiona karavīru kapi un Piemineklis Latviešu leģiona karavīriem Mores kaujā 1944.g. 25. – 29.septembrī	Mores pag., Mores ceļa malā pie Roznēnu mājām	Vēsture
40.	Bij. Kārtūžu krogs (“Smilgas”)	Mores pag., Kārtūži	Arhitektūra
41.	Bij. Kārtūžu muiža ar parku	Mores pag., Kārtūži	Arhitektūra, vēsture
42.	II Pasaules kara Padomju armijas karavīru kapi	Mores pag., Mores ceļa malā, pretī Apiņu mājām	Vēsture
43.	Mores skolas ēka un pagasta valdes ēka	Mores pag., More	Tautas celtniecība, vēsture
44.	Mores kauju piemiņas parks	Mores pag., More	Vēsture
Siguldas pagasts			
45.	I Pasaules kara Vācu karavīru kapi I Pasaules kara Latviešu karavīru kapi	Siguldas pag., pie Gaiļu mājām, uz A no Jūdažiem, pie GNP robežas	Vēsture
Allažu pagasts			
46.	Allažmuižas vecā ūdensdzirnavu ēka (1801) un parks	Allažu pag., Allažmuiža	Vēsture, arhitektūra
47.	Kaļķugravas ūdensdzirnavu ēka	Allažu pag.	Vēsture, arhitektūra
48.	I pasaules karā kritušo latviešu strēlnieku brāļu kapi pie Allažu kapsētas	Allažu pag., Stīveri	Vēsture
	II pasaules karā kritušo sarkanarmiešu brāļu kapi pie Allažu kapsētas	Allažu pag., Stīveri	Vēsture
49.	Allažu kapsētas kapliča (šūnakmens, 1853)	Allažu pag., Stīveri	Vēsture, arhitektūra
	Piemineklis tēlniekam T.Zaļkalnam (tēln. U.Sterģis), Allažu kapsētā	Allažu pag.	Vēsture
	Piemineklis latviešu	Allažu pag.	Vēsture

	leģionāriem (1994) tēln. G.Krūmiņš, Allažu kapsētā		
50.	Vācu karavīru brāļu kapi Allažmuižas parkā	Allažu pag., Allažmuiža	Vēsture
51.	Dzīvojamā māja	Allažu pag., operdziedātāja V.Stota vasaras māja "Dziedoņi"	Vēsture, arhitektūra, 20.gs. 1.puse
52.	Pandu kapi (baronu Blankenhāģenu kapi)	Allažu pag., Stīveru ciemā	Vēsture

SIGULDAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA GROZĪJUMI

VIDES PĀRSKATS

Izstrādātājs: SIA "Reģionālie projekti"

Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 501, Rīga, LV – 1045, Latvija

Tel.: +371 67 32 08 09

www.rp.lv